

Nefinanšu paziņojums 2023

Valsts akciju sabiedrība
„Starptautiskā lidosta „Rīga””

RIX

01

Īsumā par 2023. gadu

- 10 2023. gada svarīgākie notikumi un sasniegumi
- 11 Apbalvojumi un atzinības

02

Par Rīgas lidostu

- 13 Par Rīgas lidostu
- 14 Lidosta faktos un skaitļos
- 17 Uzņēmējdarbības apjoms
- 18 Vērtību ķēde
- 20 Darbības rezultāti
- 21 Ārējie faktori un tendences, kas ietekmē uzņēmumu
- 24 Konkurence
- 25 Sadarbība ar ieinteresētajām personām
- 27 Būtiskākās ilgtspējas un atbildības tēmas
- 194 KPMG Neatkarīgu revidentu ierobežota apliecinājuma uzdevuma ziņojums
- 195 GRI indikatoru tabula

03

Stratēģija un investīcijas

- 31 Stratēģija
- 32 Stratēģiskie mērķi un uzdevumi
- 34 Investīciju un attīstības projekti
- 35 Pasažieru termināļa paplašināšana
- 36 Projekts “Drošas un videi draudzīgas infrastruktūras attīstība starptautiskajā lidostā “Rīga””
- 37 Investīcijas inovācijās un pētniecībā
- 38 IKT stratēģija

04

Korporatīvā pārvaldība

- 40 Pārvaldības struktūra
- 48 Padomes un valdes atalgojuma politika
- 50 Ekonomikas, vides un sociālo lietu komitejas
- 53 Vadības loma pārvaldības ietekmes pārraudzībā
- 58 Cilvēktiesības
- 59 Vadības apmācības ilgtspējas prasmju un izpratnes veicināšana
- 60 Risku novērtēšana un risku vadība
- 63 Iekšējā audita funkcija
- 63 Procesi kvalitātes un drošības auditi
- 64 Ētika, pretkorupcijas politika un interešu konflikta novēršana
- 66 Komunikācija par kritiskiem jautājumiem
- 67 Atbilstība likumiem un normatīvajiem aktiem
- 67 Iepirkumi un piegāžu ķēžu vadība
- 72 Piegādātāji
- 74 Ētiska un konkurētspējīga tarifu struktūra
- 78 Dividenžu politika
- 79 Negatīvās ietekmes novēršanas process
- 80 Dalība organizācijās

05

Pakalpojumu kvalitāte un pasažieru pieredze

- 84 Punktualitāte un kapacitāte
- 85 Pasažieru pieredze un apmierinātība
- 98 Kiberdrošība
- 99 Datu aizsardzība
- 101 Pieejamība
- 102 Piekļuve cilvēkiem ar ierobežotām pārvietošanās spējām

06

Ietekme uz vidi

- 106 Finanšu riski un ietekme saistībā ar klimata pārmaiņām
- 106 Iesaiste klimata pārmaiņu mazināšanā
- 108 Siltumnīcefekta gāzu emisijas un to intensitāte
- 111 Līdzdarbošanās ūdeņraža tehnoloģiju attīstībā
- 112 ES Taksonomija
- 114 Enerģijas patēriņš
- 116 Energoefektivitāte
- 118 Ūdens patēriņš
- 123 Atkritumu apsaimniekošana un aprites ekonomika
- 127 Ietekme uz bioloģisko daudzveidību
- 127 Putnu un dzīvnieku kontrole
- 128 Meža monitorings un mežu atjaunošana
- 129 Darbinieku apmācība
- 129 Aktivitātes ilgtspējīgai ceļošanai

07

Darbinieki

- 134 Darbinieku sastāvs
- 136 Citi lidostas teritorijā strādājošie
- 136 Atalgojuma sistēma
- 139 Darba koplīgums
- 139 Diskriminācijas novēršana un vienlīdzīgas iespējas
- 140 Darbinieku veselība un drošība
- 142 Arodveselības un darba aizsardzības vadības sistēma
- 150 Arodslimības
- 150 Darbinieku apmācība par arodveselību un darba drošību

08

Ekonomiskā un sociālā ietekme

- 155 Mentālā veselība un labbūtība
- 157 Darbinieku prasmes un attīstība
- 159 Uzņēmuma nodrošinātās apmācības
- 162 Iekšējā komunikācija un iesaiste
- 164 Komunikācijas kanāli
- 165 Darbinieku aptaujas un pētījumi
- 167 Ideju banka
- 169 Attīstības pārrunas
- 169 Darbinieku mainība
- 171 Labumu klāsts
- 173 Karjeras pasākumi un prakses iespējas
- 176 Pozitīvā ietekme un ieguldījums ekonomikā un sabiedrībā
- 178 Ietekme uz tautsaimniecību
- 178 Savienojamība un Latvijas kā pievilcīga galamērķa popularizēšana
- 180 Radītā un sadalītā tiešā ekonomiskā vērtība
- 181 Iemaksas pensiju fondos
- 182 Valsts sniegtais finansiālais atbalsts
- 182 Troksnis
- 187 Atbalsts sabiedrībai
- 192 Sadarbība ar studentiem
- 192 Atrasto mantu nodošana labdarībai
- 193 Ziedošana un dāvināšana

Informācija par uzņēmumu un nefinanšu paziņojumu

2-1, 2-2, 2-3, 2-4, 2-5

VAS “STARPTAUTISKĀ LIDOSTA “RĪGA””.

VAS “STARPTAUTISKĀ LIDOSTA “RĪGA””
juridiskā adrese ir lidosta “Rīga” 10/1, lidosta “Rīga”,
Mārupes novads, LV-1053, Latvija.

VAS “STARPTAUTISKĀ LIDOSTA “RĪGA””
savu saimniecisko darbību nodrošina Latvijas Republikā.

Pārskata periods
Finanšu gada pārskata periods
Ziņošanas biežums
Publicēšanas datums
Iepriekšējā pārskata publicēšanas datums
Periods salīdzinošiem datiem
Global Reporting Initiative
Pārskata tvērums
Pārskata saturs
Iepriekšējos pārskatos sniegtās informācijas korekcijas
Ierobežotās apliecinājuma pārbaudes ziņojums
Ierobežotās apliecinājuma pārbaudes veicēja atlase
Ierobežotās apliecinājuma pārbaudes veicēja saistība ar uzņēmumu
Pārskata formāts
Kontaktinformācija
Atbildība par pārskata sagatavošanu un apstiprināšanu

01.01.2023.–31.12.2023.
01.01.2023.–31.12.2023.
Atbilstoši GRI standartam ziņošanas biežums ir reizi gadā.
2023. gada 3. jūlijā
2023. gads (kur saistošs, uzrādīts papildu periods, līdz pēdējiem pieciem gadiem)
2023. gada Nefinanšu paziņojums sagatavots atbilstoši GRI standarta prasībām.
Nefinanšu paziņojumā ietverta informācija par VAS “STARPTAUTISKĀ LIDOSTA “RĪGA””.
Nefinanšu paziņojumā atklāta informācija par VAS “STARPTAUTISKĀ LIDOSTA “RĪGA”” un tās ilgtspējai būtiskām tēmām un indikatoriem. Nefinanšu paziņojumā iekļautas būtiskās, vidēji būtiskās un mazāk būtiskās tēmas. Ievērojot GRI standartu, visām 20 tēmām noteikti atbilstoši 47 indikatori, septiņi lidostu operatoru sektora papildinājumu indikatori un piecas citas būtiskās tēmas. GRI indikatoru satura rādītājs ir 2. sadaļā. Katrā pārskata sadaļā ir norādīts, kuriem indikatoriem atbilst sniegtā informācija. Nefinanšu paziņojuma sagatavošanas process aprakstīts sadaļā “Būtiskākās ilgtspējas un atbildības tēmas”. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, datu atklāšanas metodes nav būtiski mainītas.
-
Ierobežota apliecinājuma uzdevuma ziņojumu par 2023. gada ilgtspējas pārskatu ir sniegusi SIA “KPMG Baltics” un tas pieejams 194. lpp. Ierobežota apliecinājuma pārbaude tika veikta saskaņā ar Starptautisko apliecinājuma uzdevumu standartu Nr. 3000 “Apliecinājuma uzdevumi, kas nav vēsturiskās finanšu informācijas revīzija vai pārbaude”.
Ierobežotās apliecinājuma pārbaudes veicējs tika izvēlēts publiska iepirkuma rezultātā, piemērojot tirgus izpētes metodi. Iepirkuma rezultātus apstiprina atbildīgā struktūrvienība, Juridiskais departaments un atbildīgais valdes loceklis.
SIA “KPMG Baltics” ir sniedzis dažādus konsultāciju pakalpojumus.
Nefinanšu paziņojums pieejams elektroniski: Rīgas lidostas mājaslapā www.riga-airport.com (latviešu un angļu valodā).
E-pasta adrese ierosinājumiem un jautājumiem par nefinanšu paziņojumu: quality@riga-airport.com .
Par Nefinanšu paziņojumu atbild VAS “STARPTAUTISKĀ LIDOSTA “RĪGA”” valde, kas apliecina, ka pārskatā ietvertā informācija ir patiesa un sniedz ticamu un skaidru priekšstatu par uzņēmuma darbību 2023. gadā. Nefinanšu paziņojumu pirms tā publicēšanas apstiprina VAS “STARPTAUTISKĀ LIDOSTA “RĪGA”” valde, padome un akcionārs. Valdē pārskats apstiprināts 2024. gada 18. aprīlī.

Dokumentā lietotie saīsinājumi

Saīsinājums

ACA
ACI
ACI Europe
ACI ASQ
APBAD
ANO
airBaltic
BREEAM
BSR HyAirport
ESG
ESRS
CFLA
CITES
CO ₂
Covid-19
CSP
DPS

Skaidrojums

Airport Carbon Accreditation programma
Starptautiskā Lidostu padome (angļu val. Airport Council International)
Starptautiskā Lidostu padome Eiropā
Starptautiskās Lidostu padomes lidostu servisa aptauja
Aviācijas pakalpojumu un biznesa attīstības departaments
Apvienoto Nāciju Organizācija
“Air Baltic Corporation” AS
British Research Establishment Environmental Assessment Method ir starptautiski atzīta un šobrīd Eiropā ir visplašāk izmantotā sistēma, kas ļauj novērtēt dažāda tipa ēkas pēc dažādiem ilgtspējības kritērijiem.
Interreg Baltijas jūras reģiona sadarbības programmas projektā “ BSR ūdeņraža gaisa transports – Baltijas jūras reģiona lidostu sagatavošana zaļajam ūdeņradim”
Vides, sociālie un pārvaldības aspekti
Eiropas Ilgtspējas ziņošanas standarts
Centrālā finanšu un līgumu aģentūra
Konvencija par starptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām
Oglekļa dioksīds
infekcioza slimība, kuru izraisa SARS-CoV-2 vīruss
Centrālā statistikas pārvalde
Drošības pārvaldības sistēma

DSL
EEZ
EK
ES
GRI
IATA
IKP
IKT
Ilgtspējas stratēģija
INDIGO
IT
KID
KF
Komunikācijas stratēģija
KPI
KSA
LAA
LGS
LIAA
Likums

Darba samaksas līmenis
Eiropas Ekonomiskā zona
Eiropas Komisija
Eiropas Savienība
Global Reporting Initiative standarts
Starptautiskā Gaisa transporta asociācija
Iekšzemes kopprodukts
Informācijas un komunikāciju tehnoloģijas
VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” Ilgtspējas stratēģija 2022.–2030. gadam
Projekts “Zemu emisiju gaisa kuģu tehnoloģiju un lidostas darbību integrācija un digitālā demonstrācija”
Informācijas tehnoloģijas
Kvalitātes un ilgtspējas departaments
Kohēzijas fonds
VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” komunikācijas stratēģija 2022.–2027. gadam
Veiktspējas rādītāji
Korporatīvi sociālā atbildība
Latvijas Aviācijas asociācija
VAS “Latvijas gaisa satiksme”
Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra
Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums

Saīsinājums

LV
MC
MK
NACE
NATO
Net Zero
OECD
PD
PRM
RIX GH
Rīgas lidosta
Rail Baltica
SEG
SIF
SPD
Stratēģija

Skaidrojums

Latvijas Republika
Mācību centrs
Ministru kabinets
Saimniecisko darbību statistiskā klasifikācija Eiropas Kopienā
Ziemeļatlantijas Līguma organizācija – militāra savienība
Apņemšanās mazināt CO ₂ emisijas līdz nulles līmenim, līdz 2050. gadam
Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija
Personāla departaments
Pasažieri ar ierobežotām pārvietošanās spējām
Lidostas “Rīga” Virszemes apkalpošanas departaments
VAS “STARPTAUTISKĀ LIDOSTA “RĪGA””
Starptautisks dzelzceļa infrastruktūras projekts, izbūvējot 1435 mm platuma sliežu ceļus un saistīto infrastruktūru, un tā mērķis ir integrēt Baltijas valstis Eiropas dzelzceļu tīklā
Siltumnīcas efekta gāzes, kas izraisa klimata pārmaiņas
Sabiedrības integrācijas fonds
Sešu sprāgstvielu palieku detektors
VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” Vidēja termiņa darbības stratēģija 2021.-2027. gadam

Šengena
TEN-T
TSK
VDA
VID
VVD
ZPI

Bezvīzu ceļošanas zona Eiropā, kurā valstis ir atteikušās no iekšējām robežkontrolēm un uzņēmušās kopēju ārējo robežu kontroli
Eiropas transporta tīkls
Trokšņa stratēģiskā karte
Vispārējā datu aizsardzība
Valsts ieņēmumu dienests
Valsts vides dienests
Zaļais publiskais iepirkums

Priekšvārds

2-22

2023. gads Rīgas lidostai ir pagājis ilgtspējas zīmē. Detalizētu informāciju par uzņēmuma sniegumu uzzināsi, iepazīstoties ar šo pārskatu, taču starp būtiskākajiem ilgtspējas projektiem minams pirmais saules paneļu projekts uz lidostas Ziemeļu pietātnes jumta pasažieru termināļa patēriņa nodrošināšanai; ir pabeigts iepirkums jaunu elektropiedziņas autobusu iegādei, lai jau 2024. gadā no ražotāja saņemtu jaunus elektrobusus, ar ko aizstāt novecojušos dīzeļa piedziņas autobusus. 2023. gadā arī esam uzsākuši sagatavošanos jauno ES taksonomijas un korporatīvās ilgtspējas ziņošanas prasību ieviešanai, tostarp izstrādājot un ieviešot uzņēmumā ESG risku klasifikāciju. Esam gandarīti, ka 2023. gadā kā viens no tikai astoņiem Latvijas uzņēmumiem ieguvām augstāko – Dimanta kategoriju Ilgtspējas indeksa novērtējumā.

Lielu uzmanību 2023. gadā pievērsām sadarbībai ar citām lidostām, pārņemot un daloties pieredzē ilgtspējas jautājumos un operatīvajā darbībā saistībā ar klimata pārmaiņām. Lidosta ir kļuvusi par partneri starptautiskā ūdeņraža izpētes projektā: kopā ar Hamburgas lidostu kā vadošo partneri un citām Baltijas jūras reģiona lidostām analizēsim ar ūdeņradi darbināmu

lidmašīnu izmantošanas iespējas reģionālajā gaisa satiksmē ap Baltijas jūru, veidosim pilnīgi jaunu zināšanu un pieredzes bāzi ūdeņraža izmantošanai lidostās, ko pēc tam varēs pārņemt visa aviācijas nozare Eiropā un pasaulē. Pieredzes apmaiņā ar Atēnu lidostu tika iegūtas zināšanas par darbu lidlaukā ekstremālā karstumā, savukārt Atēnu kolēģi iepazīna Rīgas lidostas ziemas operācijas. Eiropas Savienības fondu projekta ietvaros Rīgas lidosta sadarbībā ar Lietuvas lidostām turpmākajos trīs gados modernizēs lidlauku elektroapgādes sistēmas. Ar savu pieredzi un risinājumiem ilgtspējas jomā lidostas vadība dalās starptautiskās konferencēs un citos nozares pasākumos.

2023. gadā esam sasnieguši arī citus uzņēmuma biznesa stratēģijā minētos mērķus. Ir izstrādāta jauna informācijas tehnoloģiju stratēģija, notiek lidostas pilsētas RIX Airport City konkursa dialogs, lai investors varētu sākt darbus lidostas pilsētas attīstībai. 2023. gadā lidosta pabeidza jaunā pasažieru termināļa jeb lidostas attīstības 6. kārtas projektēšanu, notiek būvuzraudzības un būvniecības iepirkumi. Arī jaunajā terminālī gan tā projektēšanā, gan būvniecības fāzē, materiālu izvēlē

un tālāk ekspluatācijā ievērosim augstākos ilgtspējas principus un pretendēsim uz BREEAM sertifikācijas Excellent līmeni.

Lidostas jaunā termināļa un RIX Airport City projekts un tā nākotnes vīzija ir cieši saistīta ar starptautiskās “Rail Baltica” dzelzceļa līnijas ienākšanu lidostas teritorijā. Mūsu mērķis ir ap lidostu veidot pilnīgi jaunas kvalitātes urbāno ceļošanas centru – cilvēkiem, videi un biznesam draudzīgu. Visi šie trīs projekti veido vienu veselumu, to izstrādē ir rūpīgi plānota savstarpējā sinerģija arhitektūrā, būvniecības termiņos un funkcionalitātē, lai Latvija iegūtu patiešām nebijušu un Ziemeļeiropas mērogā konkurētspējīgu gaisa–dzelzceļa savienojumu, kas dos būtisku pienesumu valsts tautsaimniecībai kopumā. Tās būs ne tikai papildus ērtības ceļotājiem, bet arī pilnīgi jauna tipa attīstības centrs, kur augt un veidoties dažāda veida uzņēmējdarbībai.

Šogad Rīgas lidosta arī sertificēja un atklāja specializēto helikopteru nosēšanās laukumu – pēc būtības vēl vienu lidostas skrejceļu, kas īpaši piemērots tieši šiem gaisa kuģiem. Tāpat gada nogalē darbu sāka jaunākās paaudzes rokas

bagāžas kontroles iekārtas sprāgstvielu atliekvielu atklāšanai, kas gan paaugstinās aviācijas drošību, gan sniegs vairāk ērtību pasažieriem drošības pārbaudes procesā. Lidosta arī ir iegādājusies piecus jaunus pasažieru gaisa tiltus, kurus sāks izmantot gaisa kuģu apkalpošanā 2024. gada sākumā.

Šogad esam mērķtiecīgi ieguldījuši gan darbinieku, gan uzņēmuma vadības apmācībās, tostarp piedāvājot darbiniekiem iespēju bez maksas apgūt interesējošos mācību kursus tiešsaistes mācību platformā “Open.lv”. Savukārt Rīgas lidostas mācību centrs RIX Academy šogad ieguvis pilnu akreditāciju un kļuvis par Starptautiskās lidostu padomes (ACI) mācību centru ar tiesībām turpmāk izstrādāt, akreditēt un piedāvāt starptautiskajā aviācijas tirgū savas mācību programmas, izsniedzot ACI sertifikātus.

Būtisks uzmanības fokuss aviācijā tāpat kā citās dzīves sfērās ir kibernetikas jautājumi. Tiem tiek veltīti nozīmīgi resursi, lai gaisa satiksme, lidojumu vadība un virszemes operācijas joprojām būtu drošas.

Līdz 2023. gada beigām Rīgas lidosta apkalpoja vairāk nekā 6,6 miljonus pasažieru. Tiešo pasažieru skaita ziņā pasažieru apjoms ir atgriezies pie pirmspandēmijas laika rādītājiem un tos pat pārsniedz, bet salīdzinājumā ar pērno gadu tiešo pasažieru skaits audzis par 23 %. Piedāvātais plašais maršrutu tīkls no Rīgas – vairāk nekā 100 galamērķu vasaras sezonā – ir veicinājis transfēra un tranzīta pasažieru skaita atjaunošanos. Tranzīta pasažieru plūsma ir stabilizējusies, un 22 % pasažieru jeb vairāk nekā 1,4 miljoni Rīgu 2023. gadā izmantoja kā pārsēšanās lidostu tālākiem lidojumiem. Salīdzinājumā ar 2022. gadu tas ir pieaugums par 40 %.

Pērn, salīdzinot ar gadu iepriekš, par 13 % krities pieprasījums pēc gaisa kravu pārvadājumiem, kas tieši saistīts ar Krievijas izraisīto karu Ukrainā, gaisa telpu slēgšanu un citām globālajām sankcijām, tomēr arī aviācijas kravu jomā ir redzama stabilizācija.

Kopumā var uzskatīt, ka Eiropas aviācijas nozare ir atkopusies pēc Covid-19 pandēmijas, lai gan pilnā apmērā biznesa apjomi vēl nav atgriezušies. Lielākā pasažieru plūsma ir uz siltajiem

galamērķiem, pieprasītāki ir tuvas līdz vidējas distances lidojumi, tostarp biežāki kļuvuši īsi brīvdienu ceļojumi. Joprojām aviācijas nozari būtiski ietekmē Krievijas izraisītais karš Ukrainā un šā gada nogalē arī Izraēlas–Palestīnas konflikts: zemāki atkopšanās rādītāji ir tiem aviācijas centriem, kas līdz šim bijuši nozīmīgi tranzīta punkti.

Runājot par galvenajām nozares aktualitātēm, noteikti jāmin pieaugošie centieni samazināt kaitīgo izmešu emisijas. Pie šī uzdevuma strādā visa nozare, un aviācijā kopumā kā mērķis nulles emisiju sasniegšanai ir izvirzīts 2050. gads. Taču tieši lidostas uz šo mērķi virzās straujāk nekā nozare kopumā – ACI pirms dažiem gadiem izsludināto iniciatīvu NetZero 2050 pēc būtības jau varam pārdēvēt par NetZero 2035 vai 2040. Ja aviokompānijām un ražotājiem aktuālākās tēmas ir izpētes un resursu ziņā ietilpīgie ilgtspējīgas aviācijas degvielas, citu alternatīvo degvielu, jaunu tehnoloģiju izmantošanas jautājumi un ieguldījumi pētniecībā, tad lidostu centieni no šādiem sarežģītiem tehnoloģiskiem risinājumiem ir mazāk atkarīgi, tāpēc lidostas uz klimatneitralitātes mērķiem var virzīties ātrākā tempā.

Arī Rīgas lidosta vēlas mazināt savu ietekmi uz klimatu pēc iespējas straujākā tempā, tāpēc 2023. gadā tika uzsākta plānoto ilgtspējas pasākumu pārskatīšana, lai NetZero mērķi sasniegtu ātrāk nekā 2050. gadā.

Diemžēl karš, tā ietekme uz piegāžu ķēdēm radījis problēmas daudzās jomās, tostarp būvniecībā, un tas savukārt zināmā mērā ir ietekmējis atsevišķu Rīgas lidostas investīciju projektu īstenošanu. Tieši ģeopolitiskie un ekonomiskie faktori, augsta inflācija, pirkjspējas samazināšanās un citi saistītie procesi būs arī nākamā gada lielākie izaicinājumi.

2024. gadā Rīgas lidosta ar plašu un daudzveidīgu pasākumu programmu atzīmēs pastāvēšanas piecdesmitgadi. Svinību laikā atskatīsimies lidostas vēsturē, taču daudz vairāk uzmanības tieši jubilejas kontekstā pievērsīsim lidostas nākotnei, attīstības projektiem, inovācijām. Gadu sāksim ar jaunā zīmola ieviešanu, kas turpināsies gada garumā, noslēgsim jaunā termināļa būvniecības iepirkumu un gada otrajā pusē plānojam sākt tā būvniecības darbus. Protams, svarīgs darbs būs šī projekta finansējuma piesaiste, kur pie

pamata rezultātiem jānonāk pirmajā pusgadā. Turpināsim darbu pie iesāktajiem un plānotajiem ilgtspējas un inovāciju projektiem, joprojām mūsu fokusā būs klientu servisa stratēģijas īstenošana un klientu pieredzes uzlabošana lidostā. Strādājam ar esošajiem pārvadātājiem un lūkojamies pēc jauniem, ar nepacietību gaidām aviokompānijas “Norwegian” bāzes atvēršanu Rīgā, lai arī nākamā vasaras sezona nestu mūsu pasažieriem jaunus, pievilcīgus galamērķus un lai Rīga joprojām piedāvātu ceļotājiem visplašāko maršrutu tīklu Baltijā ar vislielāko unikālo galamērķu skaitu. Prognozējam, ka nākamajā gadā apkalposim jau 7,3 miljonus pasažieru.

Laila Odiņa

VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga””
valdes priekšsēdētāja

01

Īsumā par 2023. gadu

2023. gada svarīgākie notikumi un sasniegumi

Rīgas lidostai apstiprināta “Net Zero 2050” ceļa karte un jaunā Trokšņa stratēģiskā karte

Mācību centrs kļuvis par pilntiesīgu Starptautiskās Lidostu padomes mācību centru

Sākta 700 kilovatu jaudas saules paneļu parka izveide uz Rīgas lidostas termināļa jumta

Rīgas lidosta sadarbībā ar Lietuvas lidostām turpmākajos trīs gados modernizēs lidlauku elektroapgādes sistēmas¹

Izsludināta jaunā termināļa būvniecības iepirkuma pirmā kārtā

“Deep science hakatonā “Hydrogen X Future Hackathon” dalībnieki strādā pie Rīgas lidostas izaicinājuma ūdeņraža tehnoloģiju jomā

Pasažieru reģistrācijas zālē izvietota leģendārā latviešu aviokonstruktora Kārļa Irbīša 1937. gadā konstruētās lidmašīnas “I-12” replika

Rīgas lidostā notiek ūdeņraža – elektriskā autobusa demonstrācija, pārvadājot pasažierus uz un no gaisa kuģiem

Darbu sācis par Kohēzijas fonda līdzekļiem izbūvētais helikopteru lidlauks

Apstiprināta Rīgas lidostas dalība Interreg Baltijas jūras reģiona sadarbības programmas projektā “BSR ūdeņraža gaisa transports – Baltijas jūras reģiona lidostu sagatavošana zaļajam ūdeņradim”

Rīgas lidosta piedalās starptautiskā pētniecības projektā par zemu emisiju gaisa kuģu tehnoloģiju izmantošanu un iespējām ar inovatīvu tehnoloģiju palīdzību samazināt gaisa piesārņojumu un trokšņu emisijas lidostu tuvumā

Sadarbojoties ar Erasmus Mundus maģistra studiju programmu “Pakalpojumu dizaina stratēģijas un inovācijas” starptautiskajiem studentiem, tiek stiprināta industrijas un akadēmiskās vides sadarbība inovāciju un pakalpojumu dizaina jomā

Darbu Rīgas lidostā atsāka aviokompānijas “AEGEAN” un “British Airways”

Rīgas lidostas apkalpoto pasažieru skaits 2023. gada novembrī pārsniedzis pirmspandēmijas līmeni

Apbalvojumi un atzinības

Dimanta kategorija
ilgtspējas indeksa
novērtējumā²

Trešā vieta
aviācijas nozares
reitingu aģentūras
“Skytrax”
novērtējumā
Austrumeiropas
lidostu vidū

Pievilcīgs
darba devējs
strādājošo un
studentu vidū
(Kantar TNS)

Ģimenei
draudzīga
darbavieta
(Sabiedrības
integrācijas fonds)³

Dažādības
novērtējums –
Sudraba statuss
(Sabiedrības
integrācijas fonds)⁴

5. vieta
Baltijas zīmolu
topa kategorijā
“Cilvēcīgākais
zīmols Latvijā”
(Baltic Brand)⁵

2. vieta darba
aizsardzības
labās prakses
konkursā
“Zelta ķivere”⁶

² Avots: <https://www.incsr.eu/novertejumi/ilgtspejas-indekss/ilgtspejas-indekss-2023/>
³ Avots: <https://vietagimenei.lv/gimenei-draudziga-darbavieta/programmas-dalibnieki/>

⁴ Avots: <https://www.sif.gov.lv/lv/jaunums/pasniegti-sif-dazadibas-novertejuma-apbalvojumi>
⁵ Avots: Rankings category (balticbrands.eu)

⁶ Avots: <http://stradavesels.lv/kalendars/2023-09-04/>

02

Par Rīgas lidostu

Par Rīgas lidostu

2-6

Rīgas lidostai ir stratēģiska nozīme Latvijas ekonomikas attīstībā, jo tā ne vien ir lielākā starptautiskā lidosta Latvijā un lielākais gaisa satiksmes infrastruktūras uzņēmums Baltijā, kas nodrošina infrastruktūru regulārai starptautisko pasažieru, kravas un pasta gaisa pārvadājumu apkalpošanai, bet arī sniedz būtisku atbalstu militārajiem un valsts nozīmes lidojumiem Latvijas teritorijā. Baltijas valstu mērogā 2023. gadā Rīgas lidosta apkalpoja 42 % pasažieru (2022. gadā 40 %), 40 % lidojumu (2022. gadā 38 %) un 40 % no kopējā kravu apjoma (2022. gadā 40 %).

Rīgas lidosta ir iekļauta TEN-T tīklā, kas nodrošina sasniedzamību un mobilitāti ES. 2023. gadā no Rīgas lidostas bija pieejami regulārie savienojumi uz 33 valstīm. Rīgas lidosta savus klientus iedala divās grupās – korporatīvajos klientos, kas ietver lidsabiedrības, sadarbības partnerus un pakalpojumu sniedzējus, un gala klientos, kas ir pasažieri.

Rīgas lidostas saimnieciskās darbības būtība ir nodrošināt pasažieru, kravas un gaisa kuģu apkalpošanai nepieciešamo infrastruktūru un tās uzturēšanu, papildinot to ar saistītajiem

pakalpojumiem. Lai veiktu Rīgas lidostas pamatdarbību jeb pasažieru pārvadājumus, izmantojot gaisa satiksmi, uzņēmumam ir jānodrošina daudzi pakalpojumi un procesu atbilstība vispārējām aviācijas un to uzraugošo dienestu prasībām, vienlaikus identificējot un iespējami apmierinot klientu vajadzības. Pieejamo pakalpojumu klāsts un servisa līmenis lidostās ir viens no būtiskākajiem konkurētspējas faktoriem. Rīgas lidostas nodrošinātās infrastruktūras un sniegto pakalpojumu rezultātā klientiem un sadarbības partneriem tiek piedāvāti pasažieru un kravas pārvadājumi, telpu un teritoriju iznomāšana, kā arī citi pakalpojumi, piemēram, autostāvvietas, VIP telpas u.c.

Visu uzņēmuma akciju īpašnieks ir Latvijas valsts, tādējādi saskaņā ar Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumu, Rīgas lidosta ir publiskas personas kapitālsabiedrība un tās kapitāla daļu turētājs ir Satiksmes ministrija.

Rīgas lidostā 2023. gada 31. decembrī strādāja 1 420 darbinieki (2022. gadā – 1 388 darbinieki). Ņemot vērā LAA⁷ datus

par aviācijas nozari Latvijā, nodarbināto personu skaits 2020. gadā tajā samazinājās par 15%. CSP apkopotie dati gaisa transporta un aviotransporta palīgdarbību nozarēs uzrāda 3 657 nodarbinātās personas 2020. gadā, savukārt paplašinātās aviācijas nozares uzņēmumu kopas gada pārskatu dati – 6 073 darbiniekus. CSP oficiālās datu bāzes dati par gaisa transportā nodarbināto skaitu 2022. gadā uzrāda 1 475 darbiniekus un 2021. gadā 1 187⁸, kas liecina par augšupejošu tendenci, savukārt 2023. gada dati uz ziņojuma sagatavošanas brīdi vēl nav pieejami, bet sagaidāms, ka varētu tuvojties pirms Covid-19 pandēmijas līmeņa situācijas, jo Eiropā ir par 95 % sasniegts pirmspandēmijas aviopasažieru pārvadājumu skaits⁹.

⁷ Avots: LAA pētījums “Latvijas aviācijas nozares ekonomikā ietekme uz tautsaimniecību 2018.-2021. gadā”.

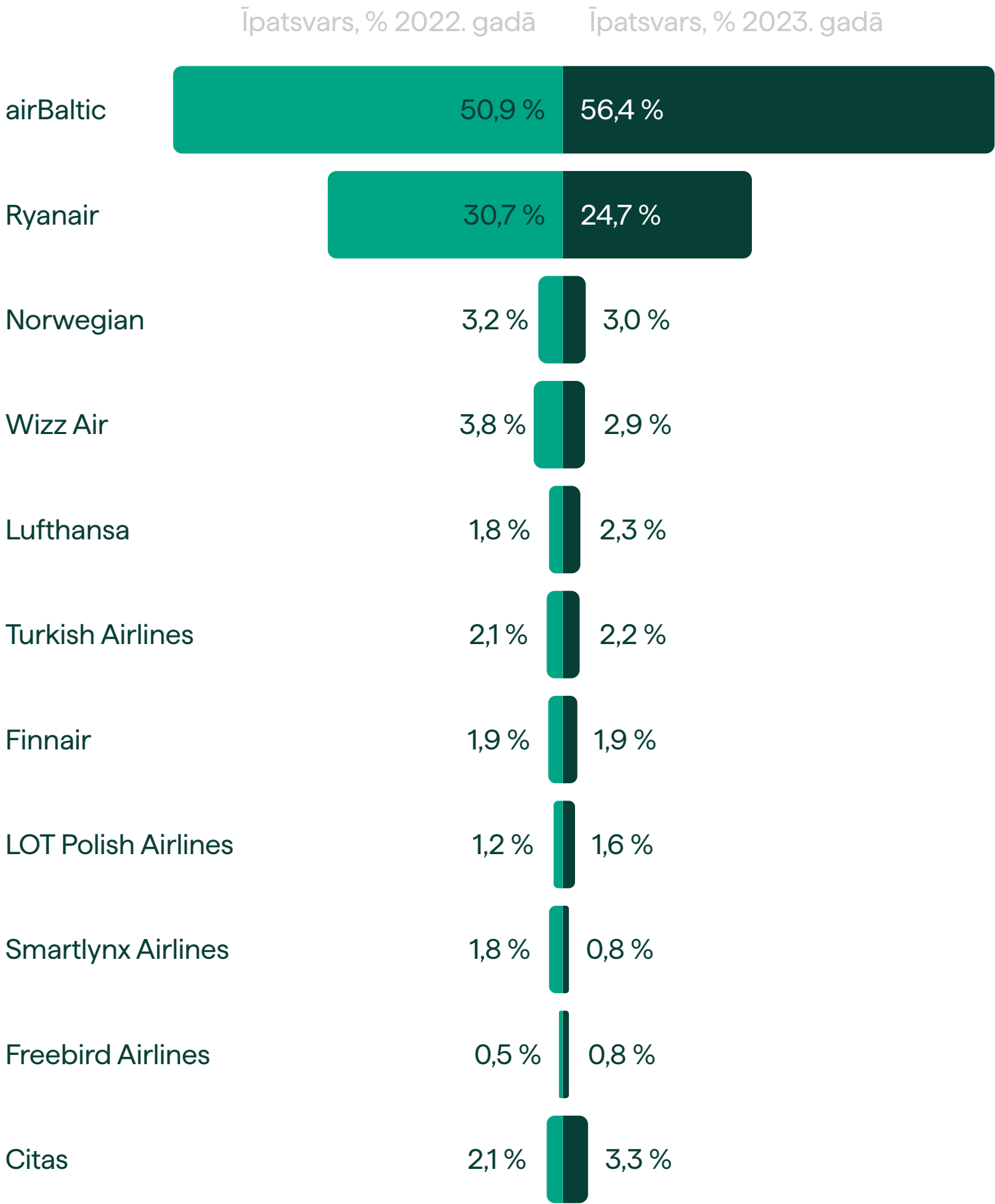
⁸ Avots: CSP, 2023. Statistikas datu bāze “[EKA120](#). Nodarbinātie iedzīvotāji 15 un vairāk gadu vecumā pēc nozares, dzimuma un vecuma grupas gada sākumā 2021 – 2022”

⁹ Avots: <https://www.aci-europe.org/media-room/477-passenger-traffic-reaches-nearly-95-of-pre-pandemic-levels-in-2023.html>

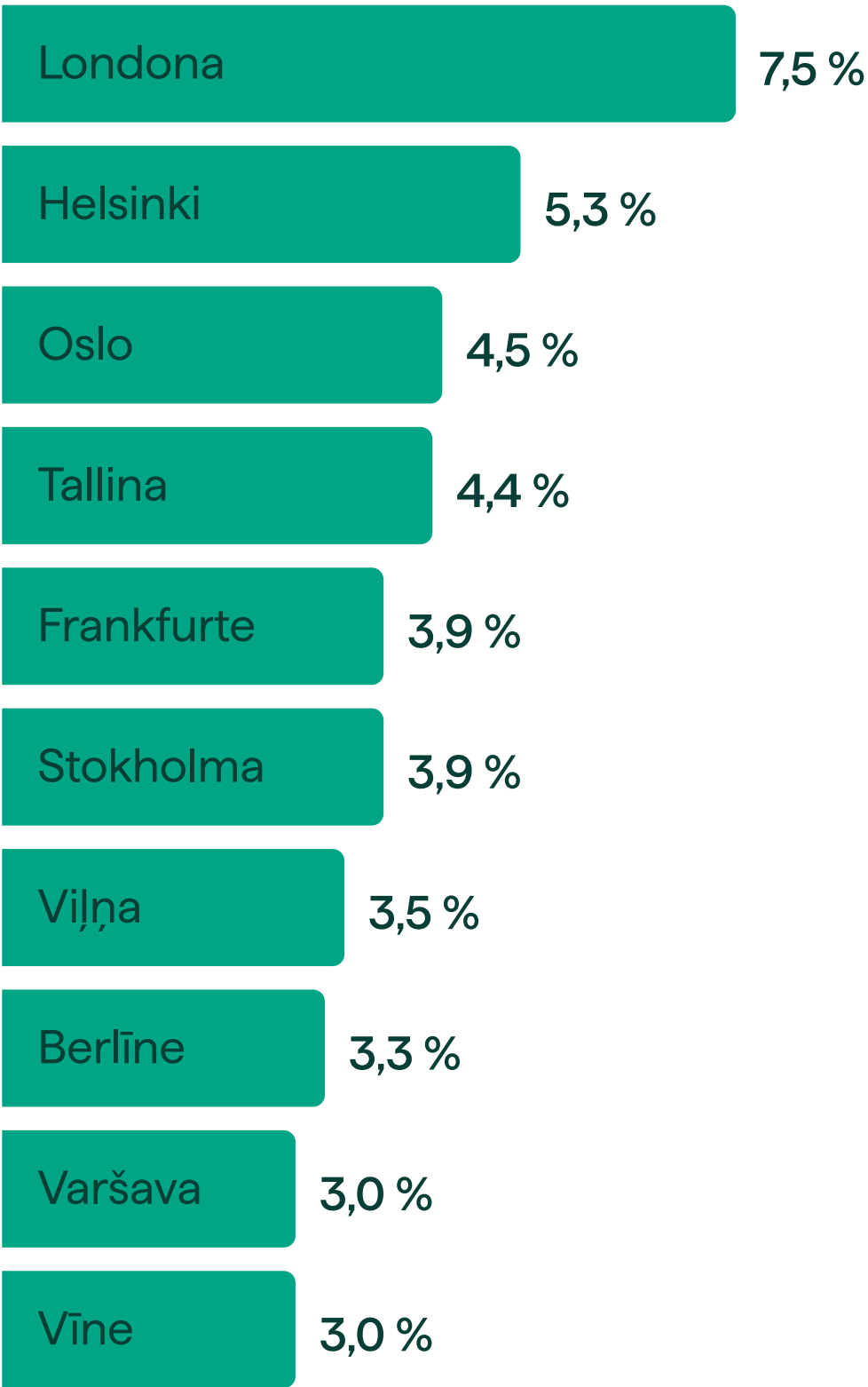
Lidosta faktos un skaitļos (2023. gads)

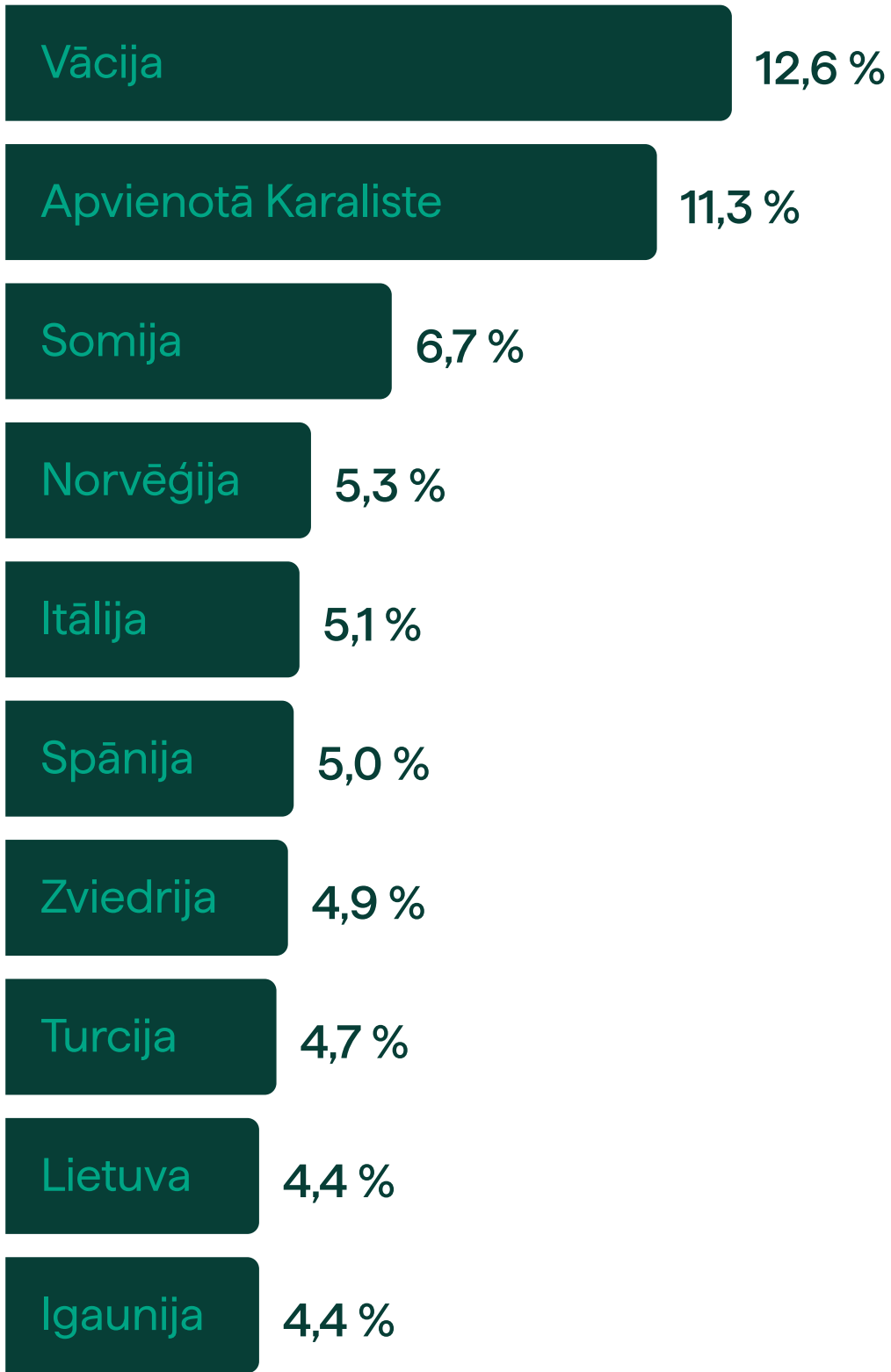
Nozīmīgākie pārvadātāji pēc pārvadāto pasažieru skaita 2023. gadā:

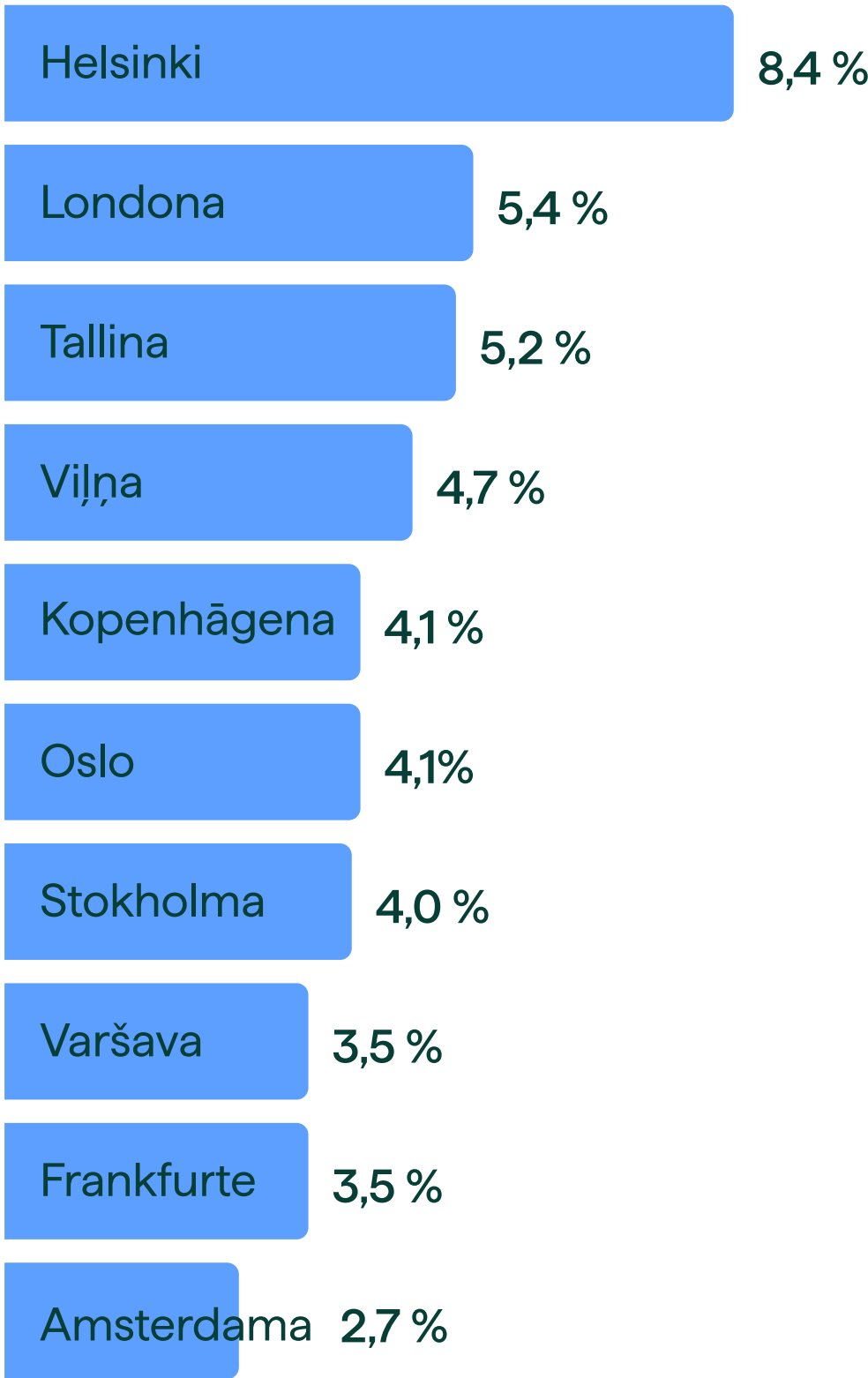
TOP 10 galamērķi pēc pārvadāto pasažieru skaita:

TOP 10 valstis pēc pārvadāto pasažieru skaita:

TOP 10 galamērķi pēc veikto lidojumu skaita:

Minimālais savienojuma laiks
starp lidojumiem

Šengena–Šengena

30 minūtes

Ārpus Šengena–ārpus Šengena

40 minūtes

Šengena–ārpus Šengena–Šengena

45 minūtes

Regulāro
lidsabiedrību
skaits

12

Galamērķu skaits
pasažieru reisū

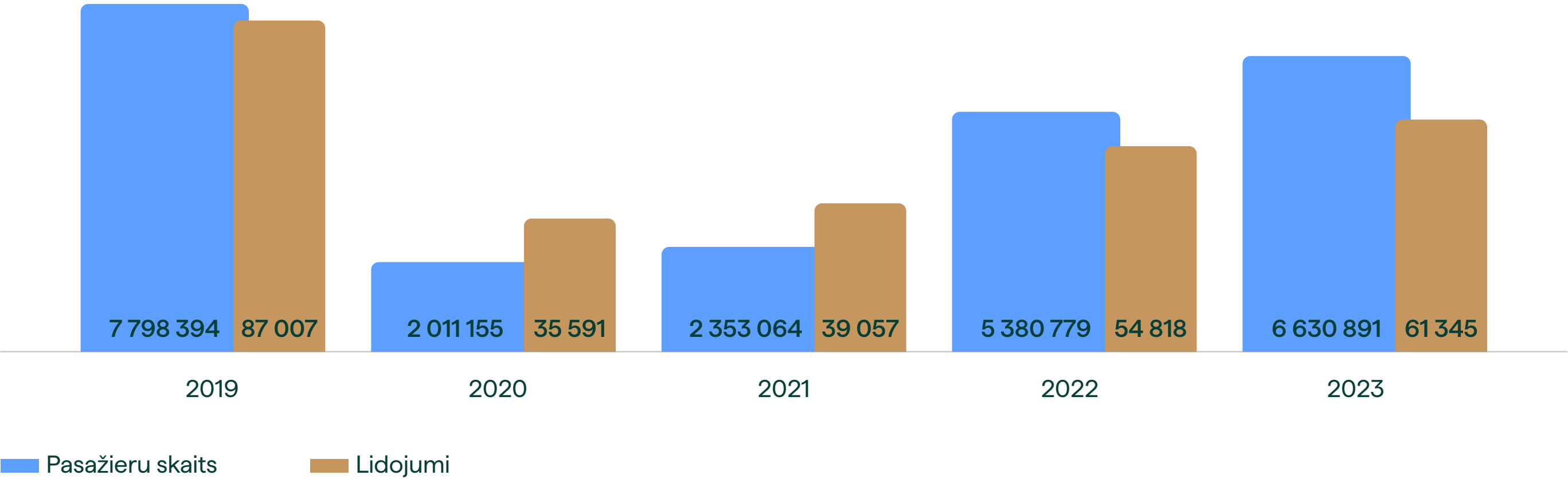
galamērķi
vasaras sezonā

106

galamērķi
ziemass sezonā

87

Apkalpoto pasažieru un lidojumu skaits:

Būtiskākie finanšu rādītāji

	2019	2020	2021	2022	2023
Neto apgrozījums	64 986 666	29 797 924	31 768 910	57 924 484	72 500 788
EBITDA	16 988 208	-3 634 159	-3 126 152	11 364 971	13 760 118
Peļņa vai zaudējumi	22 140 607	-15 846 347	-9 423 404	286 498	1 612 140

Plašāk ar finanšu rezultātiem var iepazīties lidostas “Rīga” 2023. gada finanšu pārskatā, kas ir pieejams uzņēmuma mājaslapā.

Uzņēmējdarbības apjoms

2-6, AO1, AO2, AO3

Misija, vīzija un vērtības

Misija

Rīgas lidosta ir starptautisks satiksmes centrs, kas veicina Latvijas tautsaimniecības izaugsmi, nodrošinot ērtu un drošu savienojamību pasažieriem un biznesam, radot darbavietas un iespējas uzņēmējdarbības attīstībai.

Vīzija

Nākotnes Ziemeļeiropas satiksmes centrs, kas veicina Latvijas konkurētspēju reģionā.

Vērtības

Rīgas lidostas darbības pamatā ir piecas vērtības

Izaugsme

Mēs attīstāmies, sekmējot personību, komandas un uzņēmuma izaugsmi. Mūsu dinamiskajā nozarē veiksmes atslēga ir spēja pilnveidot zināšanas un prasmes, ieviest inovācijas un padarīt procesus efektīvākus.

Atbildība

Mūsu ilgtspējīgas darbības pamatā ir atbildīga pieeja, analizējot un izvērtējot mūsu biznesa lēmumu ietekmi uz vidi, sabiedrību, vietējo kopienu un tautsaimniecību.

Drošums un drošība

Darbinieku, pasažieru, lidostas viesu un biznesa partneru drošība un drošums ir mūsu lēmumu, procesu un rīcības stūrakmens.

Atvērtība

Mēs nodrošinām savienojamību un atveram vārtus uz jauniem galamērķiem cilvēkiem un uzņēmējdarbībai. Pie mums satiekas atšķirīgi uzskati, nacionalitātes un reliģijas, un mēs esam atvērti cieņpilnai un profesionālai sadarbībai.

Efektivitāte

Mūsu darbības pamatā ir skaidri, vienkārši, pieejami un efektīvi organizēti procesi, kas vērsti uz pozitīvas klientu pieredzes veidošanu.

Vērtību ķēde

Vērtības ķēdes radīšana

Augšupejošā >

Lejupejošā >

Pie citām sadarbībām, kuru procesi ietekmē Rīgas lidostu, bet kas nav iekļautas tiešajā vērtību ķēdē, minama sadarbība ar sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzējiem, kas Rīgas lidostai ir būtiska no savienojamības un klientu ērtību viedokļa. Vairāk par pieklūstamību aprakstīts sadaļā “Piekluve ar sabiedrisko transportu”.

Tāpat būtiska ir sadarbība ar SIA “Eiropas Dzelzceļa līnijas”, kas Latvijā īsteno “Rail Baltica” projektu. Šī projekta īstenošanai ir gan valstiski stratēģiska nozīme, gan tas ir nozīmīgs projekts Rīgas lidostas attīstībai, jo paredz pirmo ātrgaitas dzelzceļa un avio savienojuma centra izveidi Baltijā. Projekta rezultātā, savienojot dzelzceļa un lidostas infrastruktūru, Rīgas lidosta kļūs par modernu un daudzfunkcionālu pasažieru apkalpošanas kompleksu, piedāvājot jaunas mobilitātes iespējas un ērtības pasažieriem.

Lai attīstītu nākotnes prasībām un klimata mērķiem atbilstošu infrastruktūru, kopš 2022. gada Rīgas lidostai ir būtiska sadarbība ar Latvijas Ūdeņraža aliansi un tajā pārstāvētajiem uzņēmumiem, kā arī sadarbība ar citām reģiona lidostām ar mērķi veidot sinerģiju un apgūt struktūrfondos pieejamos līdzekļus alternatīvās degvielas infrastruktūras izpētei un attīstībai.

Tiek turpināta 2022. gadā sāktā ilgtermiņa projekta lidostas pilsētas “RIX Airport City” attīstība un 2024. gadā konkursa dialoga ietvaros plānots noslēgt līgumu ar projekta attīstītāju. Projekta vīzija paredz, ka līdz 2027. gadam “RIX Airport City” kļūs par nozīmīgu Ziemeļeiropas biznesa centru, piedāvājot dažādus pakalpojumus un infrastruktūru ar aviāciju saistīto un citu nozaru vajadzībām, kļūstot ne tikai par mājvietu uzņēmumiem, kas vēlas ienākt vai paplašināt savu klātbūtni Baltijā un Ziemeļeiropā, bet arī piedāvās plašas iespējas pasažieriem un vietējiem iedzīvotājiem, pati kļūstot par pievilcīgu galamērķi. Būtiskas izmaiņas Rīgas lidostas piegādes ķēdē, salīdzinot ar iepriekšējo pārskata gadu, nav konstatētas.

Lai veicinātu ilgtspēju arī vērtību ķēdes ietvaros, 2023. gadā Rīgas lidosta sāka tās augšupejošās daļas (piegādātāju) aptaujāšanu, lai noskaidrotu piegādātāju centienus samazināt to vides un sociālos riskus, kā arī novērtētu to ESG risku līmeni, lai nākotnē noteiktu atbilstošus pasākumus turpmākai risku mazināšanai. Plašāk lasīt sadaļā “Piegādātāji”.

Darbības rezultāti

2023. gadā Rīgas lidosta apkalpoja 6,63 miljonus pasažieru, no kuriem lielākā daļa jeb 99,97 % bija starptautisko reisu pasažieri, bet 0,03 % – iekšzemes. Rīgas lidosta kopš 2017. gada piedāvāja vienu iekšzemes lidojumu Rīga – Liepāja, ko nodrošina nacionālā lidsabiedrība “airBaltic”, tomēr 2023. gadā šādi regulārie reisi nav izpildīti.

Kopējais ielidojošo un izlidojošo pasažieru skaits (milj.)

Pasažieri	Iekšzemes	Starptautiskie	Kopā
Ielidojošie pasažieri	0,002	3,31	3,31
Izlidojošie pasažieri	0,000	3,32	3,32
Pasažieri kopā	0,002	6,63	6,63

Tiešo pasažieru skaits 2023. gadā sasniedza 5,21 miljonu pasažieru jeb 79 % no kopējā pasažieru skaita, kamēr 1,42 miljoni apkalpoto pasažieru jeb nedaudz vairāk kā katrs piektais (21 %) bija transfēra pasažieri.

2023. gadā Rīgas lidosta kopumā apkalpoja 61 345 lidojumus:

Starptautiskie reisi	Skaits	Iekšzemes lidojumi	Skaits
Pasažieru komerciālie lidojumi	55 684	Pasažieru komerciālie lidojumi	18
Komerčiālie kravas reisi	1 684	Komerčiālie kravas reisi	1
Vispārējās aviācijas lidojumi	292 (ar masu < 5,7 tonnas)	Vispārējās aviācijas lidojumi	79 (ar masu < 5,7 tonnas)
Valsts aviācijas lidojumi	26	Valsts aviācijas lidojumi	-

2023. gadā Rīgas lidostā apkalpotas 19 160 t kravu.

Kopējais ienākošo un izejošo kravu daudzums (t)

Kravas	Pārvadātas specializētajos kravas reisos	Pārvadātas pasažieru reisos	Kopā
Ienākošās kravas	4 031	3 957	7 988
Izejošās kravas	5 014	6 158	11 172
Kravas kopā	9 046	10 114	19 160

Ārējie faktori un tendences, kas ietekmē uzņēmumu

Turpinot atgūties no Covid-19 pandēmijas ietekmes, ģeopolitiskās situācijas būtiska pasliktināšanās reģionā, ko izraisīja Krievijas iebrukums Ukrainā 2022. gada 24. februārī, aviācijas nozarei kopumā ir radījis papildu izaicinājumus, kas ir tieši saistīti ar Ukrainas, Krievijas un Baltkrievijas tirgus un gaisa telpas nepieejamību drošības apsvērumu vai noteikto starptautisko sankciju dēļ, un netieši – energoresursu cenu strauju palielināšanos, kas, savukārt, radīja būtisku ietekmi uz kopējo cenu inflāciju, samazinot iedzīvotāju pirktspēju un radot ekonomiskās recesijas draudus, piegādes ķēžu izmaiņas un to pārorientēšanu, kā arī citus drošības izaicinājumus, tai skaitā palielinātu kiberuzbrukumu skaitu un mērogu.

Ģeopolitiskās situācijas rezultātā ES, tai skaitā Latvija, 2022. gadā piedzīvoja strauju energoresursu cenu kāpumu, kas atsaucas arī uz kopējo inflāciju, turklāt Latvijā un citās Baltijas valstīs inflācija sasniedza augstāko rādītāju ES valstīs. Energoresursu cenu kāpums un inflācija liek īstenot taupības pasākumus gan uzņēmumos, gan arī māsaimniecībās,

samazinot iedzīvotāju pirktspēju un iekrājumus. Tas, savukārt, var turpmāk ietekmēt ceļošanas paradumus un samazināt pieprasījumu pēc atpūtas braucieniem. Turklāt, energoresursu cenu pieaugums atsaucas arī uz aviācijas degvielas cenām, kas liek pārvadātājiem palielināt lidojumu biļešu cenas. Atbilstoši Latvijas Bankas aplēsēm 2022. gadā IKP palielinājās par 2 %, bet gada inflācija sasniedza 17 %.

2023. gadā līdz ar stingro ieceļošanas prasību atcelšanu Ķīnā, faktiski pilnībā izzūd Covid-19 pandēmijas ietekme uz starptautiskajiem pasažieru pārvadājumiem ar gaisa transportu (joprojām daļēji saglabājas Covid-19 pandēmijas izraisītās izmaiņas un sarežģījumi piegāžu ķēdēs, kas galvenokārt ietekmē kravu pārvadājumus) – tiek atjaunota valstu un galamērķu savienojamība, ko balsta spēcīgs pieprasījums, tajā skaitā atliktais jeb uzkrātais pieprasījums (pent-up demand) pēc ceļojumiem, ko ierobežojumu dēļ nebija iespējams realizēt Covid-19 pandēmijas laikā.

2023. gada pirmajā pusē pakāpeniski mazinās Krievijas-Ukrainas karadarbības rezultātā radītā ietekme uz globālo ekonomiku – stabilizējas energoresursu un pārtikas cenas, tiek uzlabotas valstu ekonomiskās attīstības prognozes un palēnām samazinās inflācija, kas gan joprojām saglabājas būtiski augstāka par mērķa līmeni (~2 % gadā). Inflācijas mazināšanas nolūkos 2023. gadā vairākkārtīgi tiek palielinātas centrālo banku procentu likmes,

kas tāpat kā inflācija vājina pieprasījumu un bremzē ekonomisko attīstību, samazina iedzīvotāju pirktspēju un patēriņu.

Pārvadājumu turpmāko attīstību 2023. gadā turpināja apgrūtināt ģeopolitiskās situācijas tālāka nelabvēlīga attīstība – karadarbības turpināšanās Ukrainā, bet gada otrajā pusē jau jauni ģeopolitiskie satricinājumi Tuvajos Austrumos – Izraēlas karš pret teroristisko grupējumu “Hamas”, kas sākās pēc uzbrukuma Izraēlas teritorijai 2023. gada 7. oktobrī, kam sekoja tālāka ģeopolitiskā saspīlējuma eskalācija un drošības risku pastiprināšanās Tuvo Austrumu reģionā, no kuriem redzamākais konflikts ir Sarkanās jūras krīze, kas būtiski ietekmē globālo tirdzniecību un resursu cenu līmeni, apgrūtinot Sarkanās jūras un Suecas kanāla izmantošanu jūras pārvadājumos starp Eiropu un Āziju.

Šīs ģeopolitiskās norises tieši ietekmē arī Rīgas lidostas pārvadājumus – kopš aktīvas karadarbības sākuma drošības risku dēļ ir pārtraukti un nav atjaunoti regulārie lidojumi uz Izraēlu, kā arī ir vājinājies pieprasījums uz ziemas sezonas atpūtas galamērķiem Tuvo Austrumu un Āfrikas reģionā.

Kopumā Latvijas aviācijas nozarē Krievijas-Ukrainas kara ietekme nav precīzi nosakāma, bet orientējoši pasažieru skaita samazinājums varētu būt 8 % robežās no 2022. gada kopējā apjoma. Par 42 % samazinājušies pārlidojumi pār Latvijas gaisa telpu, par 40 % samazinājies biznesa aviācijas

segments, ietekmēts kravu apkalpošanas apjoms un daudzām organizācijām un privātpersonām sankciju rezultātā ir liegta gaisa kuģu tehniskā apkope un pieeja ES tirgum¹¹.

1. tabula. Pārskats par aviācijas raksturlielumiem Krievijas un Ukrainas tirgos no Rīgas lidostas perspektīvas

	Ukrainas tirgus	Krievijas tirgus
Galamērķu skaits	4	2
Lidsabiedrības	3	2
Prognozētais pasažieru skaits	239 000	174 000
Lidojumu skaits	2 246	4 896
Pasažieru lidojumi	2 246	4 056
Kravas reisi	-	840

ES ieviesto sankciju rezultātā ir slēgta Krievijas un Baltkrievijas gaisa telpa, kas lidsabiedrībām liek mainīt lidojumu trajektorijas un liedz apkalpot Krievijas un Baltkrievijas galamērķus. Tāpat drošības apsvērumu dēļ nav iespējams izmantot Ukrainas gaisa telpu un lidostas. Gaisa telpas izmantošanas ierobežojumi un papildus izmaksas, kas saistītas ar gaisa telpu aplidošanu, apgrūtina pārvadātāju iespējas nodrošināt rentablus pārvadājumus uz perspektīvajiem attīstības tirgiem Centrālāzijā un Kaukāza valstīs.

Tomēr, lai arī attiecībā pret 2019. gadu transfēra pasažieru skaits joprojām ir būtiski zemāks (-40 %), transfēra pasažieru skaits 2023. gadā attiecībā pret 2022. gadu ir palielinājies par 40 % un sasniedza 1,4 miljonus pasažieru. Strauju transfēra pasažieru skaita izaugsmi pret iepriekšējo gadu veicināja sekmīga pārvadātāju maršrutu tīkla izmaiņu īstenošana, ar mērķi pārorientēties no vēsturiskā Austrumu-Rietumu transfēra plūsmu apkalpošanas modeļa uz Ziemeļu-Dienvidu transfēra plūsmu apkalpošanu, tostarp nodrošinot jaunus savienojumus no Baltijas un Ziemeļeiropas valstīm uz galamērķiem Balkānu, Kaukāza, Tuvo Austrumu un Centrālāzijas reģionā. Šāda darbības stratēģija ir nodrošinājusi, ka 2023. gadā transfēra pasažieru skaits auga straujāk nekā tiešo pasažieru skaits, un attiecīgi transfēra pasažieru īpatsvars ir palielinājies līdz 21 %, kas ir par diviem procentpunktiem augstāks rādītājs nekā pagājušajā gadā, taču joprojām būtiski zemāks nekā 2019. gadā (30 % transfēra pasažieru īpatsvars).

Arī kravu pārvadājumu segmentā ir jūtama kara ietekme – Rīgas lidostā 2022. gadā par 24 % ir samazinājies apkalpoto kravu apjoms pret iepriekšējo gadu, salīdzinot ar kravu segmenta nelielu izaugsmi kaimiņvalstīs. Apkalpoto kravu apjoma sarukums ir tieši saistīts ar starptautisko sankciju ietekmi, kuru rezultātā ir zaudētas čartera kravu lidojumu programmas uz un no Ķīnas, kas pamatā tika veiktas,

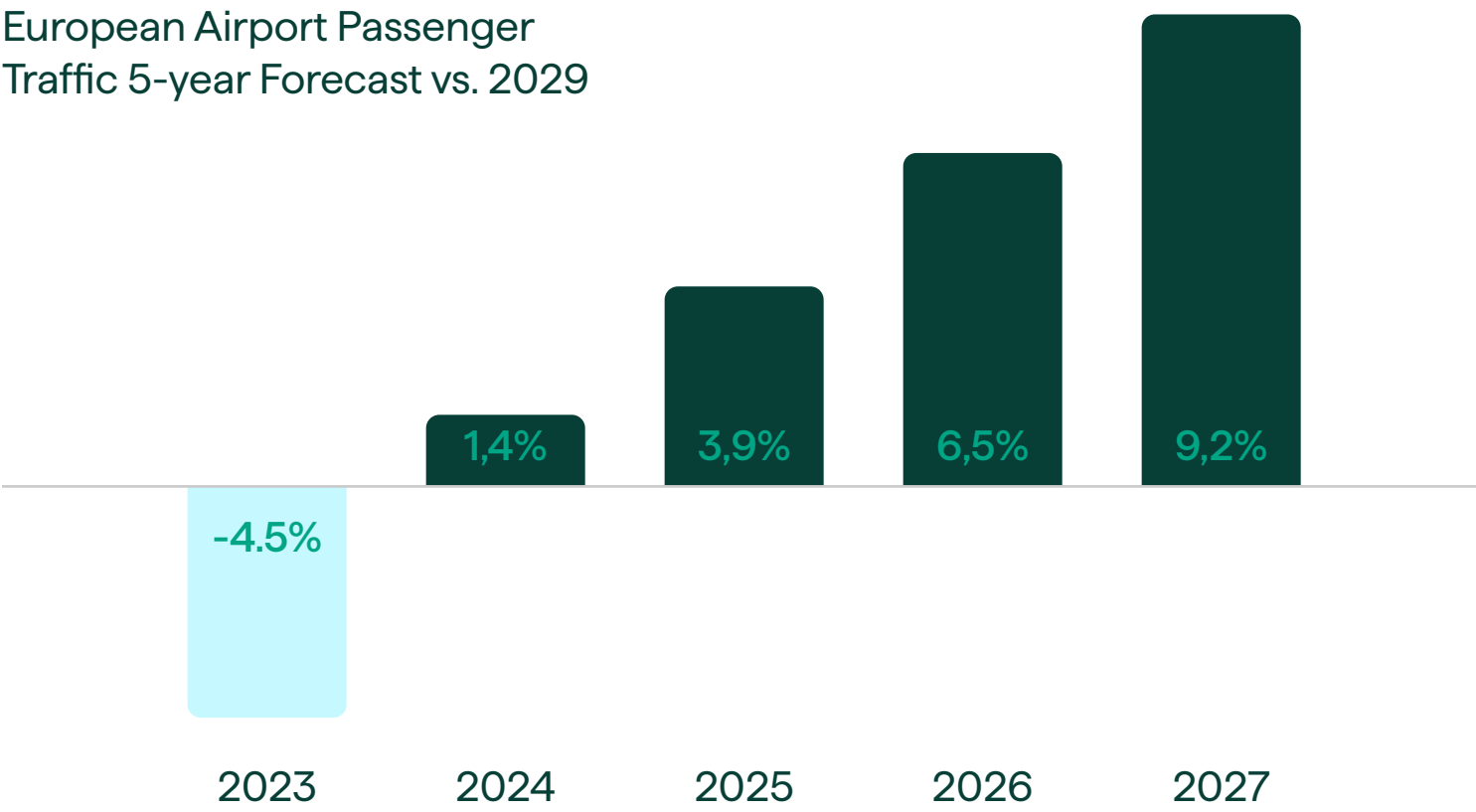
izmantojot Krievijas gaisa telpu un Krievijas Federācijā reģistrētu aviokompāniju gaisa kuģus. Ģeopolitiskās situācijas ietekmē liela daļa kravu, piemēram, e-komercijas kravas no Ķīnas, Baltijā nokļūst ar sauszemes transportu no Centrāleiropas. Saglabājoties nemainīgai ģeopolitiskajai situācijai un saistībā ar vājo kravu pārvadājumu cenu līmeni, gaisa kravu plūsmas no Ķīnas 2023. gadā nav atjaunotas un apkalpoto gaisu kravu apjoms 2023. gadā turpināja samazināties (-9 % pret 2022. gadu).

Lai arī sagaidāms, ka 2024. gadā uzlabosies makroekonomiskā situācija (saskaņā ar Latvijas Bankas prognozēm ekonomika atgriezīsies pie izaugsmes – IKP palielināsies par 2 %, bet gada inflācijas rādītājs sasniegs mērķa līmeni ~2 % apmērā) un ka 2024. gadam būs raksturīga īpaši augsta politiskā nestabilitāte un nenoteiktība, ņemot vērā, ka gaidāmas vēlēšanas vairāk nekā 70 pasaules valstīs, t.sk. ASV, Apvienotajā Karalistē, ES, Krievijā, Indijā u.c., kas lielā mērā noteiks saspīlēto ģeopolitisko procesu turpmāko attīstību, resursu cenas un ekonomiskās aktivitātes tempu turpmākajiem gadiem. Tāpat sagaidāms, ka augstā nenoteiktība un sarežģītā makroekonomiskā situācija, radīs piesardzību patērētājos, kas atsauksies arī uz gaisa pārvadājumu pieprasījumu, kā arī uz pārvadājumu nodrošināšanas izmaksām un biļešu cenu.

¹¹ Avots: M. Gorodcovs, Impact of the geopolitical situation on civil aviation security and safety, Rīgas Aviācijas forums 07.07.2022.

Aktuālās ACI prognozes liecina, ka pasažieru skaits 2024. gadā Eiropā būs par 1 % augstāks no 2019. gada apjomiem un vidējā termiņā attīstība būs mērena.

European Airport Passenger Traffic 5-year Forecast vs. 2029

2023. gadā pārvadājumi Eiropā atjaunojās līdz 95 % no 2019. gada apjoma, kas atbilst Rīgas lidostas atjaunošanās radītājiem attiecībā uz aptveres teritorijas pasažieriem, kas sasniedza 96 % no 2019. gada apjoma (aptveres teritorijas pasažieri – tiešie pasažieri, kas lidojumu uzsāk/ beidz Rīgas lidostā) un ir otrs labākais rādītājs Baltijas valstīs pēc Kauņas lidostas, kur tiešo pasažieru skaits par 12 % pārsniedz 2019. gada apjomu. Ņemot vērā ģeopolitiskās situācijas ietekmi, kopējais pasažieru skaits Rīgas lidostā sasniedza 85 % no 2019. gada apjoma, kas ir par 10 procentpunktiem zemāks

rādītājs nekā Eiropā kopumā un zemākais rādītājs starp Baltijas valstu lidostām.

Pēc Covid-19 izraisītās pandēmijas un darbinieku skaita samazināšanas aviācijas nozarē, strauji atjaunojoties pieprasījumam pēc lidojumiem, arī 2023. gadā ES lidostās bija vērojams darbinieku trūkums, kas īpaši vasaras sezonā ietekmēja lidostu darbību. Lai gan Rīgas lidostā akūta darba spēka trūkuma nebija, kapacitātes nepietiekamība citās Eiropas lidostās būtiski ierobežoja pieejamo pakalpojumu apjomu – lidojumu biežumu un pieejamo sēdvietu skaitu – vairākos lidojumu maršrutos. 2023. gadā ES lidostas lielākoties atgriezās pie normālas darbības. Globālo piegāžu ķēžu problēmu dēļ turpinās sarežģījumi jaunu gaisa kuģu un to dzinēju piegādes un esošo gaisa kuģu apkopes, kā rezultātā tika ietekmētas pārvadātāju iespējas nodrošināt iepriekš plānoto lidojumu sarakstu un tīkla attīstību tieši gaisa kuģu pieejamības dēļ.

Tāpat aviācijas industriju ietekmējošās attīstības tendences ir saistītas ar Eiropas Zaļo kursu, kas prasa industrijai pārorientēties uz klimatneitralitāti, lai 2050. gadā sasniegtu Net Zero emisijas. Eiropas Zaļajā kursā ir iekļauts mērķis samazināt transporta nozares (t.sk. aviācijas transporta) siltumnīcefekta gāzu emisijas par 90 % līdz 2050. gadam, salīdzinot ar 1990. gada līmeni¹², turklāt Eiropas Komisija rekomendē šo siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumu par 90 %

sasniegt jau 2040. gadā¹³, bet par šo mērķi vēl jādiskutē Eiropas Parlamentam un ES dalībvalstīm. Lai ambiciozos mērķus sasniegtu, nepieciešama aviācijas nozares pārorientēšanās, investējot tehnoloģijās un inovācijās, kas saistītas ar alternatīvās degvielas infrastruktūras nodrošināšanu, ilgtspējīgas aviācijas degvielas un ar alternatīvajiem energoresursiem darbināmu specializētā aprīkojuma pieejamību un izmantošanu. No 2025. gada aviācijas nozarei būs jāsāk izmantot ilgtspējīgu aviācijas degvielu un no 2027. gada emisiju tirdzniecība nosegs transporta degvielas, tādējādi veicinot tīrākas degvielas izmantošanu un reinvestēšanu tīro tehnoloģiju attīstībā¹⁴.

Paredzams, ka Zaļais kurss un tiesību aktu pakotnes “Fit for 55” prasības varētu ietekmēt savienojamību, palielinot gaisa pārvadājumu izmaksas. Sadārdzinājums 3 000 km garam lidojumam uz vienu pasažieri EEZ robežās 2030. gadā varētu sasniegt 45,00 EUR, bet 2035. gadā – 65,00 EUR. Tālsatiksmes lidojumos pieaugums paredzams lielāks – 50,00 EUR 2030. gadā un 105,00 EUR 2035. gadā¹⁵.

¹² Avots: Eiropas Komisijas tīmekļvietne: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal/transport-and-green-deal_en
¹³ Avots: Eiropas Komisijas 6. februāra komunikācija NR. COM(2024) 63 final <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM%3A2024%3A63%3AFIN>
¹⁴ Avots: Eiropas Komisijas tīmekļvietne: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal/delivering-european-green-deal_en
¹⁵ Avots: A. Kokars, Strategic challenges for the Latvian aviation industry to develop sustainable aviation and Green Course in response to European Commission package of legislative proposals “Fit for 55”, Rīgas Aviācijas forums 07.07.2022.

Tā kā pagaidām nav skaidru prognožu par ilgtspējīgas aviācijas degvielas cenām, cenu prognozes ir konservatīvas un šobrīd nav pilnībā novērtējamas. Neskaidrie nosacījumi par ilgtspējīgas aviācijas degvielas ieviešanu trešo valstu tirgos var radīt negodīgu konkurenci un oglekļa emisiju pārvirzi.

Konkurence

Rīgas lidosta ir pozicionējusi sevi kā reģionālo gaisa satiksmes centru un līderi Baltijas valstīs, pateicoties veiksmīgai infrastruktūras attīstībai, “airBaltic” izaugsmei, kā arī izmantojot ģeogrāfiskā stāvokļa priekšrocības. Satiksmes mezgļiem ir raksturīgas lielas un stabilas aptvēruma teritorijas, augsts transfēra pasažieru īpatsvars, augsts savienojamības līmenis un kvalitatīvi pakalpojumi. Lai gan Rīgas lidostai ir salīdzinoši maza aptvēruma teritorija, tomēr, lielā mērā pateicoties “airBaltic” uzņēmējdarbības modelim, tā ir sasniegusi augstu transfēra pasažieru īpatsvaru un savienojamības rādītāju, kā arī turpina īstenot tādas infrastruktūras attīstību, kas balsta šāda pārvadājumu biznesa modeļa turpmāku attīstību. Ņemot vērā, ka Baltijas valstu galvaspilsētu lidostas Viļņā un Tallinā neveic satiksmes mezgla funkciju, bet apkalpo zemo cenu pārvadātāju tiešos lidojumus un tīkla pārvadātājus, kuri nodrošina pasažieru pārvadājumus uz saviem satiksmes mezgļiem, Rīgas lidostai

kā gaisa satiksmes centram nav tieši salīdzināmu konkurentu Baltijā. Lidostas, kas pilda satiksmes mezgla funkcijas Rīgas lidostas transfēra pasažieru piesaistes mērķa tirgos ir Helsinku, Stokholmas, Oslo, Kopenhāgenas un Varšavas lidostas.

Izvērtējot Rīgas lidostas ģeogrāfisko stāvokli un tās darbību reģionālā satiksmes mezgla statusā sadarbībā ar “airBaltic”, ir iespējams izdalīt divas atšķirīgas konkurentu grupas pēc savstarpējās konkurences veida:

- konkurence par pārvadātāju kapacitātes un tiešo pasažieru piesaisti ar Baltijas valstu lielākajām lidostām – Tallinu, Viļnu, Kauņu un Palangu;
- konkurence par transfēra pasažieru piesaisti ar tīkla pārvadātāju bāzes lidostām Eiropā, īpaši Ziemeļeiropas valstīs – Helsinku, Stokholmas, Kopenhāgenas, Oslo un Varšavas lidostām.

Eiropas vienotā tirgus izveide un pārvadājumu ierobežojumu samazināšana ir sekmējusi pārvadātāju kapacitātes izkliedi un būtiski palielinājusi pārvadātāju mobilitāti jeb iespējas pārvietot kapacitāti. Īpaši augsta kapacitātes izkliede un mobilitāte Eiropā ir raksturīga zemo izmaksu gaisa pārvadātājiem. Piemēram, pēc aktuālās informācijas “Ryanair” kapacitāte ir izvietota vairāk nekā 90 pārvadātāja bāzes lidostās kopumā 36 valstīs. Lai arī tīkla pārvadātājiem ir raksturīga spēcīgāka piesaiste to mītnes lidostām, kas apkalpo

to mērķa tirgus un kur vēsturiski ir izveidota to darbības nodrošināšanai nepieciešamā infrastruktūra, pārvadātāju konsolidācijas rezultātā ir palielinājusies arī tīkla pārvadātāju mobilitāte, kas ļauj tiem veiksmīgāk pielāgoties tirgus situācijai un nodrošināt darbības elastību un noturību pret negatīvo ārējo faktoru ietekmi. Ja kādā lidostā rodas pārvadātāju darbību ietekmējošas nelabvēlīgas pārmaiņas, piemēram, tiek būtiski paaugstināti tarifi, pārvadātāji, it īpaši zemo izmaksu un aizvien vairāk arī tīkla pārvadātāji, var operatīvi pārvirzīt savu kapacitāti uz citām lidostām, kurās pastāv tiem labvēlīgāki darbības nosacījumi. Tādējādi ir iespējams, ka lidsabiedrība, kas konkrētajā lidostā ļoti aktīvi darbojusies vienā gadā, jau nākamajā var pārtraukt savu darbību. Lai spētu noturēt un piesaistīt pārvadātāju kapacitāti (un attiecīgi noturēt un attīstīt lidojumu tīklu, palielināt galamērķu skaitu un lidojumu biežumu), lidostai ir fundamentāli svarīga tās konkurētspējas un konkurences priekšrocību attīstīšana, ņemot vērā aptveres teritoriju īpašības un gaisa pārvadātāju iespējas. Sagaidāms, ka nākotnē konkurences cīņa Baltijas lidostu starpā turpinās pastiprināties.

Sadarbība ar ieinteresētajām personām

2-29

Rīgas lidosta kā ilgtspējīgs un sociāli atbildīgs uzņēmums vēlas apzināt savu patieso ietekmi un vadīt savu lomu sabiedrībā. Tā kā lidosta sniedz būtisku ieguldījumu Latvijas tautsaimniecībā un nākotnes attīstības veidošanā, tās darbība ir saistīta ar plašu ieinteresēto personu loku, un sadarbība ar tām ir Rīgas lidostas atbildīgas uzņēmējdarbības sastāvdaļa.

Lidostas ieinteresētās personas ir identificētas, izvērtētas un sagrupētas, ņemot vērā GRI vadlīnijas un AA1000 Sadarbības ar ieinteresētajām personām standartu.

2022. gadā Rīgas lidosta identificēja ieinteresēto personu grupas, identificēšanā iesaistot struktūrvienību vadītājus un vadošos speciālistus, kas ne vien palīdzēja definēt ieinteresēto personu grupas, bet arī katrai grupai noteikt svarīgākās organizācijas un indivīdus. Analīzē tika izvērtēts, cik lielā mērā konkrētā ietekmes pušu grupa var ietekmēt Rīgas lidostas sniegumu ekonomiskajos, vides un sociālajos aspektos un cik liela ir attiecīgās ieinteresētās puses interese par lidostas sasniegumiem šajā jomā.

2022. gada aprīlī uzņēmuma ieinteresētās personas tika aicinātas piedalīties tiešsaistes aptaujā, lai sniegtu savu vērtējumu par Rīgas lidostai būtiskiem ilgtspējas aspektiem. Savukārt 2022. gada maijā Rīgas lidostas organizētajā ieinteresēto personu darbseminārā būtiskāko ieinteresēto personu pārstāvji diskusijās izteica savu viedokli par līdzšinējo sadarbību, priekšlikumus un gaidas par uzņēmuma ilgtspējai būtiskām tēmām. Kopumā lidosta saņēma 80 ieteikumus par šādām desmit ilgtspējas tēmām:

- inovācijas;
- iepirkumi;
- sadarbība;
- izglītošana vides jautājumos;
- ietekme uz vidi;
- drošība;
- laba pārvaldība, atklātība;
- aviokompānijas, lidostas tēls;
- pakalpojumi;
- darbinieki.

Rīgas lidosta izvērtē savas darbības sociālo, vides un ekonomisko ietekmi un iesaista ietekmes puses būtisku jautājumu risināšanā, kas noris dažādos līmeņos, piemēram:

- **aptaujas** – aktuālu jautājumu un pakalpojumu novērtējuma noskaidrošana;
- **atsauksmes** – atgriezeniskā saite ar klientiem;
- **sarunas vai dialogs** – individuāla vai kolektīva apspriešanās;
- **konsultēšanās** – viedokļa izzināšana vai apmaiņa;
- **partnerība** – kopīga lēmumu pieņemšana un sadarbība.

Komunikācija ar ieinteresēto personu grupām notiek pēc nepieciešamības, bet ne retāk kā reizi gadā.

Rīgas lidostas ieinteresēto personu nozīmīgums, balstoties uz būtiskuma matricu ekonomiskajos, vides un sociālajos aspektos.

	Ekonomika	Vide	Sociālie jautājumi
Akcionārs			
Aviācijas un transporta nozares organizācijas			
Aviokompānijas			
Bankas, finansētāji			
Darbinieki			
Izglītības un zinātnes iestādes, inovāciju centri			
Klienti, nomnieki			
Mediji			
Pašvaldība			
Piegādātāji			
Politikas veidotāji			
Profesionālās asociācijas			
Valsts uzraudzības un kontroles iestādes			
Vides organizācijas			
Citas nevalstiskās organizācijas			
Vietējās kopienas pārstāvji			

Nozīmīgums, balstoties uz matricu:

- 1 (A) – augsts
- 2 (B, C) – vidējs
- 3 (D) – zems

Būtiskākās ilgtspējas un atbildības tēmas

3-1, 3-2

2022. gadā Rīgas lidosta īstenoja izpēti un analīzi, lai definētu uzņēmumam un ieinteresētajām personām būtiskos ilgtspējas aspektus. Būtiskuma analīze tika īstenota trīs posmos, un tajā tika ņemts vērā:

- ieinteresēto personu viedoklis;
- vadības redzējums, tai skaitā stratēģiskās plānošanas dokumentos un pārskatos ietvertā informācija;
- tendences, kas tika identificētas salīdzinošajā nozares uzņēmumu izpētē, analizējot publiski pieejamās stratēģijas un pārskatus;
- nozares standartu un ES ilgtspējas tiesību aktu prasības, tai skaitā taksonomijas regulējuma un Korporatīvās ilgtspējas ziņošanas direktīvas principi.

Novērtējuma rezultātā tika noteikts Rīgas lidostai būtisko ilgtspējas aspektu loks.

1. posms

Ieinteresēto personu identificēšana un atbilstošo ilgtspējas aspektu noteikšana

Saistošo ilgtspējas aspektu noteikšanā tika ņemts vērā gan tas, ko un kā ietekmē Rīgas lidostu, gan tas, kas ietekmē lidostas darbību. Analīze tika balstīta šādu dokumentu izpētē:

- Rīgas lidostas stratēģiskās plānošanas dokumenti un pārskati;
- nozares uzņēmumu publiskotā informācija stratēģiskās plānošanās dokumentos un pārskatos;
- saistošie tiesību akti un nozares standarti.

Šajā posmā ir identificēts 21 Rīgas lidostai iespējami būtiskais ilgtspējas aspekts.

Paralēli dažādu Rīgas lidostas funkciju un struktūrvienību vadītāji tika iesaistīti ieinteresēto personu identificēšanā, sniedzot savus priekšlikumus attiecībā uz būtiskākajām ieinteresētajām personām. Kopumā tika identificētas vairāk nekā 250 organizācijas un indivīdi, kuru viedoklis lidostai ir svarīgs.

2. posms

Būtisko ilgtspējas aspektu noteikšana

Ar mērķi noteikt būtiskākos ilgtspējas aspektus 2022. gada aprīlī notika ieinteresēto personu aptauja, kurā savu viedokli pauda 57 ieinteresēto personu pārstāvji. Tiešsaistes aptaujā bija iespēja novērtēt katra ilgtspējas aspekta būtiskumu skalā no 1 līdz 4.

Savukārt 2022. gada maijā prioritārajām ietekmes pusēm tika organizēts klātienē darbseminārs, lai noskaidrotu ne tikai viedokli par Rīgas lidostas ilgtspējai būtiskiem aspektiem, bet arī par līdzšinējo sadarbību un nepieciešamajiem uzlabojumiem tās darbībā. Pasākumā piedalījās aptuveni 40 ieinteresēto personu pārstāvji, kas pārstāvēja visas prioritārās ietekmes puses. Pirmajā pasākuma daļā dalībniekus uzrunāja satiksmes ministrs, savukārt Rīgas lidostas vadība iepazīstināja ar ilgtspējas stratēģiju un sākotnēji būtiskajiem ilgtspējas aspektiem. Turpinājumā dalībnieki tika aicināti darba grupās izteikt vērtējumu līdzšinējai sadarbībai, kā arī idejas un priekšlikumus gan attiecībā uz stratēģiskajiem virzieniem ilgtspējas nodrošināšanai būtiskākajos aspektos, gan konkrētām iniciatīvām.

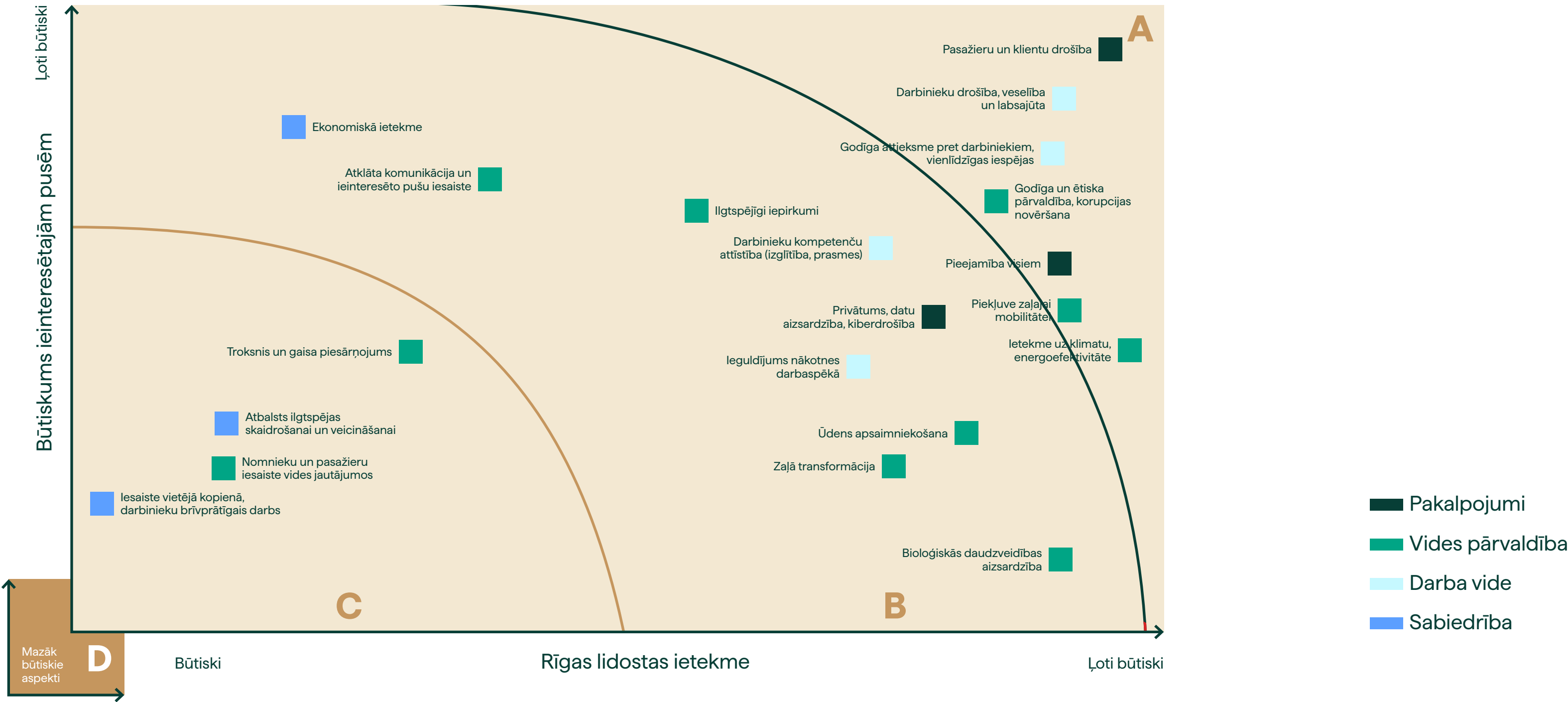
3. posms

Būtiskuma matricas izstrāde

Apkopojot būtiskuma analīzē secināto, tai skaitā ieinteresēto personu viedokļu aptaujas un darbsemināra rezultātus, ir sagatavota ilgtspējas aspektu būtiskuma matrica, ko apstiprināja Rīgas lidostas valde.

Vertikālā būtiskuma matricas ass attēlo ieinteresētajām personām svarīgākos ilgtspējas aspektus, savukārt horizontālā ass norāda uz aspektu svarīgumu lidostai. Būtiskuma matrica ir sadalīta trīs daļās: būtiskākā, vidēji būtiskā un mazāk būtiskā. Matricā ir iekļauti 20 uz Rīgas lidostu attiecināmie ilgtspējas aspekti.

Saraksts ar ietekmes pušu grupām, kas piedalījās lidostas būtiskāko ilgtspējas aspektu identificēšanā, pieejams sadaļā “Sadarbība ar ietekmes pusēm”.

Salīdzinot ar 2019. gada rezultātiem:

- visās ārējās grupās pieaugusi lidostas ekonomiskās ietekmes un ieguldījuma tautsaimniecībā nozīmība;
- aviācijas nozares, piegādātāju, banku un darbinieku grupās pieaugusi ilgtspējīgu iepirkumu nozīmība;
- aviācijas nozares un piegādātāju grupās pieaugusi ietekmes uz klimatu un energoefektivitātes nozīmība.

Vienlaikus ar būtiskuma matricas izstrādi lidosta arī identificēja savus primāros un sekundāros ANO ilgtspējīgas attīstības mērķus. Prioritārajiem ANO ilgtspējīgas attīstības mērķiem Ilgtspējas stratēģijā ir norādīti apakšmērķi un sasaiste ar Rīgas lidostas būtiskākajiem ilgtspējas un atbildības aspektiem, kas identificēti būtiskuma matricā.

Rīgas lidostas prioritārie mērķi

7

PIEEJAMA UN
ATJAUNOJAMA
ENERĢIJA

8

CIEŅĪGS DARBS UN
EKONOMISKĀ
IZAUGSME

9

RAŽOŠANA,
INOVĀCIJAS UN
INFRASTRUKTŪRA

11

ILGTSPĒJĪGAS
PILSETAS UN
KOPIENAS

12

ATBILDĪGS
PĀTERĪŅŠ UN
RAŽOŠANA

13

RĪCĪBA
KLIMATA JOMĀ

vidēja prioritāte

3

LABA VESELĪBA UN
LABKLĀJĪBA

4

KVALITĀTĪVA
IZGLĪTĪBA

5

DZIMUMU
LĪDZTIESĪBA

6

TĪRS ŪDENS UN
SANITĀRIJA

10

MAZINĀTA
NEVIENLĪDZĪBA

15

DZĪVĪBA UZ
ZEMES

16

MIERS, TAISNĪGUMS,
LABA PĀRVALDĪBA

17

SADARBĪBA

zema prioritāte

1

NOVĒRSTA
NABADZĪBA

2

NOVĒRSTS BADS
UN ILGTSPĒJĪGA
LAUKSAIMNIECĪBA

14

DZĪVĪBA
ŪDENĒ

Jaunu matricu atbilstoši dubultā būtiskuma principiem Rīgas lidosta izstrādās 2024. gadā, lai par 2025. gada rezultātiem tā savu ziņojumu sagatavotu saskaņā ar Korporatīvās ilgtspējas ziņošanas direktīvas prasībām.

03

Stratēģija un investīcijas

Stratēģija

Atbilstoši Likumam 2021. gada 28. aprīlī MK apstiprināja Rīgas lidostas vispārīgo stratēģisko mērķi: “Nodrošināt reģionālajam satiksmes centram atbilstošu mūsdienīgu gaisa pārvadājumu infrastruktūru un pakalpojumus, piedāvājot ērtu un drošu savienojamību pasažieriem un biznesam, kā arī veicināt ilgtspējīgu attīstību un konkurētspēju”.

Šis mērķis ir noteikts, ņemot vērā valsts plānošanas dokumentos izvirzītos mērķus aviācijas nozarei un Rīgas lidostai, kas paredz, ka Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas ietvaros¹⁶ līdz 2030. gadam Latvijas ārējās sasniedzamības uzlabošanā būtiska loma ir noteikta starptautiskas nozīmes autoceļu, dzelzceļu, ostu un lidostu infrastruktūras attīstībai: ātras ārējās sasniedzamības nodrošināšanai pasažieru pārvadājumos joprojām galvenā loma ir gaisa transportam.

Rīgas lidostas sasniedzamie mērķi noteikti Vidēja termiņa darbības stratēģijā 2021.-2027. gadam (turpmāk – Stratēģija). 2023. gada 22. martā padomes sēdē ir apstiprināts Stratēģijas ieviešanas rīcības plāns 2023. gadam, kas izstrādāts, pamatojoties uz Satiksmes ministrijas 2021. gada 27. septembra iekšējiem noteikumiem “Valsts kapitāla daļu pārvaldes kārtība” un lidostas padomes reglamentu.

Ņemot vērā izmaiņas nozarē ģeopolitisko procesu dēļ, 2023. gadā Rīgas lidosta atjaunoja Stratēģiju, t.sk. darbības rādītājus. Atjaunotā stratēģija nav apstiprināta, jo saskaņā ar jaunāko stratēģiju izstrādes kārtību, pirms jaunas stratēģijas izstrādes ir jāsaņem akcionāra gaidu vēstule. No 2023. gada jūnija lidosta skaņo gaidu vēstules projektu ar Satiksmes ministriju un Valsts kanceleju. 2024. gadā pēc gaidu vēstules saņemšanas paredzēts aktualizēt Stratēģiju un apstiprināt jaunu vidēja termiņa stratēģiju 2024.-2030. gadam, tajā skaitā aktualizējot sasniedzamos rādītājus un to vērtības.

¹⁶ Avots: Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam.
¹⁷ Pēdējais pilnīgas darbības gads pirms Covid-19.

Stratēģiskie mērķi un uzdevumi

Nemot vērā Stratēģijā noteikto, uzņēmums strādā, lai attīstītu Rīgas lidostu kā rentablu un konkurētspējīgu, dinamiski augošu Baltijas reģiona un Ziemeļeiropas gaisa satiksmes centru, paplašinot lidojumu tīklu rietumu un austrumu virzienā, kā arī veicinot tranzīta pasažieru plūsmas pieaugumu un kravu plūsmas kapacitātes palielināšanu.

Stratēģiskie mērķi

1. Saglabājot vadošo pozīciju Baltijā, attīstīt savienojamību un palielināt apkalpoto pasažieru skaitu un kravu apgrozījumu ar mērķi kļūt par Ziemeļeiropas satiksmes centru.

- 2023. gadā apkalpoti 6,63 miljoni pasažieru (+23 % pret 2022. gadu un -15 % pret 2019. gadu¹⁷), 62 318 lidojumi (+12 % pret 2022. gadu un -29 % pret 2019. gadu) un 19,2 t gaisa kravas (-9 % pret 2022. gadu un -30 % pret 2019. gadu).
- 2023. gadā Rīgas lidostā tika apkalpoti 1,4 miljoni transfēra pasažieru (+40 % pret 2022. gadu un -40 % pret 2019. gadu). Transfēra pasažieru skaita atjaunošanos

būtiski apgrūtina nelabvēlīga ģeopolitiskā situācija, tomēr straujāku transfēra pasažieru skaita izaugsmi pret iepriekšējo gadu veicināja sekmīga pārvadātāju maršrutu tīkla izmaiņu īstenošana, ar mērķi pārorientēties no vēsturiskā Austrumu-Rietumu transfēra plūsmu apkalpošanas modeļa uz Ziemeļu-Dienvidu transfēra plūsmu apkalpošanu.

- 2023. gadā Rīgas lidostā apkalpoti 5,2 miljoni tiešo pasažieru un to skaits faktiski ir atgriezies pirms pandēmijas apjomā (- 3 % pret 2019. gadu).
- Arī gaisa kravu pārvadājumus nelabvēlīgi ietekmē ģeopolitiskie procesi, kuru rezultātā ir radušās būtiskas kravu piegāžu un loģistikas ķēžu izmaiņas. Ģeopolitiskās situācijas ietekmē liela daļa kravu Baltijā nokļūst ar sauszemes transportu no Centrāleiropas. Tāpat globālās ekonomikas un ar piegāžu ķēdēm saistīto nelabvēlīgo apstākļu dēļ gaisa kravu pārvadājumi 2022.–2023. gadā ir vājinājušies visā pasaulē.
- Lidojumu skaits atjaunojas salīdzinoši lēnāk nekā pasažieru skaits. Tas ir saistīts ar pasažieru gaisa pārvadātāju flotes izmaiņām – salīdzinājumā pret 2019. gadu pasažieru pārvadājumos tiek izmantoti lielākas ietilpības gaisa kuģi, kas nozīmē, ka lai pārvadātu to pašu pasažieru skaitu ir jāveic mazāks lidojumu skaits. Šāds darbības modelis uzlabo pārvadātāju efektivitātes rādītājus un rada mazāku ietekmi uz vidi.

- Tiešo galamērķu skaits 2023. gada vasaras sezonā bija 106, bet ziemas – 87. 2023. gadā pastiprinās pārmaiņas galamērķu tīklā – galamērķu attīstība tiek koncentrēta Balkānos un Dienvidēiropā, kamēr pārvadātāji pārskata lidojumu tīklu un atceļ lidojumus uz citiem galamērķiem Rietumeiropā. Kopējais galamērķu skaits faktiski saglabājas nemainīgs, vai izaugsme ir mērena. Sagaidāms, ka šāda tendence attiecībā uz galamērķu tīklu no Rīgas lidostas turpināsies un, iespējams, pat pastiprināsies tuvāko gadu laikā.

2. Attīstīt drošu, ilgtspējīgu un nākotnes prasībām atbilstošu lidostas infrastruktūru.

- 2023. gadā turpinājās KF projekta “Drošas un videi draudzīgas infrastruktūras attīstība starptautiskajā lidostā “Rīga”” plānoto aktivitāšu īstenošana. Vairāk par īstenotajām aktivitātēm lasīt sadaļā “Projekts “Drošas un videi draudzīgas infrastruktūras attīstība starptautiskajā lidostā “Rīga””.
- Lielākajā Stratēģijas projektā “Termināļa paplašināšanas 6. kārtā” ir izstrādāts būvprojekts, saskaņots un apstiprināts Mārupes novada būvvaldē, izsniegta būvatļauja. Vairāk par termināļa paplašināšanas gaitu lasīt sadaļā “Pasažieru termināļa paplašināšana”.
- 2023. gadā pabeigts bagāžas apstrādes sistēmas nomaiņas projekts “Bagāžas apkalpošanas infrastruktūras uzlabošana”. Tas paredzēja reģistrētās bagāžas sistēmas nomaiņu un jauno rentgenu integrāciju tajā.

- 2023. gadā turpinājās darbs pie mūsdienu prasībām atbilstošas elektroapgādes infrastruktūras izbūves Rīgas lidostas attīstībai.
- Nomainīti un sākti izmantot trīs no pieciem pasažieru gaisa kuģu tiltiem, paredzot divu pasažieru gaisa kuģu tiltu nomaiņu un ekspluatācijas sākšanu līdz 2024. gada februārim.
- Sertificēts un 2023. gada jūlijā atklāts helikopteru lidlauks.
- Apstiprināts Rīgas lidostas CO₂ emisiju pārvaldības plāns 2023.-2025. gadam.
- 2023. gadā turpinājās darbs pie saules paneļu parka ierīkošanas – veikta saules paneļu montāža uz pasažieru termināļa jumta, izstrādāts tehniski ekonomiskais pamatojums saules paneļu parkam skrejceļa Ziemeļu galā un izsludināta konkursa 1. kārtā (kvalifikācijas prasības), noslēgts līgums par būvprojekta izstrādi un būvdarbiem par saules paneļu parka inženiertehniskajā zonā ierīkošanu.
- 2023. gadā ir izstrādāts ilgtermiņa koncepts elektrouzlāžu vietu izvietojumam, paredzot izbūvēt 22 uzlādes vietas līdz 2025. gadam, ir sākta pirmo elektrouzlāžu vietu ekspluatācija.
- Pakāpeniski notiek Rīgas lidostas transporta nomaiņa uz alternatīvās degvielas transportu – ir noslēgts līgums par deviņu jaunu elektrisko autobusu piegādi un pirmo autobusu piegāde plānota 2024. gada aprīlī, ir noslēgts līgums un 2024. gada septembrī plānota viena ambulifta

piegāde, ir noslēgts līgums un 2025. gadā plānota divu gaisa kuģu izstumšanas traktoru piegāde.

- 2023. gadā tika uzsākts darbs pie jaunas atkritumu pieņemšanas sistēmas komercplatību nomniekiem. Jaunā sistēma Rīgas lidostā tiks ieviesta no 2024. gada 1. maija. Jaunā atkritumu šķirošanas sistēma veicinās atkritumu šķirošanu lidostā – piedāvās komercplatību nomniekiem iespēju maksāt tikai par faktiski saražotajiem sadzīves atkritumiem. Maksa par sašķirotu sadzīves atkritumu utilizāciju (kartons, stikls, plastmasa) komercplatību nomniekiem netiks piemērota.
- 2023. gadā izstrādāta jauna Trokšņa stratēģiskā karte, nodrošinot divus sabiedrības informēšanas pasākumus par Trokšņa stratēģisko karti Jaunmārupē un Piņķos.

3. Uzlabot pasažieru un partneru pieredzi, padarot procesus efektīvākus, ieviešot inovācijas un automatizāciju.

- Izlidojošo pasažieru aptaujā (ACI ASQ) saņemtais klientu apmierinātības rādītājs par lidostas sniegto servisu 2023. gadā turpināja paaugstināties, gada vidējam rādītājam vērtējumu sadaļā “Overall Satisfaction” sasniedzot – 4,12 balles. Tas ir līdz šim augstākais gada rādītājs, Rīgas lidostai piedaloties ACI ASQ programmā, kopš 2015. gada. Vairāk par aptauju sadaļā “Pasažieru aptauja”.
- Izpildot ACI prasības, Rīgas lidosta 2023. gadā saņēma ACI Lidostas Klientu pieredzes akreditācijas 1. līmeni.

- Lai uzlabotu pasažieru ērtības, papildus uzstādīta viena dzeramā ūdens ņemšanas vieta, 22. autobusa pietura pārvietota tuvāk Šengenas atlidošanas zāles izejai, ieviests pakalpojums – no pasažieru reģistrētās bagāžas izņemto pārvadāšanai neatļauto priekšmetu atgriešana, kā arī drošības kontrolpunktā atvērta atsevišķa līnija pasažieriem ar bērniem līdz septiņu gadu vecumam un Goda ģimenes karšu turētājiem. Vairāk par veiktajiem uzlabojumiem lasīt sadaļā “Klientu atsauksmes”.
- Rīgas lidostas punktualitātes rādītājs visa gada garumā bija augsts un pārsniedza izvirzīto mērķi. Kopumā lidojumu punktualitāte, ko ietekmē Rīgas lidostas infrastruktūra bija 99,33 %. Vairāk lasīt sadaļā “Punktualitāte un kapacitāte”.
- Pastāvīgi turpinās Rīgas lidostas procesu digitalizācija. Vairāk lasīt sadaļā “Investīcijas inovācijā un pētniecībā”.

4. Radīt jaunas iespējas biznesa partneriem un ceļotājiem, attīstot lidostas pilsētu un plašu pakalpojumu klāstu.

- 2022. gada septembrī Rīgas lidosta izsludināja konkursa pirmo kārtu attīstītāja piesaistei, tādejādi aizsākot desmitgades vērienīgāko attīstības projektu – lidostas pilsētas RIX Airport City izveidi lidostas biznesa parka teritorijā. Piedāvājumu iesniegšana noslēdzās 2022. gada decembrī, un 2023. gada noslēdzās dialogs ar atlasītajiem pretendentiem. Noslēgt līgumu par RIX Airport City attīstību ar uzvarējušo pretendentu paredzēts līdz 2024. gada jūnijam.

- 2023. gadā ir izstrādāts un normatīvajos aktos noteiktā kārtībā saskaņots daudzstāvu autostāvvietas būvprojekts minimālā sastāvā. Pilna tehniskā projekta izstrāde un būvniecība tiks veikta termināļa paplašināšanas projekta realizācijas ietvaros.
- 2023. gadā e-komercijas klientu skaits sasniedza 37,81 % no visiem autostāvvietu klientiem. 2023. gadā veikts iepirkums jauna pakalpojuma ieviešanai e-komercijā – iespējas iegādāties VIP un RIXClub kartes. Pakalpojumu plānots ieviest 2024. gada 1. ceturksnī.
- Pastāvīgi tiek paplašināts sniegto komercpakalpojumu klāsts terminālī. 2023. gadā komercplatībās atvērtas vairākas jaunas tirdzniecības vietas – elektronikas veikals, aptieka, somu un aksesuāru, pulksteņu un saulesbrīļļu veikali, kafejnīca ar piedāvājumu veģetāriešiem un vegāniem, pašapkalpošanās ēdienu stends, divas autonomas, bankomāts, kā arī pasažieru ērtībām ieviests pakalpojums iegādātās preces nosūtīt uz vēlamo “Omniva” pakomātu Baltijā.

5. Veicināt aviācijas nozares attīstību, noturot un piesaistot augstas raudzes speciālistus, nodrošinot izaugsmes iespējas un panākumus veicinošu darba vidi.

- 2023. gadā turpinājās aktīva personāla piesaiste, īpaši drošības un virszemes apkalpošanas jomā.
- Izstrādāta darbinieku motivācijas programma, kas balstīta uz struktūrvienību darbības plānu izpildes rezultātiem.
- Izstrādāta un apstiprināta Prēmēšanas procedūra, kas stājās spēkā 2023. gada 1. augustā. Vairāk par 2023. gadā notikušajiem pasākumiem darbinieku motivācijas un labbūtības veicināšanai lasīt sadaļā “Darbinieki”.

Investīciju un attīstības projekti

3-3, 203-1

Rīgas lidosta ir uzņēmums, kura pamatdarbības nodrošināšanā liela nozīme ir infrastruktūras pieejamībai un tās kapacitātes atbilstībai pasažieru, lidojumu un kravu apjomam. Tādēļ uzņēmuma prioritāte ir nodrošināt esošās infrastruktūras atbilstošu kvalitāti, lai saglabātu uzņēmuma darbības nepārtrauktību, kā arī realizēt attīstības projektus, lai palielinātu

Rīgas lidostas kapacitāti, bez kuras nebūtu iespējams apkalpot prognozēto apgrozījuma pieaugumu.

Investīcijas ir paredzētas pasažieru termināļa kapacitātes uzlabošanai, lidlauka infrastruktūras, IT un drošības infrastruktūras uzturēšanai un attīstībai, kā arī vides un energoefektivitātes uzlabojumu nodrošināšanai īstenojamajos projektos.

Vidējā termiņā ir noteikti šādi prioritārie investīciju projekti: pasažieru termināļa paplašināšanas 6. kārtā un vairāki ES fondu/ programmu 2014.–2022. gadam finansēti projekti, kas aprakstīti turpmāk šajā nodaļā.

Izvērtējot ietekmi uz vietējiem iedzīvotājiem, pie pozitīvajiem aspektiem minama dinamiskas biznesa vides attīstība un ekonomiskās aktivitātes palielināšanās, ceļu infrastruktūras uzlabošana, savienojamība un nodarbinātības veicināšana, savukārt pie negatīviem aspektiem – troksnis un tā izplatība, un gaisu piesārņojošo vielu emisijas un gaisa kvalitātes izmaiņas¹⁸.

¹⁸ Avots: Vides pārraudzības valsts birojs.
Pieejams: <https://www.vpvb.gov.lv/lv/ietekmes-uz-vidi-novertejumu-projekti/starptautiskas-lidostas-riga-infrastruktur-attistibas-projekti-lidz-2020gadam>

Pasažieru termināļa paplašināšana

Rīgas lidosta ir sākusi vērienīgu attīstības projektu, kurā plānots izbūvēt pasažieru termināļa paplašinājumu ar kapacitāti līdz 12 miljoniem pasažieru gadā. Paplašinātais lidostas terminālis būs savienots ar “Rail Baltica” dzelzceļa staciju, veidojot vienotu pasažieru apkalpošanas kompleksu.

Būvdarbu ietvaros paredzēts veikt esošā termināļa paplašināšanu uz austrumiem no esošā termināļa kompleksa, kā arī esošā termināļa telpu pārbūvi, lai nodrošinātu esošā termināļa un jaunizbūvētā paplašinājuma apjoma savienošanu un funkcionēšanu. Projekta “Starptautiskā lidostas „Rīga” termināļa paplašināšanas 6. kārtā” realizācija plānota deviņās būvniecības kārtās ar mērķi nodrošināt optimālu būvniecības procesu, kā arī Rīgas lidostas esošā termināļa un piekļuves infrastruktūras darbību.

Projekts “Termināļa paplašināšanas 6. kārtā” ietver šādas infrastruktūras izbūvi un tās aprīkošanu

ar nepieciešamajām iekārtām:

- lidostas pasažieru termināļa publiskās daļas, tajā skaitā reģistrācijas sektora, drošības kontroles, bagāžas saņemšanas un ielidošanas zāles paplašināšanu;

- termināļa paplašināšanu bagāžas apstrādes sistēmas telpām;
- esošā termināļa ēkas telpu pārbūvi trīs sektoros;
- ceļu un autostāvvietu risinājumus, tajā skaitā jaunu estakādi izlidošanas līmenī un daudzstāvu autostāvvietu;
- pazemes tuneli bagāžas piegādes savienojumam ar “Rail Baltica” stacijas ēku.

Galvenie būvprojekta risinājumi

Pasažieru termināļa paplašināšana ir iecerēta kā četru stāvu ēka esošā termināļa austrumu pusē, nodrošinot būtisku termināļa publiskās daļas paplašinājumu.

Jaunās ēkas konfigurācija:

- **1. līmenis:** ielidojošo pasažieru zona ar nepieciešamajām telpām un bagāžas apstrādes sistēmas telpa – paplašinājums 15 063,61m²;
- **2. līmenis:** bagāžas apstrādes sistēmas telpa un palīgzonas – paplašinājums 9 871,37 m²;
- **3. līmenis:** pasažieru izlidošanas zona un ar to saistītās telpas – paplašinājums 9 186,55 m²;
- **4. līmenis:** tehniskās telpas – paplašinājums 929,24 m².

Noslēdzoties būvprojektēšanas un ekspertīzes procesiem, 2023. gadā tika saskaņots būvprojekts “Starptautiskās lidostas “Rīga” termināļa paplašināšanas 6. kārtā”, tāpat 2023. gadā tika izstrādāts būvprojekts minimālā sastāvā daudzstāvu autostāvvietas projektēšanai. 2023. gadā sāka un 2024. gadā turpinās kvalificēto pretendentu atlase būvdarbu un uzraudzības pakalpojumiem.

Rīgas lidosta paredz projektēšanas un būvniecības procesā pielietot ilgtspējīgas būvniecības sistēmu BREEAM atbilstoši šīs sistēmas “Excellent” līmenim.

Projekts “Drošas un videi draudzīgas infrastruktūras attīstība starptautiskajā lidostā “Rīga””

2016. gadā Rīgas lidosta noslēdza līgumu ar CFLA par KF projekta “Drošas un videi draudzīgas infrastruktūras attīstība starptautiskajā lidostā “Rīga”” īstenošanu, lai turpinātu sniegt drošus un videi draudzīgus pakalpojumus, ieviešot mūsdienīgas tehnoloģijas un samazinot videi radīto kaitējumu. Projekts ietver kopumā astoņas aktivitātes:

- otras ātrās nobrauktuves izbūvi;
- peronu manevrēšanas ceļu aprīkošanu ar ass gaismām;
- tehnisko dienestu ēkas rekonstrukciju;
- publiskās daļas lietus ūdens kanalizācijas sistēmas rekonstrukciju un Muzeja ielas rekonstrukciju;
- oglekļa dioksīda emisiju samazināšanu lidostas teritorijas apgaismojuma infrastruktūrā;

- helikopteru nosēšanās laukuma izbūvi;
- trešā standarta EDS iekārtu iegādi;
- rokas bagāžas 3. standarta EDS iekārtu iegādi (apstiprināta 2022. gadā).

Kopumā KF projekta ietvaros pabeigtas septiņas no astoņām projekta aktivitātēm. Oglekļa dioksīda emisiju samazināšanas projekts lidostas teritorijas apgaismojuma infrastruktūrā īstenots jau 2019. gadā.

2023. gadā realizētas šādas aktivitātes:

- būvdarbi tehnisko dienestu ēkas rekonstrukcijas projekta ietvaros. Projektā ir radies kavējums būvnieka finanšu situācijas dēļ, prognozētais būvdarbu pabeigšanas termiņš ir 2024. gada nogale;
- uzstādītas visas paredzētās 3. standarta EDS iekārtas reģistrētajai bagāžai, veikta to sertifikācija – projekts pabeigts 2023. gadā;
- piegādātas, uzstādītas un sertificētas 3. standarta rokas bagāžas EDS pārbaudes iekārtas.

Ieviešot šo projektu, lidosta sekmē klimata politikas mērķu sasniegšanu, atbilstoši pieaugošiem apgrozījuma apjomiem mazinot Rīgas lidostas saimnieciskās darbības negatīvo ietekmi uz vidi un paaugstinot infrastruktūras energoefektivitāti, kā arī būtiski uzlabojot drošības infrastruktūru.

2023. gadā kopumā tika veiktas investīcijas 22 071 tūkst. EUR apmērā.

Investīciju projektu grupas	Realizācija pārskata periodā (tūkst. EUR)
Lidostas teritorijas infrastruktūra	5 169
Pasažieru un gaisa kuģu apkalpošanas infrastruktūra	3 925
Ārkārtas situāciju, drošības un IT infrastruktūra	5 015
Elektroapgādes infrastruktūras attīstība	3 255
Lidlauka infrastruktūra	746
Citi projekti	307
Autotransporta, tehnikas un perona aprīkojuma nomaiņa	3 653
Kopā	22 071

Investīcijas inovācijās un pētniecībā

2023. gadā Rīgas lidosta veica šādus ar IT infrastruktūru saistītus inovāciju projektus:

- 2023. gadā turpinājās darbs pie dokumentu vadības sistēmas jaunu procesu ieviešanas un digitalizācijas. Izstrādāts Rīgas lidostas arhivēto dokumentu nodošanas modulis uz Valsts arhīvu, Projektēšanas un Būvniecības dokumentu saskaņošanas modulis, uzlabots valdes sēžu vadības modulis, veikta vairāku elektronisku reģistru ieviešana un citas aktivitātes, kopumā 2023. gadā investējot 162 334,37 EUR.
- 2023. gadā tika ieviesta Rīgas lidostas darbinieku mobilā aplikācija. Ar aplikācijas palīdzību lidostas darbinieki un sadarbības partneri var iepazīties ar Rīgas lidostas jaunumiem, darbiniekiem paredzēto informāciju, pieteikt pakalpojumu incidentus vai darba uzdevumus un izpildīt tos. Lidostas aplikācijā iestrādātas digitālās autovadīšanas kategorijas. Kopumā – 2023. gadā aplikācijas izstrādē ir investēti 49 773 EUR.

2023. gadā Rīgas lidosta ir iesaistījusies šādos pētniecības projektos:

- 2023. gadā Rīgas lidosta sāka dalību starptautiskā pētījuma projektā “Zemu emisiju gaisa kuģu tehnoloģiju un lidostas darbību integrācija un digitālā demonstrācija” (INDIGO). Plašāk par projekta INDIGO mērķi, Rīgas lidostas uzdevumiem un sadarbības partneriem var iepazīties Rīgas lidostas [mājaslapā](#). Dotācijas apmērs visā pētniecības projekta laikā (2023.-2026. gads) ir 57 962,50 EUR. Projektu finansē ES “Horizon Europe” programma.
- 2023. gadā Rīgas lidosta sāka dalību “Interreg” Baltijas jūras reģiona transnacionālās sadarbības programmas līdzfinansētā projektā “BSR HyAirport” par izpēti saistībā ar Baltijas jūras reģiona lidostās nepieciešamo infrastruktūru zaļā ūdeņraža izmantošanai gaisa kuģu un lidostas tehnikas darbināšanai. Rīgas lidostas projekta daļas kopējās izmaksas (2023. – 2026. gads) ir 418 988,00 EUR, no kurām 83 797,60 EUR – Rīgas lidostas līdzfinansējums. Plašāk ar projekta aktivitātēm var iepazīties Rīgas lidostas [mājaslapā](#).

2023. gadā Rīgas lidosta kļuva par industrijas partneri akadēmiskajai videi, iesaistoties Erasmus Mundus maģistra studiju programmā “Pakalpojumu dizaina stratēģijas un inovācijas”. Projekta laikā starptautiskie studenti iejutās pakalpojumu dizaina speciālistu lomā, strādājot ar reāliem Rīgas lidostas darba uzdevumiem. Šādi studenti praktizēja akadēmiskās zināšanas un lidostas pakalpojumu izaicinājumu un inovāciju stimulēšanai pielietoja dizaina domāšanas principus un pakalpojumu dizaina metodes.

IKT stratēģija

Lai novērtētu nepieciešamos uzlabojumus Rīgas lidostas informācijas sistēmām un IT pakalpojumiem, virzītos uz Stratēģijas mērķu sasniegšanu, izvērtētu esošo pasākumu lietderību un atdevi, kā arī atbalstītu Rīgas lidostas virzību uz digitāli iespējotu lidostu, 2023. gadā Rīgas lidosta izstrādāja IKT stratēģiju.

IKT stratēģijas mērķi ir:

1. Paaugstināt produktivitāti un darbības efektivitāti;
2. Īstenot digitalizācijas un ar to saistīto prasmju attīstību;
3. Uzlabot klientu un pasažieru pieredzi;
4. Piesaistīt jaunus pasažierus;
5. Aktīvi ieviest inovatīvus risinājumus;
6. Īstenot ilgtspējīgu un ekoloģiski atbildīgu lidostas darbību.

Lai pēc iespējas efektīvāk īstenotu projektus un iniciatīvas, IKT stratēģijas ieviešana notiks septiņās galvenajās darbības programmās:

1. datu pārvaldība – datu un informācijas pārvaldība, uzņēmuma informācijas platformu izveide;
2. sistēmu arhitektūra – transversālie projekti Rīgas lidostā, piemēram, programmu pārvaldība, kibernetika, IT pārvaldība un arhitektūra;

3. IKT infrastruktūra – sistēmu integrācija pakalpojumu jomā, kas atbalsta visus Rīgas lidostas biznesa virzienus;
4. pašapkalpošanās – uz pašapkalpošanos orientēti pasažieru vadības procesi;
5. automatizācija un mobilitāte – automatizācija uzņēmējdarbības, operacionālās darbības un pasažieru vadības apstrādē;
6. komercializācija – IT iespēju un pakalpojumu komercializācija;
7. digitālo spēju stiprināšana dažādās administrācijas un uzņēmējdarbības sistēmu jomās.

IKT stratēģija tiks realizēta piemērojot Rīgas lidostas iekšējo projektu vadības kārtību. Darbības programmas paredzēts ieviest pakāpeniski, līdz 2035. gadam.

04

Korporatīvā pārvaldība

Pārvaldības struktūra

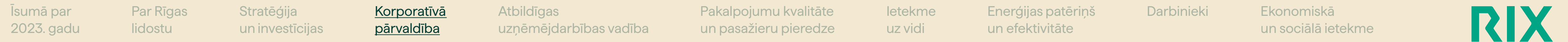
Rīgas lidostas vadības modelis ir veidots, piemērojot korporatīvās pārvaldības labo praksi. Stratēģiskā un operatīvā vadība ir nodalīta, lai nodrošinātu efektīvu pārvaldību, lēmumu pieņemšanu un mērķu sasniegšanu. Stratēģisko vadību īsteno valde, kurai saskaņā ar Komerclikumu noteikta solidāra atbildība, bet operatīvo vadību nodrošina departamentu direktori, kuriem noteikta individuāla atbildība. Valdes galvenais uzdevums ir nodrošināt uzņēmuma darbību, lai tas sasniegtu Stratēģijā noteiktos mērķus. Departamenti ir veidoti atbilstoši uzņēmuma noteiktajai pamatdarbībai un tās atbalstam nepieciešamajām funkcijām.

Saskaņā ar Likumu un Rīgas lidostas statūtiem, kas ir spēkā no 2021. gada 14. jūnija, valdes un padomes locekļus ievēl uz pieciem gadiem. Visiem valdes locekļiem ir tiesības rīkoties Rīgas lidostas vārdā. Saskaņā ar valdes pilnvarojumu valdes priekšsēdētājs kopā ar atbildīgo valdes locekli – valdes priekšsēdētāja vai atbildīgā valdes locekļa prombūtnes laikā ar vēl vienu valdes locekli – ir pilnvaroti pārstāvēt Rīgas lidostu, nosakot tiesības slēgt jebkura veida darījumus, kā arī veikt ar komercdarbību saistītas darbības, tostarp korespondences, pretenziju un tamlīdzīgu dokumentu parakstīšanu. 2023. gadā

Rīgas lidostas valde darbojās triju personu sastāvā – valdes priekšsēdētājs un divi valdes locekļi.

- Valdes priekšsēdētājs (arī lidlauka atbildīgais vadītājs) ir atbildīgs par Lidlauka drošības un vadības departamenta, Drošības departamenta, Juridiskā departamenta, Personāla departamenta, Komunikācijas vienības, Kvalitātes un ilgtspējas departamenta, Iekšējā audita vienības, Pastāvīgās iepirkumu komisijas, valdes priekšsēdētāja palīga un risku pārvaldnieka darbību.
- Valdes locekļi ir atbildīgi par Aviācijas pakalpojumu un biznesa attīstības departamenta, Mārketinga vienības, Finanšu departamenta, Virszemes apkalpošanas departamenta, Informācijas tehnoloģiju departamenta, Komerčiālā departamenta, Infrastruktūras uzturēšanas un attīstības departamenta, Kiberdrošības vienības darbību.

Kopš 2022. gada Rīgas lidostā ir ieviests korporatīvās pārvaldības sekretāra amats ar mērķi nodrošināt normatīvajos aktos noteikto dokumentu izstrādāšanu un aktualizēšanu korporatīvās pārvaldības jautājumos. Korporatīvās pārvaldības sekretāra pienākums ir sniegt konsultācijas valdei un darbiniekiem lietvedības un korporatīvās pārvaldības jautājumos savas kompetences ietvaros.

Akcionārs

Rīgas lidosta ir LV valsts akciju sabiedrība, un tās valsts kapitāla daļu turētāja ir LV Satiksmes ministrija. Akcionāru sapulcē akcionāra intereses pārstāv Satiksmes ministrijas valsts sekretārs vai viņa pilnvarota cita ministrijas amatpersona. Akcionāra sapulces sasauc, ievērojot Likuma prasības un noteiktos termiņus. Akcionāra sapulces galvenie pienākumi ir:

- apstiprināt gada pārskatu un lemt par sabiedrības peļņas izlietošanu;
- ievēlēt un atsaukt padomes locekļus un revidentu, kā arī lemt par viņu atlīdzības apmēru;
- apstiprināt un grozīt sabiedrības statūtus, lemt par sabiedrības reorganizāciju;
- lemt par pamatkapitāla samazināšanu vai palielināšanu;
- pieņemt citus lēmumus par citiem Likumā minētajiem jautājumiem.

2023. gadā notika septiņas akcionāra sapulces, kurās izskatīti šādi būtiskākie jautājumi:

- par VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” Iekšējā audita 2022. gada pārskatu;
- par VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” Iekšējo auditu 2023. gada plānu;

- par VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” akcionāru sapulces 2022. gada 2. pusgada lēmumu izpildi;
- par VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” akcionāru sapulces 2023. gada 1. pusgada lēmumu izpildi;
- par VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” 2022. gada pārskata apstiprināšanu, nefinanšu ziņojuma apstiprināšanu un 2022. gada peļņas izlietošanu;
- par VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” 2022. gada finansiālo un rezultātīvo rādītāju izpildi un kapitālsabiedrības darbības rezultātiem;
- par VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” rīcībā atstātās peļņas izlietojumu;
- par VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” piešķirtā Valsts atbalsta (Covid-19 izraisītās krīzes rezultātā radīto zaudējumu segšanai, ekonomiskās krīzes pārvarēšanai un stabilizēšanai nozarē) izlietojumu līdz 30.12.2022.;
- par VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” 2022. gada peļņas sadali;
- par VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” 2023. gada finanšu pārskata revidenta ievēlēšanu un atlīdzības apmēra noteikšanu;
- par VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” 2022. gada darbības rezultātu gala novērtējumu;
- par VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” finansiālajiem rādītājiem un prognozētajiem rezultativajiem rādītājiem 2024. gadam.

Padome

2-9, 2-11

Kopš 2016. gada Rīgas lidostā ir izveidota padome. Padome ir uzņēmuma pārraudzības institūcija, kas akcionāru sapulču starplaikos pārstāv valsts kapitāldaļu turētāja intereses un uzrauga uzņēmuma valdes darbu.

Padomes pilnvaru termiņš ir pieci gadi. Padomes priekšsēdētājs un padomes locekļi Rīgas lidostā pilda pārraudzības funkcijas un pārstāv valsts kapitāldaļu turētāja intereses, uzraugot valdes darbu, bez izpildvaras funkcijām.

Rīgas lidostas padomē 2023. gadā ir trīs locekļi – padomes priekšsēdētājs Juris Kanelis, padomes locekļi Eduards Toms un Elīna Salava. Kopš 2021. gada novembra padomes loceklis Eduards Toms ir ievēlēts par padomes priekšsēdētāja vietnieku.

Padomes sastāvā ir divi neatkarīgi padomes locekļi – Eduards Toms un Elīna Salava. Par neatkarīgu padomes locekli uzskatāms tāds padomes loceklis, kurš atbilst Likuma 31. panta sestajā daļā noteiktajiem kritērijiem.

Galvenie padomes pienākumi ir:

- ievēlēt un atsaukt valdes locekļus, uzraudzīt valdes darbību un noteikt valdes locekļu atalgojumu;
- izskatīt jautājumus, kas saistīti ar valdes locekļu amata savienošānu un interešu konflikta situācijām;
- uzraudzīt, lai uzņēmuma darbs noritētu saskaņā ar saistošajām likumdošanas prasībām, statūtiem un akcionāra lēmumiem, kā arī uzņēmuma darbības stratēģiju;
- apstiprināt Stratēģiju un uzraudzīt tās īstenošanu, apstiprinot ikgadējos Rīgas lidostas Stratēģijas ieviešanas rīcības plānus;
- apstiprināt uzņēmuma plānotos finansiālos rādītājus, kā arī apstiprināt ikgadējo budžetu un uzraudzīt tā izpildi;
- izskatīt kapitālsabiedrības gada pārskatu, valdes ziņojumu un valdes priekšlikumus par peļņas izlietošanu, sagatavot par tiem padomes ziņojumu un iesniegt tos akcionāru sapulcei;
- apstiprināt kapitālsabiedrības būtiskākās politikas, kurās definēti darbības principi attiecībā uz risku pārvaldību, interešu konflikta novēršanu, korupcijas apkarošanu, korporatīvo pārvaldību un citiem jautājumiem;
- uzraudzīt iekšējās kontroles un risku pārvaldības sistēmu darbību, pārskatīt to atbilstību un efektivitāti;

- izskatīt iekšējās audita daļas ziņojumus par iekšējā audita vai pārbaudes rezultātiem, kā arī nepieciešamības gadījumā uzdot veikt citus neplānotus auditus vai pārbaudes;
- veikt padomes darba ikgadējo pašvērtējumu.

2020. gada jūlijā padome atbalstīja termināļa attīstības uzraudzības komitejas izveidi, kuras priekšsēdētājs ir padomes priekšsēdētājs, – “VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” pasažieru termināļa paplašināšanas 6. kārtas uzraudzības komiteja”. Uzraudzības komiteja savu darbu ir turpinājusi arī 2023. gadā.

2021. gada septembrī atbilstoši padomes uzdevumam, valde izveidoja VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” Biznesa parka attīstības projekta uzraudzības komiteju, kuras priekšsēdētājs ir padomes priekšsēdētājs. Uzraudzības komiteja savu darbu ir turpinājusi arī 2023. gadā.

Rīgas lidostas padomes reglaments un padomes paziņojumi pieejami [uzņēmuma mājaslapā](#).

Kopumā 2023. gadā ir notikušas 16 Rīgas lidostas padomes sēdes, izskatot 97 darba kārtības jautājumus un pieņemot lēmumus.

Valde

2-9

Pamatojoties uz Rīgas lidostas statūtiem, kapitālsabiedrības darbību organizē un nodrošina uzņēmuma valde, kuras sastāvā 2023. gadā bija trīs locekļi – valdes priekšsēdētāja Laila Odiņa, valdes locekļi Normunds Feierbergs un Artūrs Saveļjevs. Rīgas lidostas valdes darbu uzrauga padome. Par Rīgas lidostas darbības rezultātiem valde atskaitās padomei un kapitāldaļu turētājam – LV Satiksmes ministrijai.

Valdes locekļus uz piecu gadu pilnvaru termiņu ievēl padome, un tā darbojas saskaņā ar valdes reglamentu, kas pieejams Rīgas lidostas mājaslapā.

Valdes priekšsēdētāju no valdes locekļu vidus ieceļ padome. Valdes priekšsēdētājs ir atbildīgs par uzņēmuma operatīvo darbību.

Galvenie valdes pienākumi ir:

- pieņemt lēmumus visos uzņēmuma darbības jautājumos, izņemot jautājumus, kuros lēmumus saskaņā ar normatīvajiem aktiem un kapitālsabiedrības statūtiem pieņem attiecīgi akcionārs vai akcionāru sapulce un/ vai padome;
- organizēt un nodrošināt uzņēmuma darbību saskaņā ar normatīvajiem aktiem;
- izskatīt un apstiprināt darījumus, atbildēt par uzņēmuma saimniecisko darbību un normatīvajiem aktiem atbilstošu grāmatvedības uzskaiti;
- apstiprināt ikgadējo budžetu un investīciju plānu katram gadam;
- apstiprināt uzņēmuma struktūru, štatus un darba samaksas un materiālās motivēšanas noteikumus, darba kārtības noteikumus un citus darbību regulējošus iekšējos normatīvos dokumentus, kurus saskaņā ar Valdes reglamentu neizdod valdes priekšsēdētājs vai valdes loceklis vienpersoniski;

- apstiprināt uzņēmuma sniegto pakalpojumu cenas (tarifus), kuri, saskaņā ar ārējiem normatīvajiem aktiem, nav noteikti citas valsts institūcijas kompetencē;
- kontrolēt darba koplīgumā paredzēto darba devēja un darbinieku pārstāvju saistību izpildi un darba tiesiskās attiecības reglamentējošo normatīvo aktu ievērošanu;
- sniegt rakstveida ziņojumu kārtējā gada beigās par savu darbību padomei un akcionāru sapulcei, atspoguļojot Rīgas lidostas komercdarbības rezultātus, saimniecisko stāvokli, rentabilitāti un apgrozījumu, apstākļus, kas var ietekmēt lidostas saimniecisko stāvokli, plānoto sabiedrības komercdarbības politiku nākamajā pārskata periodā, kā arī citu informāciju, kas var ietekmēt Rīgas lidostas darbību un valsts intereses.

Valdes sēdes, ja netiek noteikts citādi, notiek divas reizes nedēļā. 2023. gadā notika 89 valdes sēdes.

Padomes un valdes locekļu dzīves gājums

VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” padomes priekšsēdētājs Juris Kanelis no 2021. gada 17. maija. Pilnvaru termiņš – 5 gadi.

Profesionālā darba pieredze:		
06.2016. – līdz šim	Padomes priekšsēdētājs, VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga””	
05.2021. – līdz šim	rektors, valdes loceklis, Transporta un sakaru institūts	
03.2012. – 05.2021.	Rektora v.i., Administratīvais prorektors un Starptautisko sakaru daļas vadītājs, Transporta un sakaru institūts	
08.2015. – 05.2019	Direktors, Transporta un sakaru institūta Akadēmiskais un profesionālais aviācijas centrs (TSI/ APAC)	
10.2009. – 09.2010.	Valdes priekšsēdētājs, SIA “Selkoms”	
06.2009. – 12.2011.	Valdes priekšsēdētājs, SIA “ANS” (iepriekšējais nosaukums SIA “Aeronavigācijas serviss. Mācību centrs”)	
12.2008. – 06.2009.	Valdes loceklis, VAS “Latvijas gaisa satiksme”	
02.2007. – 12.2008.	Valdes loceklis, VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga””	
11.2004. – 11.2006.	Valdes priekšsēdētājs, VAS “Valsts informācijas tīkla aģentūra”	
03.2004. – 11.2006.	Padomes loceklis, VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga””	
07.2003. – 12.2003.	Valdes loceklis, Ventpils brīvosta	
04.2003. – 10.2004.	Valdes priekšsēdētājs, BO VAS “Latvijas Attīstības aģentūra”; pēc tās reorganizācijas – direktors v/a “Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra”	
11.2002. – 05.2003.	Padomes priekšsēdētāja vietnieks, AS “Rīgas jūras līnija”	
01.2002. – 04.2003.	Valdes loceklis, BO SIA “Rīgas reģiona attīstības aģentūra”	
07.1998. – 12.2002.	Valdes priekšsēdētāja vietnieks, SIA “Eirokonsultants”	
01.1998. – 05.1998.	Speciālo uzdevumu vēstnieks, Latvijas Republikas Ārlietu ministrija	
09.1993. – 01.1998.	Ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Luksemburgā un NATO, pārstāvniecība Eiropas Savienībā	
01.1992. – 09.1993.	Ekonomikas departamenta direktors un Valsts sekretāra vietnieks, Latvijas Republikas Ārlietu ministrija	
01.1991. – 01.1992.	Ģenerāldirektora vietnieks, Latvijas Republikas MK Ārējo ekonomisko sakaru departaments	

Izglītība:	
2020. gadā – Zinātnes doktora grāds politikas zinātnes nozarē	
Augstākā izglītība – 1978. gadā absolvēta Latvijas Universitātes Ekonomikas fakultātes Rūpniecības plānošanas specialitāte.	
2015. gada jūlijā pabeigts “CAM&CONS” apmācību kurss par tēmu “EASA Part – 66/147”.	
2008. gada septembrī pabeigts ICAO aviācijas apmācību kurss par tēmu “Safety Management Systems”.	
2007. gada septembrī pabeikti IATA Training and Development Institute apmācību kursi par tēmām “Airport Planning” un “Airport Operations”.	
2004. gada septembrī pabeigts apmācību kurss “Ievads zināšanās par stratēģisko komunikāciju”.	
2003. gadā pabeigts Joint Vienna Institute apmācību kurss par tēmu “Ārvalstu tiešo investīciju politika”.	
1992. gadā pabeikti apmācību kursi: Dalhausī Universitātē Halifaksā (Kanādā) tirgus ekonomikas pamatu jautājumi, Britu Padomē Oksfordā/ Londonā Eiropas Savienības funkcionēšanas, struktūras un procedūru jautājumi.	
Amati citās kapitālsabiedrībās:	
NAV	
Cita profesionālā pieredze un sabiedriskie pienākumi	
11.2023. – līdz šim Valdes priekšsēdētājs, biedrība “Privāto augstskolu asociācija”	
02.2016 – 12.2020	Padomes loceklis, biedrība „Latvijas Aviācijas asociācija”
09.2012 – 09.2016	Kvalifikācijas komisijas loceklis, Latvijas Republikas Ārlietu ministrija
09.2007 – 12.2008	Tehniskās un operāciju drošības komitejas loceklis, ACI Eiropas reģionālā organizācija
1998. – 2003.	Valdes loceklis, NVO “Eiropas Kustība Latvijā” (1998. – 2000. gadā arī viceprezidents)

VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” padomes loceklis Eduards Toms no 2019. gada 24. maija. Pilnvaru termiņš – 5 gadi.

VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” padomes locekle Elīna Salava no 2021. gada 7. jūlija. Pilnvaru termiņš – 5 gadi.

Darba pieredze:

Eduards Toms ir VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” padomes loceklis, kā arī bijis finanšu direktors (CFO) “Primera Air” (“Primera Air Scandinavia” A/S, “Primera Air Nordic” SIA, “Primera Air” ehf), finanšu un administratīvais direktors un valdes loceklis ar paraksta tiesībām “Consolis Latvija” SIA, finanšu direktors “Betonika” UAB (“Consolis” grupas uzņēmums), finanšu procesu uzlabošanas menedžeris “Consolis” reģionālajā birojā, kā arī finanšu direktors (CFO), finanšu un kontroles nodaļas vecākais viceprezidents “airBaltic”.

Izglītība:

Ekonomikas zinātņu bakalaurs un Ekonomikas zinātņu maģistrs, Latvijas Universitāte;

EMBA grāds, Rīgas Ekonomikas Augstskola.

Amati citās kapitālsabiedrībās:

SIA “GC Project” valdes loceklis

SIA “Citrus Solutions” Finanšu un administratīvā vadītāja amats

Darba pieredze:

Elīnai Salavai ir ievērojama pieredze uzņēmumu vadības, finanšu un pārvaldības procesos gan valsts, gan privātā sektorā. Kopš 2017. gada E. Salava ir valdes padomniece finanšu jautājumos Attīstības finanšu institūcijā “ALTUM”, kā arī bio-tehnoloģiju jaunuzņēmuma “RECOLO” dibinātāja un valdes priekšsēdētāja, iepriekš bijusi padomes konsultante finanšu jautājumos Attīstības finanšu institūcija “ALTUM”, padomes priekšsēdētāja vietniece AS “Sakret Holdings” Baltijā, padomes locekle AS “Sportland International Group” Baltijā un Ukrainā, kā arī ieņēmusi vadošus amatus SIA “Rīgas ūdens”, “Linstow” koncerna tirdzniecības centru segmenta uzņēmumos Baltijā un SIA “PricewaterhouseCoopers”.

Izglītība:

Elīna Salava ir ieguvusi bakalaura grādu biznesa vadībā Latvijas Universitātē un ACCA (Association of Chartered Certified Accountants) kvalifikāciju.

Amati citās kapitālsabiedrībās:

Valdes padomniece finanšu jautājumos Attīstības finanšu institūcijā “ALTUM” “RECOLO” valdes priekšsēdētāja

VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” valdes priekšsēdētāja Laila Odiņa no 2020. gada 16. aprīļa. Pilnvaru termiņš – 5 gadi.

VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” valdes loceklis Normunds Feierbergs ir atkārtoti apstiprināts amatā no 2021. gada 10. novembra. Pilnvaru termiņš – 5 gadi.

VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” valdes loceklis Artūrs Saveljevs atkārtoti apstiprināts valdes locekļa amatā no 2022. gada 12. septembra. Pilnvaru termiņš – 5 gadi.

Darba pieredze:

Laila Odiņa ir bijusi VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” padomes locekle, Transporta un Sakaru Institūta valdes locekle, “UTAir Airlines JSC” Operatīvās vadības direktore, “Azerbaijan Airlines JSC” Izpilddirektore, kā arī AS “Air Baltic Corporation” Operatīvās vadības direktore.

Izglītība:

City University London, Pg Air Transport Management; Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola “RISEBA”, Uzņēmējdarbības vadība.

Amati citās kapitālsabiedrībās:

NAV

Darba pieredze:

Normunds Feierbergs ir VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” valdes loceklis kopš 2016. gada 10. novembra. Iepriekš bijis AS “Latvijas Krājbanka” Informācijas tehnoloģiju pārvaldes vadītājs, viceprezidents un AS “UniCredit Bank” Vispārējo bankas pakalpojumu pārvaldes vadītājs, pirmais viceprezidents, kā arī ieņēmis citus vadošus amatus dažādās kapitālsabiedrībās.

Izglītība:

Latvijas Universitātes Ekonomikas un vadības fakultāte, maģistra grāds biznesa vadībā; Latvijas Universitātes Fizikas un matemātikas fakultāte, bakalaura grāds datorzinībās.

Amati citās kapitālsabiedrībās:

VAS “Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs” padomes loceklis

Profesionālā darba pieredze:

Artūrs Saveljevs ir VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” valdes loceklis kopš 2017. gada 12. septembra, kā arī Cranfield University un AS “Transporta un sakaru institūts” vieslektors. Iepriekš bijis arī Starptautiskās lidostu padomes Eiropā Komerčiālā foruma priekšsēdētājs, VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” Komerčiālā un Mārketinga departamentu direktors, neaviācijas mārketinga vadītājs, kā arī AS “Transporta un sakaru institūts” Profesionālās maģistra programmas “Aviācijas vadība” direktors.

Izglītība:

Cranfield University, maģistra grāds Lidostu plānošanā un menedžmentā (MSc in Airport Planning and Management).

Latvijas Universitāte, maģistra grāds ekonomikā (Starptautiskā ekonomika).

Rīgas Starptautiskā ekonomikas un biznesa administrācijas augstskola, profesionālais bakalaura grāds uzņēmējdarbības vadībā.

Amati citās kapitālsabiedrībās:

NAV

Augstākās pārvaldes institūcijas izvirzīšana un atlase

2-10

Augstākās pārvaldes institūcijas izvirzīšanā un atlasē Likums paredz nosacījumus attiecībā uz:

- padomes izveidošanu un padomes locekļu skaitu, kā arī padomes uzdevumiem, prasībām padomes locekļa kandidātiem, padomes locekļa ievēlēšanu amatā un atsaukšanu;
- valdes pārstāvības tiesībām, valdes locekļu skaitu un ierobežojumiem valdes locekļiem, kā arī valdes locekļu ievēlēšanu, atsaukšanu, atlīdzību un lēmumu pieņemšanu;
- kandidātu izvērtēšanu un izvirzīšanu, ko veic Nominācijas komisija, ievēlēšanai valdes vai padomes locekļa amatā no tiem kandidātiem, kas pieteikušies publiskā kandidātu pieteikšanās procedūrā.

Lai nodrošinātu profesionālu un objektīvu kapitālsabiedrības padomes darbu, kas veicina kapitālsabiedrības vērtības ilgtermiņa pieaugumu un darbības efektivitāti, kapitāla daļu

turētājs nodrošina, ka vismaz puse no padomes locekļiem ir neatkarīgi un atbilst Likumā noteiktajiem kritērijiem.

MK 2020. gada 7. janvāra noteikumi Nr. 20 “Valdes un padomes locekļu nominēšanas kārtība kapitālsabiedrībās, kurās kapitāla daļas pieder valstij vai atvasinātai publiskai personai” nosaka kārtību, kādā tiek nominēti kandidāti valdes un padomes locekļa amatam Rīgas lidostā, tai skaitā, nosaka Nominācijas komisijas izveidošanas kārtību, sastāvu un Nominācijas komisijas locekļiem izvirzāmās prasības, kārtību, kādā notiek koordinācijas institūcijas sadarbība ar valsts kapitāla daļu turētāju, kā arī minimālās prasības attiecībā uz padomes locekļu izglītību, valodu prasmi un darba pieredzi, nepieciešamajām kompetencēm un to novērtēšanas kārtību. Šie noteikumi arī nosaka kārtību, kādā dokumentē un publisko informāciju par nominācijas procesa norisi un rezultātiem, kā arī personāla atlases konsultanta pienākumus un ar to izpildi saistīto izdevumu segšanas kārtību, lai nodrošinātu valdes un padomes locekļa nominēšanas procesa atbilstību korporatīvās pārvaldības labās prakses principiem un atklātu, godīgu un profesionālu padomes locekļu atlasī.

Rīgas lidostas valdes un padomes locekļu atlase notiek, organizējot publisku kandidātu pieteikšanās procedūru, nominēšanas procesā papildus piesaistot personāla atlases konsultantu. Izņēmums pieļaujams tikai Likumā paredzētos

gadījumos, ja valdes vai padomes locekli pārvēl uz jaunu pilnvaru termiņu vai personu nav iespējams nominēt termiņā, kas nodrošinātu padomes rīcībspēju. Divi no padomes locekļiem ir neatkarīgi, padomē un valdē ir pārstāvēti abi dzimumi un ar katru valdes un padomes locekli ir noslēgts pilnvarojuma līgums par valdes un padomes locekļa pienākumu izpildi. Saskaņā ar Likumu valdes un padomes locekļus amatā ievēl uz pieciem gadiem.

Padomes un valdes atalgojuma politika

2-19, 2-20, 2-21

Valdes un padomes locekļu atlīdzība noteikta saskaņā ar Likumu un MK 2020. gada 4. februāra noteikumiem Nr. 63 “Noteikumi par publiskas personas kapitālsabiedrību un publiski privāto kapitālsabiedrību valdes un padomes locekļu skaitu atbilstoši kapitālsabiedrības lielumu raksturojošiem rādītājiem, valdes un padomes locekļu mēneša atlīdzības maksimālo apmēru”.

Valdes priekšsēdētāja un valdes locekļa atlīdzību veido mēneša atlīdzība jeb atlīdzības fiksētā daļa, kā arī var tikt izmaksāta prēmija jeb atlīdzības mainīgā daļa. Valdes locekļa mēneša atlīdzību nosaka uz visu valdes locekļa pilnvaru termiņu ar tiesībām to pārskatīt reizi gadā. MK 2020. gada 4. februāra noteikumi Nr. 63 nosaka valdes locekļa mēneša atlīdzības maksimālo apmēru, ņemot vērā vidējo atlīdzību vadībai līdzīga lieluma (neto apgrozījums, bilances kopsumma, darbinieku skaits) kapitālsabiedrībās privātajā sektorā vai atsevišķos gadījumos – nozarē, kurā attiecīgā kapitālsabiedrība darbojas. Valdes locekļa mēneša atlīdzības maksimālais apmērs nekādā gadījumā nedrīkst pārsniegt CSP oficiālajā statistikas paziņojumā publicēto valstī strādājošo iepriekšējā gada mēneša vidējās darba samaksas apmēru, kas noapaļots pilnos EUR un kam piemērots koeficients desmit. Valdes loceklim var izmaksāt prēmiju reizi gadā pēc gada pārskata apstiprināšanas. Prēmija nedrīkst pārsniegt kapitālsabiedrības valdes locekļa divu mēnešu atlīdzības apmēru un tās apjomu nosaka, ņemot vērā pārskata gadā sasniegtos uzņēmuma darbības rezultātus, Stratēģijas izpildi, kapitālsabiedrības darbības rezultātus un valdes locekļa darbības rezultātus. Saskaņā ar Likumu valdes locekļa pilnvarojuma līgumā var pielīgt apdrošināšanu un atsaukšanas pabalstu. Atsaukšanas pabalstu var paredzēt tikai tad, ja valdes loceklis no amata atsaukts pirms pilnvaru termiņa beigām un ja atsaukšana nav saistīta ar pilnvaru

pārkāpšanu, pienākumu neizpildi vai nepienācīgu izpildi, kā arī ar kaitējuma nodarīšanu sabiedrības interesēm. Ja valdes locekļa pilnvarojuma līgumā nav pielīgtā apdrošināšana un atsaukšanas pabalsts, tos nepiešķir.

Padomes priekšsēdētāja un padomes locekļa mēneša atlīdzību veido tikai atlīdzības fiksētā daļa, jo padomes locekļiem prēmijas neizmaksā. Mēneša atlīdzību padomes locekļiem nosaka, ievērojot MK 2020. gada 4. februāra noteikumus Nr. 63 paredzēto mēneša atlīdzības maksimālo apmēru, ņemot vērā vidējo atlīdzību vadībai līdzīga lieluma (neto apgrozījums, bilances kopsumma, darbinieku skaits) sabiedrībās privātajā sektorā vai atsevišķos gadījumos – nozarē, kurā attiecīgā sabiedrība darbojas. Padomes locekļa mēneša atlīdzības maksimālais apmērs nekādā gadījumā nedrīkst pārsniegt CSP oficiālajā statistikas paziņojumā publicēto valstī strādājošo iepriekšējā gada mēneša vidējās darba samaksas apmēru, kas noapaļots pilnos EUR un kam piemērots koeficients trīs. Padomes loceklis nesaņem atsaukšanas pabalstu vai jebkāda cita veida kompensāciju, ja viņš tiek atsaukts no amata pirms termiņa beigām.

Valdes un padomes locekļu atlīdzību nosaka līdz 90 % apmērā attiecīgi no valdes un padomes priekšsēdētāja mēneša atlīdzības. Ja valdes loceklis kapitālsabiedrībā papildus pilda arī cita amata pienākumus, kopējais atlīdzības

apmērs nemainās, saglabājot 90 %, atlīdzību par valdes locekļa pienākumu izpildi un atlīdzību par cita amata pienākumu izpildi sadalot proporcionāli.

Ar valdes un padomes locekļiem slēdz pilnvarojuma līgumu, un uz viņiem nav attiecināmi Darba koplīguma noteikumi. 2023. gadā valdes un padomes locekļu (kopā) darba samaksa bija 608 480 EUR (t. sk. valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas – 113 709 EUR). Informācija par Rīgas lidostas padomes un valdes atalgojumu būs publiski pieejama valdes un padomes locekļu valsts amatpersonas deklarācijās, kas tiks publicētas VID mājaslapā.

Attiecību starp ikgadējo kopējo atlīdzību uzņēmuma visaugstāk atalgotajai personai pret vidējo gada kopējo atlīdzību visiem darbiniekiem (izņemot visaugstāk apmaksāto personu) un procentuālo gada kopējās atlīdzības pieauguma attiecību organizācijas visaugstāk atalgotajai personai pret vidējo procentuālo pieaugumu gada kopējam atalgojumam visiem darbiniekiem (izņemot visaugstāk apmaksāto personu) Rīgas lidosta nefinanšu ziņojumā neatklās – saskaņā ar Komerccnoslēpuma sarakstu, informācija par amatalgu apmēriem nav publiskojama. Rīgas lidostas atalgojums ir konkurētspējīgs un taisnīgi piešķirts, ko apliecina ārējo ekspertu veiktie vērtējumi. Par darbinieku atalgojuma politiku lasīt sadaļā “Darbinieki”.

Ekonomikas, vides un sociālo lietu komitejas

2-9

Rīgas lidostā darbojas viena komisija, viena komiteja un divas darba grupas, kuru pārraudzībā ir jautājumi, kas saistīti ar lēmumu pieņemšanu par ekonomikas, vides un sociālajām tēmām.

Energopārvaldības sistēmas darba grupa

Energopārvaldības sistēmas darba grupas mērķis ir īstenot Rīgas lidostā procesus, kas nepieciešami energopārvaldības sistēmas uzturēšanai un uzlabošanai, energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu un oglekļa dioksīda emisiju samazināšanas pasākumu plānošanai, veicināšanai un kontrolei. Darba grupas sastāvs ir noteikts ar rīkojumu. Darba grupu vada valdes loceklis un energopārvaldības sistēmas vadītājs, tās sastāvā iekļauti pārstāvji no struktūrvienībām, kas ir atbildīgas par lidostas

energoresursu izmantošanu un vides aizsardzību, bet pēc nepieciešamības darba grupa var pieaicināt citus Rīgas lidostas darbiniekus piedalīties darbu izpildē, organizēšanā un pārraudzībā.

2023. gadā Energopārvaldības sistēmas darba grupas pamatsastāvā darbojās divas sievietes un pieci vīrieši. Darba grupas locekļiem nav noteikts pilnvaru termiņš.

2023. gadā tika organizētas un protokolētas septiņas darba grupas sanāksmes un tika pieņemti 15 lēmumi. Nozīmīgākie darba grupas lēmumi un darbi, kas paveikti energopārvaldības sistēmas darba grupā 2023. gadā:

- ceturkšņa un gada patēriņu izvērtēšana, izmaiņu cēloņu analīze un turpmāk veicamo darbību noteikšana, lai uzlabotu energoefektivitāti;
- saules paneļu projektu virzības izvērtēšana;
- energopārskata izskatīšana un apstiprināšana;
- energopārvaldības objektu patēriņa mērķu izvirzīšana 2023. gadam un izpildes kontrole;
- noteikti stratēģiskie rādītāji elektroenerģijas un siltumenerģijas patēriņam 2030. gadam;
- izskatīti un analizēti iekšējā audita ziņojuma rezultāti ieviestajai energopārvaldības sistēmai;
- izskatīts un saskaņots rīkojums par enerģijas patēriņa samazināšanas pasākumiem Rīgas lidostā;

- izskatīts lidlauka uzturēšanas un gaisa kuģu apkalpošanas autotransporta, tehnikas un aprīkojuma nomaiņas stratēģiskais plāns 2022. – 2030. gadam;
- izskatīts CO₂ emisiju pārvaldības plāns 2023. – 2025. gadam;
- izskatīts un saskaņots jaunais energopārvaldības risku reģistrs;
- saskaņota precizētā energoefektivitātes izvērtējuma forma iepirkumiem.

Vides trokšņa pārvaldības darba grupa

Rīgas lidostas Vides trokšņa pārvaldības darba grupa ir izveidota, ņemot vērā Vides pārraudzības valsts biroja 2015. gada 30. oktobra atzinuma par lidostas infrastruktūras attīstību projektu līdz 2020. gadam ietekmes uz vidi novērtējumu Nr. 9 6.3.2.17.c punktu un Rīgas pilsētas domes 2016. gada 26. janvāra lēmuma Nr. 3403 20.2. punktā noteikto pienākumu izveidot pastāvīgu darba grupu lidostas trokšņa samazināšanas pasākumu un lidostas apkārtnes teritoriju attīstības plānošanas un apbūves nosacījumu izstrādei, plānošanai un īstenošanai.

Darba grupas funkcijas un uzdevumi ir:

- izstrādāt un izvērtēt priekšlikumus gaisa kuģu trokšņa ietekmes samazināšanai Rīgas lidostā;
- izstrādāt un izvērtēt priekšlikumus gaisa kuģu trokšņa pārvaldības uzlabošanai, tai skaitā izstrādāt priekšlikumus normatīvo aktu pilnveidošanai;
- izskatīt un saskaņot Rīcības plānu trokšņa samazināšanai, uzraudzīt tā ieviešanu;
- veikt citus uzdevumus, lai izstrādātu un saskaņotu priekšlikumus Rīgas lidostu izmantojošo gaisa kuģu trokšņa ietekmi uz iedzīvotājiem mazināšanai, kas Darba grupai noteikti Rīcības plānā trokšņa samazināšanai.

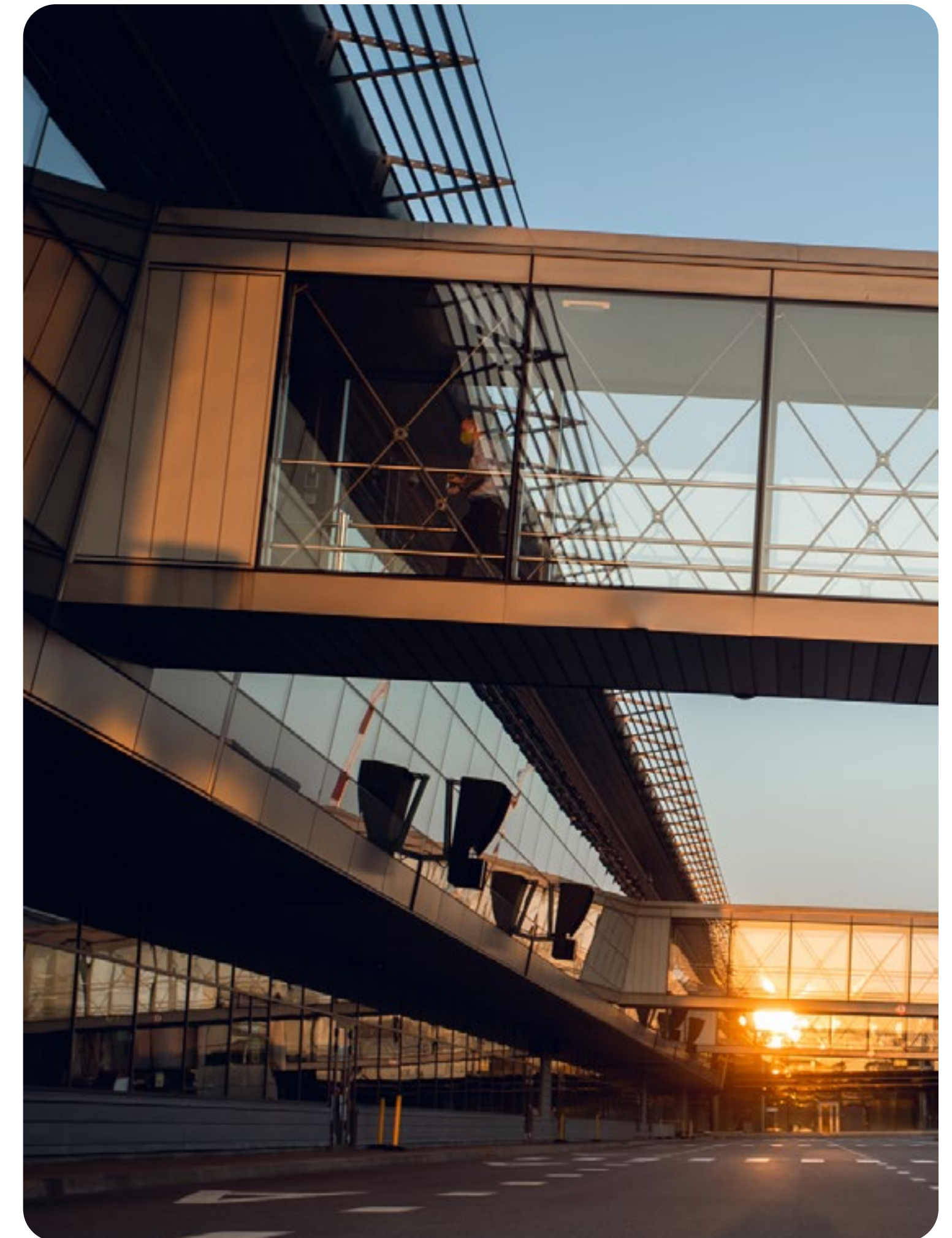
Darba grupu vada Rīgas lidostas pārstāvis, bet tajā ir pārstāvētas Rīgas lidostas ietekmes puses: LGS, “airBaltic”, CAA, Satiksmes ministrija, VVD Lielrīgas reģionālā vides pārvalde, Veselības inspekcija, Rīgas valstspilsētas dome, Mārupes novada dome un Jūrmalas valstspilsētas dome. Satiksmes ministrija ir nominējusi trīs pārstāvjus, kuriem kopā ir viena balsstiesība. Darba grupas sastāvā ir septiņi vīrieši un piecas sievietes. Darba grupas locekļiem nav noteikts pilnvaru termiņš.

Darba grupas sastāvā ir izveidota Aviācijas nozares apakšgrupa, kas vērtē specifiskus ar gaisa kuģu lidojumu trajektorijām un procedūrām saistošus jautājumus.

Darba grupa sanāk ne retāk kā divas reizes gadā, bet Aviācijas nozares apakšgrupa sanāk ne retāk kā reizi ceturksnī. 2023. gadā notika divas darba grupas sanāksmes, bet Aviācijas nozares apakšgrupai – četras.

Darba grupa pieņēma zināšanai Rīgas lidostas sagatavoto informāciju par aktualitātēm gaisa kuģu pārvaldībā, izskatīja informāciju par saņemtajām atsauksmēm par gaisa kuģu troksni, iepazinās ar 2022. gada TSK, kontrolēja Rīcības plāna trokšņa samazināšanai izpildes gaitu, kontrolēja “JURMALA2” zonas un “J” tipa lidojumu procedūru izmaiņu gaitu, kā arī diskutēja par iespējamiem jaunā Rīcības plāna trokšņa samazināšanai pasākumiem.

Aviācijas nozares apakšgrupa analizēja “C” manevrēšanas ceļa izmantošanas gadījumus nakts laikā, Jaunmārupes un Vētras ciema pārlidojumu gadījumus nakts laikā, diskutēja par iespējamiem Rīcības plāna trokšņa samazināšanai pasākumiem. Nozīmīgākais lēmums bija par pagaidu izmaiņām, kas nodrošināja, ka netiek pārlidota Mežaparka lielā estrāde Dziesmu svētku noslēguma koncerta laikā.

Pastāvīgā iespējamo pārkāpumu izskatīšanas komisija

Ar Rīgas lidostas valdes priekšsēdētāja 2022. gada 25. aprīļa rīkojumu Nr. 22/39B “Par darbinieku sūdzību, iespējamo pārkāpumu ziņošanas un izskatīšanas kārtību” ir izveidota Pastāvīgā iespējamo pārkāpumu izskatīšanas komisija, kur komisijas priekšsēdētājs ir lekšējās audita vienības vadītājs, kā arī komisijā darbojas vēl četri locekļi. 2023. gadā Pastāvīgās iespējamo pārkāpumu izskatīšanas komisija pamatsastāvā darbojas trīs sievietes un divi vīrieši. Komisijas locekļiem nav noteikts pilnvaru termiņš.

Komisijas locekļu pienākums ir izskatīt saņemto informāciju par iespējamiem pārkāpumiem un sagatavot atzinumus turpmākai rīcībai. Atzinumi tiek iesniegti Rīgas lidostas valdes priekšsēdētājam lēmuma pieņemšanai.

Ikvienam Rīgas lidostas darbiniekam ir nodrošinātas tiesības ziņot par iespējamiem pārkāpumiem:

- Ētikas kodeksā noteiktajiem iespējamiem profesionālās ētikas pamatprincipu pārkāpumiem, tai skaitā koruptīvām un krāpnieciskām darbībām;

- Trauksmes celšanas procedūrā noteiktajiem iespējamiem pārkāpumiem;
- Darba kārtības noteikumos un citos normatīvajos dokumentos noteiktajiem darbinieka tiesību un interešu aizsardzības iespējamiem pārkāpumiem.

Rīgas lidosta nodrošina ziņotāja identitātes aizsardzību. Vairāk lasīt sadaļā “Komunikācija par kritiskiem jautājumiem”.

Ilgospējas komiteja

Ilgospējas komitejas darbības mērķis ir īstenot Rīgas lidostas ilgtspējas pasākumus atbilstoši Ilgtspējas stratēģijai, KSA vadlīnijām un Ilgtspējīgas attīstības politikai, kā arī koordinēt ar ilgtspējīgu attīstību saistītos jautājumus lidostā, lai nodrošinātu uzņēmuma ilgtspēju, ņemot vērā Rīgas lidostas vides, sociālo un ekonomisko ietekmi. Komitejas sastāvs ir noteikts Ilgtspējas komitejas nolikumā, ņemot vērā uzņēmuma Ilgtspējas attīstības politikā definētās atbildības jomas. Komiteju vada valdes priekšsēdētāja un tajā ir pārstāvēti struktūrvienību vadītāji vai vadošie darbinieki, kuru pārraudzībā ir kāds no ilgtspējas aspektiem.

Komitejā kā ietekmes puse piedalās LV Lidostu darbinieku arodbiedrība tās valdes priekšsēdētāja personā, kas pārstāv darbinieku intereses.

2023. gadā Ilgtspējas komitejas pamatsastāvā darbojas 13 sievietes un trīs vīrieši. Komitejas locekļiem nav noteikts pilnvaru termiņš. Komiteja tiekas reizi ceturksnī (iespējams biežāk, vai retāk), lai risinātu ar ilgtspēju saistītos jautājumus, tai skaitā kontrolētu Ilgtspējas stratēģijas aktivitāšu plānu.

Katrai no Ilgtspējas stratēģijas sadaļām ir izveidotas Ilgtspējas komitejas apakšgrupas, paplašinot iesaistīto speciālistu skaitu kāda konkrēta aspekta vadībai.

2023. gadā Ilgtspējas komiteja tikās trīs reizes un būtiskākie lēmumi tika pieņemti par:

- Ilgtspējas stratēģijā 2023. gadā īstenojamajām aktivitātēm;
- Ilgtspējas indeksa snieguma analīzi un ekspertu komentāriem;
- būtiskāko Rīgas lidostas piegādātāju kartēšanu riska līmeņa noteikšanai;
- progresu ilgtspējas risku iekļaušanai vienotajā risku reģistrā.

Vadības loma pārvaldības ietekmes pārraudzībā

2-12

Rīgas lidostai ir izstrādāta Stratēģija, saskaņā ar kuru tiek noteikti galvenie darbības rādītāji, kā arī citi finanšu un nefinanšu Rīgas lidostas darbības rādītāji atbilstoši Stratēģijā izvirzītajiem mērķiem.

Stratēģijā noteikta uzņēmuma misija, vīzija un stratēģiskie mērķi, pamatojoties uz LV MK apstiprināto vispārējo stratēģisko mērķi, kā arī Rīgas lidostas attīstības un ilgtspējas mērķiem.

Balstoties uz Stratēģiju, APBAD sagatavo un iesniedz apstiprināšanai padomei stratēģijas ieviešanas rīcības plānu, kura sasniegšanai struktūrvienības katru gadu izstrādā struktūrvienību darbības plānus. Lai virzītos uz Stratēģijā noteikto KPI sasniegšanu, Rīgas lidostas valde katru gadu apstiprina konkrētā gadā sasniedzamos KPI. Lai uzņēmuma vadība pārraudzītu procesus, kuros tiek uzraudzītas ilgtspējas jomas, un pieņemtu nepieciešamos lēmumus, atbildīgās struktūrvienības ziņo valdei šādus rādītājus:

- reizi pusgadā visas struktūrvienības sagatavo un iesniedz apstiprināšanai atbildīgajam valdes loceklim struktūrvienības darbības plānu atskaites;

- divas reizes gadā APBAD ziņo valdei un padomei par Rīgas lidostas vidēja termiņa darbības stratēģijas ieviešanas rīcības plānu un Stratēģijā izvirzītajiem darbības rādītājiem;
- reizi gadā KID ziņo par lidostas Ilgtspējas stratēģijas izpildi uzņēmuma valdei. Ikgadējie Ilgtspējas stratēģijas rādītāji ir noteikti katrai no 10 nodaļām un tie ir saskaņoti ar GRI indikatoriem informācijas atklāšanai un komunikācijai par savu sniegumu lidostas ietekmes pusēm;
- reizi gadā uzņēmuma valde, padome un akcionārs apstiprina uzņēmuma nefinanšu paziņojumu, kas sagatavots saskaņā ar GRI standartu un tam ir veikta ierobežotās pārliedības pārbaude;
- reizi gadā KID ziņo valdei un valde apstiprina Vides pārskatu;
- reizi ceturksnī KID ziņo uzņēmuma valdei par Vides un energopārvaldības programmas mērķu izpildi konkrētajā gadā;
- reizi gadā KID ziņo valdei par integrētās vadības sistēmas izvērtējumu (vadības pārskatu), kas sagatavots piemērojot standartu ISO 9001:2015, ISO 14001:2015 un ISO 50001:2018 prasības;
- reizi gadā KID ziņo valdei par trokšņa samazināšanas pasākumu plāna virzību;

- valdei ne retāk kā reizi pusgadā, bet padomei ne retāk kā reizi gadā risku pārvaldnieks ziņo par lidostas prioritāro risku kontroles pasākumu ieviešanas progresu un risku līmeņa izmaiņām.

Augstākās vadības iesaiste sadarbībā ar ietekmes pusēm ilgtspējas jautājumos ir aprakstīta sadaļās “Ekonomikas, vides un sociālo lietu komitejas” un “Sadarbība ar ietekmes pusēm”. Tāpat Rīgas lidostas vadība ar ietekmes pusēm ilgtspējas jautājumos sadarbību koordinē/ īsteno caur:

- lidostas lietotāju komiteju,
- ikgadējām pakalpojumu sniedzēju un aviopāravadātāju aptaujām,
- medijiem,
- ārējām un iekšējām vēstkopām,
- valdes tiešsaistes konferenci darbiniekiem.

Lietotāju komitejas sanāksmēs un aptaujās saņemtie komentāri un ierosinājumi tiek izvērtēti, iespējamie un pamatotie ieviesti, kā arī sniegta sadarbības partneriem atgriezeniskā saite.

2023. gadā Rīgas lidosta sāka darbu pie piegādes ķēdes izvērtējuma atbilstoši Korporatīvās ilgtspējas ziņošanas direktīvas un Eiropas ilgtspējas ziņošanas standarta prasībām. 2023. gadā Rīgas lidosta veica šādus uzdevumus:
- kartēja piegādātājus saskaņā ar nozīmīgumu lidostas darbībai, piegādātāju ietekmi uz lidostas būtiskajām ilgtspējas jomām un ar tām saistītajiem riskiem un piegādātāju ģeogrāfisko izvietojumu;
 - izveidoja piegādātāju ilgtspējas riska līmeņa metodiku un atbilstoši tai novērtēja piegādātājus.

Rīgas lidostas vadība par pienācīgas rūpības pārbaudes rezultātiem kopš 2024. gada tiek informēta reizi gadā, ziņojot par ikgadējā integrētās vadības sistēmas izvērtējumu, kurā tiek sniegta apkopota informācija par piegādātāju novērtējumu. Vairāk par piegādātāju novērtējuma rezultātu lasīt sadaļā “Piegādātāji”.

Attiecībā uz piegādātāju izvēli Rīgas lidosta veic līgumpartneru kontroli, plašāka informācija pieejama sadaļā “Iepirkumi un piegāžu ķēžu vadība”.

Atbildības deleģēšana par ietekmes pārvaldību

2-13, 2-14

Rīgas lidostā ilgtspējas jautājumus koordinē Ilgtspējas un vides pārvaldības nodaļas vadītājs, kas atrodas KID. Katras struktūrvienības pārziņā ir kādas ar ilgtspējas aspektiem saistītas aktivitātes, kuru koordinēšanu nodrošina KID. Tāpat KID ir atbildīgs par Ilgtspējas stratēģijas izstrādi, ieviešanu un uzraudzību. Departamenta tiešā pārraudzībā ir vides, energopārvaldības un vides trokšņa jautājumi.

Uzņēmumā kopš 2019. gada darbojas Ilgtspējas komiteja, kuras darbība un augstākās vadības iesaiste ir aprakstīta sadaļā “Ilgtspējas komiteja”.

Lai nodrošinātu energopārvaldības sistēmas uzturēšanu atbilstoši ISO 5001 standarta prasībām, Rīgas lidostā darbojas Energopārvaldības sistēmas darba grupa. Par tās darbību un augstākās vadības iesaisti lasīt sadaļā “Energopārvaldības sistēmas darba grupa”. Struktūrvienību vadītāju un citu lidostas atbildīgo darbinieku ziņošanas process augstākajai

vadībai ilgtspējas jautājumos ir aprakstīts sadaļā “Vadības loma pārvaldības ietekmes pārraudzībā”.

Rīgas lidostas valde ir atbildīga par Ilgtspējas stratēģijas izstrādi un pieņemšanu, kas ir pamats Ilgtspējas pārskata saturam. Tas ietver prioritāšu un mērķu noteikšanu, kā arī resursu piešķiršanu ilgtspējas iniciatīvām.

Rīgas lidostas valde un padome kā iekšējā ieinteresētā persona ir iesaistīta uzņēmuma būtiskuma aspektu noteikšanā. Valde un padome par Rīgas lidostas būtiskajiem aspektam sniedz savu viedokli ieinteresēto personu aptaujā. Valdes priekšsēdētāja un valdes loceklis, kā arī padomes priekšsēdētājs un padomes locekle piedalās ieinteresēto personu darbseminārā, kas tiek organizēts būtisko aspektu noteikšanai. Valdes priekšsēdētāja ir Ilgtspējas komitejas vadītāja un Ilgtspējas komitejas darba kārtībā ir būtiskuma matricas izstrādes gaita. Valde apstiprina Rīgas lidostas būtiskuma matricu.

Rīgas lidosta ilgtspējas informāciju kopš 2019. gada atklāj nefinanšu paziņojumā, kuru gatavo pēc GRI standarta. Saskaņā ar sadaļā “Informācija par uzņēmumu un pārskatu” minēto, par pārskata sagatavošanu atbild Rīgas lidostas valde, kas apliecina, ka pārskatā ietvertā informācija ir patiesa un sniedz ticamu un skaidru priekšstatu par uzņēmuma darbību, pārskatu pirms tā publicēšanas apstiprina Rīgas lidostas padome un akcionārs.

Vadības snieguma novērtējums

2-18

Ņemot vērā Likumu, Padomes reglamentu, Satiksmes ministrijas 2021. gada 27. septembra iekšējos noteikumus Nr. 01-02/31 “Valsts kapitāla daļu pārvaldes kārtība”, valdes locekļu darbības rezultātu izvērtēšanu un padomes pašvērtējumu veic, ievērojot Pārresoru koordinācijas centra 2020. gada 17. augusta vadlīnijas Nr.1.2-23/3/2 “Vadlīnijas valdes un padomes locekļu darbības rezultātu izvērtēšanai” un 2020. gada 17. augusta vadlīnijas Nr.1.2-23/3/1 “Vadlīnijas padomes darba ikgadējā pašvērtējuma veikšanai”.

Informācija par veikto padomes pašvērtējumu tiek iesniegta izskatīšanai akcionāru sapulcē.

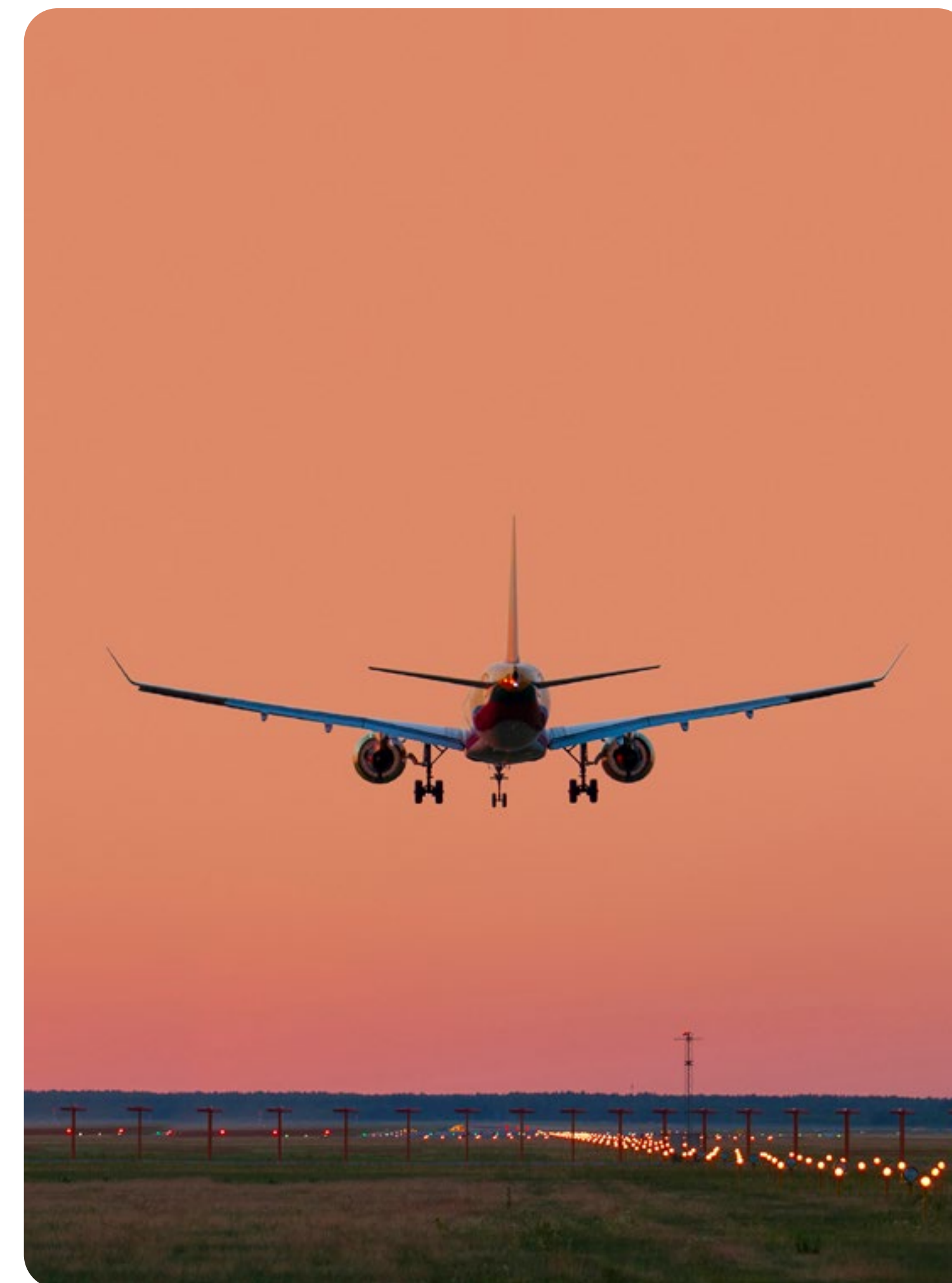
Saskaņā ar Pārresoru koordinācijas centra 2020. gada 17. augusta vadlīnijām Nr. 1.2-23/3/2 “Vadlīnijas valdes un padomes locekļu darbības rezultātu izvērtēšanai” valdes locekļu darbības rezultātu izvērtēšana, kā arī padomes pašvērtējums jāveic vismaz reizi gadā. Pēc valdes rekomendācijām, padome nosaka katra valdes locekļa sasniedzamos mērķus konkrētam periodam. Valdes loceklis novērtēšanas perioda beigās veic pašvērtējumu, balstoties

uz viņam noteiktajiem darbības mērķiem, un iesniedz to padomei. Padome veic valdes locekļa darbības rezultātu novērtēšanu.

Valdes locekļu darbības rezultātu novērtējums balstās uz dažādiem uzņēmējdarbības rādītājiem, kas ietver Rīgas lidostas stratēģisko finanšu un nefinanšu mērķu izpildi.

2023. gada Rīgas lidostas valdes sasniedzamie mērķi attiecībā uz ilgtspējas aspektiem ir saistīti ar nefinanšu informācijas atklātības nodrošināšanu, saimnieciskās darbības procesu energoefektivitātes palielināšanu, samazinot negatīvo ietekmi uz vidi, kā arī darbinieku atalgojuma politikas pilnveidošanu, izstrādājot darbinieku motivācijas programmu, kas balstīta uz KPI izpildes rezultātiem, u.c.

Darbības rezultātu novērtējums var tikt ņemts vērā, lai lemtu par valdes mēneša atlīdzības pārskatīšanu un prēmiju piešķiršanu valdes locekļiem.

Būtiskākās politikas un uzstādījumi, to ieviešana praksē

2-23, 2-24

Rīgas lidosta ir izstrādājusi šādas būtiskākās politikas:

Politika	Politikas mērķis	Politikas integrācija	Cilvēktiesību aspekts	Apmācības
Ilgtspējīgas attīstības politika	Sekmēt un nodrošināt, lai lidostas ilgtermiņa biznesa panākumi, stratēģiskie mērķi un uzdevumi tiktu sasniegti ar atbildīgu un līdzsvarotu rīcību visos ilgtspējas aspektos, ievērojot Lidostas Korporatīvi sociālās atbildības vadlīnijas.	Politikas pamatnosacījumi ir integrēti Ilgtspējas stratēģijā un tās sastāvā esošajā aktivitāšu plānā. Lidostas darbinieki par Ilgtspējas politikā ietvertajiem jautājumiem tiek informēti caur slēgto “Facebook” lapu, vēstkopu un valdes tiešsaistes konferencē ar darbiniekiem.	X	Pamatprincipi attiecībā uz vidi ietverti Vides un energopārvaldības politikas apmācībās.
Vides un energopārvaldības politika	Novērst vai samazināt lidostas darbības rezultātā radīto nelabvēlīgo ietekmi uz gaisa kvalitāti, augsni, virszemes un pazemes ūdeņiem un kontrolēt trokšņa piesārņojumu, rūpēties par bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu un dabas resursu racionālu izmantošanu.	Politikas pamatnosacījumi ir ieviesti visos Rīgas lidostas procesos caur integrēto vadības sistēmu.		Par vides un energopārvaldības politiku jaunie darbinieki tiek informēti ievadinstruktāžās stājoties amatā, atkārtotās apmācības katram darbiniekam ir jāiziet vienu reizi divos gados.
Korporatīvās sociālās atbildības un sabiedrības investīciju politika	Politika nosaka uzņēmuma korporatīvās sociālās atbildības un sabiedrības investīciju politikas jomas.	Politikas uzstādījumi un pamatprincipi tiek ieviesti Ilgtspējas stratēģijas aktivitāšu plāna, sadarbības memoranda ar Mārupes novadu aktivitāšu plāna, kā arī Komunikācijas vienības darbības plāna ietvaros.		n/a
Personāla politika	Personāla politikas mērķis ir sekmēt stratēģisko mērķu sasniegšanu un uzdevumu izpildi, nodrošinot lidostu ar profesionāliem, motivētiem, uz rezultātu orientētiem un lojāliem darbiniekiem. Darba samaksas pamatnostādnes noteiktas Personāla politikas 1. pielikumā “Atalgojuma politikas principi”.	Plašāk par Personāla politiku, atalgojuma sistēmu un motivēšanas pasākumiem lasīt sadaļā “Darbinieki”, savukārt plašāk par cilvēktiesību aspektu lasīt sadaļā “Cilvēktiesības”.	X	Par Personāla politiku jaunie darbinieki tiek informēti ievadinstruktāžās stājoties amatā.
Ētikas kodekss	Kodeksa mērķis ir veicināt Lidostas darbinieku godprātīgu, atbildīgu un likumīgu darbību uzņēmuma un sabiedrības interesēs un vairo sabiedrības uzticību Lidostai, t.sk. attīstīt vērtīborientētu, godprātībā, savstarpējā cieņā un atvērtībā balstītu uzņēmuma kultūru, tādējādi veicinot darbinieku lojalitāti, apmierinātību un darba ražīgumu.	Sk. sadaļā “Cilvēktiesības”	X	Visiem darbiniekiem periodiski jāveic Ētikas kodeksa apmācības.

Politika	Politikas mērķis	Politikas integrācija	Cilvēktiesību aspekts	Apmācības
Drošības politika	Drošības politika sevī ietver augstākās vadības apņemšanos izpildīt lidostas darbībai noteiktās prasības un nepārtraukti pilnveidot ar drošību saistošās nianšes. Drošības politikas īstenošana vairākos pamatprincipos ir cieši saistīta ar darba aizsardzību.	Drošības politika ir dokumentēta un tās aktuālā redakcijas ir ietverta DPS rokasgrāmatā, kas ir Lidlauka ekspluatācijas instrukcijas pielikums. Drošības politika izvietota arī lidostas struktūrvienību darba telpās. Lidostas darbiniekiem Drošības politika ir elektroniski pieejama intranetā, bet citiem lidlauka pakalpojumu sniedzējiem pieejama Rīgas lidostas mājaslapā (sadaļa “Partneru portāls” ar autorizētu piekļuvi). Lidostas struktūrvienību vadītāji ir atbildīgi par savu darbinieku informēšanu un lidostas Drošības politikas skaidrošanu.	X	Lai visi lidostas darbinieki un lidostā strādājošo citu kompāniju darbinieki būtu informēti par DPS prasībām, tai skaitā par drošības politikā noteikto, un spētu tās ievērot savā darbā, lidosta nodrošina nepieciešamās apmācības. Apmācību programmas pēc satura un apjoma ir diferencētas atbilstoši konkrēto darbinieku atbildībai un līdzdalībai DPS darbībā.
Risku pārvaldības politika	Politika nosaka vienotus risku pārvaldības procesa galvenos mērķus, posmus, risku pārvaldības sistēmas galvenos pamatelementus, principus, risku veidus, kā arī risku pārvaldības procesā iesaistīto dalībnieku pienākumus un atbildību.	Vairāk lasīt “Risku novērtēšana un risku vadība”.	X	Vairāk lasīt “Vadības apmācības ilgtspējas prasmju un izpratnes veicināšanai”.
Korporatīvās pārvaldības politika	Politikas mērķis ir noteikt principus, saskaņā ar kuriem tiek īstenota laba korporatīvā pārvaldība.	Vairāk lasīt sadaļā “Korporatīvā pārvaldība”.		n/a
Kvalitātes politika	Politika ir vērsta uz lidostas misijas īstenošanu, ilgtspējīgu attīstību un stratēģisko mērķu sasniegšanu, lai nodrošinātu gaisa kuģu un to pasažieru drošu un ērtu apkalpošanu plānotajā laikā un sasniegtu pēc iespējas augstāku visu ieinteresēto personu apmierinātību ar lidostas sniegtajiem pakalpojumiem.	Lai kvalitātes vadības sistēma sasniegtu iecerētos rezultātus, tiek veicināta visu līmeņu darbinieku izpratne, kā arī iesaistīšanās uzņēmuma kvalitātes vadības sistēmas uzturēšanā, veicot efektīvu procesu sakārtošanu un nodrošinot nepieciešamos resursus.		Kvalitātes politika ir vērsta uz klientu apmierinātību, vairāk lasīt sadaļā “Pasažieru pieredze un apmierinātība”.
Korupcijas un interešu konflikta novēršanas politika	Politikas mērķis ir noteikt vienotas vadlīnijas un principus korupcijas novēršanai un reālā, šķietamā un potenciālā interešu konflikta savlaicīgai un pārredzamai identificēšanai, novēršanai un pārvaldīšanai, lai nepieļautu darbinieku pienākumu un pilnvaru īstenošanu interešu konflikta situācijā Rīgas lidostā, kā arī korupcijas un interešu konflikta novēršanā iesaistīto dalībnieku pienākumus un atbildību.	Sk. sadaļā “Ētika, pretkorupcijas politika un interešu konflikta novēršana”		Sk. sadaļā “Ētika, pretkorupcijas politika un interešu konflikta novēršana”.
Privātuma politika	Politikas mērķis ir sniegt fiziskajai personai informāciju par to kādam nolūkam Rīgas lidosta iegūst personas datus, informāciju par datu apjomiem un datu apstrādes termiņiem, par datu aizsardzību, kā arī informēt datu subjektu par tā tiesībām un pienākumiem atbilstoši VDA regulai. Personas datu apstrādes politika ir Privātuma politikas sastāvdaļa.	Sk. sadaļā “Datu aizsardzība”	X	Visiem darbiniekiem jāveic apmācība “Personas datu aizsardzība”.

2022. gadā Rīgas lidosta izstrādāja un uzņēmuma valde apstiprināja Biznesa ētikas kodeksu, kas no 2022. gada 1. septembra ir saistošs visiem uzņēmuma līgumpartneriem. Vairāk lasīt sadaļā “Biznesa ētikas kodekss”.

Visas uzņēmuma politikas ir apstiprinātas uzņēmuma valdē. Papildus Likums nosaka, ka padomes uzdevums ir apstiprināt būtiskākās politikas, kurās definēti kapitālsabiedrības darbības principi attiecībā uz risku pārvaldību, interešu konflikta novēršanu, korupcijas apkarošanu, korporatīvo pārvaldību un citiem jautājumiem. Rīgas lidostas padome apstiprināja Korupcijas un interešu konflikta novēršanas politiku, Korporatīvās pārvaldības politiku un Risku pārvaldības politiku.

Darbiniekiem tās ir pieejamas Rīgas lidostas intranetā, un tām stājoties spēkā, darbinieki apliecina, ka ar tām ir iepazinušies. Lidostas mājaslapas sadaļā “Politikas” norādītās politikas un Mārketinga principi ir pieejamas publiski.

Cilvēktiesības

Rīgas lidostas mērķis ir nodrošināt atbilstību visiem uzņēmumam saistošajiem normatīvajiem aktiem, kas skar cilvēktiesību ievērošanu darba vietā, pakalpojumu sniegšanā un partneru izvērtēšanā.

Rīgas lidosta atzīst visu Latvijas ratificēto Starptautiskās Darba organizācijas konvenciju un protokolu ievērošanu, kuru galvenais mērķis ir veicināt sociālo taisnīgumu un starptautisku darba tiesību atzīšanu. Rīgas lidostas Personāla politika definē, ka uzņēmumam attiecībā uz darbiniekiem ir jāievēro atšķirīgas attieksmes un diskriminācijas aizliegums atkarībā no darbinieka dzimuma, vecuma, rases, izcelsmes, mantiskā stāvokļa un citiem apstākļiem.

Lai nodrošinātu cilvēktiesību ievērošanu darbinieku vidū, Rīgas lidostas Ētikas kodeksā noteikti tādi aspekti kā cieņpilna, toleranta un vienlīdzīga attieksme savstarpējā saskarsmē un komunikācijā. Ētikas kodekss ir obligāts visiem darbiniekiem. 2023. gadā Ētikas kodeksa apmācību kārtoja 263 darbinieki.

Rīgas lidostas MC organizē apmācības, lai nodrošinātu lidostas darbinieku izpratni un zināšanas, apkalpojot dažādu kultūru, etniskās izcelsmes un reliģiju klientus. Šis temats ir kursa “Klientu apkalpošana” sastāvdaļa, ko klientu apkalpošanā

iesaistītie darbinieki apgūst reizi divos gados. 2023. gadā šo kursu kārtoja 299 darbinieki. Jautājums par nediskriminējošu apkalpošanu ir ietverts lidsabiedrību pasažieru apkalpošanas noteikumu apmācībā. Lai padziļinātu darbinieku zināšanas un izpratni par kultūru atšķirībām, Drošības departamenta Aviācijas drošības un Klientu apkalpošanas apmācību programmās ir iekļautas tēmas par dažādām reliģijām un kultūrām. Rīgas lidostas MC organizē un lidostas darbinieki piedalās arī ārējos apmācībuursos, kuros ietverti dažādi cilvēktiesību aspekti. Piemēram, 2023. gadā darbinieki pabeidza šādus kursus:

- Kritiskā domāšanas un informācijas analīze – 2023. gadā kursu pabeidza 77 darbinieki;
- X, Y, Z un A paaudzes: izaicinājumi darba devējiem, vecākiem un pedagogiem; paaudžu vadība – 2023. gadā kursu pabeidza 97 darbinieki;
- Kā novērst un risināt konfliktus? Apzinātībā balstīta pieeja – 2023. gadā kursu pabeidza 53 darbinieki;
- Konstruktīva komunikācija: kā sarunāties, saprasties un sadarboties – 2023. gadā kursu pabeidza deviņi darbinieki;
- Personu ar invaliditāti un ierobežotās pārvietošanās spējām apkalpošana (kursā iekļauta informācija par cilvēku tirdzniecības pazīmju atpazīšanu) – 2023. gadā kursu pabeidza 427 darbinieki.

Gaisa pārvadājumu pakalpojumu vienotajam tirgum jābūt vienlīdz pieejamam visām personām, tādēļ Rīgas lidosta nodrošina vienlīdzīgu un nediskriminējošu ceļošanu personām ar funkcionāliem traucējumiem. Personām ar funkcionāliem traucējumiem ir tādas pašas tiesības uz brīvām izvēlēs un pārvietošanās iespējām, vienlīdzību, nediskrimināciju, kā visām personām.

Attiecībā uz piegādātāju izvēli Rīgas lidosta veic līgumpartneru kontroli, plašāka informācija pieejama sadaļā “Iepirkumi un piegāžu ķēžu vadība”.

2023. gada 18. oktobrī Rīgas lidostas pārstāve piedalījās seminārā “Cilvēku tirdzniecības gadījumu efektīva novirzīšanas mehānisma izveide Latvijā”, kuru organizēja Starptautiskā Migrācija organizācija sadarbībā ar biedrību “Centrs MARTA”, Iekšlietu ministriju un Zviedrijas Karalisti. Lai turpinātu starpinstitūciju sadarbību cilvēku tirdzniecības novēršanai aviācijas nozarē, 2024. gadā plānota iesaistīto institūciju tikšanās par jaunu informatīvo kampaņu tai skaitā pasažieru izglītošanai sadarbības memoranda par cilvēku tirdzniecības novēršanu aviācijas nozarē ietvaros, kas noslēgts starp Rīgas lidostu, aviokompāniju “airBaltic”, Ārlietu ministriju, Iekšlietu ministriju, biedrību “Patvērums “Drošā māja”” un biedrību “Centrs MARTA”.

Piesardzības princips

Viens no vides aizsardzības pamatprincipiem, uz ko balsta arī vides pārvaldības sistēma lidostā, ir piesardzības princips. Lai novērstu sekas, pirms tās ir radušās, Rīgas lidostā ir ieviesta vides risku novērtēšanas procedūra. Vides risku izvērtēšana notiek saskaņā ar Vides risku vadības procedūru – EM 1418 P. Vides pārvaldības jomā 2023. gadā ir notikušas 47 vides risku izvērtēšanas sanāksmes (2022. gadā 38 sanāksmes), lai izvērtētu iespējamus riskus iepirkumu un projektu realizācijas laikā. Izvērtēšanu rezultātā ir identificēti un novērtēti pieci jauni vides riski procesos un tehniskajos objektos.

Vadības apmācības ilgtspējas prasmju un izpratnes veicināšanai

2-17

2023. gada septembrī Rīgas lidosta organizēja iekšējās apmācības “Ilgtspējīgi iepirkumi”, kurā piedalījās struktūrvienību vadītāji, iepirkumu speciālisti un iepirkumu

veicēji no dažādam struktūrvienībām. Apmācībās tika apskatīti būtiskākie jautājumi par ilgtspējīga iepirkuma juridisko regulējumu, riskiem un iespējām un praktisko izmantošanu.

Lidostas ilgtspējas risku novērtēšanas metodikas atbilstības novērtējuma un ilgtspējas risku novērtēšanas ārpalpojuma ietvaros 2023. gada janvārī tika organizētas mācības “Ilgtspējas riski un to vadība Lidostā”, kurās piedalījās valdes locekļi, struktūrvienību vadītāji un atbildīgie par attiecīgās lidostas risku pārvaldības jomas koordinēšanu. Mācību laikā tika iegūta informācija par ilgtspējas risku un to vadības būtību un nozīmību, kā arī par priekšlikumiem par iespējamajām izmaiņām lidostas risku vadības pieejā.

Rīgas lidostas padomes locekle E. Salava 2023. gadā ieguva “GRI certified sustainability expert” sertifikātu.

Rīgas lidostas valdes loceklis A. Saveļjevs 2023. gadā pabeidza ACI “Airport Executive Leadership Program” programmu, kura saturā tika iekļauta ilgtspējas sadaļa.

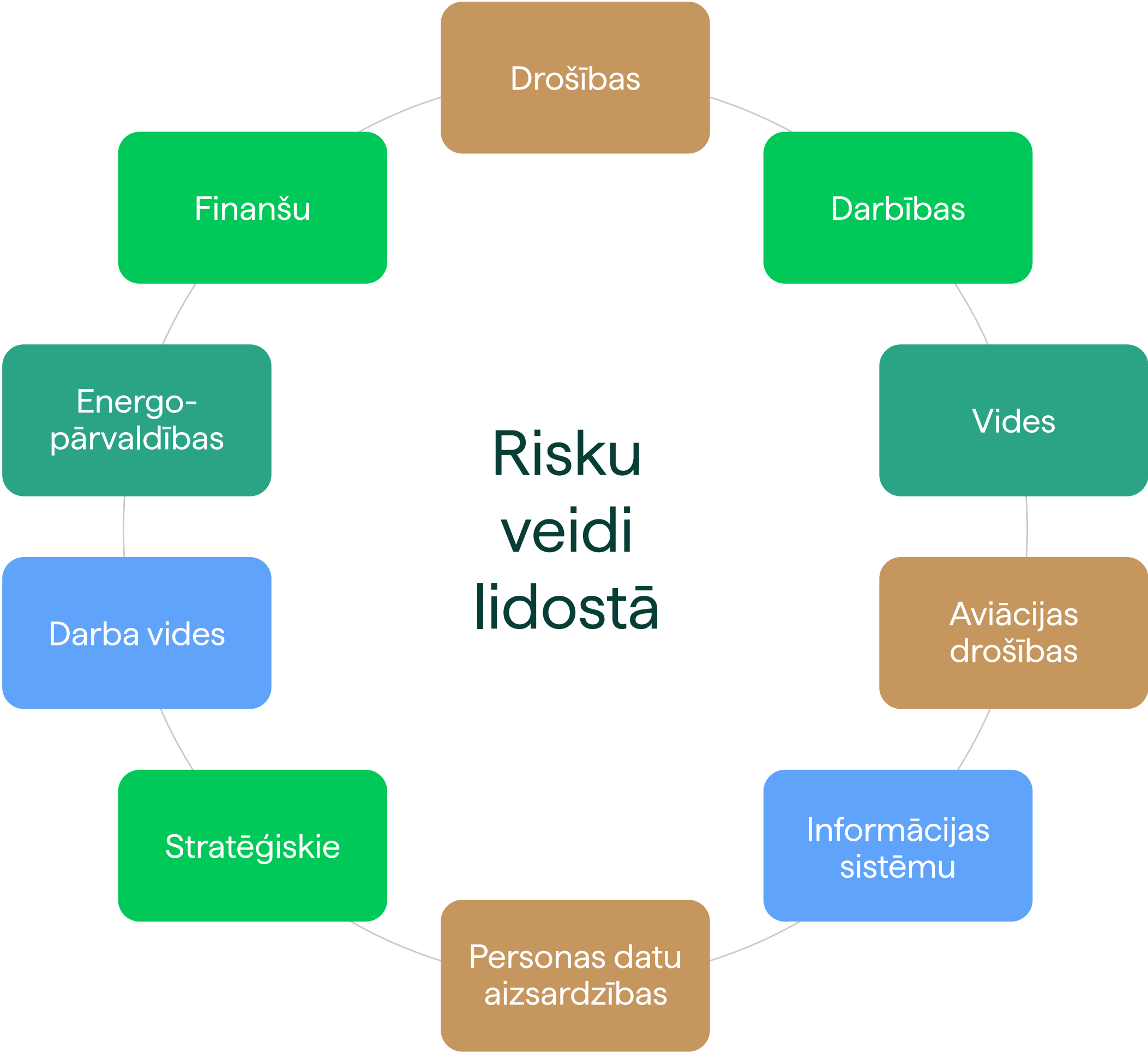
Risku novērtēšana un risku vadība

Lai veicinātu ilgtspējīgu vērtību radīšanu ietekmes pusēm, kā arī lai sagatavotos Eiropas Ilgtspējas ziņošanas standarta (ESRS)¹⁹ paredzēto ziņošanas par ilgtspējas riskiem prasību ieviešanai un izveidotu atbilstošu un efektīvu risku pārvaldības sistēmu un, ievērojot Likuma 107. panta otrās daļas 12. punktu, 2023. gadā aktualizēta un apstiprināta Rīgas lidostas Risku pārvaldības politika, nosakot vienotus risku pārvaldības procesa mērķus, risku pārvaldības jomas, galvenos pamatelementus, procesa posmus, pamatprincipus un vadlīnijas, tai skaitā ilgtspējas risku pārvaldības aspektus un prasības, kā arī risku pārvaldības procesā iesaistīto dalībnieku pienākumus un atbildību. Lidostā izveidota Risku pārvaldības komiteja, kas uzrauga uzņēmuma risku pārvaldības procesu, tostarp, izvērtē informāciju par lidostas riskiem, tostarp, stratēģiskajiem, darbības (operacionālajiem) un finanšu riskiem un savas kompetences ietvaros pieņem attiecīgus lēmumus. Rīgas lidostas drošības risku vadības procesu nodrošina drošības pārvaldības sistēmas ietvaros, ņemot vērā 2014. gada 12. februāra EK Regulu Nr. 139/2014, ar ko nosaka prasības un administratīvās procedūras saistībā

ar lidlaukiem atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai Nr. 216/2008.

Risku pārvaldības politika nosaka dažādu risku veidu vadību, piemēram, stratēģisko risku, darbības jeb operacionālo risku (juridiskie, atbilstības, personāla, krāpšanas, korupcijas un interešu konflikta riski, darbības nepārtrauktības riski u.c.), finanšu risku, darbības jomu risku (aviācijas drošības, informācijas sistēmu, vides, energopārvaldības sistēmas un darba vides riski), kas vienlaikus var būt arī ilgtspējas riski.

¹⁹ ESRS ir spēkā ar EK Deleģētās regulas (ES) 2023/2772 (2023. gada 31. jūlijs), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2013/34/ES papildina attiecībā uz ilgtspējas ziņu sniegšanas standartiem pieņemšanu

Stratēģiskie riski – riski, kas saistīti ar nepiemērotu Rīgas lidostas Stratēģijas plānošanu un īstenošanu, kā arī stratēģisko jeb attīstības lēmumu, kas ietekmē lidostas darbību, pieņemšanu, tostarp reputācijas riski.

Drošības riski – riski, kas saistīti ar drošu lidlauka darbības nodrošināšanu un ko vada lidostas drošības pārvaldības sistēmas ietvaros.

Aviācijas drošības riski – riski, ko vada lidostas aviācijas drošības sistēmas ietvaros.

Vides riski – riski, ko pārvalda lidostas vides pārvaldības sistēmas ietvaros.

Energo-pārvaldības riski – riski, ko pārvalda lidostas energopārvaldības sistēmas ietvaros.

Informācijas sistēmu riski – riski, kas saistīti ar lidostas informācijas sistēmu drošību, tostarp personas datu aizsardzības riski.

Personas datu aizsardzības riski – riski, kas saistīti ar VDA regulas²⁰ pārkāpumiem.

Darba vides riski – riski, kas saistīti ar lidostas darba vidi, darba aizsardzību un veselību, kā arī citiem darba vides aspektiem.

Darbības riski – riski, kas saistīti ar nepiemērotu, nepilnīgu vai prasībām neatbilstošu lidostas procesu/ projektu norisi, personāla darbībām vai ārējiem notikumiem, piemēram, juridiskie, atbilstības, personāla, krāpšanas, korupcijas un interešu konflikta riski un informācijas un komunikācijas tehnoloģiju riski.

Finanšu riski – riski, kas saistīti ar iespējamajiem zaudējumiem neparedzētu izmaiņu dēļ finanšu jomā, kā arī nepietiekamu lidostas finanšu līdzekļu plūsmu, tostarp, budžeta plānošanu, izpildes uzraudzību, finansējuma piesaisti, lai segtu finanšu saistības, piemēram, likviditātes riski, tirgus riski un kredītriski.

²⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK

Īstenojot Risku pārvaldības politiku, ievēro šādus risku pārvaldīšanas principus:

- integrēšanās pārvaldībā,
- dinamiskums, praktiskums un efektivitāte,
- informācijas izsekojamība un pamatotība,
- nepārtraukta pilnveidošanās, iesaiste un sadarbība,
- “trīs aizsardzības līniju” koncepcija.

Detalizēta informācija par risku pārvaldīšanas principiem publicēta Rīgas lidostas mājaslapas sadaļā “Politikas”.

Stratēģijā noteikto mērķu sasniegšanas veicināšanai identificēti un novērtēti stratēģiju ietekmējošie riski, kā arī noteikti to mazinošie pasākumi, iekļaujot tos Stratēģijas sadaļā “Risku analīze”.

Ilgtermiņa risku pārvaldības ietvaros, Rīgas lidosta 2023. gadā veica:

- Risku pārvaldības politikas un Risku pārvaldības instrukcijas atbilstības izvērtējumu ESRS projekta, CSRD²¹, Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 58.2 panta otrās daļas 3. punkta, kā arī Korporatīvās pārvaldības kodeksa²² sadaļas “Iekšējās kontroles sistēma, risku vadība un iekšējais audits” prasībām un citām tiesību aktu prasībām, kuras ir saistošas Rīgas lidostai, ja tādas tiktu identificētas;

- izstrādāja priekšlikumus par lidostas normatīvajos aktos nepieciešamajiem pilnveidojumiem, kas nodrošinātu ilgtspējas risku kvalitatīvu vadības uzturēšanu un atbilstību normatīvajam regulējumam un labajai praksei;
- ilgtspējas risku un iespēju identificēšanu;
- lidostas valdes un struktūrvienību vadītāju tiešsaistes mācībās par ilgtspējas risku vadību.

2023. gada laikā tika apzināti un novērtēti/ pārvērtēti:

- ar korporatīvās sociālās atbildības jomu saistītie riski, piemēram, vides riski, energopārvaldības riski, darba vides riski;
- stratēģiskie riski, darbības riski un finanšu riski.

Lai nodrošinātu ilgtspējīgu Rīgas lidostas darbību, 2023. gada laikā tika apzināti, novērtēti un pārvērtēti:

- ar korporatīvās sociālās atbildības jomu saistītie riski, piemēram, vides riski, energopārvaldības riski, darba vides riski, kā arī citi riski;
- stratēģiskie riski, darbības riski un finanšu riski.

Iepriekšminētie riski tiek vadīti, tostarp, nosakot risku mazinošos pasākumus, ievērojot attiecīgā riska veida reglamentējošos Rīgas lidostas iekšējos normatīvos dokumentus, tostarp, piemēram, “Stratēģisko, darbības (operacionālo) un finanšu risku pārvaldības instrukciju”,

kas paredz noteikt Rīgas lidostas stratēģisko, darbības (operacionālo) un finanšu risku pārvaldības kārtību, kādā nodrošina savlaicīgu risku apzināšanu, atbilstošu analīzi un izvērtēšanu, reaģēšanu uz tiem, kā arī uzraudzības, pārvērtēšanas īstenošanu, dokumentēšanu un ziņošanu, komunikāciju un konsultācijas.

Risku pārvaldības politikas īstenošanu, kā arī risku mazinošo pasākumu izpildes progresu atbilstoši savai kompetencei uzrauga pastāvīgā Risku pārvaldības komiteja, valde un padome.

Rīgas lidostas risku pārvaldības uzraudzības ietvaros tika sagatavots:

- ikgadējais ziņojums par Rīgas lidostas risku pārvaldību, tostarp, lidostas risku pārvaldības politikas ieviešanu, kas izskatīts Risku pārvaldības komitejā, valdē un padomē;
- pusgada pārskats par lidostas prioritāro risku kontroles pasākumu ieviešanas progresu, kas tika izskatīts Risku pārvaldības komitejā un iesniegts valdē.

²¹ 2023. gada 5. janvārī spēkā stājušos Eiropas Parlamenta un Padomes 2022. gada 14. decembra direktīvu (ES) 2022/2464, ar ko attiecībā uz korporatīvo ilgtspējas ziņu sniegšanu groza Regulu (ES) Nr. 537/2014, Direktīvu 2004/109/EK, Direktīvu 2006/43/EK un Direktīvu 2013/34/ES (CSRD).

²² Apstiprināts ar MK 15.03.2023. noteikumiem Nr. 175 “Noteikumi par publiskas personas kapitālsabiedrībā un publiski privātā kapitālsabiedrībā piemērojamajiem korporatīvās pārvaldības ieteikumiem”

Lai veicinātu Stratēģijā un Ilgtspējas stratēģijā izvirzīto mērķu sasniegšanu, nepieciešams nodrošināt turpmāku Rīgas lidostas risku pārvaldības procesa uzturēšanu un nepārtrauktu tā pilnveidošanu, ievērojot starptautisko nacionālo normatīvo aktu prasības un labo praksi, tostarp ilgtspējas jomā.

Iekšējā audita funkcija

Rīgas lidostā pastāvīgi notiek iekšējie auditi, ko nodrošina Iekšējās audita vienības vadītājs. Iekšējā audita vienība funkcionāli ir pakļauta padomei, bet administratīvi – valdei. Saskaņā ar Iekšējā audita stratēģisko plānu 2022.–2024. gadam un Iekšējo auditu 2023. gada plānu, 2023. gadā veikti četri prioritāro sistēmu auditi – “Inventarizācijas veikšana”, “Informācijas sistēmās un ārpus tām uzkrāto personas datu aizsardzības nodrošināšana”, “Lidostas korporatīvas pārvaldības īstenošana” un “Lidostas procesu automatizācijas un digitalizācijas ieviešana”. Iekšējās audita vienības vadītājs nodrošina regulāru ziņošanu uzņēmuma valdei, padomei un akcionāram par auditu rezultātiem un auditu ieteikumu ieviešanas izpildi, un pēc vadības pieprasījuma veic ārpusplāna pārbaudes par aktuālajiem jautājumiem, kā arī pēc struktūrvienību pieprasījuma sniedz atsevišķas konsultācijas.

Procesu kvalitātes un drošības auditi

Lidostas izvirzīto stratēģisko mērķu sasniegšanai integrētās vadības sistēmā ir izveidota un tiek īstenota procesu un risku vadība. Procesu kvalitātes un drošības auditu laikā novērtē izveidotās sistēmas efektivitāti, procesu izpildījumu un pakalpojumu atbilstību noteiktajām prasībām. 2023. gadā tika veikti 20 procesu auditi Rīgas lidostas struktūrvienībās un lidlauka pakalpojumu sniedzēju uzņēmumos. Papildus iekšēji veiktajiem auditiem 2023. gadā Rīgas lidostas struktūrvienībās notika arī 15 ārējie auditi un inspekcijas, ko veica CAA, sertifikācijas organizācija SIA “Bureau Veritas Latvia”, eksprespasta pakalpojumu sniedzēji “DHL” un “FEDEX”, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests, kā arī aviokompānijas “Ryanair”, “Finnair” un “SkyUp Airlines”, kas nodrošina lidojumus uz/ no Rīgas lidostas.

Katru gadu lidostā tiek izstrādāts vides inspekciju grafiks. Saskaņā ar vides inspekciju grafiku 2023. gadā veiktas 12 vides inspekcijas lidostas struktūrvienībās un Rīgas lidostas nomnieku un pakalpojumu sniedzēju teritorijās. Inspekciju laikā būtiski pārkāpumi, kas rada piesārņojumu vai tā apdraudējumu, netika konstatēti. Būtiskākie vides inspekcijās

konstatētie pārkāpumi bija saistīti ar attiecīgajās atļaujās un apliecinājumos norādīto prasību neievērošanu, bīstamo atkritumu neatbilstošu apsaimniekošanu un ķīmisko vielu marķēšanu. Atsevišķi ieteikumi bija saistīti ar nepieciešamiem uzlabojumiem ķīmisko vielu un maisījumu inventarizācijā, bīstamo un videi kaitīgo atkritumu uzskaitē, kā arī piesardzības pasākumiem noplūžu ierobežošanai. Inspekciju laikā nomnieki tika arī informēti par esošajām un plānotajām izmaiņām normatīvajos aktos, kas skar viņu piesārņojošo darbību.

Reizi gadā uzņēmuma valde ikgadējā vadības pārskata laikā veic integrētās vadības sistēmas novērtējumu un nosaka iespējamus uzlabojumus, lai nodrošinātu sistēmu nepārtrauktu piemērotību, efektivitāti un atbilstību sertificētajiem standartiem.

Ētika, pretkorupcijas politika un interešu konflikta novēršana

3-3, 2-11, 2-15, 2-26, 205-2, 205-3

Rīgas lidosta veicina godprātīgiem principiem atbilstošu komercdarbību, atbilstību ētikas normām, kā arī veic darbības, lai novērstu koruptīvu un krāpniecisku darbību riskus un lai mazinātu un novērstu iespējamus pārkāpumus.

MK 17.10.2017. noteikumi Nr. 630 “Noteikumi par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai publiskas personas institūcijā” nosaka iekšējās kontroles sistēmas pamatprasības korupcijas un interešu konflikta risku novēršanai Rīgas lidostā. Saskaņā ar iepriekšminēto MK noteikumu 8.2. apakšpunktu Rīgas lidostai ne retāk kā reizi trijos gados nepieciešams:

- pārskatīt funkcijas vai darbības jomas, vai procesus institūcijā, kas ir pakļauti korupcijas riskam, identificētos korupcijas riskus, izvērtējot to iestāšanās iespējamību (varbūtību) un ietekmi riska iestāšanās gadījumā (radītās sekas), ņemot vērā pastāvošos kontroles mehānismus;
- izvērtēt korupcijas riska novēršanai īstenoto pasākumu izpildi, to efektivitāti un lietderību;

- nodrošināt darbinieku, kuru amati pakļauti korupcijas riskiem, zināšanu pilnveidošanu par interešu konflikta un korupcijas novēršanas jautājumiem.

Rīgas lidostā ir izstrādāts un uzņēmuma valdē apstiprināts Ētikas kodekss, kas ietver arī krāpniecisku un koruptīvu rīcību aizliegumu un ir saistošs ikvienam uzņēmuma darbiniekam.

Rīgas lidostā apstiprināta:

- Korupcijas un interešu konflikta novēršanas politika, vairāk lasīt sadaļā “Būtiskākās politikas un uzstādījumi, to ieviešana praksē”;
- Interešu konflikta novēršanas pārvaldības instrukcija, kas nosaka kārtību, kādā:
 - padome koordinē un uzrauga nepieciešamās procedūras interešu konflikta situāciju novēršanai, kā arī pārvalda interešu konflikta situācijas, kurās ir iesaistīti lidostas padomes un valdes locekļi vai ar tiem saistītās personas;

- valde pārvalda interešu konflikta situācijas, kurās ir iesaistīti lidostas darbinieki, kā arī uzrauga lidostas darījumus ar bijušajiem valdes un padomes locekļiem, kā arī personām, kuras ir saistītas ar Lidostas padomes vai valdes locekļiem.

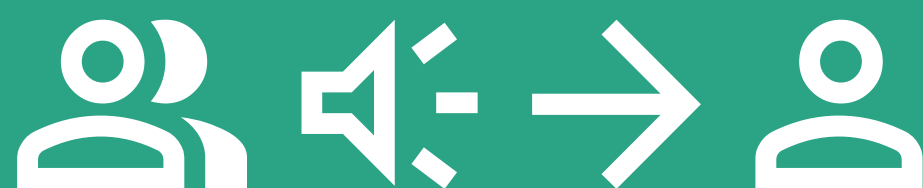
2023. gadā Rīgas lidostā nav bijis ziņots vai identificēts neviens korupcijas gadījums. Tāpat 2023. gadā netika laužti līgumi ar darījumu partneriem korupcijas pārkāpumu dēļ, jo šādi pārkāpumi nebija un pārskata periodā pret Rīgas lidostu vai tās darbiniekiem nav ierosinātās publiskās tiesvedības par korupciju.

Ikvienam Rīgas lidostas darbiniekam ir nodrošinātas tiesības ziņot par iespējamām ētikas kodeksa, Trauksmes celšanas procedūras un citos normatīvajos dokumentos noteiktajiem darbinieka tiesību un interešu pārkāpumiem. Saskaņā ar Rīgas lidostas Ētikas kodeksu, ja darbiniekam rodas pamatotas aizdomas par tā neievērošanu, tas vēršas pie sava tiešā vai augstākstāvošā vadītāja, kurš pieņem lēmumu par tālāko rīcību.

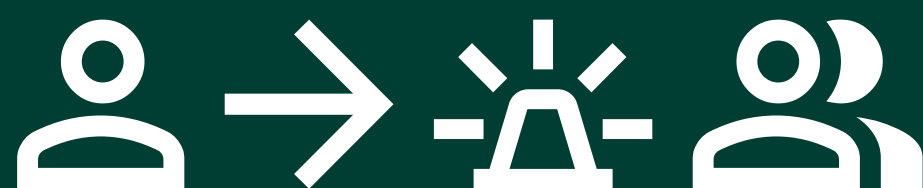
Lidostas iekšējā mājaslapā “eRIX” ievietota sadaļa
“Rīcība kukuļošanas gadījumā”,

kurā Rīgas lidostas darbinieki tiek informēti par pareizu rīcību kukuļa piedāvāšanas gadījumā.

Ikvienam darbiniekam par iespējamiem pārkāpumiem, krāpnieciskām un koruptīvām rīcībām, t. sk. kukuļošanas mēģinājuma gadījumiem ir tiesības ziņot arī augstākajai vadībai.

Nepieciešamības gadījumā, ja situāciju objektīvu iemeslu dēļ nevar atrisināt ar tiešo vadītāju, darbinieks ziņo pastāvīgajai iespējamo pārkāpumu izskatīšanas komisijai.

Lidostas intranetā jeb iekšējā mājaslapā “eRIX” visiem darbiniekiem pieejama informācija par rīcību kukuļošanas gadījumā.

Pastāvīgās iespējamo pārkāpumu izskatīšanas komisijas pienākums ir izskatīt saņemto informāciju par iespējamiem pārkāpumiem un sagatavot atzinumus turpmākai rīcībai. Vairāk skatīt sadaļā “Pastāvīgā iespējamo pārkāpumu izskatīšanas komisija”.

Rīgas lidostas darbinieki par iespējamo pārkāpumu, tai skaitā, kas piekritīgs Trauksmes celšanas likumam, ziņo, izmantojot valdes priekšsēdētāja 2022. gada 25. aprīļa rīkojumā Nr. 22/39B “Par darbinieku sūdzību, iespējamo pārkāpumu ziņošanas un izskatīšanas kārtību” noteikto iekšējo kārtību un ziņošanas sistēmu.

Sadarbības partneri un personas, kas nav Rīgas lidostas darbinieki, par iespējamo pārkāpumu var ziņot, izmantojot e-pastu Office@riga-airport.com, norādot personas rīcībā esošo informāciju saistībā ar iespējamo pārkāpumu, tostarp, pārkāpuma aprakstu, minot konkrētus faktus. Ja persona vēlas iesniegt trauksmes cēlēja ziņojumu atbilstoši Trauksmes celšanas likumam, persona aizpilda Valsts kancelejas izstrādāto veidlapu, kas pieejama tīmekļvietnē www.trauksmescelejs.lv. Pēc veidlapas aizpildīšanas, to paraksta ar drošu elektronisko

parakstu un nosūta uz e-pastu Office@riga-airport.com. Ja veidlapu paraksta rakstveidā, to nosūta Rīgas lidostai pa pastu.

Papildus Rīgas lidosta ir izstrādājusi mācību programmu “Ētikas kodekss” un noteikusi, ka visu darbinieku apmācība notiek reizi trijos gados. Mācību programmas pamatā ir prasības par rīcību attiecībā uz jautājumiem par iespējamiem pārkāpumiem, krāpnieciskām vai koruptīvām darbībām. Darbinieku zināšanu pārbaudes tests par Ētikas kodeksa pamatprincipiem, ir saistošs visiem Rīgas lidostas darbiniekiem (izņemot valsts amatpersonas, kurām saistošs Likums “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā”).

MK 17.10.2017. noteikumu Nr. 630 “Noteikumi par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai publiskas personas institūcijā” 11. un 11.1. un 11.2. punkts nosaka, ka apmācība par korupcijas un interešu konflikta jautājumiem darbiniekiem, kuru amats pakļauts korupcijas riskam ir jāveic, uzsākot darbu un reizi trijos gados šīs apmācības ir jāveic atkārtoti. 2023. gadā e-apmācībā tika apmācīti 50 darbinieki, kas ir 3,52 % no lidostas darbinieku kopskaita. Rīgas lidostas valdei 2022. gadā notika tiešsaistes apmācība “Interešu konflikta, korupcijas novēršanas un ētikas aktuālie jautājumi”.

Uzņēmuma biznesa partneru godprātības veicināšanai kopš 2019. gada aprīļa Rīgas lidostas iepirkumu konkursu nolikumos ir iekļauts papildu punkts. Tas paredz, ka pasūtītājs un ikviens tā darbinieks savā darbībā nepieļauj krāpnieciskas un koruptīvas rīcības, kas ietver gan iekšzemes, gan arī ārvalstu amatpersonu kukuļošanas aizliegumu. Pasūtītājs ir apstiprinājis Ētikas kodeksu, kā arī veic korupcijas risku izvērtēšanu un īsteno pasākumus korupcijas risku mazināšanai un novēršanai. Biznesa partneriem atsevišķas apmācības netiek organizētas. Ar pamatprincipiem sadarbībai ar līgumpartneriem un Biznesa ētikas kodeksu var iepazīties lidostas mājaslapā sadaļā “Ētikas principi partneriem”. Vairāk par Biznesa ētikas kodeksu sadaļā “Biznesa ētikas kodekss”.

2023. gadā Rīgas lidosta piedalījās Bāzeles Pārvaldības institūta organizētajā forumā Bulgārijā “Pārredzamības un pārvaldības stiprināšana, izmantojot kolektīvās rīcības”²³ panelīdiskusijā “Kolektīvās rīcības modeļi Eiropā: labākā prakse un gūtās atziņas”²⁴, kurā dalījās pieredzē par dalību OECD un Bāzeles Pārvaldības institūta programmā “Atbilstība bez robežām”²⁵. Programmas mērķis – izmantot sadarbību, lai samazinātu korupcijas risku, izveidotu augstas kvalitātes atbilstības sistēmas un uzlabotu integritātes standartus valstij piederošo uzņēmumu pārvaldībā un darbībā.

Komunikācija par kritiskiem jautājumiem

2-16, 2-26

Atbilstoši Rīgas lidostas valdes priekšsēdētāja 2022. gada 25. aprīļa rīkojumam Nr. 22/39B “Par darbinieku sūdzību, iespējamo pārkāpumu ziņošanas un izskatīšanas kārtību”, 2023. gadā Pastāvīgajā iespējamo pārkāpumu izskatīšanas komisijā nav saņemts neviens ziņojums, kā arī nav neviena ziņošanas gadījuma par Trauksmes celšanas procedūrā noteiktajiem iespējamiem pārkāpumiem. 2023. gadā saņemts un izskatīts viens ziņojumus par Darba kārtības noteikumos un citos normatīvajos dokumentos noteiktajiem darbinieka tiesību un interešu aizsardzības iespējamiem pārkāpumiem. Vairāk lasīt sadaļā “Pastāvīgā iespējamo pārkāpumu izskatīšanas komisija”.

²³ Strengthening transparency and governance through Collective Action
²⁴ Models for Collective Action in Europe: Best practices and lessons learned
²⁵ Compliance without Borders

Atbilstība likumiem un normatīvajiem aktiem

2-27

2023. gadā integrētās pārbaudes no kontrolējošo iestāžu puses nav veiktas. Vidi regulējošo normatīvo aktu un B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas pārkāpumi 2023. gada netika konstatēti, attiecīgi soda sankcijas no vides aizsardzības prasību kontrolējošo institūciju puses nav piemērotas.

2023. gadā Būvniecības Valsts kontroles biroja pārbaudes, lai pārliecinātos par Energoefektivitātes likuma prasību ievērošanu lidostā, nav veiktas. 2023. gadā Rīgas lidosta iesniedza Energoresursu informācijas sistēmā enerģijas ietaupījumu pārskatu par īstenotajiem energoefektivitātes uzlabošanas pasākumos sasniegtajiem ietaupījumiem 2022. gadā. 2023. gadā energoefektivitātes nodeva no energopārvaldības prasību kontrolējošo institūciju puses nav piemērota.

Par grāvja pienācīgas uzturēšanas pienākuma nepildīšanu (nav veikta pienācīga meliorācijas sistēmas apkope (koplietošanas ūdens notekcaurules), kas ietver koku zāģēšanu, zāles pļaušanu, ūdens plūsmas barjeru novēršanu, kā arī ūdens

noteku rekuperāciju un pārbūvi) Rīgas lidostai ar Mārupes novada pašvaldības būvvaldes 2022. gada 1. augusta lēmumu piemērots administratīvais sods 100 EUR apmērā administratīvā pārkāpuma lietas ietvaros, kas Mārupes novada pašvaldībai tika samaksāts 2023. gada 10. februārī (informācija par šo piemēroto sodu tika ietverta arī 2022. gada nefinanšu paziņojumā).

2023. gadā nav piemēroti sodi par Rīgas lidostas darbības neatbilstību normatīvajiem aktiem sociālajā vai ekonomiskajā jomā. Tāpat nav piemēroti administratīvie sodi Rīgas lidostai sociālajā, vides un ekonomiskajā jomā iepriekšējos periodos, kas tika atspoguļots arī iepriekšējo periodu nefinanšu ziņojumos.

Lai arī Rīgas lidosta nav Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma subjekts, taču savā darbībā nepieļauj noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju. Rīgas lidostā ir spēkā iekšējais normatīvais dokuments “Sankciju riska pārvaldīšanas un iekšējās kontroles sistēmas procedūra”, kura mērķis ir noteikt kārtību, kādā Rīgas lidosta veic savu darījumu partneru, klientu un piegādātāju pārbaudi, pamatojoties uz starptautisko un LV nacionālo sankciju likumu nolūkā novērst vai mazināt sankciju risku, kas saistīti ar iespējamo sankciju (ES vai Ziemeļatlantijas līguma organizācijas dalībvalsts noteikto sankciju) un nacionālo sankciju normatīvā regulējuma pārkāpšanu vai apiešanu.

Iepirkumi un piegāžu ķēžu vadība

3-3, 2-23, 2-24, 204-1, 308-2

Tā kā Rīgas lidosta sniedz gan aviācijas, gan neaviācijas pakalpojumus, tā galvenokārt iepērk dažāda veida pakalpojumus, piegādes un būvdarbus savas pamatdarbības nodrošināšanai, kā arī veic iepirkumus investīciju projektos, ņemot vērā Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma prasības un citus Latvijā spēkā esošos normatīvus, kas tieši regulē konkrētā iepirkuma priekšmetu.

Būtiskākie iekšējie normatīvie akti, kas regulē iepirkumu jomu Rīgas lidostā ir:

- Iepirkumu procedūra (turpmāk šajā apakšpunktā – Procedūra), kas balstīta uz ārējo normatīvo aktu principiem un prasībām, nodrošinot, ka iepirkumi tiek veikti, ievērojot vispārējos iepirkuma principus – iepirkuma atklātumu, piegādātāju brīvu konkurenci un taisnīgu attieksmi pret tiem un Rīgas lidostas līdzekļu efektīvu izmantošanu. Šī Procedūra attiecas uz visiem Rīgas lidostas veiktajiem iepirkumiem un ir saistoša visām Rīgas lidostas struktūrvienībām. Procedūru piemēro visos gadījumos, kad

- piegādes, pakalpojumu vai būvdarbu līguma paredzamā līgumcena, bez PVN, ir līdz MK 2017. gada 28. februāra noteikumos Nr. 105 “Noteikumi par publisko iepirkumu līgumcenu robežvērtībām”, noteiktajām līgumcenu robežvērtībām. Procedūra regulē iepirkumu norises kārtību Rīgas lidostā, tai skaitā, nosakot termiņus, metodes, tehniskās specifikācijas/ kvalifikācijas prasību izstrādes kārtību, regulējot citus ar iepirkumiem saistošus jautājumus;
- Biznesa ētikas kodekss, par kuru plašāk lasīt sadaļā “Biznesa ētikas kodekss”;
 - Ilgtspējīga publiskā iepirkuma vadlīnijas, par kurām plašāk lasīt sadaļā “Sociālo un vides kritēriju piemērošana”.

- Attiecībā uz iepirkumiem 2023. gadā tika izvirzīti šādi mērķi:
- nodrošināt, ka vismaz 10 % no 2023. gada iepirkumu plānā paredzētajiem iepirkumiem tiek izmantots kāds no ilgtspējīga iepirkuma kritērijiem – “zaļie kritēriji”, sociāli atbildīgi kritēriji vai inovatīvi risinājumi. Izvirzītais mērķis tika sasniegts, kopā 2023. gadā tika organizēti 150 iepirkumi ar līgumcenu virs 15 000,00 EUR (bez PVN), no kuriem 39 iepirkumiem, jeb 26 % ir piemēroti zaļie vai ilgtspējīgi kritēriji;
 - nodrošināt, ka vismaz 80 % piegādātāji apliecina, ka ievēro Rīgas lidostas Biznesa ētikas kodeksā ietvertos principus. Izvirzītais mērķis tika sasniegts, izlases kārtībā pārbaudot 50 Rīgas lidostas organizētos atklātos konkursus un cenu

aptaujas, tika konstatēts, ka visos gadījumos jeb 100 % piegādātāji apliecina, ka ievēro Rīgas lidostas Biznesa ētikas kodeksā ietvertos principus.

Galvenās ietekmes puses iepirkumu jomā ir Iepirkumu uzraudzības birojs, CFLA, Konkurences padome un Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs.

Pārskata periodā nav notikušas būtiskas izmaiņas uzņēmuma piegādes ķēdes struktūrā un sadarbībā ar piegādātājiem, pakalpojumu sniedzējiem vai klientiem.

Katru gadu iepirkumiem (pakalpojumiem, piegādēm un būvdarbiem) uzņēmums paredz aptuveni 25–30 milj. EUR. 2023. gadā tika plānoti aptuveni 54 milj. EUR.

2023. gadā noslēgti 238 darījumi (līgumi), t.sk. 13 būvdarbu līgumi, 99 piegāžu līgumi un 126 pakalpojumu līgumi. Salīdzinot ar 2022. gadu, kopējais darījumu (līgumu) skaits samazinājās par 10 (būvdarbiem pieaugums par 5, piegādēm pieaugums par 15, pakalpojumiem samazinājums par 30).

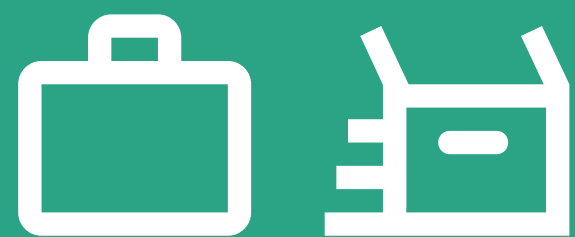
Iepirkumu veidi 2023. gadā (noslēgto darījumu (līgumu) līgumcenas)

Būtiskākie Rīgas lidostas iepirkumi

Piegādes

- Elektroenerģijas iegāde
- Perona lieljaudas tehnikas iegāde
- Gaisa kuģu izstumšanas traktoru iegāde
- Skrejceļa gaismekļu nomaiņa uz LED
- Autobusu iegāde
- Resursu plānošanas sistēmas iegāde
- Pretapledošanas reaģentu piegāde
- Dīzeļdegvielas un benzīna piegāde
- Ugunsdzēsēju automašīnas iegāde
- Rokas bagāžas sprāgstvielu atklāšanas sistēmas (EDS) ar C3 standartu iegāde un uzstādīšana
- Divu automātisko grozu atgriešanas līniju iegāde un uzstādīšana u.c.

Pakalpojumi

- Darbinieku veselības apdrošināšana
- Teritorijas uzturēšanas pakalpojums ziemas apstākļos
- Pretapledošanas apstrādes procesā radušos (ražošanas) notekūdeņu izvešana
- Sistēmas pakalpojums, projektēšanas, autoruzraudzības un priekšizpētes pakalpojums, būvuzraudzības un inženierkonsultanta pakalpojumi termināļa paplašināšanas 6. kārtas būvdarbiem u.c.

Būvdarbi

- B8/B9 un B1 iekāpšanas sektoru pārbūve
- Tehnikas ielas inženiertīklu pārbūve; ielu, laukumu, perona seguma remontdarbi un bruģa seguma nomaiņa lidostas teritorijā
- Elektroauto uzlādes staciju saistošās infrastruktūras projektēšana, piegāde, uzstādīšana un pieslēgšana lidostas teritorijā
- 10kV tīkla daļas optimizācija un pārslēgšana 20kV tīklā
- 20kV transformatoru punkta izbūve Muzeju ielas Ziemeļu un Pilotu ielas rajonu elektroapgādei
- Rīgas lidostas termināļa paplašināšanas 6. kārtas būvdarbi
- Saules paneļu parka projektēšana
- Autoruzraudzība un būvniecība lidlauka ziemeļos u.c.

Normatīvā bāze

Organizējot iepirkumus, Rīgas lidosta ievēro Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/25/ES (2014. gada 26. februāris) par iepirkumu, ko īsteno subjekti, kuri darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs, un ar ko atceļ Direktīvu 2004/17/EK, tostarp balstās uz Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likumu, uz tā pamata izdotajiem MK noteikumiem, kā arī citiem normatīvajiem aktiem, kas regulē konkrēto iepirkumu.

Ja paredzamā līgumcena nesasniedz MK noteikto robežvērtību Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma piemērošanai, uzņēmums ievēro Iepirkumu uzraudzības biroja izstrādātās iepirkumu vadlīnijas sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem un Rīgas lidostas iepirkumu procedūras, kas izstrādātas, pamatojoties uz iepriekš minēto ārējo normatīvo aktu principiem un prasībām.

Rīgas lidosta ņem vērā arī ES tiesu praksi, Iepirkumu uzraudzības biroja lēmumus un skaidrojumus, līguma par ES darbību noteikumus un principus, piemēram, par preču brīvu apriti, tiesībām veikt uzņēmējdarbību, pakalpojumu sniegšanas brīvību, diskriminācijas aizlieguma principu, vienlīdzīgas attieksmes principu, atklātības principu un savstarpējās atzišanas principu.

Biznesa ētikas kodekss

2022. gadā Rīgas lidosta izstrādāja un uzņēmuma valde apstiprināja Biznesa ētikas kodeksu, kas no 2022. gada 1. septembra ir saistošs visiem uzņēmuma līgumpartneriem.

Biznesa ētikas kodeksā sadarbības partneriem ir noteikti:

Rīgas lidosta savos iepirkumos piegādātājiem liek apliecināt, ka piegādāji savā darbībā (t.sk. piegādātāja darbinieku un apakšuzņēmēju darbībā) ievēro un iepirkuma līguma izpildē ievēros biznesa ētikas pamatprincipus, kas noteikti

Rīgas lidostas Biznesa ētikas kodeksā. Biznesa ētikas kodekss ir publicēts mājaslapas sadaļā “[Ētikas principi partneriem](#)”. Sk. arī nodaļā “Cilvēktiesības”.

Ilgspējas kritēriji līgumpartneru izvēlē

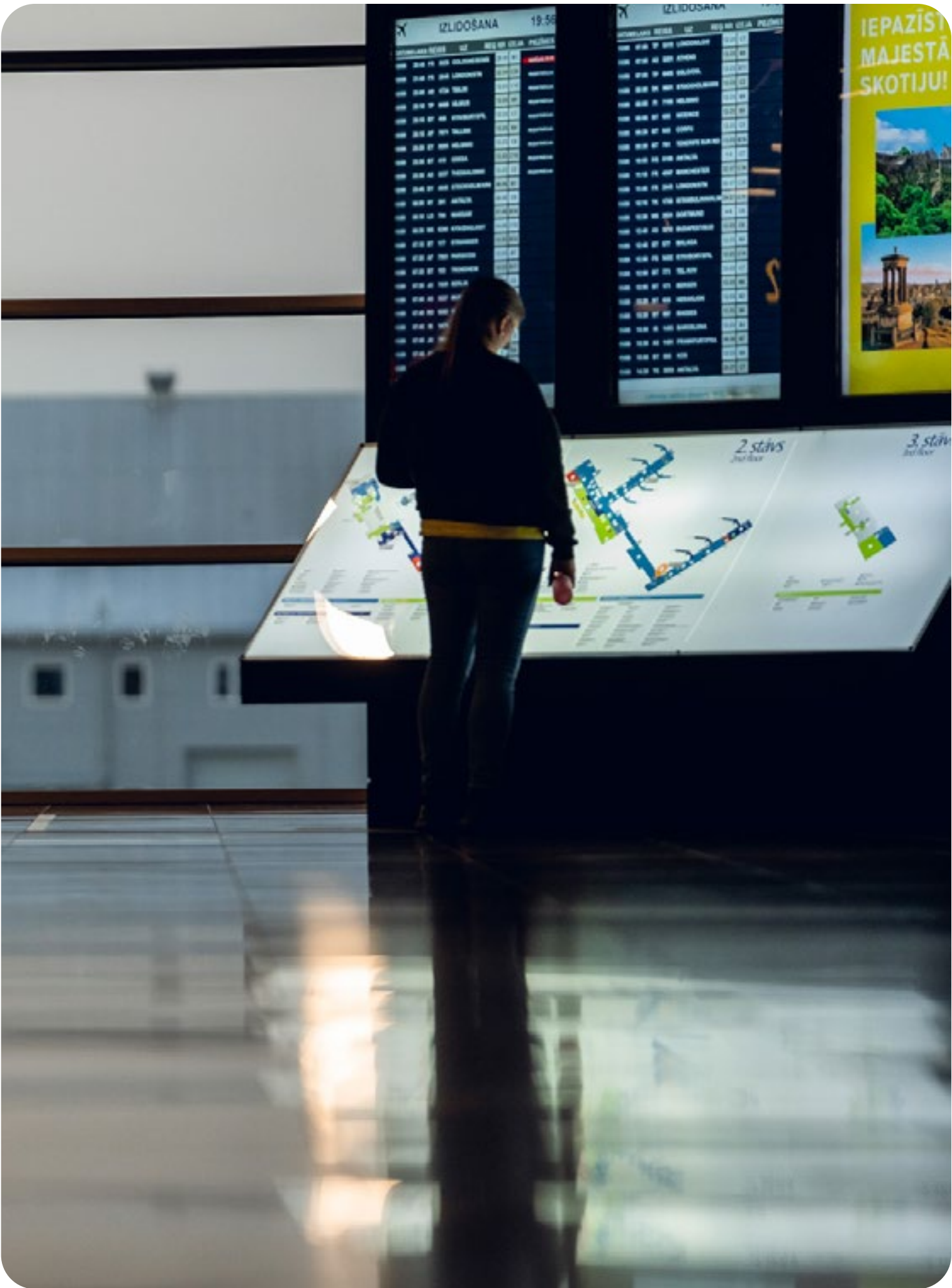
Organizējot iepirkumus, Rīgas lidostai kā sabiedrisko pakalpojumu sniedzējam ir saistoši normatīvie akti, kas regulē iepirkumu norisi, t.i., Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likums. Šajā likumā ietvertie noteikumi gandrīz pilnībā pārņemti no Eiropas Parlamenta un Eiropas Padomes 2014. gada 26. februāra direktīvas 2014/25/ES par iepirkumu, ko īsteno subjekti, kuri darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs, un ar ko atceļ direktīvu 2004/17/EK.

Atkarībā no paredzamās līgumcenas tiek pārbaudīts, vai sadarbības partnerim, tā valdes, padomes locekļiem, pārstāvēttiesīgajām personām nav bijusi iepriekšēja sodāmība par visa veida dalību, organizēšanu u.tml. noziedzīgās organizācijās, kukuļdošanu vai kukuļņemšanu, krāpšanu, piesavināšanos vai noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu, jebkāda veida dalību terorismā, cilvēku tirdzniecībā, izvairīšanās no nodokļu vai tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas. Tiek pārbaudīts, vai sadarbības partneris (atsevišķos gadījumos arī sadarbības partnera apakšuzņēmēji) laikus veic nodokļu nomaksu, tostarp valsts sociālās apdrošināšanas

obligātās iemaksas, vai sadarbības partneris, tā piesaistītais apakšuzņēmējs nav sodīts konkurences tiesību pārkāpšanā, nav nodarbinājis darbiniekus bez līguma vai bez uzturēšanās atļaujas. Sadarbības partneri tiek pārbaudīti arī uz sankciju attiecināmību. Līgumos tiek iekļautas Rīgas lidostas tiesības vienus pusēji, nekavējoties pārtraukt līgumu ar otru pusi, ja tiek konstatēts, ka uz to attiecas sankcijas vai ka otra puse ir sodīta par konkurences tiesību pārkāpumu.

Organizējot iepirkumus, Rīgas lidosta sadarbības partneriem iepirkumu dokumentācijā jau sākotnēji apliecina, ka Rīgas lidosta un ikviens tās darbinieks savā darbībā nepieļauj krāpniecisku un koruptīvu rīcību, kas ietver gan iekšzemes, gan ārvalstu amatpersonu kukuļošanas aizliegumu.

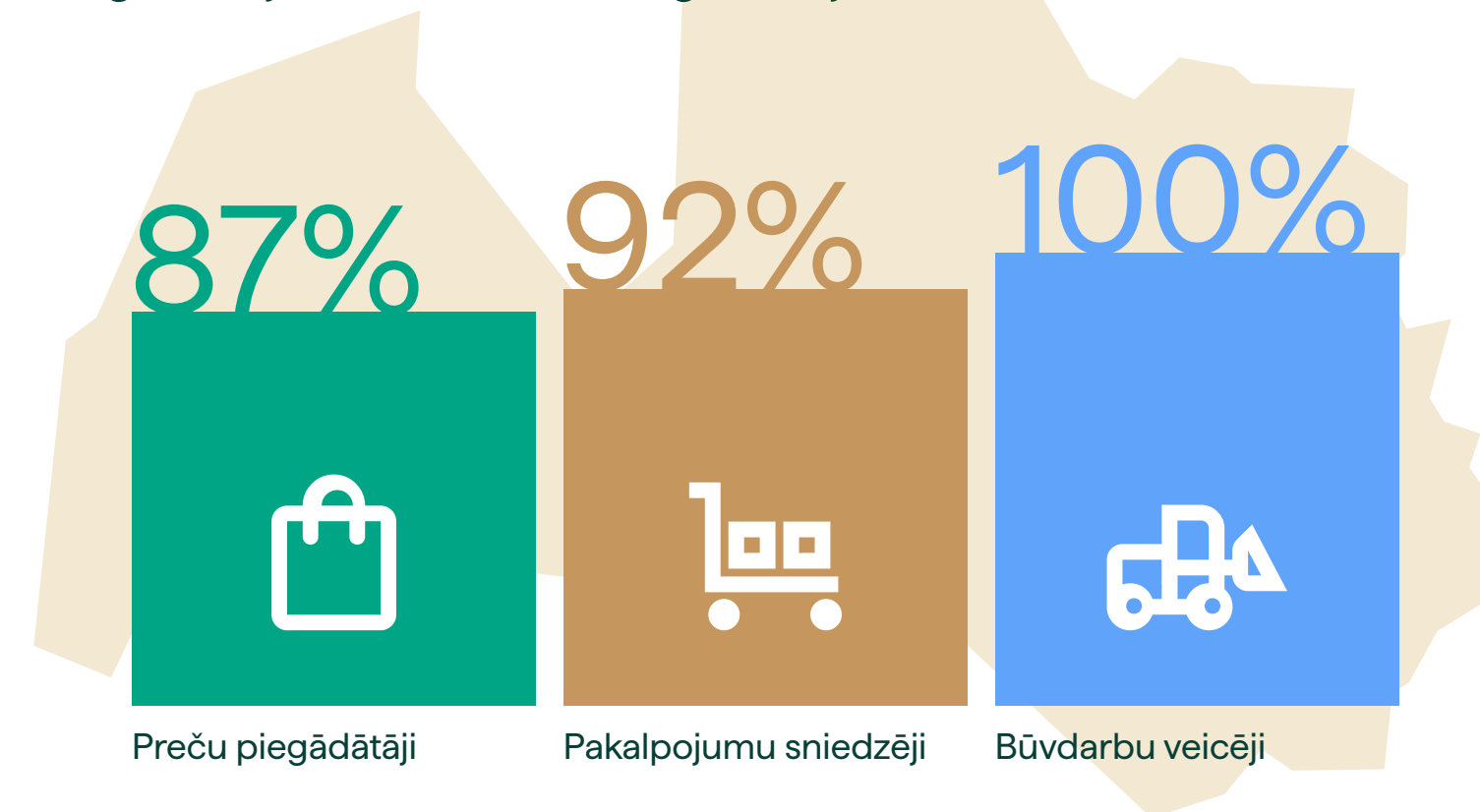
Rīgas lidosta savos iepirkumos piegādātājiem liek apliecināt, ka tad, ja piegādātājs nodarbina/-ās ES un/ vai trešo valstu pilsoņus, tas ar augstu atbildības līmeni ievēro/-os nozari reglamentējošos normatīvos aktus un tajos ietvertos principus un pienākumus. Tā Rīgas lidosta mazina iespējamību, ka piegādātāji varētu nodarbināt personas bez spēkā esošiem darba līgumiem, un veicina viņu normatīvajos aktos paredzēto tiesību ievērošanu.

Piegādātāji

Rīgas lidosta iepērk preces, pakalpojumus un būvdarbus gan no Latvijā reģistrētiem, gan no citās valstīs reģistrētiem uzņēmējiem. Latvijā reģistrētos piegādātājus ziņojuma kontekstā uztver kā vietējos piegādātājus. 87 % no preču piegādātājiem, 92 % no pakalpojumu sniedzējiem un 100 % no būvdarbu veicējiem ir Latvijā reģistrēti uzņēmumi.

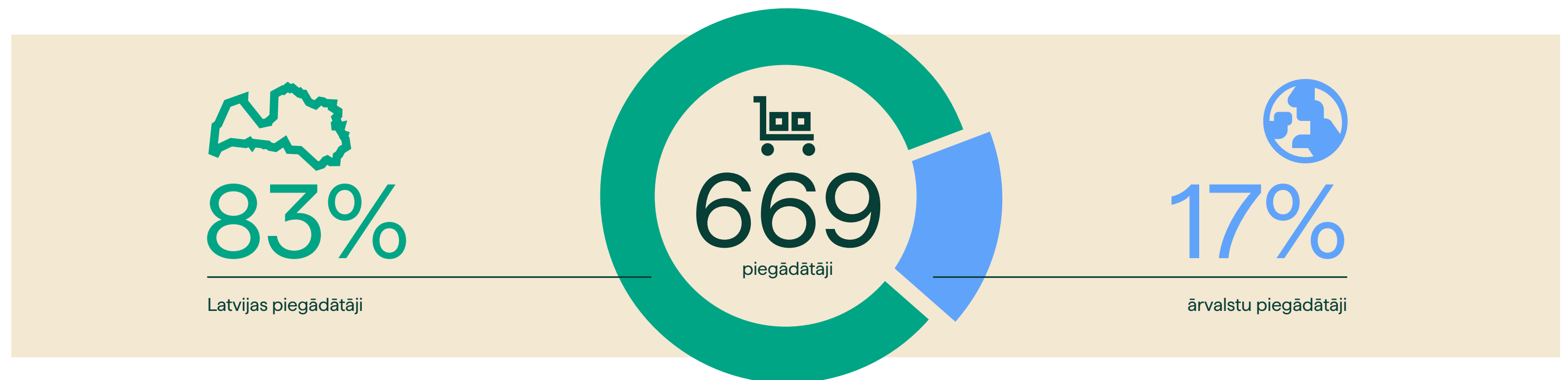
Piegādātāji, ar kuriem noslēgti darījumi

Tā kā vairākas lidostas darbības nodrošināšanai nepieciešamās preces ražo ārvalstīs, Rīgas lidosta sadarbojas ar piegādātājiem arī no citām Eiropas valstīm un Ziemeļamerikas. Rīgas lidostai ir vairāk nekā 200 piegādātāji, ar kuriem noslēgti darījumi.

Kopumā Rīgas lidostai 2023. gadā bija 669 piegādātāji (t.sk. pakalpojumu sniedzēji), daļa no tiem vienreizēju pakalpojumu veikšanai vai preču piegādei. No visu piegādātāju kopskaita – 83 % bija Latvijas piegādātāji un 17 % ārvalstu piegādātāji.

Kopējais piegādātāju skaits

Būtisko piegādātāju pazīmēm saskaņā ar Korporatīvās ilgtspējas ziņu sniegšanas direktīvu un Eiropas Ilgtspējas ziņu sniegšanas standartiem Rīgas lidostas ieskatā 2023. gadā atbilda 141 piegādātājs. No būtisko piegādātāju kopskaita 80 % bija Latvijas piegādātāji un 20 % ārvalstu piegādātāji.

Papildus pasākumi piegādātājiem, kuriem konstatēta augsta ESG riska pakāpe tiks ietverti piegādātāju pienācīgas rūpības pārbaudes procedūrā, kas tiks izstrādāta 2024. gadā. 2023. gadā ne ar vienu no piegādātājiem līgums nav lauzts piegādātāja negatīvās ietekmes uz vidi dēļ.

Sociālo un vides kritēriju piemērošana

Rīgas lidosta regulāri pārskata gadā pārstrādā un pilnveido savus iekšējos noteikumus, modernizējot un uzlabojot lidostas iepirkumu nodaļas darba efektivitāti, ņemot vērā Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likumu un judikatūru.

Lai stiprinātu sociālās atbildības tēmu iepirkumu sistēmā, Rīgas lidostas iepirkumu procedūrā ir ietverta norma, ka noteiktos gadījumos, Rīgas lidostai izvēloties pakalpojumu/ preču piegādātāju, ir iespēja līguma slēgšanas tiesības piešķirt uzņēmumam, kas ieguvis sociālā uzņēmuma statusu. Tas nozīmē, ka, izvēloties preču piegādātāju/ pakalpojumu sniedzēju, pasūtītājs var noteikt kritērijus, kas, piemēram, dod priekšroku uzņēmējam, kurš nodarbina cilvēkus ar invaliditāti.

Ievērojot šādu kārtību, vairākos iepirkumos tika paredzēti sociālie un/ vai vides kritēriji, piemēram:

- bīstamo ēku demontāža (ZPI prasības tehniskajā specifikācijā);
- vieglā pasažieru transporta līdz 3,5 t iegāde (visiem transportlīdzekļiem tiek prasīts elektrodzinējs);
- drukas iekārtu noma (ZPI prasības tehniskajā specifikācijā);

- VIP centra Tango zāles mēbeļu un aprīkojuma iegāde (atbilstība Biznesa ētikas kodeksā noteiktajiem sociālajiem kritērijiem);
- teritorijas uzturēšanas pakalpojums ziemas apstākļos (sociālais kritērijs – veselības apdrošināšanas polise katram darbiniekam);
- skrejceļa gaismekļu nomaiņa uz LED (ZPI prasības tehniskajā specifikācijā);
- autobusu iegāde (visiem autobusiem tiek prasīts elektrodzinējs);
- sešu sprāgstvielu palieku detektoru piegāde 2023., 2024. un 2025. gadā (tiek vērtēts ar punktiem elektroenerģijas patēriņš);
- rokas bagāžas sprāgstvielu atklāšanas sistēmas (EDS) ar C3 standartu iegāde un uzstādīšana (tiek vērtēts ar punktiem elektroenerģijas patēriņš).

Atbilstoši normatīvo aktu prasībām Rīgas lidosta atsevišķos iepirkumos piemēro ZPI, cenšoties iepirkt preces un pakalpojumus ar iespējami mazāku ietekmi uz vidi, ņemot vērā dzīves cikla izmaksas produktiem vai

pakalpojumiem ar vienādu primāro funkciju un tādiem, kas veicina sociālus uzlabojumus. Papildus ārējiem tiesību aktiem Rīgas lidosta 2023. gadā izstrādāja piegādātāju kontroles mehānisma sākotnējo projektu, kurā iekļauti kritēriji, kas izvērtē piegādātāju ilgtspējas ietekmes: sociālo ietekmi (pozitīvo un negatīvo ietekmi) un ietekmi uz vidi. Šo procesu plānots pabeigt 2024. gadā, tai skaitā Rīgas lidostas Juridiskā departamenta Iepirkumu nodaļas 2024. gada darbības plānā ir paredzēts izstrādāt piegādātāju pienācīgas rūpības pārbaudes procedūru.

Rīgas lidosta 2023. gadā apstiprināja Ilgtspējīga publiskā iepirkuma vadlīnijas, kurās apkopota labākā pieredze un iespējas piemērot ilgtspējas kritērijus un sociāli atbildīga iepirkuma pamatprincipus. Tas ļaus Rīgas lidostas darbiniekiem vienā dokumentā atrast informāciju, lai sagatavotu pēc iespējas kvalitatīvākus ar ilgtspēju saistītus iepirkumu dokumentus, lai par katru iztērēto uzņēmuma līdzekļu EUR saņemtu iespējami labāku rezultātu un tādējādi palīdzētu padarīt lidostas iepirkumus inovatīvus, ilgtspējīgus, iekļaujošus un konkurētspējīgus.

Ētiska un konkurētspējīga tarifu struktūra

Rīgas lidosta tarifus nosaka, izmantojot t.s. “vienas kases” principu. Šis princips paredz, ka izmaksas sedz gan no aviācijas pakalpojumu, gan no neaviācijas pakalpojumu ieņēmumiem, kas ietekmē lidsabiedrībām un pasažieriem piemēroto maksu apmēru. Kopumā tarifiem būtu jānosedz pamatdarbības izmaksas un kapitālieguldījumu finansēšanas izmaksas, paredzot arī samērīgu peļņu.

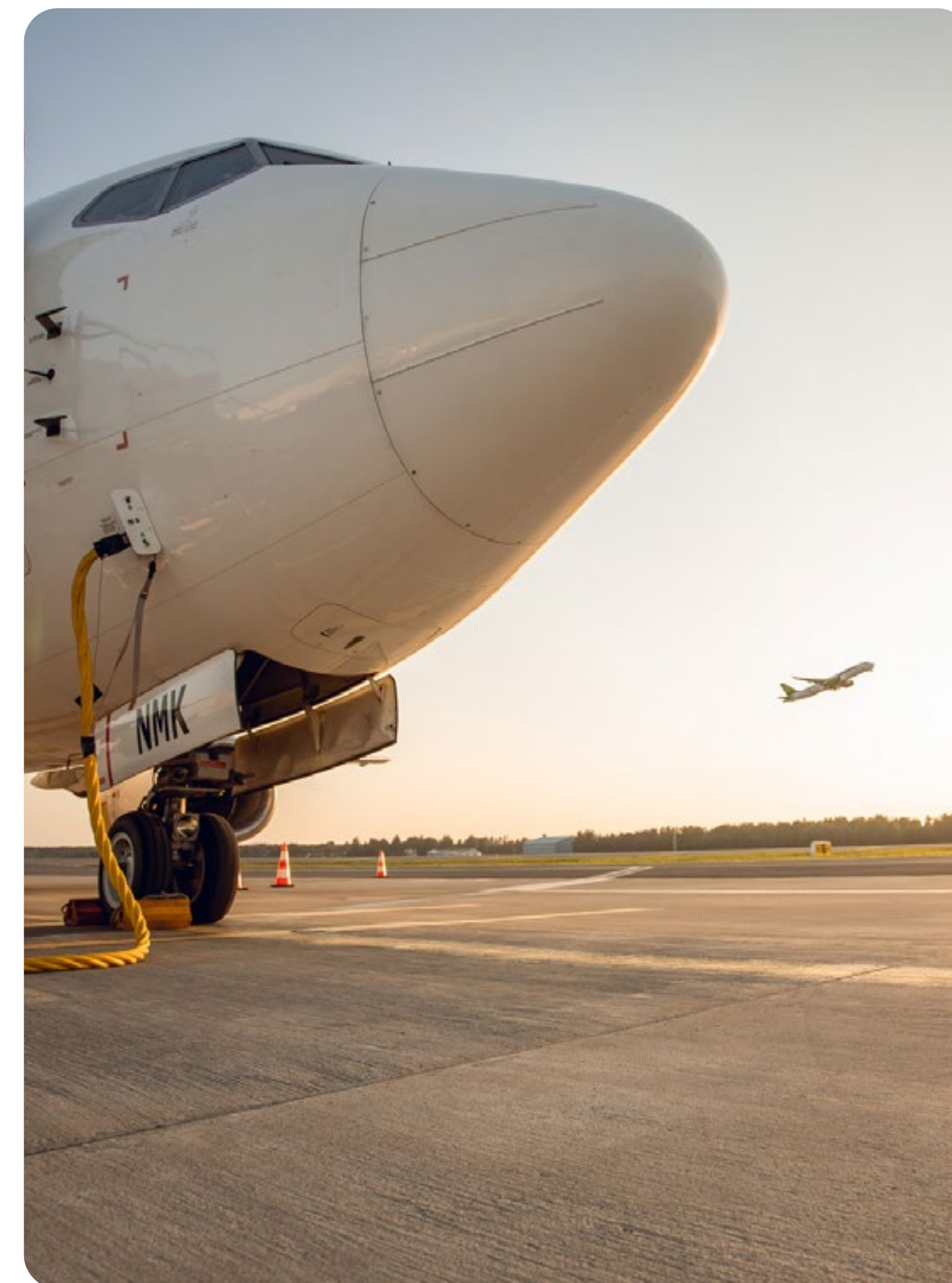
Eiropas tiesību akti aizliedz lidsabiedrību klientu diskrimināciju un nelikumīgu valsts atbalstu, tādēļ Rīgas lidosta tarifu/ maksu struktūru var mainīt, tikai ievērojot 2011. gada 5. jūlija MK noteikumus Nr. 540 “Lidlaukā sniegto pakalpojumu maksas noteikšanas un mainīšanas kārtība”, kuros iekļautas no Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 11. marta Direktīvas 2009/12/EK “Par lidostas maksām” izrietošās tiesību normas. Galvenie principi tarifu noteikšanā ir tarifu caurskatāmība, tiesiskums un vienlīdzība. Pirms maksu izmaiņām notiek konsultācijas ar aviopāravadātājiem par tajās iekļautajām izmaksām un to apmēru.

Saskaņā ar likuma “Par aviāciju” 28. panta trešo daļu, Ministru kabinets nosaka maksu par šādiem valsts nozīmes civilās aviācijas lidlaukā sniegtajiem pakalpojumiem, kā arī tās iekasēšanas un izlietošanas kārtību, norādot pakalpojumus, kas ietverti attiecīgajā maksā, un atbrīvojumus no tās:

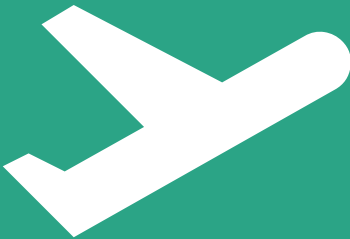
- gaisa kuģa pacelšanās un nosēšanas maksa;
- maksa par gaisa kuģu stāvēšanu operatīvajā gaisa kuģu stāvvietā uz laiku, kurā tiek veikta gaisa kuģa apkalpošana pirms vai pēc lidojuma;
- pasažieru apkalpošanas maksa;
- maksa par drošības un glābšanas pasākumiem, tai skaitā maksa par gaisa kuģu lidojumu drošuma un civilās aviācijas drošības uzraudzības nodrošināšanu.

Savukārt, maksu par pakalpojumiem, kas nav ietverti šā panta trešajā daļā, nosaka attiecīgā pakalpojuma sniedzējs.

Gaisa kuģa pacelšanās un nosēšanās maksu, gaisa kuģa stāvvietas maksu un pasažieru apkalpošanas maksu Rīgas lidostā nosaka Ministru kabineta noteikumi Nr. 111 “Noteikumi par valsts akciju sabiedrības “Starptautiskā lidosta “Rīga”” lidlaukā sniegto pakalpojumu maksu”, bet maksu par drošības un glābšanas pasākumiem – Ministru kabineta noteikumi Nr. 823 “Noteikumi par lidlaukā sniegto drošības un glābšanas pasākumu maksu”.

Tarifu struktūra

Lidlauka pakalpojumu maksas,
ko saskaņā ar likumu “Par aviāciju”
nosaka MK noteikumi:

gaisa kuģa
pacelšanās/
nosēšanās maksa

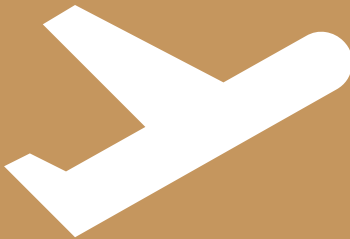
gaisa kuģa
stāvvietas
maksa

pasažieru
apkalpošanas
maksa

drošības
maksa

Lidlauka pakalpojumu
maksas, ko nosaka
Rīgas lidosta:

PRM
maksa

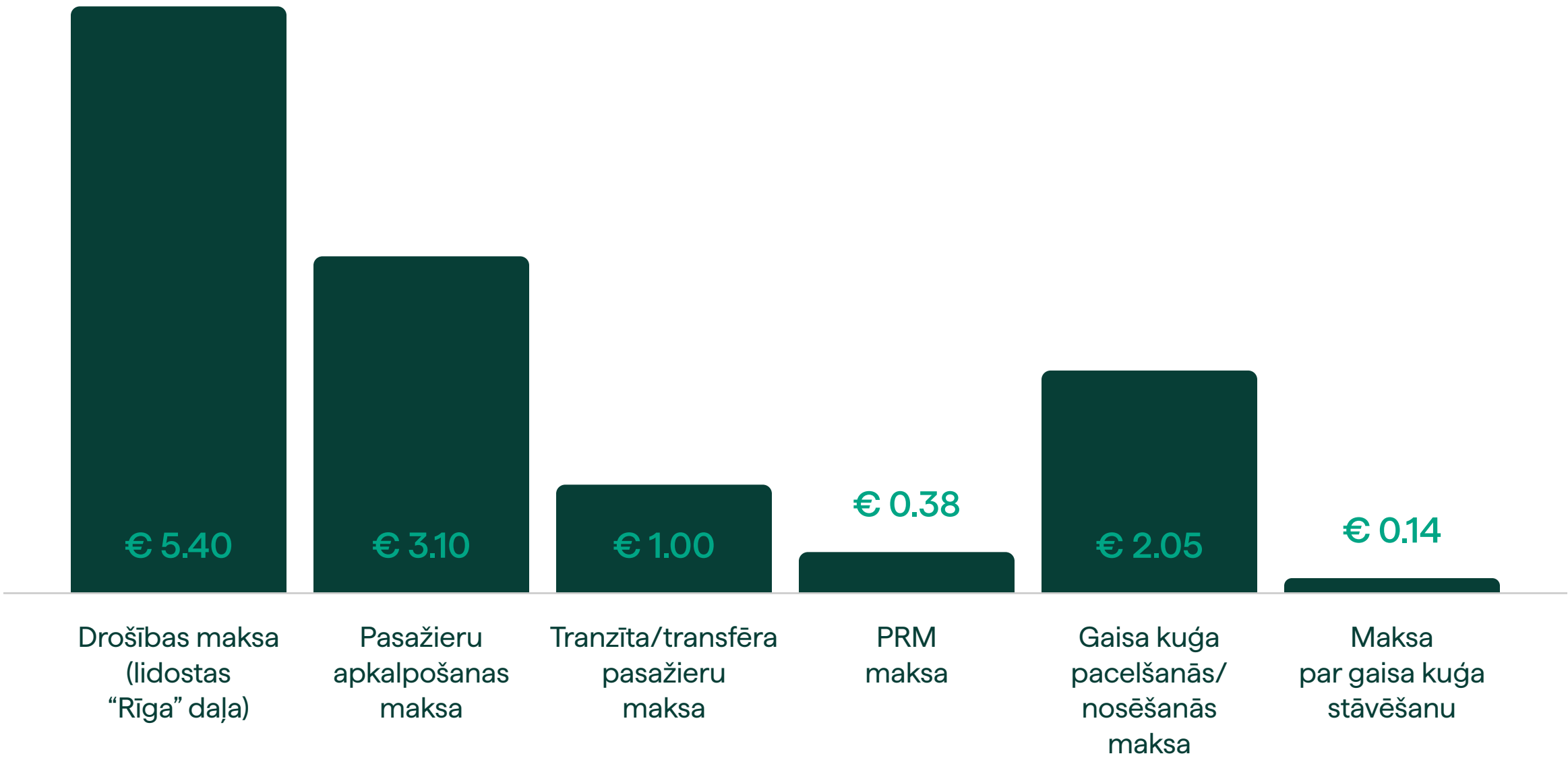

centralizētās
infrastruktūras
maksas

citas
aviācijas
maksas

Lidostas “Rīga” 2023. gadā aktuālie tarifi, EUR (bez PVN)

Maksa par gaisa kuģa pacelšanos un nosēšanos, kas ietver skrejceļa un manevrēšanas ceļu, skrejceļa un manevrēšanas ceļu apgaismojuma, lidlauka vadības dienesta pakalpojumus un citas lidlauka infrastruktūras izmantošanu,

ja infrastruktūra nepieciešama gaisa kuģa pacelšanās un nosēšanās nodrošināšanai, ir 2,05 EUR par katrām 1 000 gaisa kuģa maksimāli pieļaujamās pacelšanās masas kilogramiem (noapaļojot uz augšu līdz 10 kg) katrā pacelšanās un nosēšanās reizē.

Maksa par gaisa kuģa stāvēšanu operatīvajā gaisa kuģu stāvvietā par laiku, kurā tiek veikta gaisa kuģa apkalpošana pirms vai pēc lidojuma, ir 0,14 EUR par katriem 1 000 gaisa kuģa maksimāli pieļaujamās pacelšanās masas kilogramiem stundā.

Maksa par pasažieru un publisko uzgaidāmo telpu un gaitenī, kā arī citas pasažieru apkalpošanai nepieciešamās pasažieru termināļu infrastruktūras (izņemot centralizēto infrastruktūru) izmantošanu jeb pasažieru apkalpošanas maksa ir 3,10 EUR. To piemēro katram izlidojošajam pasažierim.

Maksa par pasažieru termināļa infrastruktūras izmantošanu tranzīta un transfēra pasažieriem (pasažieriem, kuri izlido no Rīgas lidostas kontrolējamās teritorijas tajā pašā gaisa kuģī, ar kuru ielidojuši, vai citā gaisa kuģī) ir 1,00 EUR un to piemēro katram izlidojošajam tranzīta vai transfēra pasažierim.

Drošības maksā ietverti šādi Rīgas lidostas pakalpojumi: pasažieru drošības pārbaude, pasažieru reģistrētās un rokas bagāžas pārbaude, kā arī lidostas drošības un krīzes vadības (tostarp glābšanas) nodrošināšana. Drošības maksas daļa, ko par Rīgas lidostas sniegtajiem drošības pakalpojumiem saglabājās nemainīga – 5,40 EUR. Rīgas lidostas drošības maksas daļu piemēro tiešajiem izlidojošajam pasažierim.

Papildus tiek piemērota arī drošības maksas daļa par CAA gaisa kuģu lidojumu drošuma un civilās aviācijas drošības uzraudzības nodrošināšanas pasākumu nodrošināšanu (1,10 EUR apmērā līdz 2023. gada 31. oktobrim un 1,40 EUR apmērā no 2023. gada 1. novembra līdz 2023. gada 31. decembrim par katru izlidojošo tiešo pasažieri, kā arī 0,49 EUR par katru izlidojošo tranzīta vai transfēra pasažieri). PRM pasažieru apkalpošanas maksu piemēro katram izlidojošajam pasažierim.

Tarifu konkurētspēja

Neskatoties uz izaicinošo finansiālo situāciju, Rīgas lidosta ir spējusi saglabāt nemainīgus galvenos aviācijas tarifus kopš 2009. gada (gaisa kuģu pacelšanās/ nosēšanās, stāvvietu un pasažieru maksas) un drošības maksu kopš 2011. gada, kā arī sniegusi aviopāravadātājiem iespēju pagarināt maksājumu termiņus visai nozarei grūtajā periodā.

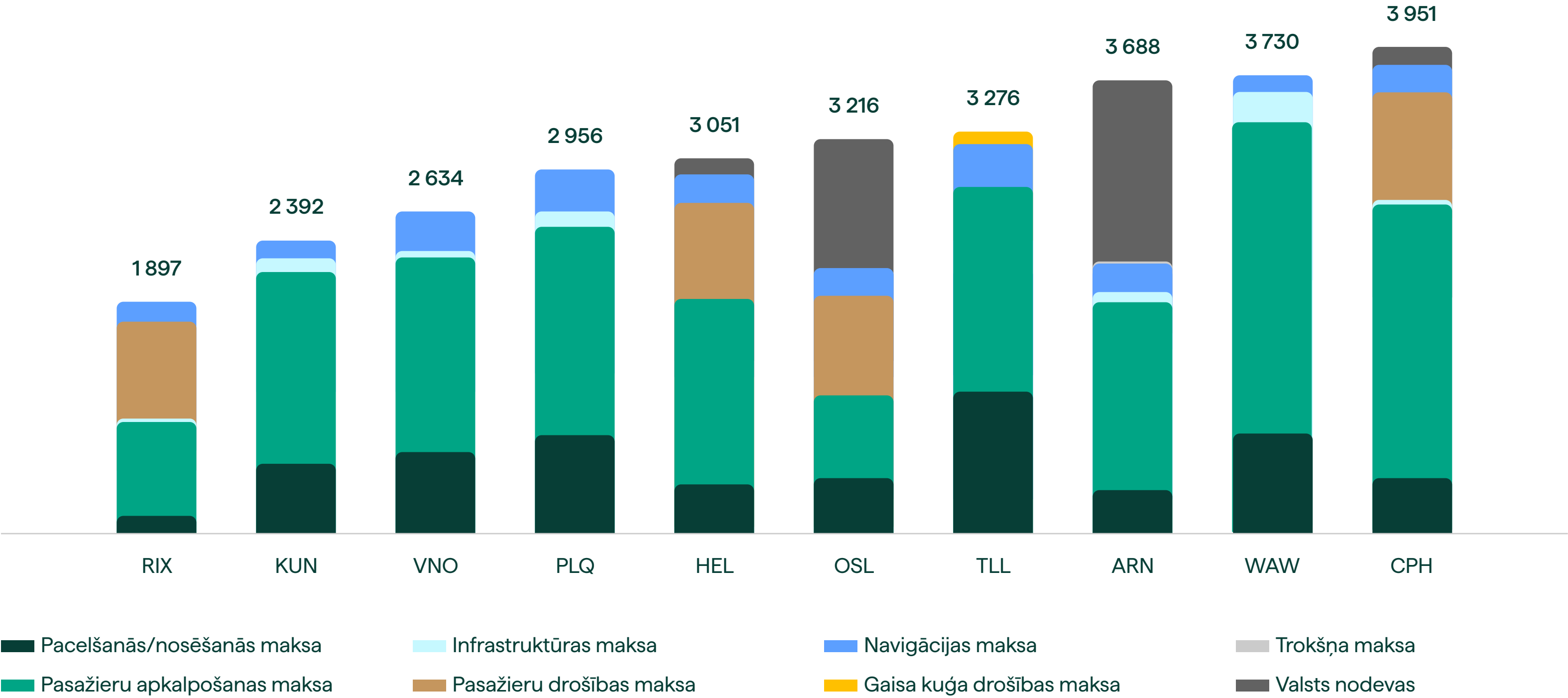
2022. gadā tika pārskatīta PRM maksa, nosakot tās pieaugumu no 0,28 EUR uz 0,38 EUR par pasažieri no 2022. gada 1. jūlija. 2022. gada rudenī Rīgas lidosta sāka konsultācijas ar aviopāravadātājiem arī par pacelšanās/ nosēšanās, pasažieru izlidošanas un drošības maksu izmaiņām.

Saskaņā ar Rīgas lidostas aktualizētajiem aprēķiniem un attīstības prioritātēm 2022. gada beigās tika sākts darbs pie Stratēģijas finanšu modeļa, tajā skaitā tarifu politikas atjaunošanas. Sadarbībā ar piesaistīto konsultantu 2023. gada sākumā tika izstrādāta lidostas maksu noteikšanas metodoloģija un atbilstoši tai, konsultējoties ar gaisa pārvadātājiem, 2023. gada pirmajā pusgadā tika izstrādāts tarifu izmaiņu priekšlikums. Konsultācijas ar pārvadātājiem noslēdzās 2023. gada 27. jūlijā, kad pārvadātāji ar balsu vairākumu atbalstīja lidostas izstrādāto tarifu priekšlikumu.

Ņemot vērā, ka Rīgas lidostas maksu priekšlikums paredz veikt izmaiņas lidostas maksās, kuras nosaka MK noteikumi Nr. 111 un Nr. 823, Rīgas lidosta sadarbībā ar Satiksmes ministriju ir izstrādājusi noteikumu grozījumu projektus, kas tiek virzīti apstiprināšanai MK. Plānots, ka lidostas tarifu izmaiņas stāsies spēkā ne ātrāk kā 2024. gada 1. aprīlī.

Rīgas lidosta jau ilgstoši aviokompānijām piedāvā vienus no zemākajiem lidostu tarifiem Eiropā. Atkarībā no apkalpotā gaisa kuģa tipa 2023. gadā Rīgas lidostas tarifi bija zemākie reģionā. Turklāt 2023. gadā tika būtiski palielinātas lidostas maksas citās Baltijas valstu lidostās, kamēr Rīgas lidostā galvenās lidostas maksas saglabājās nemainīgas. Rīgas lidosta piešķir tarifu atlaides jauniem

Lidostu maksu salīdzinājums, 2023. gads

* Airbus A320 (MTOW-77 tonnas, 180 sēdvietas (144 pasažieri pie 80% aizpildījuma), stāvvietā - 1 stunda. Aktuālā informācija uz 2023. gada 1. decembri.

maršrutiem, kas pārsniedz 4 200 km attālumu, lai atbalstītu galamērķu tīkla paplašināšanu un tālo galamērķu atklāšanu. Savukārt tuvākiem jaunatklātiem galamērķiem un jauniem aviopārvadātājiem tiek piedāvāts atbalsts mārketinga aktivitāšu veidā.

Salīdzinot Rīgas lidostu ar Ziemeļeiropas lielākajām lidostām un reģiona lidostām, ar kurām Rīgas lidosta konkurē, ir svarīgi salīdzināt ar kopējo summu par gaisa kuģa apkalpošanas reizi, kas jāmaksā aviopārvadātājam, jo lidostām ir atšķirīga pieeja maksu noteikšanā un to struktūra atšķiras. Lidostas var

darboties pēc principa, ka visas aviācijas izmaksas nosedz ar aviācijas ienākumiem, vai līdzīgi kā Rīgas lidosta izvēlēties kompensēt daļu no aviācijas izmaksām ar neaviācijas ienākumiem, kas ļauj maksas noteikt zemākas. Daļa lidostu infrastruktūras un drošības maksas izdala atsevišķi, citur izmaksas iekļautas pasažieru apkalpošanas maksā u.tml.

Arī izstrādājot tarifu izmaiņu priekšlikumu, īpaša uzmanība tika vērsta tieši uz lidostas konkurētspējas attīstīšanu un tādas tarifu struktūras izveidi, kas veicinātu lidostas stratēģisko mērķu sasniegšanu. Lai stimulētu pasažieru apjoma prognožu sasniegšanu un atbalstītu plašu galamērķu tīkla attīstību, kopā ar tarifu izmaiņām spēkā stāsies arī pārvadājumu veicināšanas programmas, kurās paredzēts noteikt lidostas maksu atlaides jauniem lidojumu maršrutiem, kas pārsniedz 3 000 km no Rīgas un pasažieru pieauguma atlaides pārvadātājiem, kas nodrošinājuši pieaugumu virs lidostas noteiktā apjoma. Lidosta pārvadātājiem turpinās piešķirt arī mārketinga atbalstu.

Ņemot vērā Rīgas lidostas pasažieru skaita izaugsmi pēdējos gados, šāda tarifu stratēģija ir veicinājusi uzņēmuma attīstību. Tādēļ vidējā termiņā ir plānots to saglabāt, bet turpmākā periodā vērtēt, vai ar šādu tarifu struktūru uzņēmums spēs nodrošināt investīciju kapitālu attīstības projektu īstenošanai. Rīgas lidosta plāno pārskatīt savus tarifus ik pēc trīs gadiem.

Dividenžu politika

2019. gadā Rīgas lidosta saskaņoja ar EK atšķirīgu dividenžu politiku par periodu 2017.–2022. gadam, kas piemērota 2017. gadam un 2018. gadam.

Sākoties Covid-19 pandēmijai un aviopārvadājumu kritumam, Satiksmes ministrija kā lidostas kapitāldaļu turētājs vērsās LV MK, lūdzot palielināt uzņēmuma pamatkapitālu par 49,9 milj. EUR un dividenžu maksas par 2019. gadu 4,5 milj. EUR apmērā atstāšanu uzņēmuma rīcībā, lai īstenotu uzsāktos investīciju projektus un mazinātu Covid-19 krīzes izraisītos zaudējumus. 2020. gada 23. aprīlī MK atbalstīja Rīgas lidostas pamatkapitāla palielināšanu 35,2 milj. EUR apmērā un dividenžu atstāšanu uzņēmuma rīcībā.

EK 2021. gada 8. martā atbalstīja Rīgas lidostas pamatkapitāla palielināšanu par 35,2 milj. EUR un dividenžu par 2019. gada peļņas 4,5 milj. EUR atstāšanu uzņēmuma rīcībā (lēmums lietā SA/57756 (2021/N) – Latvia COVID-19: Recapitalisation of Riga International Airport (turpmāk – EK lēmums)).

2021. gada 2. jūnijā MK, ņemot vērā EK lēmumu, ar Rīkojumu Nr. 366 (prot. Nr. 45 76. §) precizēja 2020. gada 23. aprīlī pieņemto rīkojumu Nr. 219 "Par valsts akciju sabiedrības

"Starptautiskā lidosta "Rīga"" pamatkapitāla palielināšanu (turpmāk – Rīkojums), nosakot, ka Rīgas lidostas pamatkapitāls ir palielināms par 35,2 milj. EUR un uzņēmuma rīcībā tiek atstātas dividendes par 2019. gada peļņas 4,5 milj. EUR apmērā.

Tāpat, līdz ar Rīkojuma Nr. 366 10. punktu, Satiksmes ministrija 2021. gada 1. jūlijā noslēdza valsts atbalsta līguma Nr. K-21-2 ar Rīgas lidostu, nodrošinot EK "Pagaidu regulējuma valsts atbalsta pasākumiem, ar ko atbalsta ekonomiku pašreizējā Covid-19 uzliesmojuma situācijā (turpmāk tekstā – "Pagaidu regulējums")" prasības.

Ievērojot 2021. gada 2. jūnija Rīkojumu Nr. 366 (prot. Nr. 45 76. §) 11. punktu [1] un Eiropas Komisijas 2021. gada 8. marta lēmuma lietā SA/57756 (2021/N) – Latvia COVID-19: Recapitalisation of Riga International Airport noteiktos nosacījumus, Sabiedrībai ir noteikti ierobežojumi veikt dividenžu maksājumus, kamēr Sabiedrība nav īstenojusi valsts ieguldījuma līdzdalības izbeigšanu.

Vadība ierosina Sabiedrības 2023. gada pārskata peļņu 64% apmērā izmaksāt dividendēs, pie nosacījuma, ja līdz gada pārskata apstiprināšanas brīdim atbilstoši Pagaidu

regulējuma 64.a punkta b. apakšpunktam, neatkarīgajā vērtējumā tiek noteikta pozitīva tirgus vērtība – t.i. valsts atbalsta saņēmēja tirgus vērtība salīdzinājumā pret ieguldījuma saņēmēja akciju vidējo tirgus vērtējumu uz 2020. gada 30. aprīli ir pieaugusi un attiecīgais jautājums par valsts ieguldījuma līdzdalības izbeigšanu ir izskatīts ar iesaistītajām institūcijām.

Par 2023. gada peļņas sadali lemj Sabiedrības akcionāru sapulce.

Līdz finanšu pārskata apstiprināšanas brīdim ir veikts atkārtots valsts atbalsta saņēmēja tirgus vērtības novērtējums, kas salīdzinājumā pret ieguldījuma saņēmēja akciju vidējo tirgus vērtējumu uz 2020. gada 30. aprīli ir pieaudzis, līdz ar ko Sabiedrība virzīs izskatīšanai iesaistītajām institūcijām jautājumu par valsts ieguldījuma līdzdalības izbeigšanu.

Negatīvās ietekmes novēršanas process

2-25

Rīgas lidostā atsauksmju, tai skaitā sūdzību iesniegšanas, izskatīšanas un atbildes sagatavošanas kārtību nosaka Klientu atsauksmju vadības instrukcija. Atkarībā no satura, atsauksme tiek nodota atbildīgajai struktūrvienībai atbildes sagatavošanai. Sūdzības gadījumā atbildīgā struktūrvienība izvērtē tās pamatotību.

Ja sūdzība ir atzīta par pamatotu, KSPN vadītājs izvērtē, vai sūdzībā minētie apstākļi liecina par nepieciešamību veikt korektīvās un/ vai preventīvās darbības klientu servisa uzlabošanai. Ja šādas darbības nepieciešams veikt, KSPN vadītājs sadarbībā ar atbildīgās struktūrvienības vadītāju nosaka nepieciešamās korektīvās un/ vai preventīvās darbības klientu servisa uzlabošanai. Par korektīvo un/ vai preventīvo darbību veikšanu atbildīgās struktūrvienības vadītājs informē KSPN vadītāju, kas izdara attiecīgo ierakstu Klientu atsauksmju reģistrā.

Ja saņemtā atsauksme ir saistīta ar virszemes apkalpošanas, ugunsdrošības/ krīzes vadības, lidlauka darbības procesiem vai infrastruktūras problēmām terminālī, Klientu attiecību speciālists pārsūta šo atsauksmi DPS nodrošināšanas vienības speciālistiem.

Ja atsauksme satur mantiskās pretenzijas pazīmes, tās tālāka izskatīšana notiek pamatojoties uz Mantiska rakstura pretenziju instrukciju.

Klientu attiecību speciālists katru mēnesi sagatavo pārskatu par iepriekšējā mēnesī saņemtajām atsauksmēm. Ar atsauksmju kopsavilkumu tiek informēti visi lidostas darbinieki, izmantojot iekšējo klientu servisa vēstkopu. KSPN vadītājs reizi ceturksnī veic atsauksmju statistikas analīzi un Klientu servisa darba grupā informē par paveikto sadarbībā ar Rīgas lidostas struktūrvienībām. Aktuālā klientu atsauksmju statistika ir pieejama Rīgas lidostas iekšējās mājaslapas “eRIX” sadaļā “Klientu serviss”.

Detalizēts pārskats par 2023. gadā saņemtajām klientu atsauksmēm ir pieejams sadaļā “Pasažieru pieredze un apmierinātība”.

Lai vadītu jautājumus, kas skar Rīgas lidostas ietekmi uz vidi un vietējo kopienu, lidosta veic dažādus monitoringa pasākumus, piemēram, līdz 2023. gadam Rīgas lidosta veica mežu monitoringu, 2025. gadā notiks regulārā Mārupes iedzīvotāju aptauja par lidostas ietekmi uz vietējo kopienu – pozitīvajiem un negatīvajiem aspektiem, tai skaitā troksni. Kopā ar ietekmes pusēm Rīgas lidosta darbojas Vides trokšņa pārvaldības darba grupā. Vairāk par sadarbību un pieņemtajiem lēmumiem vides trokšņa jautājumā lasīt sadaļā “Vides trokšņa pārvaldības darba grupa”.

Dalība organizācijās

2-28

Rīgas lidosta ir biedrs valsts un starptautiskās aviācijas, uzņēmējdarbības un darba devēju organizācijās, kurās atbalsta un iesaistās uzņēmuma interešu pārstāvēniecībā tiktāl, cik tas attiecas uz aviācijas nozares ilgtspējīgas darbības veicināšanu un attīstību.

Rīgas lidosta ir šādās nozares un tautsaimniecības attīstības un uzņēmēju interešu pārstāvēniecības organizācijās:

ACI EUROPE –
Airports Council International EUROPE
(Starptautiskā lidostu padome Eiropā)

IATA GHC (IGHC) –
International Air Transport Association, Ground Handling Council (Starptautiskā Gaisa transporta asociācija/ Virszemes apkalpošanas padome)

LAA –
Latvijas Aviācijas asociācija

LDDK –
Latvijas Darba devēju konfederācija

LTRK –
Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera

DAIF Latvija –
Latvijas Drošības un aizsardzības industriju federācija

LPVA –
Latvijas Personāla vadīšanas asociācija

Latvijas Ūdeņraža Alianse

“Mārupes uzņēmēji” –
Biedrība “Mārupes uzņēmēji”

Rīgas lidostas pārstāvji darbojas šādās ACI Europe komitejās un darba grupās:

- Klientu apkalpošanas komitejā,
- Ekonomikas komitejā,
- Aviācijas drošības komitejā,
- Vides komitejā,
- Tehniskajā un operacionālās drošības komitejā,
- Komerčiālajā komitejā,
- Vadības un personāla resursu forumā,
- Audita ekspertu grupā,
- Digitālās komunikācijas forumā,
- Lidostu komunikācijas grupā.

Rīgas lidostas pārstāvji darbojas uzņēmēju interešu pārstāvniecības organizāciju sastāvā, tā sniedzot ieguldījumu ne tikai Rīgas lidostas attīstībā, bet arī aviācijas nozarē kopumā.

Piedaloties ACI Eiropā Komerčiālajā forumā, Rīgas lidosta sniedz ieguldījumu lidostu neaviācijas ienākumu veicināšanā Eiropā, savukārt, piedaloties ACI Pasaulē Ekonomikas komitejas apakškomitejā Rīgas lidosta sniedz ieguldījumu lidostu neaviācijas ienākumu veicināšanā pasaules līmenī.

Nacionālā līmenī lidosta iesaistās normatīvo aktu projektu komentēšanā un sagatavošanā.

Rīgas lidostas pārstāvji darbojas nozares organizācijā LAA, kuras padomi vada lidostas valdes priekšsēdētāja. Kā LAA biedrs lidosta iesaistījās starptautiskās konferences “Rīgas Aviācijas forums 2023” organizēšanā, kas 2023. gadā aptvēra visas Baltijas aviācijas nozari, piesaistot runātājus un partnerus no Igaunijas un Lietuvas, kā arī Satiksmes ministrijas, citām Latvijas un ES institūcijām. Aviācijas nozares nākotnes

attīstības scenāriji konferencē tika analizēti no četrus pieeju skatupunkta – stratēģiskā plānošana Baltijas valstīs un reģionā kopumā, investīciju un inovāciju pieeja nozares uzņēmumu darbībā, multimodalitāte un dažādu transporta veidu sinerģija, kā arī jaunās tehnoloģijas un jaunu transporta veidu attīstība un tās sniegtās iespējas un izaicinājumi.

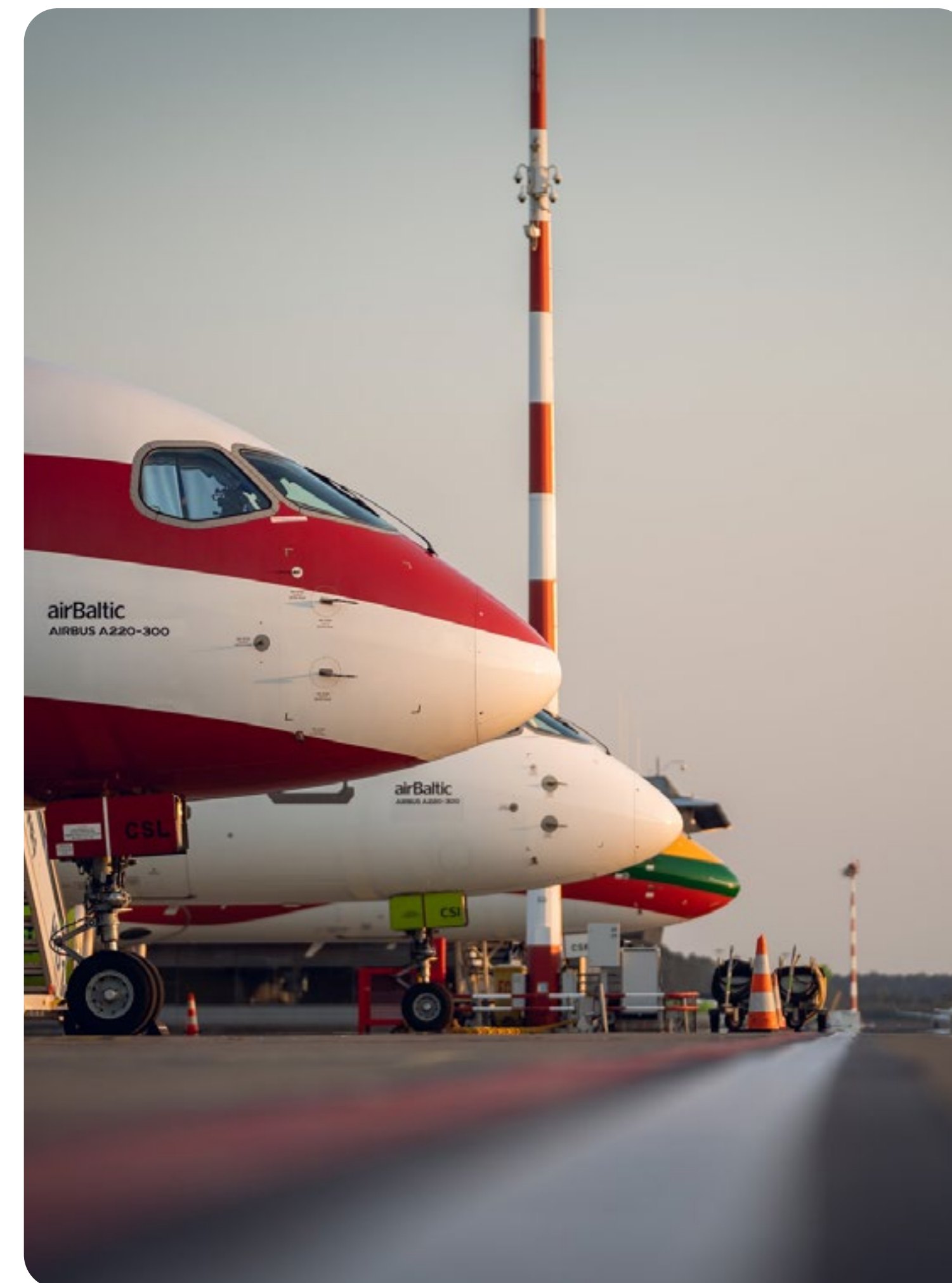
2023. gadā Rīgas lidosta kopā ar LAA piedalījās domnīcā par ilgtspējīgas aviācijas degvielu, tāpat Rīgas lidosta piedalās Satiksmes ministrijas organizētajā darba grupā par ilgtspējīgas aviācijas degvielas izmantošanu Latvijā.

Lai pārstāvētu Rīgas lidostas intereses, kas skar loģistiku, Rīgas lidostas pārstāvis darbojas LV Loģistikas nozares padomē.

Rīgas lidosta piedalās LIAA organizētajā Latvijas tūrisma konsultatīvās padomes Mārketinga un produktu attīstības jautājumu apakšgrupā, sniedzot viedokli par nepieciešamajiem mārketinga pasākumiem un aktivitātēm aviācijas pārvadājumu veicināšanai. 2023. gada septembrī Rīgas lidostas pārstāvji piedalījās LIAA organizētajā Baltijas Jūras reģiona forumā par ilgtspēju tūrisma nozarē.

Sadarbībā ar Valsts Robežsardzi un Satiksmes ministriju Rīgas lidosta gatavojas ieceļošanas/ izceļošanas sistēmas ieviešanai, kas paredzēta 2024. gada otrajā pusē. Lidosta par sistēmas ieviešanas gaitu saņem informāciju no ACI Europe Klientu apkalpošanas komitejas. Ar Valsts Robežsardzi notika vairākas tikšanās par lidostā nepieciešamajām iekārtām un procesu.

Vietējā līmenī Rīgas lidostas intereses ir pārstāvētas Mārupes novada Uzņēmējdarbības konsultatīvajā padomē. Tāpat lidosta turpina aktīvi līdzdarboties vietējās pašvaldības uzņēmēju organizācijā “Mārupes uzņēmēji”, tā sniedzot ieguldījumu ne tikai aviācijas, bet arī novada uzņēmējdarbības vides pilnveidošanā un attiecību ar vietējo pašvaldību uzlabošanā. Lidostas pārstāvis darbojas biedrības padomē un lidosta kā biedrības “Mārupes uzņēmēji” biedrs 2023. gadā aktīvi piedalījās biedrības aktivitātēs, tostarp Mārupes uzņēmēju festivāla norisē, kas notika 2023. gada 9. septembrī, kā arī biedrības organizētajā izglītības projektā “Skola ienāk dzīvē, dzīve ienāk skolā”, konkursu “Mārupes novada skolēnu biznesa ideju konkursa 2023” un “Mārupes Biznesa haizivis” organizēšanā un norisē, kā arī skolēnu mācību uzņēmumu atbalsta projektos.

05

Pakalpojumu kvalitāte un pasažieru pieredze

Punktualitāte un kapacitāte

3-3, RIX1

Lidojumu punktualitāte pēc lidojumu drošuma ir otrs būtiskākais pakalpojuma kvalitātes rādītāja indikators. Tas parāda aviokompānijas spēju efektīvi konsolidēt daudzskaitlīgos pakalpojumu sniedzējus. Tie sevī ietver gan pašas aviokompānijas resursus, gan citus pakalpojumu sniedzējus. Piemērām – ar citu lidostu kapacitāti saskaņots lidojumu saraksts, kas atbilst patērētāja lidošanas vajadzībām, lidojumu sarakstam atbilstoša gaisa kuģu un ekipāžas kapacitāte, savlaicīgs un kvalitatīvs tehniskais un virszemes pakalpojumu nodrošinājums, savlaicīgs un kvalitatīvs degvielas, ēdiena un pretapledošanas pakalpojuma nodrošinājums. Lai nodrošinātu iespējami augstāku punktualitātes rādītāju, aviokompānijas veic nepārtrauktu visu pakalpojumu kvalitātes uzraudzības kontroli. Atbilstoši monitorētajiem rezultātiem aviokompānijas nodrošina aktīvu komunikācijas un nepieciešamo korektīvo darbību kopumu, lai panāktu vajadzīgo pakalpojuma kvalitāti no to sniedzējiem.

Kopumā patērētājam pakalpojumu nosaka Čikāgas konvencijas “Par starptautisko civilo aviāciju” 9. pielikums “Gaisa pārvadājumu formalitāšu vienkāršošana”. Lidojumu

punktualitātes rādītāju katram pakalpojuma sniedzējam regulē savstarpēji noslēgtie līgumi, kuru pielikumi nosaka atbilstīgo pakalpojumu kvalitātes līmeni jeb SLA (service level agreement).

Rīgas lidostā darbojas divi virszemes pakalpojumu sniedzēji – SIA “Havas Latvia” un RIX GH.

Zemākais rādītājs, kas ir noteikts līgumā starp RIX GH un aviokompāniju ir punktualitātes rādītājs 97 %. Rīgas lidosta teicami izpilda uzņemtās saistības, jo 2023. gadā, apkalpojot 25 916 izlidošanas reizes, virszemes pakalpojuma jomā, RIX GH pieļāva tikai 151 kavēšanos un sasniedza punktualitātes rādītāju 99,42 %. Regulāri kontrolējot savu sniegumu, nodrošinot regulāru komunikāciju ar pastāvīgiem klientiem, operatīvi ieviešot nepieciešamās korekcijas darba organizācijā RIX GH ir uzlabojis punktualitātes rādītājus, salīdzinot ar 2022. gadu, kad punktualitātes rādītājs bija 99,25 %. Arī 2023. gadam izvirzītais punktualitātes rādītāja mērķis sasniegt >97% – tika realizēts.

Kopējā pakalpojuma ķēdē ir iesaistīti šādi partneri:

Gaisa kuģi un ekipāžas kapacitāte	
Tehniskie un virszemes pakalpojumu dienesti	
Degvielas, ēdiena un pretapledošanas pakalpojuma uzņēmumi	
Citi pakalpojumu sniedzēji, kas strādā pēc nepieciešamības	

Rīgas lidostas drošības dienesta apkalpošana

Pasažieru apkalpošana	 1h	1650
Skrejceļa pacelšanās/nosēšanās kapacitāte	 1h	29

Pasažieru pieredze un apmierinātība

3-3, RIX4

Saskaņā ar Rīgas lidostas Stratēģiju, klientu serviss tiek ietverts vienā no pieciem stratēģiskajiem mērķiem – uzlabot pasažieru un partneru pieredzi, padarot procesus efektīvākus, ieviešot inovācijas un automatizāciju.

Lai īstenotu noteikto mērķi 2021. gada martā tika apstiprināta Klientu servisa stratēģija 2021.-2025. gadam, kuras ietvaros definēti uzdevumi lidostas klientu servisa mērķa – radīt, uzturēt un pilnveidot pozitīvu klientu pieredzi, nodrošinot profesionālu klientu servisu un efektīvus, augstas kvalitātes pakalpojumus – sasniegšanai. Lai īstenotu izvirzīto mērķi, Klientu servisa stratēģijā ir noteikti vairāki uzdevumi, piemēram:

- izstrādāt un īstenot vienotu Klientu servisa stratēģiju visā lidostas kopienā;
- izvērtējot pasažieru un klientu vēlmes un vajadzības, izstrādāt konkrētām mērķauditorijām atbilstošus pakalpojumus un risinājumus.

Rīgas lidostā ir izstrādāti šādi dokumenti, kas reglamentē ar klientu servisu saistītās jomas vadību:

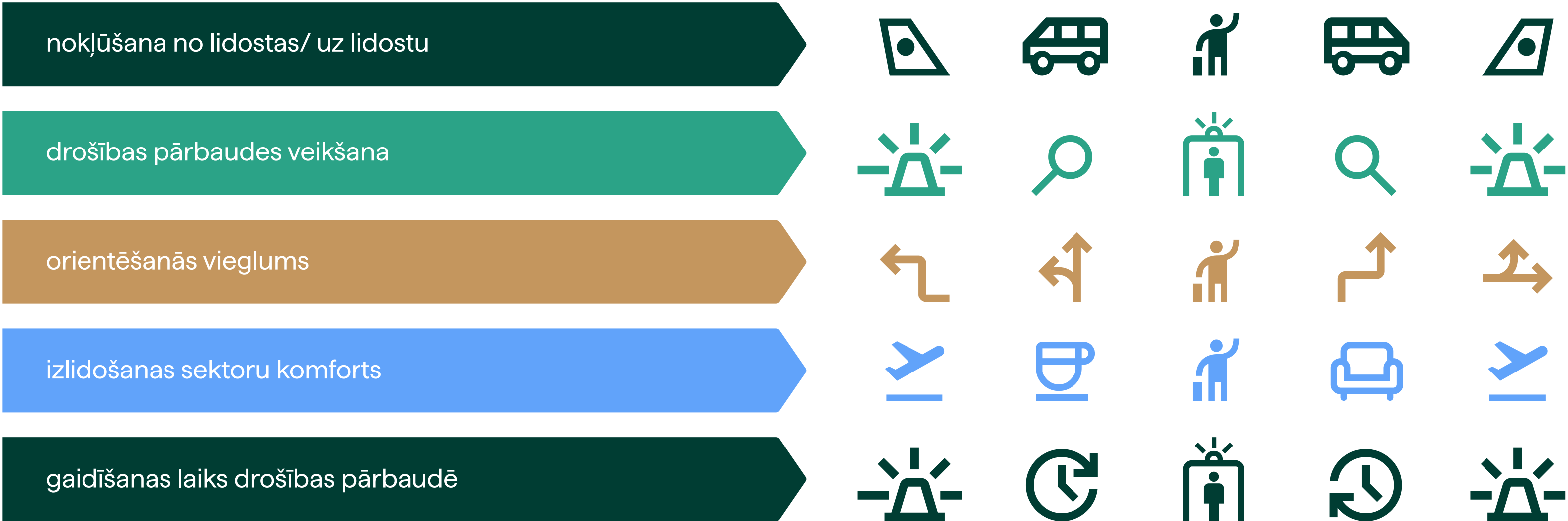
- Rīcības plāns Klientu servisa stratēģijas īstenošanai 2021. – 2025. gadam – definē uzdevumus, termiņus, atbildīgās un iesaistītās struktūrvienības;
- Klientu atsauksmju vadības instrukcija – nosaka kārtību, kādā tiek saņemtas, reģistrētas un analizētas klientu atsauksmes, kā arī kārtību, kādā tiek sniegtas atbildes uz klientu atsauksmēm;
- Rīkojums “Par Klientu servisa darba grupas izveidi” – nosaka darba grupas sastāvu un veicamos uzdevumus;
- Klientu servisa standarts – nosaka klientu apkalpošanas un klientu servisa līmeni Rīgas lidostas klientiem, lai nodrošinātu nemainīgi vienādu pakalpojuma kvalitāti, caur vienotu klientu servisa pamatnostādņu izpratni visiem klientu servisa ceļā iesaistītajiem darbiniekiem (gan lidostas, gan sadarbības partneru, kas nodrošina pakalpojumus klientiem lidostā). Standartā noteikta arī kārtība, kādā notiek klientu servisa kvalitātes uzraudzība.

Klientu servisa mērķa sasniegšanai ir noteikti vairāki uzdevumi:

- ieviest Klientu servisa standartu,
- pilnveidot klientu viedokļa noskaidrošanu, piemēram, līdztekus ACI ASQ izlidojošo pasažieru aptaujai īstenot segmentētās klientu aptaujas,
- pilnveidot komunikāciju par klientu servisu,
- pilnveidot klientu servisa apmācību procesus,
- pilnveidot klientu servisa uzlabojumu plānošanas un ieviešanas procesu,
- akreditēties ACI lidostu klientu pieredzes programmā.

Lai sasniegtu klientu servisa mērķi un īstenotu uzdevumus, Rīgas lidosta sadarbojas gan ar virszemes pakalpojumu sniedzējiem, gan ar valsts institūcijām Rīgas lidostā, kā arī ar klientu servisa pakalpojumu sniedzējiem – komersantiem, lai kopīgi uzlabotu klientu pieredzi lidostā. Papildus pieredzes apmaiņa tiek nodrošināta piedaloties ACI Europe Klientu apkalpošanas komitejā.

Rīgas lidosta augstu vērtē klientu vēlmes un viedokli, ko izmanto par pamatu, veidojot attiecības un sadarbību ar klientiem. Saskaņā ar ACI ASQ aptaujas rezultātiem pasažieriem svarīgākie pakalpojumi Rīgas lidostā ir:

Savukārt lidlauka pakalpojumu sniedzēji pārstāv dažādus uzņēmējdarbības veidus, tādēļ katram vissvarīgākais ir tas, kas tieši ietekmē konkrētā lidlauka pakalpojuma sniedzēja biznesu. Arī lidsabiedrībām atšķiras vajadzības, kuras ietekmē tas, vai tā ir zemo izmaksu lidsabiedrība vai klasiskā, kā arī tas, vai aviopārvadātājam ir bāze Rīgā vai tās nav.

Rīgas lidostā klientu servisa pamatā ir pieredze, ko klientam sniedz visā lidostas pakalpojumu sniegšanas ķēdē, sākot no autostāvvietas līdz pat iekāpšanai gaisa kuģī, neatkarīgi no tā, kurš uzņēmums konkrēto pakalpojumu nodrošina.

Darbības (operacionālo) risku vadības ietvaros novērtēti un pārvērtēti klientu servisa procesa riski, kā arī noteikti to mazinošie pasākumi, tādējādi veicinot klientu servisa mērķa sasniegšanu, ievērojot pieļaujamo risku līmeni (risku apetīti).

Pasažieru aptauja

Lidostas sniegto pakalpojumu un servisa kvalitātes novērtēšanai un datu analīzes saņemšanai uzņēmums kopš 2015. gada piedalās ACI ASQ globālās salīdzinošās novērtēšanas programmā, kas noskaidro pasažieru viedokli par lidostā pieejamiem pakalpojumiem, sākot ar ierašanās brīdi lidostā. Kopš 2016. gada Rīgas lidosta ir iekļauta ES lidostu grupā, kas apkalpo 5–15 miljonus pasažieru gadā.

Pasažieru aptauju veic APBAD darbinieki, piedāvājot pasažieriem aizpildīt anketu planšetdatorā. Aptaujas dalībnieki ir izvēlēti, ņemot vērā ACI ASQ noteikto metodoloģiju – konkrēts aptauju skaits uz konkrētu lidojumu nedēļas dienā un laikā.

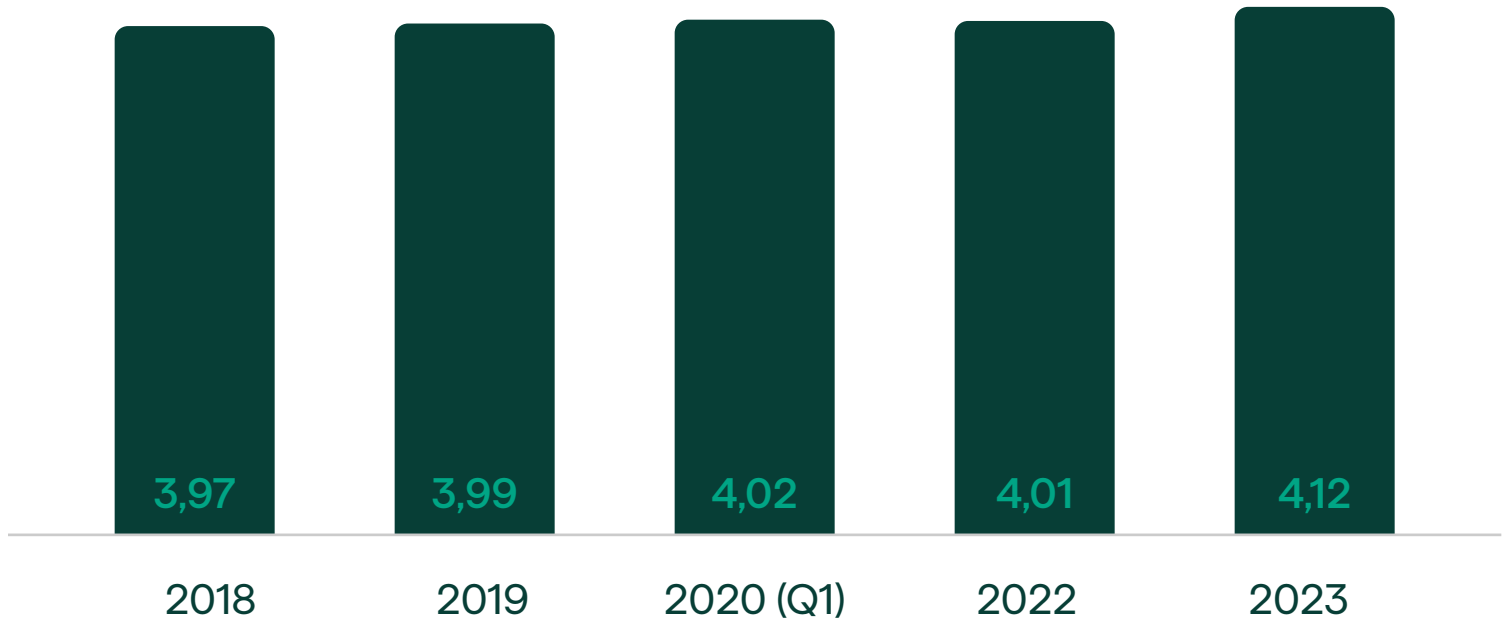
Ņemot vērā Covid-19 pandēmijas sākumu Latvijā 2020. gada martā, kā rezultātā tika pilnībā pārtraukti regulārie pasažieru pārvadājumi, no 2020. gada 1. aprīļa Rīgas lidosta pārtrauca dalību ACI ASQ aptaujā. Atjaunojoties lidojumu un pasažieru apjomam, 2022. gada februārī Rīgas lidosta atjaunoja dalību ACI ASQ aptaujā, sākot no 2022. gada 2. ceturkšņa.

No 2022. gada ACI ir veicis izmaiņas izlidojošo pasažieru aptaujas jautājumos, gan lai tos precizētu, gan arī, lai iegūtie dati atspoguļotu pasažiera pieredzes vērtējumu (Overall Experience), apmierinātību (Overall Satisfaction) un emocionālo pieredzi.

2023. gadā ACI ASQ aptaujā piedalījās 1 400 pasažieru (350 pasažieri ceturksnī), kuri izlidoja no Rīgas lidostas.

2023. gadā Rīgas lidostas vidējais gada vērtējums sadaļā “Vispārējā apmierinātība” ir 4,12 balles (skalā no 1 līdz 5 ballēm), kas ir līdz šim augstākais gada rādītājs pēdējo piecu gadu laikā.

Vispārējā apmierinātība Rīgas lidostā

Vidējie vispārējās apmierinātības un vispārējās pieredzes rādītāji dažādās lidostu grupās 2023. gadā:

	Rīgas lidosta	ASQ globālā apmierinātība ²⁶	Pielāgotā paneļa vidējais rādītājs ²⁷	ES vidēji ²⁸	5-15M vidēji ²⁹
Vispārējā apmierinātība	4,12	4,30	4,13	4,07	4,27
Vispārējā pieredze	3,99	4,17	3,95	3,94	4,15

Saskaņā ar rādītājiem var secināt, ka neskatoties uz vēsturiski augstāko rādītāju, Rīgas lidostas rezultāts vispārējās apmierinātības kategorijā ir zemāks par vidējo visās kategorijās, izņemot Eiropas lidostu vidējo rādītāju, bet vispārējās pieredzes kategorijā ir zemāks par vidējo divās kategorijās – ASQ globālā apmierinātība un 5-15M lidostu vidējais rādītājs.

Šajā kategorijā Rīgas lidosta ieņem 3. vietu, aiz Tallinas lidostas (4,42) un Helsinku lidostas (4,28), savukārt ar 3,94 ballēm Viļņas lidosta ieņem 6. vietu.

²⁶ ASQ globālā apmierinātība/ pieredze - vidējais visu lidostu, kas piedalās ACI ASQ izlidojošo pasažieru aptaujā, rādītājs.

²⁷ Pielāgotā paneļa vidējais rādītājs - lidostu, kas izvēles kārtībā noteiktas RIX rezultātu salīdzināšanai, vidējais rādītājs: TLL,VNO, HEL, WAW, CPH ARN

²⁸ ES vidēji- vidējais visu Eiropas lidostu, kas piedalās ACI ASQ izlidojošo pasažieru aptaujā, rādītājs

²⁹ 5-15M vidēji - vidējais visu lidostu ar pasažieru apjomu 5-15M, kas piedalās ACI ASQ izlidojošo pasažieru aptaujā, rādītājs

Klientu atsauksmes

Atsauksmes formā aizpildītās un mutiskās klientu atsauksmes visbiežāk iesniedz informācijas servisa darbiniekiem.

2023. gadā Rīgas lidosta saņēma 3 634 atsauksmes, un to skaits, salīdzinot ar 2022. gadu, ir palielinājies par 125 %. Atsauksmju skaita pieaugums ir skaidrojams ar Rīgas lidostas pasažieru un attiecīgi arī ar pasažieru sagaidītāju un pavadītāju skaita pieaugumu.

Apskatot kopējo saņemto sūdzību skaitu 2023. gadā un salīdzinot to ar 2022. gadā saņemto sūdzību skaitu, tas ir palielinājies par 28 %, tomēr, vērtējot īpatsvaru uz 1 000 apkalpotajiem pasažieriem gada laikā, sūdzību skaits ir tāds pats kā 2022. gadā – 0,07 jeb 4%.

Atsauksmes iedalāmas vairākās grupās: jautājumi, ierosinājumi, atzinības, sūdzības, izņemto priekšmetu saņemšana.

Atsauksmes veids	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Atzinības	16	31	16	42	22	56
Jautājumi	334	810	723	1 065	1 209	2 539
Ierosinājumi	10	27	16	22	15	22
Sūdzības	449	613	181	307	368	469
Izņemto priekšmetu saņemšana	-	-	-	-	-	548
Kopā	809	1 482	936	1 436	1 614	3 634

Atzinības saņemtas par lidostā pieejamiem pakalpojumiem (50 - no kurām 37 ir par PRM pakalpojumu; sešas par lidostas darbinieku laipnību un izpalīdzību; trīs par ekskursijām lidostā, pa divām par informācijas servisu/ uzzīņu dienestu), par reģistrācijas darbinieku laipnību un izpalīdzību, pateicība par pazaudēta priekšmeta atrašanu, pa vienai par biļešu kasēm, bezmaksas dzeramā ūdens pieejamību terminālī, par drošības darbinieku laipnību un izpalīdzību, par drošības kontroli un par pasažieru pieredzi.

Saņemto atzinību daudzums 2023. gadā skaitliski ir palielinājies, arī to īpatsvars uz 1 000 pasažieriem ir palielinājies no 0,004 (2022. gadā) uz 0,008 (2023. gadā).

Sūdzības

Visbiežāk pasažieri sūdzības paiduši par pasažieru pieredzi (100), piekļuvi (98 – no tām 74 par stāvvietu un atbilstošu autostāvvietas cenu), drošību (87 – no tām par drošības pārbaudi un drošības pārbaudes rūpību ir 48) un lidostā pieejamiem pakalpojumiem (77).

No 2023. gadā saņemtajām 469 sūdzībām 44 ir atzītas par pamatotām.

Jautājumi

No visiem 2 539 jautājumiem, kas tika saņemti 2023. gadā, 862 jautājumi bija par pasažieru pieredzi, no kuriem liela daļa ir saistīta ar pazaudētajiem priekšmetiem lidostā un aviokompāniju noteikumiem.

Tāpat liela daļa – 462 jautājumi – ir saistīti ar drošību, piemēram, aviodrošības prasībām (396).

Jautājumi par pakalpojumiem

292 jautājumi saņemti par lidostā pieejamajiem pakalpojumiem, no kuriem lielākā daļa ir jautājumi par e-komerciju (84), kā arī par veikaliem, restorāniem un ēdināšanas iestādēm (39), kam seko PRM pakalpojuma pieteikšanas iespējas (37). 257 jautājumi saņemti par piekļuvi, lielākā daļa no tiem – par stāvvietas cenām, darbību un pieejamību (192). Tāpat salīdzinoši daudz jautājumu (205) saņemts par pasu/ ID kontroli, proti, pasažieri vērsušies pēc informācijas, lai noskaidrotu, kādi ceļošanas dokumenti bija nepieciešami lidojumam vai šķērsojot Latviju tranzītā. 187 jautājumi tika uzdoti par citām tēmām, kas lielākoties ir saistīti ar viltus ziņām sociālās saziņas vietnē “Facebook”. 187 jautājumi saņemti arī par orientēšanās tēmu, lielākā daļa no tiem ir saistīta ar lidojumu informāciju un jautājumiem par tranzītu.

Ņemot vērā to, ka jautājumu un sūdzību skaits par no reģistrētās bagāžas drošības kontrolē izņemtajiem priekšmetiem joprojām bija aktuāls līdz pat 2023. gada sākumam, 2023. gada 1. februārī Rīgas lidosta ieviesa pakalpojumu “Drošības kontrolē no reģistrētās bagāžas izņemto pārvadāšanai neatļauto priekšmetu atdošana īpašniekam”. 2023. gadā kopā tika saņemti 846 pieteikumi izņemto priekšmetu saņemšanai, no tiem izsniegti tika 605 priekšmeti vai priekšmetu komplekti.

Papildus ir ieviesta iespēja pasažieriem un lidostas viesiem izteikt komentārus vai novērojumus par savu pieredzi Rīgas lidostā un ierosināt uzlabojumus, izmantojot lidostas terminālī pieejamos kvadrātkodus. Šīs atsauksmes tiek saņemtas uz customer@riga-airport.com e-pastu, tās ir anonīmas (pasažieriem nav jānorāda kontaktinformācija), bet tāpat tiek reģistrētas Klientu atsauksmju reģistrā un apstrādātas, tādā pašā veidā kā sūdzības, atzinības vai ieteikumi.

2023. gadā ar kvadrātkoda funkciju ir saņemta 191 atsauksme, no tām 52 atzinības un 133 sūdzības, sešas atsauksmes saņemtas tukšas. 80 negatīvās atsauksmes saņemtas par lidostā pieejamajiem pakalpojumiem, no tām 26 par bezmaksas dzeramā ūdens pieejamību terminālī – ieteikumi par papildu ūdens ņemšanas vietu izvietojumu un to norāžu pilnveidi, 25 par elektroierīču uzlādes vietām, 15 par tēmu veikali/ restorāni/ ēdināšanas iestādes. No 52 atzinībām 28 ir saņemtas par lidostā pieejamiem pakalpojumiem. Lielākā daļa pozitīvo atsauksmju ir saņemtas par lidostas darbinieku laipnību un izpalīdzību (10), par bezmaksas dzeramā ūdens uzpildes iespējām (9) un par elektroierīču uzlādes iespējām (4). Par lidostas vidi ir saņemtas 15 atzinības, galvenokārt – par iekāpšanas sektoru ērtību.

Pamatojoties uz saņemtajām atsauksmēm ir veikta izlidošanas sektoru apsekošana, un:

- 2024. gada janvārī ir sākts darbs pie papildus elektroierīču uzlādes vietu ierīkošanas;
- nomainītas norādes pie dzeramā ūdens ņemšanas vietām;
- apsekotas iespējas papildus piktogrammu pievienošanai orientēšanās norādēs, lai norādītu virzienu uz smēķētavām un ūdens ņemšanas vietām;

- sākts iepirkums, lai atjaunotu bojātos krēslus pasažieru uzgaidāmajās telpās, kā arī sadarbībā ar arhitektu biroju ir veikta termināļa pasažieru zonas krēslu ilgtermiņa koncepta izstrāde;
- 2023. gadā tika nomainīts un papildināts lidostā izmantojamo bērnu sporta ratu klāsts;
- nodrošināts atbalsts pasažieriem pie automātiskajiem robežas šķērsošanas vārtiem;
- ierīkotas papildus dzeramā ūdens ņemšanas vietas;
- sākts papildus monitoru bloku iepirkums;
- paplašināta drošības kontroles zona, padarot pamanāmāku sagatavošanās zonu, atbrīvojot papildus telpu rindu veidošanai;
- izveidota ģimenes līnija, nodrošinot atsevišķu plūsmu ģimenēm ar bērniem līdz septiņu gadu vecumam un “Goda ģimenes” kartes īpašniekiem;
- uzlabota norāžu sistēma, nodrošinot pārredzamāku un skaidrāku plūsmu dalījumu.

2023. gada 27. aprīlī Rīgas lidosta saņēma ACI ASQ Pasažieru pieredzes akreditācijas 1. līmeņa sertifikātu.

PRM pasažieru aptauja

PRM pasažieriem sniegto pakalpojumu kvalitātes novērtēšanai Rīgas lidosta aptaujā šos pasažierus. No 2023. gadā apkalpotajiem 18 106 PRM pasažieriem aptaujā piedalījās 14 % jeb 2 491 PRM pasažieri – tas atbilst PRM kvalitātes standartos noteiktajam mērķim – aptaujāt 10 % no gadā apkalpotajiem PRM pasažieriem. No aptaujātajiem 1 492 bija izlidojošie pasažieri, 821 – atlidojošie un 178 – tranzīta pasažieri, no kuriem 1 936 reizes PRM pakalpojums bija pieteikts un 555 reizes PRM pakalpojums iepriekš nebija pieteikts.

Vidējais apmierinātības rādītājs piecu ballu skalā ir 4,79 punkti. 2023. gadam mērķa rādītājs ir 4,5 punkti.

Aviopārvadātāju un lidlauka pakalpojumu sniedzēju aptauja

2023. gadā aviopārvadātāju un lidlauka pakalpojumu sniedzēju aptauju veica APBAD Biznesa attīstības nodaļa.

Aptauja notiek elektroniski, ar mērķi noskaidrot lidostas infrastruktūras atbilstību lietotāju vajadzībām un lidostas reputācijas vērtējumu, kā arī vērtējumu par komunikāciju ar lidostu. Tāpat aptauja iekļauj jautājumus par aviopārvadātāju un lidlauka pakalpojumu sniedzēju biznesa situāciju 2023. gadā un tuvākos mērķus vides aizsardzības un energoefektivitātes jomās.

Aptaujā piedalījās 29 respondenti, no tiem 17 lidlauka pakalpojumu sniedzēji, 11 aviopārvadātāji un lidostas lietotājs “TAV Latvia”. Vērtējumam tika izmantota piecu punktu skala, kur pieci – pilnībā atbilst, viens – nemaz neatbilst un n/a – nav atbildes.

Lidostas infrastruktūras atbilstības iegūtais vidējais vērtējums sasniedza 4,04 punktus (2022. gadā – 4,00). Šī aptaujas sadaļa iekļāva tādos novērtējamos aspektus, kā terminālis, lidlauks, drošības kontrolpunkti, lidostas caurlaides, nokļūšanas iespējas lidostā, transporta stāvvietas un kravu apkalpošanas infrastruktūru. Papildus aviopārvadātāji novērtēja arī pasažieru reģistrāciju, robežkontroli, iekāpšanas sektorus, bagāžas saņemšanu, iepirkšanās iespējas un citus aspektus.

Galvenie respondentu ieteiktie uzlabojumi, kas attiecas uz lidostas infrastruktūru, tika attiecināmi uz:

- pasažieru termināli: kapacitātes palielināšanu reģistrācijas zālē, drošības kontroles zonā, kā arī iekāpšanas sektoros un atlidošanas zālēs, tāpat arī komforta temperatūras nodrošināšanu terminālī un pasažieru reģistrācijā izmantoto iekārtu skaita palielināšanu u.c.;
- lidlauku: 4. perona rekonstrukciju, servisa ceļu uzlabojumus un gaisa kuģu apkalpošanā iesaistīto sadarbības veicināšanu šaurākajās gaisa kuģu stāvvietās u.c.;
- drošības kontrolpunktiem: ātrāku operatīvā transporta apkalpošanu iebraukšanai lidlauka teritorijā, kontrolpunktu apkalpojošā personāla skaita palielināšanu, papildus kontrolpunktu līniju atvēršanu u.c.;
- citiem aspektiem, kā piemēram: lidostas izsniegtajām caurlaidēm (saņemšanas iespējām, caurlaidēs iekļaujamo informāciju, ar caurlaižu darbību saistītām apmācībām un termiņiem); transporta stāvvietām (piemēram, esošo stāvvietu tehnisko stāvokli, kapacitāti), pieguļošo infrastruktūru (piemēram, sabiedriskā transporta savienojamību ar tuvējo apkārtni, attīstītu infrastruktūru gājējiem un velobraucējiem).

Rīgas lidostas termināļa paplašināšanas 6. kārtas izbūve spēs atrisināt tādus jautājumus, kā reģistrācijas un drošības zonu, kā arī ielidošanas zāļu un servisa telpu kapacitāti. Kas attiecas

un tehnoloģisko iekārtu darbību skaitu, ir iegādāti jauni pasu nolasītāji un mobilie skeneri efektīvākai un ātrākai pasažieru apkalpošanai, kā arī uzlabots WiFi tīkla pārklājums terminālī. Ir rasts arī finansējums 4. perona rekonstrukcijai Militārās mobilitātes programmas ietvaros. Eksploatācijā nodoti trīs jauni pasažieru gaisa tilti, papildus divi tiks nodoti eksploatācijā 2024. gada sākumā. Sākta jaunas transporta stāvvietas izbūve lidostā strādājošā personāla transporta novietošanai, kā arī sākti vēl divi transporta stāvvietu projektēšanas darbi. Rīgas lidosta turpina darbu pie nepieciešamo uzlabojumu ieviešanas arī citos aspektos.

Lidostas reputācijas vērtējuma iegūšanā tika vērtēti tādi aspekti, kā tehnoloģiski attīstīts un inovatīvs uzņēmums, stratēģiski svarīgs uzņēmums Latvijas ekonomikai, atvērts komunikācijā ar sabiedrību un klientiem, labi pārvaldīts uzņēmums. Lidostas reputācija tika novērtēta ar 4,41 punktu (2022. gadā – 4,30).

Lai arī daži partneri izteikuši vēlmi uz ātrāku sadarbību un atbilžu sniegšanu, komunikācija ar lidostu tika novērtēta augstāk, nekā iepriekš – ar 4,50 punktiem (2022. gadā 4,40). Sniegtās atbildes arī apstiprina, ka savstarpējā komunikācija ir vērsta uz risinājumu meklēšanu konstruktīvā manierē, kā arī atsaucīgi un laipni.

Rezultāti tika pārrunāti ar atbildīgajām Rīgas lidostas struktūrvienībām, lai rastu iespējami labākos risinājumus izteiktajiem nepieciešamajiem uzlabojumiem. Rezultāti tika prezentēti lidostas operatīvo vadītāju sanāksmē un lidostas lietotāju komitejā 2023. gada decembrī, kā arī izsūtīti lidostas lietotājiem elektroniskā veidā ar apkopojumu par lidostas tālākajām darbībām, kas saistītas ar pārskatītajiem jautājumiem.

Drošība un drošums

3-3

Rīgas lidostas galvenā prioritāte drošības politikas realizācijā ir lidojumu drošības garantēšana lidlaukā. Uzņēmuma pamatuzdevums ir nodrošināt drošus lidojumus un nepārtraukti drošu vidi darbiniekiem, nomniekiem un klientiem.

Drošībai Rīgas lidostā ir divas komponentes – aviācijas drošība (security) un drošība/ drošums (safety), par ko atbild divas struktūrvienības. Drošības un drošuma prasības nosaka uzņēmuma augstākā vadība, ievērojot Starptautiskās Civilās aviācijas organizācijas, EK, Eiropas Aviācijas drošības aģentūras, Eiropas Civilās aviācijas konferences un citu Rīgas lidostu darbību reglamentējošo un rekomendējošo dokumentu prasības.

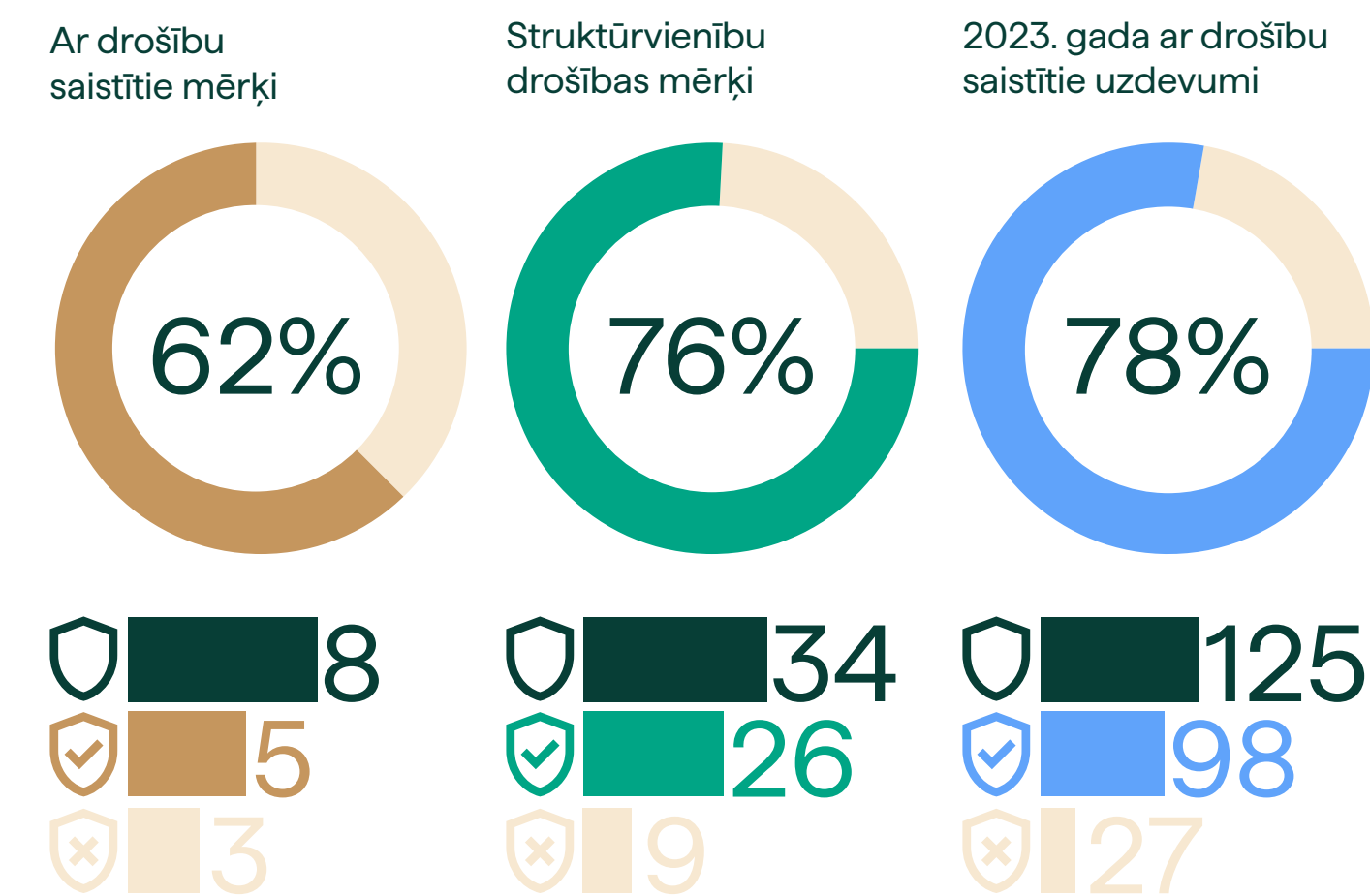
Lai nepieļautu nelikumīgu iejaukšanos civilās aviācijas darbībā, saskaņā ar Rīgas lidostas Aviācijas drošības programmu, kas ir izstrādāta, pamatojoties uz MK 2010. gada 27. aprīļa noteikumiem Nr. 397 “Noteikumi par Valsts civilās aviācijas drošības programmu”, ir noteikti kopīgie civilās aviācijas drošības uzturēšanas pamatstandarti. Drošības jomā (security) 2023. gadā nav pieļauta nelikumīga iejaukšanās civilās aviācijas darbībā.

Lai nodrošinātu Rīgas lidostā noteikto drošības (safety) līmeni un nepārtraukti samazinātu lidostas darbību apdraudošos riskus, saskaņā ar DPS rokasgrāmatu, kas izstrādāta, pamatojoties uz EK Regulas Nr. 139/2014 prasībām, ir noteikta Rīgas lidostas Drošības politika, drošības pārvaldības sistēmas darbības pamatprincipi un darbības sfēra, kā arī drošības mērķu izvirzīšanas (katram kalendārajam gadam) un kontroles kārtība. Ikdienā sasniedzamajam drošības stāvokļa līmenim tiek sekots, veicot drošības indikatoru (120) uzraudzību. Katrs drošības gadījums tiek reģistrēts drošības gadījumu reģistrā pie atbilstošā drošības indikatora, par kura uzraudzību ir atbildīgi lidostas struktūrvienību vadītāji. Visi drošības indikatori, kuros (mēneša ietvaros) netiek sasniegts noteiktais drošības stāvokļa līmenis, tiek izskatīti ikmēneša DPS darba grupās un sanāsmēs ar Lidlauka atbildīgo vadītāju. Vairāk par Drošības politiku lasīt sadaļā “Būtiskākās politikas un uzstādījumi, to ieviešana praksē”.

2023. gadā Rīgas lidostā bija izvirzīti astoņi ar drošību saistīti mērķi, no kuriem sasniegti pieci (mērķu izpilde 62 %), bet no izvirzītajiem 34 Rīgas lidostas struktūrvienību drošības mērķiem sasniegti 26 (izpilde 76 %). 2023. gadā no kopumā noteiktajiem 125 uzdevumiem drošības mērķu sasniegšanai pilnībā izpildīti 98 (izpilde 78 %).

Pārējiem bija nepieciešams izpildes termiņa pagarinājums un uzdevumi pārcelti uz 2024. gada rīcības plānu vai jau sākotnēji bija noteikta izpilde 2024. gadā. Izvirzīto mērķu rezultāti tiek periodiski (reizi ceturksnī) analizēti drošības pārvaldības ikmēneša darba grupā, kur tiek identificēti cēloņi mērķu nenasniegšanai vai uzdevumu, kas noteikti mērķu sasniegšanai, neizpilde un noteikti jauni mērķi un/ vai uzdevumi mērķu sasniegšanai, kā arī termiņi. Drošības (safety) jomā 2023. gadā netika identificēts nepieņemami augsts drošības līmenis lidlauka procesos.

Drošības mērķu sasniegumi

Būtiskākās Rīgas lidostas ietekmes puses drošības un drošuma jomā ir lidostas atbildīgā struktūrvienība – Drošības departaments, Lidlauka drošības un vadības departamenta DPS nodrošināšanas vienība, Rīgas lidostas darbinieki, kā arī kompetentās valsts iestādes, piemēram, CAA, LGS, Lidlauka pakalpojuma sniedzēji, Valsts robežsardze, Latvijas Valsts policija u.c.

Saskaņā ar Rīgas lidostas Drošības politiku par drošumu uz lidlauka ir jā rūpējas visiem uzņēmumā un tā teritorijā strādājošiem, bet uzraudzību nodrošina Lidlauka drošības un vadības departamenta sastāvā esošā DPS nodrošināšanas vienība, kas darbojas, lai līdz minimumam samazinātu ar drošumu saistītos riskus un apdraudējumus. Drošības/ drošuma prasības Rīgas lidostas darbībai ietvertajā sfērā nosaka lidlauka atbildīgais vadītājs un lidostas valde.

Rīgas lidostā darbojas DPS, pamatojoties uz CAA izsniegto sertifikātu LV-02, ir ievērotas starptautisko normatīvo dokumentu un CAA noteiktās prasības un rekomendācijas. DPS darbību, prioritātes un virzību nosaka DPS rokasgrāmata, Drošības politika un mērķi.

Atbilstības uzraudzība

Rīgas lidostā ir izveidots un tiek uzturēts lidlauka procesu atbilstības uzraudzības process (turpmāk – atbilstības uzraudzība), lai nodrošinātu DPS un lidlauka ekspluatācijas un apkopes procesu atbilstību saistošo normatīvo aktu prasībām. Atbilstības uzraudzība tiek piemērota visiem lidlauka procesiem, uz kuriem attiecas EK un Eiropas Aviācijas drošības aģentūras reglamentējošo dokumentu prasības, ieskaitot tiem procesiem, kurus pilnībā vai daļēji veic citas organizācijas.

Atbilstības uzraudzības ietvaros regulāri notiek četru līmeņu pasākumi:

- **1. līmeņa pasākumi** – lidlauka ikdienas un periodiskie uzraudzības pasākumi.
- **2. līmeņa pasākumi** – lidlauka plānveida – ikdienas un periodisko – uzraudzības pasākumu izpildes kontroles inspekcijas (tajā skaitā ārpuskārtas).
- **3. līmeņa pasākumi** – DPS ietvaros plānotie drošības prasību uzraudzības pasākumi kalendārajam gadam.
- **4. līmeņa pasākumi** – lidlauka procesu atbilstības uzraudzības pasākumu plānā plānotie vai ārpuskārtas lidlauka procesu atbilstības uzraudzības pasākumi (procesu auditi un inspekcijas).

2023. gadā Rīgas lidostā notika 14 4. līmeņa atbilstības uzraudzības pasākumi, piemēram:

- inspekcija par savvaļas dzīvnieku apdraudējuma pārvaldību,
- audits par peronu drošības pārvaldību,
- audits par lidlauka ekspluatācijas nodrošināšanu ierobežotas redzamības apstākļos, nelabvēlīgos laikapstākļos, transporta kustības vadību un kontroli, gaisa kuģu pavadīšanu,
- audits par gaisa kuģu pretapledošanas apstrādes koordinēšanu un gaisa kuģu pretapledošanas apstrādi.

Drošības procesa pilnveidojumi

Lai uzlabotu drošības līmeni un pasažieru komfortu drošības pārbaudes kontrolpunktos, 2023. gadā īstenoti vairāki pasākumi:

- realizēts projekts “Trešā standarta sprāgstvielu atklāšanas sistēmas (EDS) iekārtu iegāde un uzstādīšana” un uzsākta jauno iekārtu izmantošana. Šo iekārtu algoritms ļauj precīzāk detektēt potenciālās sprāgstvielas reģistrētajā bagāžā un samazināt viltus trauksmes.
- realizēts projekts “Rokas bagāžas sprāgstvielu atklāšanas sistēmas (EDS) ar C3 standartu iegāde un uzstādīšana”. Jaunās standarta rokas bagāžas pārbaudes EDS iekārtas uzstādītas trīs aviācijas drošības kontrolpunktos, tai skaitā ātrās drošības pārbaudes līnijā un drošības pārbaudes līnijā, kas apkalpo pasažierus ar bērniem līdz septiņu gadu vecumam. Šo iekārtu darbības algoritms atļauj veikt rokas bagāžas pārbaudi, neizņemot klēpjdatorus un šķidrumus. Tas ļauj paaugstināt pasažieru apkalpošanas ātrumu, kā arī nākotnē ļaus nodrošināt bagāžas pārbaudi attālināti.
- iepirkuma “Sešu sprāgstvielu palieku detektoru piegāde 2023., 2024. un 2025. gadā” ietvaros iegādāti divi sprāgstvielu palieku detektori (SPD), nodrošinot pietiekamu SPD iekārtu skaitu drošības pārbaužu veikšanai lidostas kontrolpunktos.

- realizēts projekts “Piecu apavu metāla detektoru un piecu arkveida metāla detektoru iegāde, uzstādīšana un apmācība”. Apavu metāla detektoru izmantošana ļauj samazināt obligāti novelkamo apavu daudzumu līdz pat 80 %, attiecīgi ievērojami paātrinot kopējo pārbaudes procesu. Mazāks novelkamo apavu daudzums samazina arī potenciālās konfliktsituācijas un veicina klientu apmierinātību ar drošības pārbaudes procesu.
- Lai sasniegtu pilnīgu EDS iekārtas funkcionālo tehnisko efektivitāti, ražotāji ir paredzējuši integrēt iekārtas automātiskajās grozu atgriešanas līnijās, tādēļ 2023. gada nogalē ir uzsākts iepirkums “Divu automātisko grozu atgriešanas līniju iegāde un uzstādīšana”. Šī iekārtu un automātisko grozu atgriešanas līniju kombinācija nodrošinās līnijas caurplūsmas kapacitātes pieaugumu, pasažieru un klientu apmierinātību ar drošības pārbaudes procesa vienkāršošanu un ātrumu. Tāpat paredzams, ka tiks samazināts konfliktsituāciju skaits par pašu drošības pārbaudes procesa norisi attiecībā uz rokas bagāžas pārbaudēm un liegumu aizliegto un bīstamo priekšmetu tālākai pārvadāšanai gaisa kuģī. Samazināsies arī darbinieku fiziskā slodze mantu grozu aprites nodrošināšanai.

Tāpat kopš 2024. gada sākuma ģimenēm ar bērniem ir nodrošināta ērtāka drošības pārbaude lidostā – pasažieru drošības pārbaudes punktā izveidota atsevišķa pārbaudes līnija – ģimenes līnija pasažieriem, kuri ceļo kopā ar bērniem līdz septiņu gadu vecumam.

Helikopteru nosēšanās laukuma un modernas manevrēšanas ceļu ass ugunu sistēmas attīstība

2023. gadā Rīgas lidosta ar Kohēzijas fonda atbalstu izveidoja jaunu helikopteru nosēšanās laukumu un divas specializētas stāvvietas, kas ir nozīmīgs papildinājums un ilgtermiņa ieguldījums Rīgas lidostas infrastruktūrā. Helikopteru nosēšanās laukumā ieklāts lidostām piemērots, īpaši izturīgs betona segums 5 235 m² platībā un asfaltbetona segums 1 077 m² platībā.

Ugunu sistēmas nodrošināšanai izbūvēti gandrīz 14 km ārējās elektroapgādes kabeļu, trīs apgaismojuma masti, 73 segumā iebūvētas ugunis. Izbūvēts viens km ārējo elektronisko sakaru sistēmas kabeļu un trīs km optisko kabeļu, uzstādītas divas augstas izšķirtspējas video novērošanas kameras. Helikopteru nosēšanās laukums tiks izmantots neatliekamās medicīniskās palīdzības un glābšanas dienestu, kā arī militāro, valstu valdību un citu helikopteru uzņemšanai lidostā. Helikopteru nosēšanās laukums un ar to saistītās jaunizveidotās lidojumu procedūras gan paaugstinās gaisa satiksmes drošību un cels Rīgas lidostas

pakalpojumu kvalitāti, tostarp valsts un civilās aizsardzības un katastrofu medicīnas vajadzībām, gan arī samazinās CO₂ emisijas un trokšņu līmeni, jo samazināsies helikopteru manevrēšana lidlaukā.

Helikopteru nosēšanās laukums ir papildinājums 2022. gada nogalē Rīgas lidostā darbu sākušajai lidlauka manevrēšanas ceļu ass ugunu sistēmai, kas atvieglo gaisa kuģu kustību lidlaukā sliktas redzamības apstākļos un ir būtisks solis, lai nākotnē ieviestu modernu “seko zaļajam” (follow the greens) gaisa kuģu vadības sistēmu.

2024. gadā janvārī Rīgas lidosta izsludināja iepirkumu manevrēšanas ceļu C, E un F segumu atjaunošanas un gaismu sistēmas modernizācijas būvprojektu izstrādei un autorizraudzībai. Cita starpā iepirkums paredzēs elektroapgādes kabeļu tīkla un skrejceļa sekundārā apgaismojuma sistēmas kabeļu tīkla atjaunošanu, kā arī nolietoto manevrēšanas ceļu halogēnspludžu malu un ass ugunu nomaiņu pret energoefektīvākām LED ugunīm, uzlabojot skrejceļa redzamību. Šie pasākumi ļaus padarīt gaisa kuģa manevrēšanu uz zemes efektīvāku un drošāku, samazinot CO₂ emisijas un enerģijas patēriņu.

Ārkārtas situāciju mācības

Lai pārbaudītu Rīgas lidostas krīzes likvidēšanā iesaistītā personāla reaģēšanu, lidostas struktūrvienību un valsts operatīvo dienestu sadarbību kā arī aprakstītās procedūras un ārkārtas situāciju aprīkojumu, EK regula Nr. 139/2014 ne retāk kā reizi divos gados paredz prasību veikt pilna apjoma ārkārtas situāciju mācības. Iepriekšējās pilna apjoma mācības notika 2022. gadā un nākamās plānotas 2024. gadā.

Lai uzturētu Rīgas lidostas darbinieku spēju reaģēt uz nelikumīgu iejaukšanos civilās aviācijas darbībā, 2023. gadā Rīgas lidostā notika divas ārkārtas situāciju praktiskās mācības “Nelikumīgās darbības pret lidostu, tās objektiem vai aeronavigācijas iekārtām”. Mācību mērķis bija pārbaudīt darbinieku rīcības algoritmu draudu zvana saņemšanas gadījumā un novērtēt informācijas apmaiņu starp lidostas struktūrvienībām. Praktisko mācību laikā secināts, ka kopumā Rīgas lidostas personāls ir apmācīts par rīcību draudu zvana saņemšanas gadījumā un ir spējīgs patstāvīgi un operatīvi apstrādāt saņemto informāciju un rīkoties atbilstoši ārkārtas situāciju pasākumu plānā noteiktajam.

Neatbilstību gadījumi attiecībā uz produktu un pakalpojumu ietekmi uz veselību un drošību

416-2

2023. gadā Rīgas lidostā nav reģistrēti neatbilstību gadījumi attiecībā uz produktu un pakalpojumu ietekmi uz klientu veselību un drošību, par kuriem Rīgas lidostai būtu piemēroti sodi vai sankcijas.

Sadursmes ar putniem

A09

Rīgas lidostā strādā pieci putnu un dzīvnieku kontroles speciālisti, kas uzrauga un novērš potenciālos putnu un dzīvnieku radītos apdraudējumus. Putnu un dzīvnieku kontroles speciālistiem ir pieejams plašs un moderns aprīkojuma kopums, lai cīnītos ar putnu un dzīvnieku radīto apdraudējumu, tai skaitā putnu radars, astoņi putnu atbaidīšanas lielgabali, lāzers, skaņas un raķešu pistoles, akustiskās iekārtas un cits aprīkojums.

2023. gadā Rīgas lidostā reģistrētas 56 apstiprinātas gaisa kuģu sadursmes ar putniem un 30 neapstiprinātas gaisa kuģu sadursmes ar putniem. Apstiprināto gaisa kuģu sadursmju ar putniem gadījumu skaits attiecībā pret 10 000 lidojumiem – 0,091 (2022. gadā – 0,102).

2024. gadā Rīgas lidosta turpinās meklēt risinājumus zāliena nomaiņai lidlaukā, lai potenciāli mazinātu dārza vaboļu skaitu, kas ir viens no veidiem, kā mazināt putnu klātbūtni lidlaukā.

Kiberdrošība

3-3

2023. gadā kiberdrošības joma joprojām saskārās ar daudziem jauniem izaicinājumiem, ko veicināja tehnoloģiju attīstība, digitālo ekosistēmu paplašināšana un arvien sarežģītāki kiberdraudi. Arī Rīgas lidosta turpināja attīstīt savu digitālo pakalpojumu apjomu (iekšēju un ārēju) un, neskatoties uz to, Rīgas lidostai ir izdevies izvairīties no nopietniem IT drošības incidentiem. Tas neizslēdz kiberdrošības riskus nākotnē, taču, veicot nepieciešamos risku mazinošos pasākumus, kiberdrošības riskus var mazināt. Rīgas lidosta turpināja rūpēties par savas kiberdrošības vidi, veicot dažādus pasākumus kiberdrošības risku mazināšanai, no kuriem būtiskākie:

- dalība Latvijas kiberdrošības kompetenču kopienā. Latvijas nacionālās kiberdrošības kompetenču kopienas ietvaros kopienas dalībnieki un valsts pārvaldes iestāžu eksperti dalās ar informāciju par gaidāmo un aktuālo kiberdrošības jomā. Tas palīdz Rīgas lidostai iegūt aktuālu un svarīgu informāciju.

- Kiberdrošības vienība 2023. gada ietvaros aktualizēja darbinieku kiberdrošības apmācības saturu, veica iekšējās pikšķerēšanas kampaņas, lai izvērtētu gan darbinieku individuālās kiberdrošības spējas, gan darbinieku rīcību un motīvus, ja tiek veiktas kiberdrošību apdraudošas darbības. Sasniegtie testēšanas rezultāti ir labi, salīdzinot ar publiski pieejamo informāciju par nozarē uzrādītajiem rezultātiem.

IT drošības incidentu raksturs 2023. gadā bija dažāds, gan pēc ietekmes, gan veida, taču, salīdzinot ar 2022. gadu, Rīgas lidostai nebija ārēju incidentu sekas ar lietotāju kontiem pie paroļu noplūdēm. Tas daļēji ir skaidrojams ar izmantoto divu faktoru autentifikāciju. Incidentos iesaistīto darbinieku kvalifikācijas un amatu līmeņi bija visdažādākie un tas liek izdarīt secinājumu, ka cilvēciskais faktors aizvien ir ļoti nozīmīgs un Rīgas lidostai ir jāstiprina darbinieku individuālās kiberneturības spējas.

Ārējie normatīvie regulējumi, kas nosaka pamatprasības Rīgas lidostas informāciju komunikāciju tehnoloģiju vides kiberdrošībai, ir:

- Informācijas tehnoloģiju drošības likums,
- MK 2011. gada 1. februāra noteikumi Nr. 100 “Informācijas tehnoloģiju kritiskās infrastruktūras drošības pasākumu plānošanas un īstenošanas kārtība”,
- MK 2015. gada 3. augusta noteikumi Nr. 422 “Kārtība, kādā tiek nodrošināta informācijas un komunikācijas tehnoloģiju sistēmu atbilstība minimālajām drošības prasībām”,
- EK regula Nr. 2015/1998 (2015. gada 5. novembris), ar ko nosaka sīki izstrādātus pasākumus kopīgu pamatstandartu īstenošanai aviācijas drošības jomā,
- EK deleģētā regula Nr. 2022/1645 (2022. gada 14. jūlijs), ar ko paredz noteikumus par Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/1139 piemērošanu attiecībā uz prasībām par tādu informācijas drošības risku pārvaldību, kuri spēj ietekmēt aviācijas drošumu, kas noteiktas organizācijām, uz kurām attiecas Komisijas Regulas (ES) Nr. 748/2012 un (ES) Nr. 139/2014, un ar ko groza Komisijas Regulas (ES) Nr. 748/2012 un (ES) Nr. 139/2014.

2023. gada ietvaros tika aktīvi izmantoti ieviestie kibersdrošības risinājumi, analizējot un caurskatot to uzkrāto informāciju, veidojot pārskatus un informējot lidostas augstāko vadību. Balstoties uz iegūtajiem rezultātiem, tiek izstrādāti kibersdrošības risku mazinošie pasākumi, kā, piemēram, kontrolētas izmantoto programmatūru versijas lidostas iekārtās un informācijas sistēmās.

Lidostā 2023. gadā notika vairāki auditi, kas skāra arī kibersdrošības sfēru. Pārbaūžu ietvaros konstatētas divas neatbilstības un viens novērojums, kas norādītajā termiņā ir novērsts. Tāpat aktīvi notika sadarbība kibersdrošības sfērā ar kompetentajām iestādēm, piemēram, CERT.LV.

Kibersdrošības vienība turpināja paaugstināt savu kompetenci, piedaloties CERT.LV organizētajos kibersdrošības pasākumos, apmainoties ar aktuālo kiberaudraudējumu informāciju starp dažādām valsts un pašvaldību iestādēm un lielākajām Latvijas privātajām komercstruktūrām.

Rīgas lidosta rūpējas par savā pārvaldībā esošo informācijas komunikāciju tehnoloģiju vidi un gādā par tās kibersdrošības spēju uzturēšanu saskaņā ar normatīvajiem regulējumiem.

Datu aizsardzība

3-3

Rīgas lidostā personas datu apstrāde un aizsardzība notiek, ņemot vērā dažādos ārējos un lidostas iekšējos normatīvajos aktos noteiktās prasības.

Rīgas lidostai ir jāspēj uzskatāmi parādīt, ka personas datu apstrāde notiek, ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa Regulas Nr. 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK VDA prasības.

Kā datu pārzinim Rīgas lidostai personas datu apstrāde ir jāveic, ievērojot VDA regulas 6. panta 1. punktā noteikto, proti, personas datu apstrāde ir likumīga tikai tādā apmērā un tikai tad, ja ir piemērojams vismaz viens no VDA regulas minētajiem pamatojumiem. Personas datu apstrādi Rīgas lidosta veic, pamatojoties uz noteiktajiem apstrādes nolūkiem, ievērojot datu minimizēšanas, pārredzamības, konfidencialitātes un pārskata atbildības principus, kā arī pamatojoties uz datu glabāšanas vispārīgu tiesisko regulējumu.

Rīgas lidostā ir izstrādāti iekšējie noteikumi personas datu aizsardzības jomā, lai periodiski izvērtētu apstrādājamo personas datu apjomu un to atbilstību personas datu apstrādes nolūku sasniegšanai un datu drošībai, piemēram, Datu subjektu pieprasījumu izskatīšanas procedūra, Fizisko personu datu apstrādes sistēmas aizsardzības procedūra u.c. Liela uzmanība tiek pievērsta personāla apmācībai.

Apstrādājot fizisko personu datus, Rīgas lidostai ir jāievēro arī VDA regulas 5. panta 1. punktā noteiktie personas datu apstrādes principi un citos normatīvajos aktos noteiktās prasības personas datu apstrādes un aizsardzības jomā – jānodrošina likumīga, godprātīga, datu subjektam pārredzama, precīza un tikai nolūka sasniegšanai nepieciešamajā minimālajā apjomā personas datu apstrāde.

2023. gadā, ievērojot VDA regulas prasības, Rīgas lidosta:

- veica novērtējumus par ietekmi uz personas datu aizsardzību, ņemot vērā VDA regulas 35. panta trešās daļas nosacījumus, ja, izvērtējot personas datu apstrādes veidu, secināms, ka tas varētu radīt augstu risku fizisku personu tiesībām un brīvībām, un līdz tam nav veikts novērtējums par ietekmi uz apstrādājamo personas datu aizsardzību, tai skaitā riska analīzi;
- konsultēja darbiniekus par aktuālajiem datu aizsardzības jautājumiem;
- izvērtēja informācijas sistēmas gan no risku, gan datu aizsardzības aspekta;
- izstrādāja un precizēja esošās kvalitātes sistēmas procedūras, kas reglamentē ar datu aizsardzību saistītus jautājumus;
- izstrādāja informatīvos materiālus par personas datu aizsardzības pārkāpumu/ incidentu atpazīšanu, iekļaujot praktiskus piemērus/dzīves situācijas aprakstus;
- sniedza atzinumus par lidostas struktūrvienību izstrādātajiem līgumiem, starptautiskiem vienošanās līgumiem, sadarbības līgumiem un to grozījumu projektiem;
- informēja un sniedza konsultācijas personas datu lietotājiem par viņu pienākumiem personas datu apstrādes un aizsardzības jautājumos;

- sniedza atbalstu lidostas darbiniekiem mācību procesa laikā, paaugstinot lidostas darbinieku izpratni par personas datu aizsardzību;
- veica lidostas IT infrastruktūrā esošu un lietotājiem piesaistītu datoru un e-pastu sistēmas personas datu auditus, u.c.

Personu datu apstrādes procesā ir iesaistīta valde, administrācijas un citi darbinieki, kā arī trešās personas, ar kurām noslēgti uzņēmuma līgumi par sadarbību.

Līdzšinējais darbību izvērtējums liecina, ka Rīgas lidosta nodrošina personas datu aizsardzību un drošību atbilstoši VDA regulas, Fizisko personu datu apstrādes likuma un citu tiesību aktu regulējuma prasības un ievēro savā darbībā personas datu apstrādes labas prakses principus.

Pamatotas sūdzības par klientu privātuma pārkāpumiem un klientu datu zaudēšanu

418-1

2023. gadā nav fiksēta neviena sūdzība no datu subjektiem, kas saistīta ar klientu privātuma un personas datu apstrādes pārkāpumiem. Lidosta 2023. gadā ir veikusi preventīvās darbības, lai nepieļautu vai novērstu nelabvēlīgu seku iestāšanos.

Pieejamība

RIX2

Piekluve ar sabiedrisko transportu

Nokļūšanai uz galvaspilsētu un atpakaļ pasažieri var izmantot uzņēmuma SIA “Rīgas satiksme” sabiedriskā transporta 22. autobusu, taksometra pakalpojumus, pārvadājumus ar vieglajiem automobiļiem tīmekļu vietnēs vai mobilajās aplikācijās, kā arī izmantojot koplietošanas automašīnas.

Sabiedriskā transporta pieturvieta atrodas Rīgas lidostas īstermiņa autostāvvietā P1 pie pasažieru termināļa. Sabiedriskais transports no Rīgas lidostas uz Rīgu kursē vairākas reizes stundā, vidēji ik pēc 20 minūtēm. Taksometru pakalpojumu saņemšana tiek nodrošināta tuvākajā brauktuvē pie termināļa vai aplikācijas lietotāji var izsaukt taksometrus Rīgas lidostas īstermiņa stāvvietā izveidotajā pasažieru uzņemšanas zonā.

No Rīgas lidostas pieejama arī starpvalstu autobusu satiksme, ko nodrošina šādu starptautisko pārvadājumu kompānijas: “Eurolines” ar maršrutiem uz Paņevežu un Viļņu, “FlixBus” ar maršrutiem uz Tallinu, Vīni, Viļņu, Bratislavu, Vāsu un Varšavu, “Ollex” ar maršrutiem uz Šauļiem, Plungi un Klaipēdu.

Rīgas lidostā pasažieriem un klientiem ir pieejamas trīs autostāvvietas, nodrošinot iespēju novietot 2 770 automašīnas. Procentuāli autostāvvietu kapacitāte (no stāvvietu kopskaita):

- P1 īstermiņa autostāvvietā – 10 %;
- P3 ilgtermiņa stāvvietā – 72 %;
- P4 ilgtermiņa stāvvietā – 18 %.

P1 īstermiņa autostāvvietā atrodas termināļa priekšplānā, pirms ielidošanas sektoriem E un C, savukārt P3 un P4 ilgtermiņa autostāvvietas atrodas dažu minūšu gājienā no Rīgas lidostas termināļa. Darbinieku un sadarbības partneru darbinieku vajadzībām tiek nodrošināta autostāvvietā P2.

Klientu ērtībām no ilgtermiņa autostāvvietām pieejams bezmaksas transfērs uz lidostas termināli un atpakaļ. Par P1 īstermiņa autostāvvietas izmantošanu, sagaidot vai pavadot pasažierus, pirmās 10 minūtes nav jāmaksā, pasažieriem ar invalīdu stāvvietas izmantošanas karti pirmās 30 minūtes nav jāmaksā (vienu reizi 24 stundu periodā). Visās autostāvvietās var norēķināties gan ar skaidru naudu, gan ar bankas karti, gan ar mobilo lietotni “Mobilly”. Autostāvvietu pakalpojumus var iegādāties, tos iepriekš rezervējot lidostas mājaslapā.

Informācija par lidostas autostāvvietām ir pieejama Rīgas lidostas mājaslapas sadaļā [“Autostāvvietas”](#).

Koplietošanas automašīnu saņemšanas un nodošanas vieta atrodas Rīgas lidostas ilgtermiņa autostāvvietā P3. Rīgas lidostā darbojas četri uzņēmumi, kas sniedz koplietošanas autonomas pakalpojumu, iznomāšanai piedāvājot mazemisiņu un bezemisiņu transportlīdzekļus. Rīgas lidostas teritorijā arī atrodas velonovietnes, kā arī pasažieriem ir iespēja savu velosipēdu glabāšanai nodot lidostas bagāžas glabātavā. Velo novietnes atrodas pie termināļa ēkas (blakus P1 īstermiņa autostāvvietai, starp E un C atlidošanām), kā arī paredzēta stāvvietā motociklu un mopēdu novietošanai.

Informācija par transporta veidiem nokļūšanai Rīgas lidostā un no tās ir apkopota lidostas mājaslapas sadaļā [“Transports”](#).

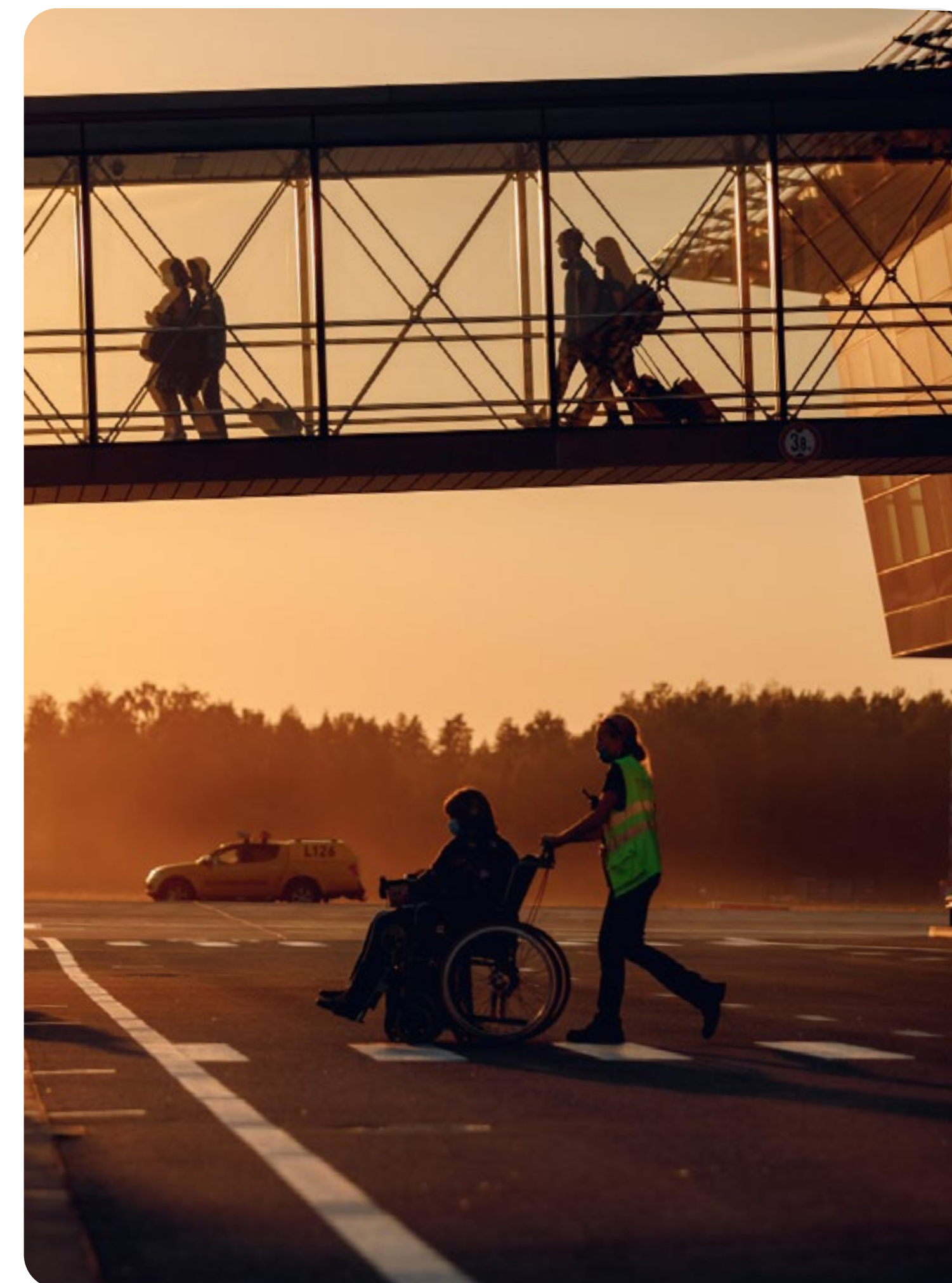
Piekluve cilvēkiem ar ierobežotām pārvietošanās spējām

3-3

Rīgas lidosta ir atbildīga par Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas EK Nr. 1107/2006 “Par invalīdu un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām tiesībām, ceļojot ar gaisa transportu” prasību ieviešanu un nodrošināšanu. Tajā ir iekļauta personāla apmācība un izpratnes par invaliditāti vairošana, vides pieejamība, infrastruktūras uzlabošana/pielāgošana un vienlīdzīga, harmoniska un nediskriminējoša PRM apkalpošana. Ņemot vērā Regulas Nr. 1107/2006 prasības, lidosta “Rīga” veicina vienlīdzīgu apkalpošanu visiem pasažieriem un lidostas “Rīga” viesiem. Rīgas lidostā uz EK Nr. 1107/2006 regulas prasību bāzes ir izstrādāts PRM apkalpošanas kvalitātes standarts. Lai pakalpojums tiktu nodrošināts atbilstoši prasībām, Rīgas lidostai ir izstrādāta Pasažieru ar ierobežotām pārvietošanās spējām apkalpošanas rokasgrāmata.

Investējot pasažieru infrastruktūras modernizācijā, 1974. gadā celtais lidostas pasažieru terminālis ir papildināts ar piebūvēm, pielāgotām PRM pasažieriem un atbilstošām pieejamas vides prasībām ikvienam cilvēkam neatkarīgi no viņa fiziskajām vai citām spējām.

2023. gadā no kopējām saņemtajām atzinībām lielākais skaits ir saņemts par PRM pakalpojumu kvalitāti (37).

PRM pakalpojums

PRM pakalpojums ir pieejams pasažieriem ar īslaicīgi vai pastāvīgi ierobežotām pārvietošanās spējām. Šis pakalpojums ir jāpiesaka iepriekš aviobiļešu iegādes brīdī. Ja biļete ir iegādāta mazāk nekā divas dienas pirms lidojuma, pakalpojumu var pieteikt elektroniski, rakstot uz e-pastu IPAsupervisor@riga-airport.com. Iepriekš pieteiktu PRM pakalpojumu lidosta nodrošina 10 minūšu laikā no tā aktivizēšanas brīža, bet iepriekš nepieteiktu – līdz pat 40 minūšu laikā.

Pakalpojums tiek nodrošināts no izsaukuma punkta līdz iekāpšanai gaisa kuģī, un tas ietver šādu palīdzību:

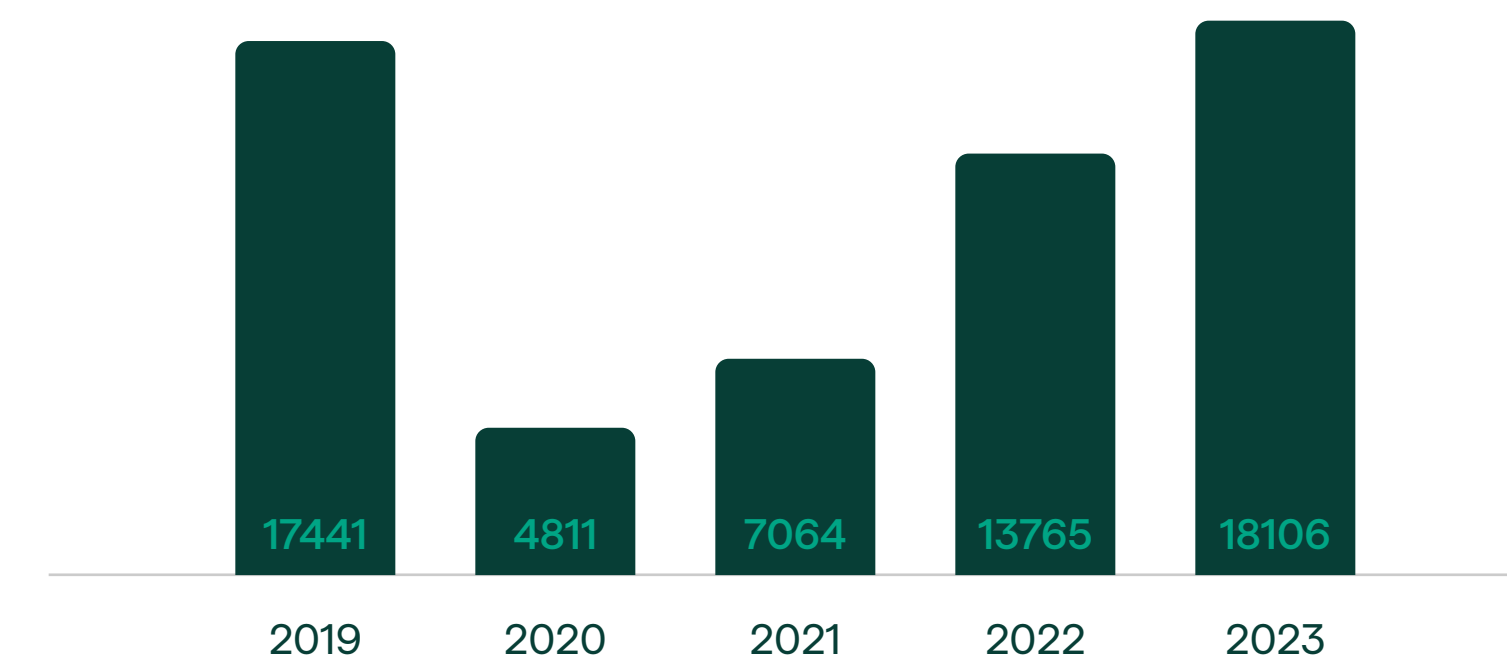
- reģistrēties lidojumam, nodot bagāžu, ratiņkrēslu vai citu palīg līdzekli, kuru pārvadāšanai ir apstiprinājusi lidojumam izvēlēta aviokompānija;
- veikt drošības, muitas un robežkontroles pārbaudi;
- apmeklēt veikalu, kafejnīcas vai biznesa zāles telpas;
- apmeklēt labierīcības;
- nokļūt no izlidošanas sektora līdz gaisa kuģa sēdvietai un pasažiera rokas bagāžas nolikšanu tai paredzētajā vietā.

Atlidojot uz Rīgas lidostu, tiek nodrošināta palīdzība:

- izkāpt no gaisa kuģa un nokļūt terminālī;
- nokļūt līdz atlidošanas zālei (ja pasažieris ir Latvijas rezidents), iziet muitas un robežkontroles pārbaudes, saņemt bagāžu, nokļūt līdz pasažiera nākamajam izvēlētajam punktam (lidostas teritorijā), kas ir autostāvvietā, taksometrs, sabiedriskais transports vai viesnīca;
- nokļūt līdz nepieciešamajam gaisa kuģu savienojumam (ja pasažieris lido transfērā) un iziet muitas un robežkontroles pārbaudes.

2023. gadā Rīgas lidostā tika apkalpoti par 32 % PRM pasažieru vairāk nekā 2022. gadā. Kopā 2023. gadā apkalpoti 18 106 PRM pasažieri. Attiecībā pret kopējo pasažieru skaitu 2023. gadā, PRM pasažieru īpatsvars ir 0,27 %.

PRM pasažieru daudzums pa gadiem
2019 – 2023

06 letekme uz vidi

Ietekme uz vidi

3-3

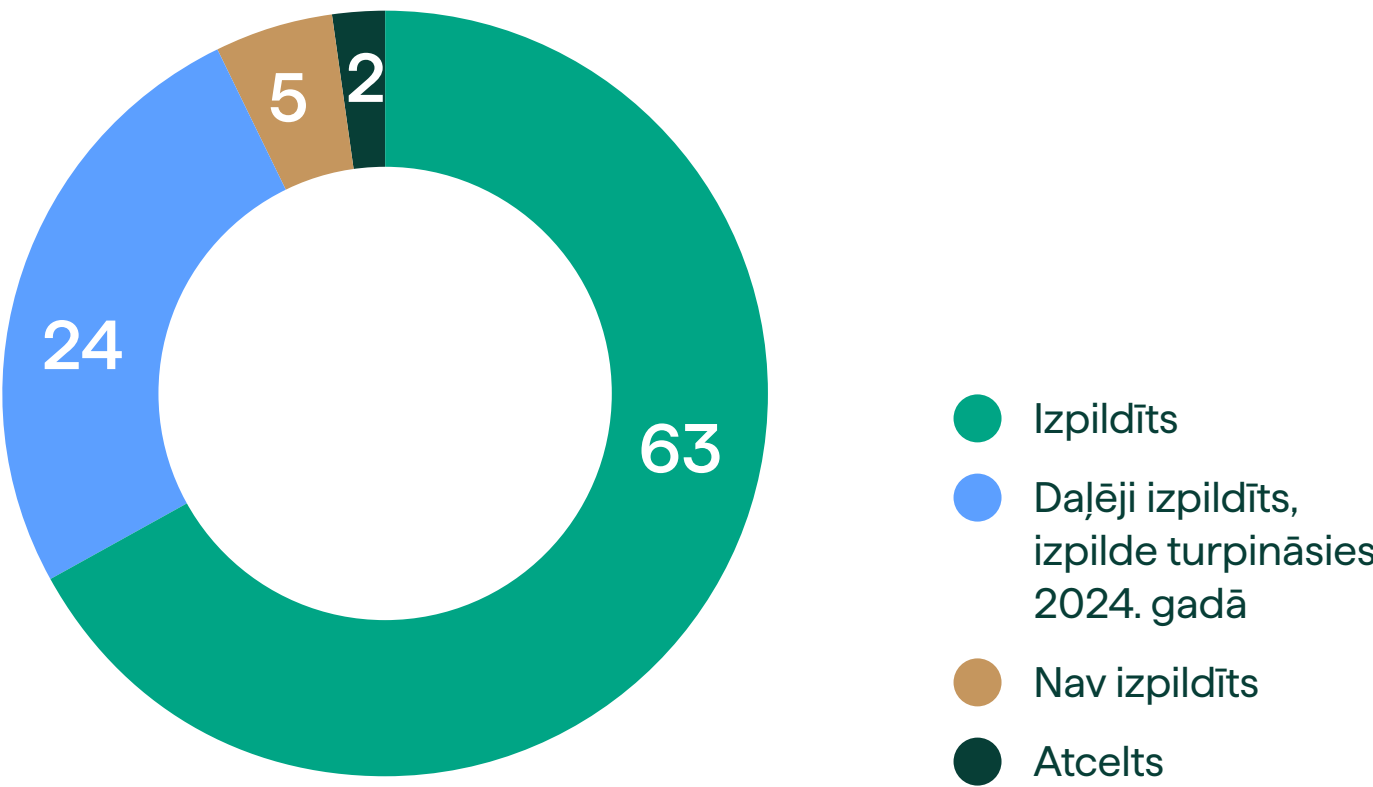
Rīgas lidostas vides un energopārvaldības politika ir vērsta uz ilgtspējīgu attīstību, apkārtējās vides saudzēšanu un rūpēm par sabiedrību kopumā. Lidostas pamatdarbība ir apkalpot gaisa kuģus un pasažierus, ekspluatēt lidlauku, kā arī uzturēt un attīstīt infrastruktūru saskaņā ar ilgtspējīgas attīstības pamatprincipiem, ievērojot vides, ekonomiskos un sociālos aspektus un pildot tiesību aktu normas, kā arī ISO 14001 un ISO 50001 standartu prasības.

Rīgas lidosta regulāri investē finanšu līdzekļus, lai nodrošinātu normatīvajos aktos noteiktās vides aizsardzības un energopārvaldības prasības, kā arī novērtē lidostas darbības atbilstību, lai nodrošinātu noteikto prasību izpildi.

Energopārvaldības sistēmas ieviešanu atbilstoši ISO 50001 standarta prasībām nosaka spēkā esošo normatīvo aktu prasības. Ja netiek pildītas energopārvaldības sistēmas prasības un investēti finanšu līdzekļi energopārvaldības sistēmas saistību izpildei, uzņēmumam pastāv risks maksāt energoefektivitātes nodevu Energoefektivitātes likumā noteiktā kārtībā un apjomā. 2023. gadā energoefektivitātes nodeva nav maksāta.

2023. gada Vides un energopārvaldības programmā tika iekļauti desmit mērķi, kā arī noteikti 49 uzdevumi un 94 aktivitātes noteikto mērķu sasniegšanai.

2023. gada Vides un energopārvaldības programmas izpilde

No 94 aktivitātēm pilnībā izpildītas 63 (67 %), 24 (27 %) – daļēji izpildītas un izpilde turpināsies 2024. gadā, piecas aktivitātes nav izpildītas, savukārt divu aktivitāšu izpilde atcelta.

Rīgas lidosta regulāri uzrauga nomnieku un lidlauka pakalpojumu sniedzēju vides prasību izpildi, organizējot vides inspekcijas. 2023. gadā pie nomniekiem un lidlauka pakalpojumu sniedzējiem veiktas astoņas vides inspekcijas. Kopš 2022. gada Rīgas lidosta ir uzsākusi 3. tvēruma emisiju

kartēšanu, to samazināšanā iesaistot arī nomniekus un lidlauka pakalpojumu sniedzējus.

2023. gadā veiktajā lidlauka pakalpojumu sniedzēju aptaujā, kurā piedalījās 29 respondenti, tika noskaidroti lidostas lietotāju vides aizsardzības un energoefektivitātes mērķi. Kā svarīgākos pasākumus savu emisiju mazināšanai lidlauka pakalpojumu sniedzēji min:

- pāreju uz ilgtspējīgas aviācijas degvielas izmantošanu;
- elektromobiļu iegādi;
- CO_{2e} emisiju samazināšanu;
- saules paneļu uzstādīšanu.

Lidostas lietotāju komitejā Rīgas lidosta informē lietotājus par savām uz ilgtspējīgu attīstību veiktajām aktivitātēm, kā arī lidostas lietotāju sagaidāmo iesaisti gan 3. tvēruma emisiju samazināšanā, gan atkritumu apsaimniekošanā. Saskaņā ar Rīgas lidostas Net Zero ceļa karti, 2025. gadā lidosta kvalificēsies ACA programmas 3. līmenim, kas paredz 2024. gadā izstrādāt detalizētu ieinteresēto personu iesaistes plānu.

Finanšu riski un ietekme saistībā ar klimata pārmaiņām

201-2

2023. gadā Rīgas lidosta turpināja identificēt un vērtēt ilgtspējas riskus, ņemot vērā lidostas Risku pārvaldības politiku, Eiropas ilgtspējas ziņošanas standarta projektu, Rīgas lidostas 2022. gadā izveidoto būtiskuma matricu un citu lidostu publiskoto informāciju par tām piemītošajiem riskiem.

Līdz šim identificētie ar klimata pārmaiņām saistītie risku veidi ir attiecināmi uz lidostas infrastruktūras bojājumiem vai ilgstošas lidostas darbības apturēšanas ekstremālu laikapstākļu (plūdi, vētras, karstums, migla) ietekmi, biežu ārkārtēju laikapstākļu mainību, kuru dēļ lidostai varētu būt jāpielāgo sava darbība un procesi. Tāpat ilgtspējas riski ir saistīti ar grūtībām identificēt ar klimatu saistītus pārejas notikumus (ja rodas 1,5°C vai lielāks vidējās temperatūras pieaugums), kā rezultātā, iespējams, var nebūt identificēti un ieviesti pasākumi šo notikumu ietekmes mazināšanai.

Tā kā ilgtspējas risku identificēšana un novērtēšana, tostarp finanšu ietekmes aplēšu noteikšana turpināsies 2024. gadā, šobrīd prognozējams, ka līdz ar klimata pārmaiņām, varētu pieaugt lidostas operacionālās izmaksas, kas saistītas ar procesu pielāgošanu klimata izmaiņām. Precīzāka informācija par ilgtspējas riskiem tiks publicēta nefinanšu paziņojumā par 2024. gadu.

Iesaiste klimata pārmaiņu mazināšanā

3-3

2009. gadā ACI Europe 18. gadskārtējā kongresa laikā Eiropas lidostas apņēmas samazināt CO₂ izmešus, lai sasniegtu galveno mērķi – kļūtu par oglekļa neitrālām lidostām. Mērķa sasniegšanai tika izveidota ACA programma. Šobrīd programmā ir akreditētas vairāk kā 554 lidostas visā pasaulē³⁰, kas mērķtiecīgi darbojas pie savas darbības dekarbonizācijas, tostarp Rīgas lidosta.

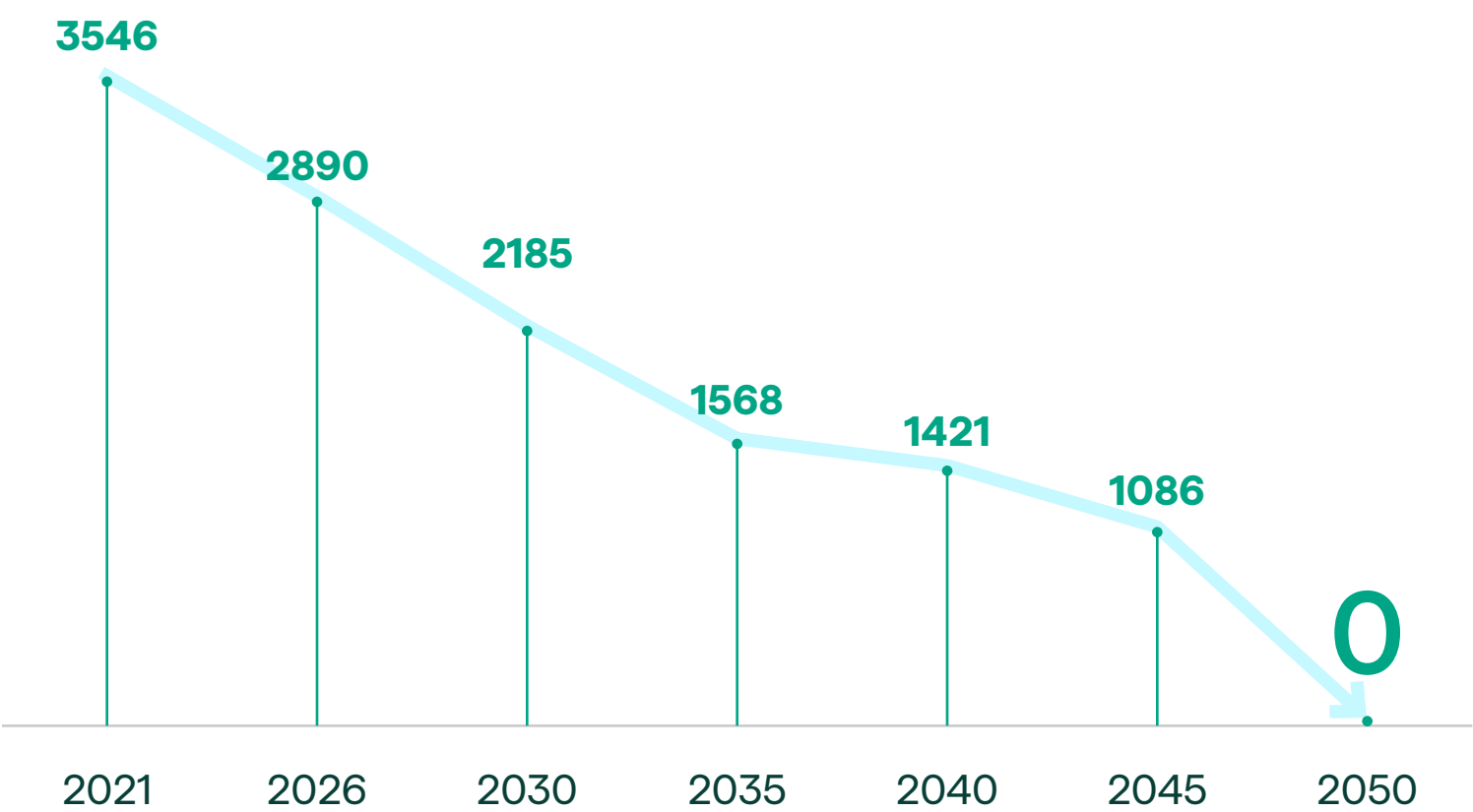
Rīgas lidosta rūpējas par siltumnīcefekta gāzu samazināšanu uzņēmuma kontrolētajos emisiju avotos un piedalās ACA programmā kopš 2015. gada (sertificējot 2014. gada emisijas). Līdz ar sertifikāciju ACA programmas 2.

līmenī 2020. gadā Rīgas lidosta sāka mērķtiecīgu darbu pie emisiju mazināšanas, lai tuvākajos gados sasniegtu 3. līmeni. No 2021. gada Rīgas lidosta CO_{2e} emisiju izvērtējumā iekļauj arī 3. tvēruma emisijas, kas nav lidostas tiešajā kontrolē, bet kuras rada lidlauka pakalpojumu sniedzēji un pasažieri, tādējādi emisiju mazināšanā iesaistot arī lidostas nomniekus, lidlauka pakalpojumu sniedzējus (piemēram, aviokompānijas) un pasažierus. CO_{2e} emisiju pārvaldībai Rīgas lidostā ir izstrādāts procesa apraksts “Siltumnīcas efekta gāzu emisijas pārvaldības nodrošināšana”, savukārt emisiju kartēšana un sertifikācija tiek nodrošināta, balstoties uz ACA programmas vadlīnijām. 2021. gadā Rīgas lidosta pievienojās ACI Net Zero iniciatīvai, kuras mērķis ir līdz 2050. gadam samazināt lidostas tiešās emisijas uz nulles līmeni. 2022. gadā Rīgas lidosta izstrādāja ceļa karti Net Zero mērķa sasniegšanai līdz 2050. gadam, savukārt 2024. gadā nolemts pārskatīt izstrādāto ceļa karti ar mērķi sasniegt Net Zero līmeni 2035. gadā.

³⁰ Avots: <https://www.airportcarbonaccreditation.org/participants.html>.

Emisiju samazināšana līdz 2050. gadam

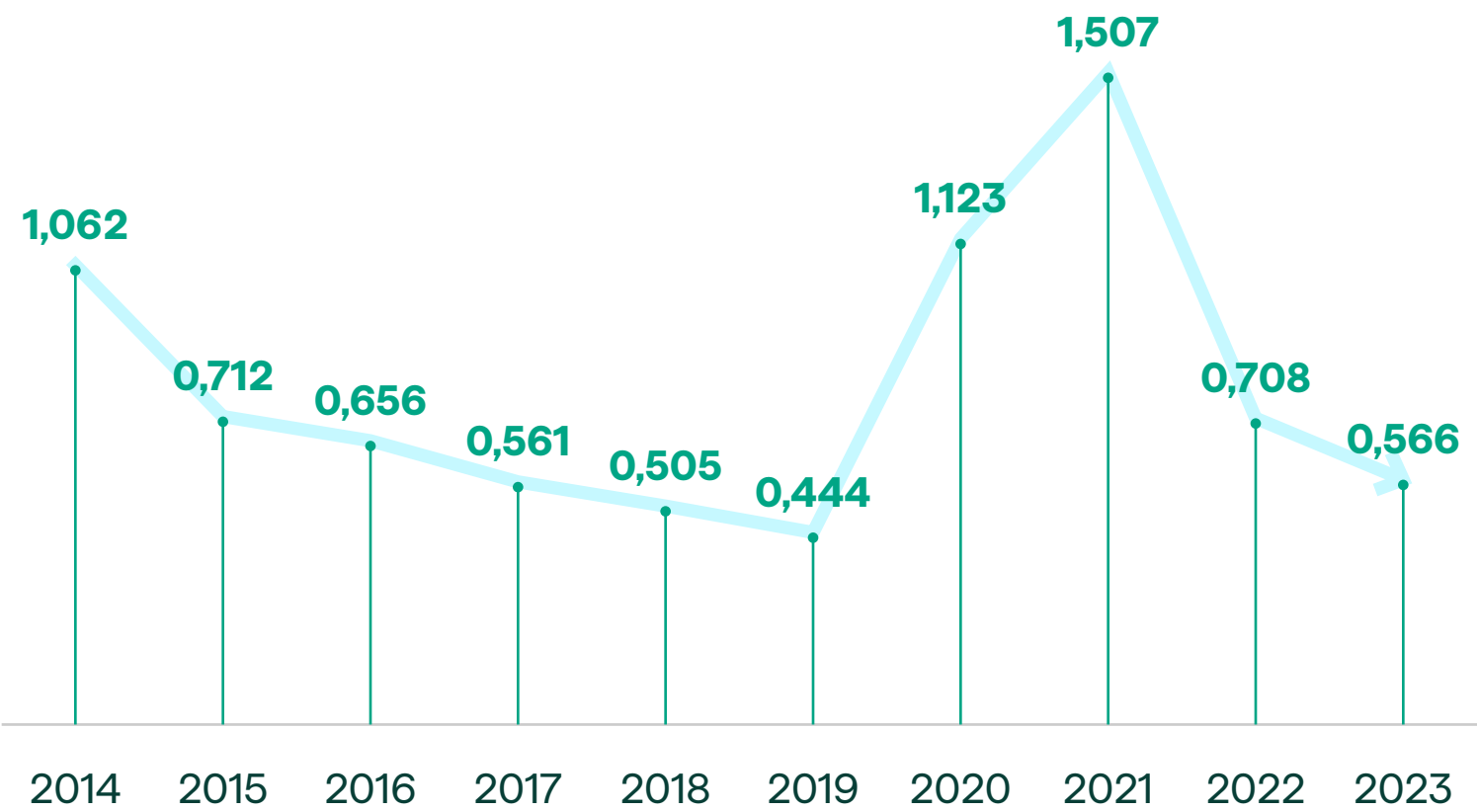
Šobrīd spēkā esošā Net Zero ceļa karte paredz pakāpenisku CO_{2e} emisiju samazināšanu līdz 2050. gadam. Lielākais samazinājums tiks panākts, mazinot CO_{2e} emisijas no elektroenerģijas. Nozīmīgs CO_{2e} emisiju samazinājums prognozējams arī no degvielas izmantošanas un siltumenerģijas ražošanas, veicot pāreju uz alternatīvajiem enerģijas resursiem. CO_{2e} emisijas no virsmu pretapledošanas un aukstuma aģentiem, kā arī atlikušās CO_{2e} emisijas, kuras nebūs iespējams samazināt, lidosta plāno kompensēt ar CO_{2e} piesaisti veicinošiem pasākumiem.

Būtiskākie pasākumi pārejai uz Net Zero paredz:

- **siltumenerģijas ražošanu no atjaunojamiem energoresursiem** – gāzes katla nomaiņu uz šķeldu vai granulu, esošo ēku energoefektivitātes uzlabošanu;
- **pāreju uz alternatīvo degvielu transportu** – pasažieru autobusu nomaiņu uz elektriskajiem autobusiem, vieglo transportlīdzekļu pakāpenisku aizstāšanu ar alternatīvās degvielas autotransportu līdz 2035. gadam, specializētās tehnikas aizstāšanu ar alternatīvās degvielas autotransportu līdz 2050. gadam, ar dīzeļdegvielu darbināmo ārējo strāvas avotu aizstāšanu ar stacionāriem strāvas avotiem un elektriskajiem ārējiem strāvas avotiem līdz 2030. gadam, intermodalitātes iespēju paplašināšanu;
- **elektroenerģijas ražošanu no atjaunojamiem energoresursiem** – saules paneļu parku ar jaudu līdz 7 MW izbūvi līdz 2035. gadam, vertikālo vēja ģeneratoru uzstādīšanu līdz 2030. gadam, CO_{2e} piesaistes pasākumu īstenošanu 2050. gadā;
- **efektīvu enerģijas izmantošanu** – perona un skrejceļa apgaismojuma nomaiņu uz efektīvu LED apgaismojumu līdz 2025. gadam, esošo ēku renovāciju un atjaunošanu;
- **mūsdienīga un pieprasījumam atbilstoša elektrotīkla izveidi**, lai laika gaitā līdzsvarotu piedāvājumu un pieprasījumu optimāli pārvaldīt elektroenerģiju Rīgas lidostā.

Rīgas lidostā ir izstrādāts CO₂ emisiju pārvaldības plāns 2023.–2025. gadam, lai sasniegtu Ilgtspējas stratēģijā izvirzīto klimata mērķi – samazināt CO_{2e} emisijas par 65 % salīdzinājumā ar 2014. gadu. Ilgtspējas stratēģijas mērķa izpilde 2023. gadā bija 26,55 %. CO₂ emisiju pārvaldības plānā 2023.–2025. gadam noteikts mērķis – sasniegt CO_{2e} emisiju līmeni 0,346 t CO_{2e}/pasažieri, kas par 39 % mazāk, nekā 2023. gadā sasniegtais rādītājs.

Lidostas radītās emisijas, TCO₂/1000 pasažieriem

CO₂ emisiju pārvaldības plāns ir papildināts ar rīcības plānu, kurā uzskaitīti projekti, kas būtu īstenojami tuvāko trīs gadu laikā CO_{2e} mazināšanai. Rīcības plānā iekļautās aktivitātes ļaus samazināt kopējo emisiju apjomu par 721,71 t līdz 2025. gadam.

2023. gadā turpinājās darbs pie infrastruktūras un inovāciju projektiem CO₂e emisiju mazināšanai:

- Rīgas lidosta un Lietuvas lidostu uzņēmums “Lietuvos oro uostai”, kopīgā projektā, piesaistot ES finansējumu, turpmākajos trīs gados modernizēs lidlauku elektroapgādes sistēmas. Elektroapgādes infrastruktūras modernizācijas projekts Rīgas lidostā paredz esošā elektrotīkla pārbūvi no pašreizējā 10 kV uz 20 kV tīklu un saules paneļu parka uzstādīšanu uz vairāku lidostas ēku jumtiem atjaunīgās enerģijas ieguvei;

- lai mazinātu radītās CO₂e emisijas un sekmētu klimata pārmaiņu mazināšanos, Rīgas lidosta 2023. gadā uzstādīja un 2024. gadā nodos ekspluatācijā savu pirmo saules paneļu parku ar jaudu 701 kW, kas no 2024. gada nodrošinās lidostu ar zaļo enerģiju (prognozētais saražotais elektroenerģijas apjoms 597,95 MWh gadā);
- 2025. un 2026. gadā paredzēta vēl divu saules paneļu parku uzstādīšana ar jaudu 348 kW un 2 MW, nodrošinot kopējo saražoto elektroenerģijas apjomu 2622,84 MWh gadā. Līdz ar to Rīgas lidosta 2025. gada ziņojumā iekļaus jaunu veiktspējas rādītāju – atjaunīgās enerģijas īpatsvaru kopējā enerģijas bilanci;
- Rīgas lidosta noslēdza līgumu, kas paredz 2024. gadā nomainīt deviņus ar dīzeļdegvielu darbināmus autobusus uz elektroautobusiem, samazinot fosilās degvielas izmantošanu;
- veicinot arvien lielāku elektrotransportlīdzekļu izmantošanu, Rīgas lidostā ir plānots uzstādīt papildu elektrouzlādes vietas, kā arī uzstādīt ātrās uzlādes vietas lidostas kontrolētajā teritorijā.

Siltumnīcefekta gāzu emisijas un to intensitāte

305-1, 305-2, 305-3, 305-4, 305-5

Lai novērtētu savas SEG emisijas, Rīgas lidosta izmanto ACA programmas vadlīnijas, kā arī tās nodrošinātā rīka “Acert 7” versiju. ACA vadlīnijas paredz iespēju emisiju aprēķināšanai, piemērot gan uz lokalizācijas vietu attiecināmos emisiju faktorus, gan uz tirdzniecības pamata aprēķinātos emisiju faktorus.

Rīgas lidosta veic aprēķinus, izmantojot uz lokalizācijas vietu attiecināmos emisiju faktorus. Pārsvarā emisijas tiek rēķinātas, izmantojot “Acert 7” rīkā iebūvētos emisiju faktorus, izņemot atsevišķus gadījumus, kur emisiju faktors ievadāms manuāli. Par elektroenerģijas emisijas faktoru pieņem normatīvajos aktos noteikto emisijas faktoru, bet siltuma enerģijas emisijas faktoru aprēķina no siltumenerģijas piegādātāja sniegtās informācijas.

...

	2019	2020	2021	2022	2023
Emisijas no sava tiešā patēriņa					
CO _{2e} emisijas, t	1403	718	1707	2 068	1 922
CH ₄ emisijas, t	-	-	0,057	0,069	-
N ₂ O emisijas, t	-	-	0,070	0,086	-
HFC emisijas, t	-	-	0,010	0,111	-
Biogēnās CO ₂ emisija metriskajās tonnās CO ₂ ekvivalenta ³¹ , t	25	23	23	21	-
Emisijas no iepirkātās enerģijas saražošanas					
CO _{2e} emisijas, t	2058	1540	1832	1742	1833
CH ₄ emisijas, t	-	-	-	-	-
N ₂ O emisijas, t	-	-	-	-	-
Ietekmes pušu emisijas					
CO _{2e} emisijas, t	-	-	285 506	401 562	Aprēķini būs 2024. gada septembrī un tiks publicēti pārskatā par 2024. gadu
CH ₄ emisijas, t	-	-	204	15	
N ₂ O emisijas, t	-	-	1	1	

Rīgas lidostas SEG emisiju protokolā tiek iekļautas gan tiešās, gan netiešās emisijas. Par lidostas tiešajām emisijām tiek uzskatītas tās emisijas, kas rodas no lidostas energoresursu pašpatēriņa un ir lidostas tiešā kontrolē. Netiešo emisiju apjomu veido lidostas sniegtie pakalpojumi, bet pati lidosta nav patērētājs un tai nav tieša kontrole pār emisijām. CO_{2e} emisijas attiecina uz relatīvo vērtību – apkalpoto pasažieru skaitu. Lidosta ir izstrādājusi CO₂ emisiju pārvaldības plānu 2023.–2025. gadam, kurā noteikta CO_{2e} emisiju pārvaldības un kontroles kārtība. Lidosta neapkopo datus par emisiju apjomu atsevišķām tehnikas vienībām vai atsevišķām aktivitātēm, bet rēķina kopējās CO_{2e} emisijas no energoresursu patēriņa.

2022. gadā izstrādājot CO₂ emisiju pārvaldības plānu, 2014. gads tika noteikts kā bāzes gads pirmā un otrā tvēruma emisijām, jo tas bija pirmais gads, kad tika veikts emisiju aprēķins. 2014. gadā fiksētās emisijas absolūtajās vienībās ir 5 114 t CO_{2e}, savukārt relatīvajās vienībās – 1,062 kg CO_{2e}/1 000 pasažieriem. Bāzes gads 3. tvēruma emisijām pagaidām netiek noteikts, jo ACA programmas 2. līmenī tiek veikta tikai 3. tvēruma emisiju kartēšana.

2023. gadā tikai mainīts emisiju aprēķināšanas rīks no “Acert 6.0” uz “Acert 7” un jaunā versija vairs neparedz iespēju aprēķināt CH₄ un N₂O emisijas.

³¹ Izmantots biodīzeļdegvielas emisiju faktors 2,5 kg CO_{2 eq}/l (9,45 kg/galonu jeb 2,5 kg/l) un etanola emisiju faktors 1,52 kg CO_{2e}/l (5,75 kg/galonu jeb 1,52 kg/l)
https://www.epa.gov/sites/default/files/2021-04/documents/emission-factors_apr2021.pdf

Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana

305-5

CO₂ emisiju pārvaldības plānā 2023.–2025. gadam izvirzīts mērķis 2025. gadā sasniegt 0,346 t CO_{2e} uz pasažieri. 2023. gadā Rīgas lidosta sasniedza 0,566 t CO_{2e} uz pasažieri.

Dati par projektu realizācijas rezultātā samazināto SEG emisiju apjomu 2023. gadā tiek aprēķināti līdz 2024. gada 1. jūnijam, tādēļ šajā ziņojumā ir iekļauti dati par emisiju samazinājumu 2022. gadā.

	Mērv.	2019. gads	2020. gads	2021. gads	2022. gads
Projektu rezultātā sasniegtais CO _{2e} emisiju samazinājums	t CO _{2e}	1,1	132	0,8	2,6

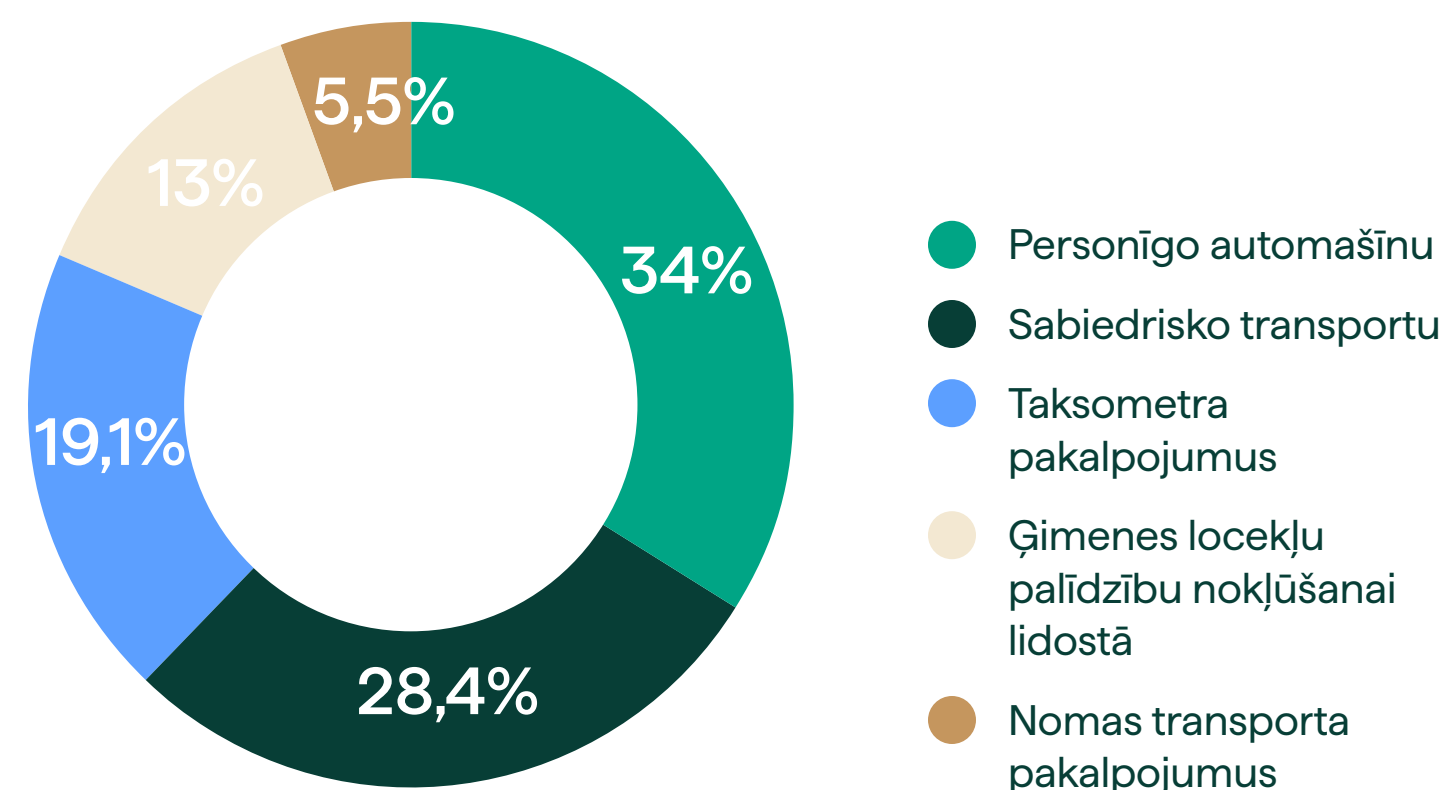
2023. gadā Rīgas lidosta turpināja veikt vairākas Ilgtspējas stratēģijā 2022.–2030. gadam noteiktās aktivitātes, kas ilgtermiņā sekmēs 3. tvēruma emisiju mazināšanu:

- Rīgas lidosta sāka darbu pie leinteresēto personu iesaistes plāna izstrādes, lai nodrošinātu to iesaisti CO_{2e} emisiju mazināšanā;
- 2023. gadā Satiksmes ministrija izveidoja darba grupu par ilgtspējīgas aviācijas degvielas ražošanas iespējām Latvijā, kurā sadarbībā ar iesaistītajām pusēm ilgtspējīgas aviācijas degvielas ieviešanai Latvijā līdzdarbojās arī Rīgas lidosta. 2024. gadā Rīgas lidosta turpinās darbu šajā darba grupā un nodrošinās ilgtspējīgas aviācijas degvielas ieviešanas koordinēšanu Rīgas lidostā;

- Rīgas lidostas P3 autostāvvietā tika uzstādītas divas auto uzlādes iekārtas, ar iespēju vienlaicīgi lādēt četrus auto. Tāpat lidostas teritorijā darbojas koplietošanas autonomas pakalpojums, par šo pakalpojumu vairāk sadaļā “Piekluve ar sabiedrisko transportu”;
- 2024. gadā Rīgas lidostā plānots turpināt attīstīt elektrotransportlīdzekļu uzlāžu infrastruktūru un uzstādīt jaunas elektrouzlādes iekārtas. Elektrouzlādes punktu izbūve lidlauka perona un tehniskajā zonā nepieciešama, lai līdz 2027. gadam varētu nomainīt daļu Rīgas lidostas izmantotā iekšdedzes transporta uz elektrotransportu un nodrošinātu atjaunojamo resursu pieejamību elektrotransporta uzlādei gan Rīgas lidostas, gan citu lidostā strādājošo pasažieru apkalpošanas uzņēmumu vajadzībām.

Lai veicinātu darbinieku radīto emisiju samazināšanu, Rīgas lidosta nodrošina attālinātā darba iespējamību darbiniekiem, kuriem to ļauj darba specifika, kā arī 2023. gadā Rīgas lidostas darbiniekiem bija pieejama kopā braukšanas aplikācija “Twogo”. Mazās atsaucības dēļ aplikācija kopš 2024. gada sākuma vairs netiek nodrošināta, bet 2024. gada pirmajā ceturksnī to plānots prezentēt citu lidostā darbošos uzņēmumu pārstāvjiem, ar mērķi kopīgi palielināt braucēju skaitu un aplikācijas pilnvērtīgāku izmantošanu, kas sekmēs 3. tvēruma emisiju mazināšanu.

Savukārt pasažieru aptaujas 2023. gadā dati liecina, ka lidostas pasažieri, lai nokļūtu lidostā, izmanto personīgo automašīnu (34 %), sabiedrisko transportu – autobusu (28,4 %), taksometra pakalpojumus (19,1 %), ģimenes locekļu palīdzību nokļūšanai lidostā (13 %) un nomas transporta pakalpojumus (5,5 %). Līdz ar to šo emisiju mazināšanai ir svarīgi līdzdarboties “Rail Baltica” dzelzceļa stacijas būvniecības procesā, izveidot piemērotu uzlādes infrastruktūru, kas motivētu elektrisko transportlīdzekļu izmantošanu, attīstīt plašāku koplietošanas automašīnu izmantošanu, sadarboties ar sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzējiem, lai uzlabotu lidostas sasniedzamību ar mazemisiju vai bezemisiju transporta līdzekļiem kā arī sadarboties ar vietējām pašvaldībām, lai veicinātu piemērotu velotransporta un mikro mobilitātes infrastruktūru.

Līdzdarbošanās ūdeņraža tehnoloģiju attīstībā

Ūdeņradis tiek uzskatīts par vienu no iespējamajiem dekarbonizācijas ceļiem pasaulē ar lielu izaugsmes potenciālu. 2023. gadā Rīgas lidosta piedalījās vairākos projektos, saistītos ar ūdeņraža izpēti un ūdeņraža tehnoloģiju demonstrēšanu:

- sadarbībā ar Latvijas Ūdeņraža asociāciju 18. septembrī visas dienas garumā lidlaukā notika ūdeņraža–elektriskā autobusa demonstrācija. Autobuss tika iesaistīts operatīvajā darbā un pārvadāja pasažierus starp termināli un gaisa kuģiem;

- sadarbībā ar vairākiem Latvijas uzņēmumiem, Latvijas Universitātes Cietvielu fizikas institūtu un tā fondu, Eiropas ilgtspējas nedēļā Rīgas lidosta piedalījās “deep science” hakatona “Hydrogen x Future Hackathon” organizēšanā. Hakatons bija veltīts aktuālajai ūdeņraža tematikai un atjaunojamajiem energoresursiem. Plašāk lasīt sadaļā “Sadarbība ar studentiem un jaunuzņēmumiem”.

Lai veicinātu emisiju samazināšanu, Eiropas klimata mērķu izpildi un gatavošanos ūdeņraža tehnoloģiju ieviešanai aviācijā, 2023. gada 1. novembrī tika uzsākts Interreg Baltijas jūras reģiona transnacionālās sadarbības programmas pamatprojekts “BSR HyAirport” par izpēti saistībā ar Baltijas jūras reģiona lidostās nepieciešamo infrastruktūru zaļās ūdeņraža izmantošanai gaisa kuģu un lidostas tehnikas darbināšanai.

Projektā līdzdarbojas 16 partneri – lidostas, lidsabiedrības, pētniecības iestādes un tehnoloģiju uzņēmumi no Skandināvijas, Baltijas valstīm, Polijas un Vācijas. Projekta aktivitātes paredzēts īstenot līdz 2026. gada 31. oktobrim. Projekta mērķis ir radīt priekšnosacījumus lidostu infrastruktūras pielāgošanai ar ūdeņradi darbināmu gaisa kuģu lidojumiem, sagatavotu lidostas zaļās ūdeņraža uzglabāšanai, apstrādei un piegādei kā nākotnes enerģijas avotam aviācijā.

Ūdeņraža alianses sastāvā Rīgas lidosta 2023. gadā līdzdarbojās likumdošanas un kopprojektu fokusa grupās.

ES Taksonomija

ES Taksonomijas mērķis ir iedibināt vienotu klasifikācijas sistēmu, lai noteiktu, kuras saimnieciskās darbības un investīcijas ir uzskatāmas par vides ziņā ilgtspējīgām. Taksonomijas regulā (ES) 2020/852 izvirzīti seši vides mērķi:

1. klimata pārmaiņu mazināšana;
2. pielāgošanās klimata pārmaiņām;
3. ilgtspējīga ūdens un jūras resursu izmantošana un aizsardzība;
4. pāreja uz aprites ekonomiku;
5. piesārņojuma novēršana un kontrole;
6. bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana.

Lai gan Rīgas lidostai no 2026. gada nefinanšu paziņojumā būs jāziņo, cik lielu daļu no apgrozījuma, kapitālizdevumiem un darbības izmaksām veido taksonomijai piederīgas un taksonomijai atbilstīgas saimnieciskās darbības, gatavojoties Korporatīvās ilgtspējas ziņošanas prasībām, Rīgas lidosta pakāpeniski ievieš ziņošanu par taksonomijai piederīgajām un atbilstīgajām darbībām. Nefinanšu paziņojuma par 2023. gadu pielikumā “ES taksonomijas tabulas” Rīgas lidosta ir publicējusi taksonomijai piederīgās un atbilstīgās darbības pirmajiem diviem taksonomijas vides mērķiem.

Tā kā tehnisko kritēriju kopums pārējiem četriem vides mērķiem ir piemērojams no 2024. gada 1. janvāra, tad pilnīgs taksonomijai atbilstošais saimnieciskās darbības kopums tiks atspoguļots nefinanšu paziņojumā par 2025. gadu.

Lai darbību varētu atzīt par vides ziņā ilgtspējīgu, saimnieciskajai darbībai ir jāatbilst šādiem četriem nosacījumiem:

- būtiski jāsekmē viens vai vairāki vides mērķi;
- nedrīkst radīt būtisku kaitējumu pārējiem vides mērķiem;
- jāatbilst tehniskās pārbaudes kritērijiem;
- jāievēro minimālie sociālie aizsardzības pasākumi.

Pirmās trīs darbības veiktas saskaņā ar Deleģētās regulas (ES) 2021/2139 tehniskās pārbaudes kritērijiem.

Kapitālizdevumi

Taksonomijai piederīgo un atbilstīgo darbību īpatsvars kapitālizdevumos noteikts, vērtējot veiktos kapitālieguldījumus konkrētās investīciju grupās un detalizētāk projektu griezumā.

2023. gadā lielākie taksonomijai piederīgie kapitālieguldījumi veikti lidostas teritorijas infrastruktūrā, autotransporta, tehnikas un perona aprīkojuma nomaiņā, kā arī elektroapgādes infrastruktūras attīstībā. Vairāk kā pusi no šiem ieguldījumiem – 3,2 milj. EUR veido investīcijas tehnisko dienestu ēkā, kas pēc tās pabeigšanas, kļūs par energoefektīvu un modernu darba vietu lidostas darbiniekiem. Kopumā taksonomijai piederīgo kapitālieguldījumu apjoms 2023. gadā sasniedz 6,1 milj. EUR.

Ieņēmumi

Taksonomijai piederīgo un atbilstīgo darbību īpatsvars ieņēmumos noteikts, izvērtējot investīcijas, kas veiktas lidostas elektroapgādes infrastruktūras modernizēšanā un taksonomijai piederīgos kapitālieguldījumus, kuri veicinās tiešo pasažieru pieredzes uzlabošanu izmantojot lidostas pakalpojumus. 2023. gada beigās lidostas ilgtermiņa autostāvvietā P3 tika uzstādītas četras elektroauto uzlādes stacijas ar jaudu līdz 22 kW. Sagaidāms, ka P3 ilgtermiņa stāvvietā izvietotie elektroauto lādētāji klientiem būs pieejami no 2024. gada 2. ceturkšņa.

Darbības izmaksas

Taksonomijai piederīgo un atbilstīgo darbību īpatsvars darbības izmaksās noteikts, vērtējot izmaksas pēc to tipa, piemēram, sistēmu uzturēšana, siltumapgāde un citas. 2023. gadā darbības izmaksās lielāko pozīciju ieņēma ēku energoefektivitātes mērīšanas, regulēšanas un kontroles instrumentu un ierīču uzstādīšana, uzturēšana un remonts, kas veidoja 84 % no visām taksonomijai piederīgo un atbilstīgo darbību izmaksām, bet ieguldījumi energoefektivitātes aprīkojuma uzstādīšanā, apkopā un remontā sasniedz 14 %. Taksonomijai piederīgo, bet neatbilstīgo darbību sadaļā nozīmīgu apjomu veidoja siltumapgādes un elektroauto izmaksas.

Enerģijas patēriņš

302-1

Rīgas lidostas darbības nodrošināšanai tiek izmantoti vairāki energoresursi – kurināmais, elektroenerģija un degviela, nodrošinot siltumapgādi, elektroapgādi un transportlīdzekļu darbību.

Elektroenerģija nodrošina termināļu un tehnisko dienestu ēku elektroapgādi, kā arī dzesēšanas sistēmu darbību. Elektroenerģiju patērē lidlauka un publiskās zonas āra apgaismojumam, kā arī dažādu iekārtu un transportlīdzekļu darbināšanai. Lielākie elektroenerģijas patērētāji Rīgas lidostā ir termināļi, administrācijas ēkas komplekss un perona apgaismojums. Tāpat nozīmīgi elektroenerģijas patērētāji ir ielu apgaismojums, gaisa kuģu stāvvietas un skrejceļa apgaismojums. Visu iegādāto elektroenerģiju Rīgas lidosta neizlieto savām vajadzībām, bet daļu pārdod teritoriju nomniekiem un lidlauka pakalpojumu sniedzējiem.

Siltumenerģiju lidostas ēku apkures un karstā ūdens sagatavošanai nodrošina katlu māja, kurā enerģijas iegūšanai izmanto atjaunīgo energoresursu – šķeldu un dabasgāzi. Siltumenerģiju Rīgas lidostai piegādā SIA “Industry service

partner”, kas nodrošina arī lidostas ventilācijas sistēmu darbību. Daļu no iepirktās siltumenerģijas Rīgas lidosta pārdod nomniekiem.

Transportlīdzekļu un iekārtu darbināšanai Rīgas lidosta izmanto dīzeļdegvielu, benzīnu un elektrību. Degvielu uzpilda gan Rīgas lidostas degvielas uzpildes punktā, gan arī iegādājas degvielas uzpildes stacijās ārpus lidostas. No 2022. gada 1. jūlija līdz 2023. gada 31. decembrim atjaunīgo energoresursu īpatsvars Rīgas lidostas izmantotā autotransporta degvielā ir 0 %, pamatojoties uz MK 2000. gada 26. septembra

noteikumu Nr. 332 “Noteikumi par benzīna un dīzeļdegvielas atbilstības novērtēšanu” grozījumiem, kas paredz nepiemērot biodegvielas piejaukumu degvielai.

Enerģijas uzskaitē un aprēķins balstīts uz mērījumiem, piegādes dokumentāciju un uzņēmuma iekšējo resursu uzskaiti. Rīgas lidosta degvielas patēriņu uzskaita litros par katru kalendāro mēnesi, tādēļ enerģijas patēriņa datu apstrādē mērvienība “litri” ir pārveidota uz “MWh”, izmantojot Rīgas lidostas energopārskatā iekļauto metodoloģiju.

Energoresurss	Mērvienība	2019. gads	2020. gads	2021. gads	2022. gads	2023. gads
Rīgas lidostas energoresursu patēriņš						
Elektroenerģija	MWh	13 209,45	12 308,88	15 734,02	15 681,83	16 157,93
Siltumenerģija	MWh	9 136,81	6 866,37	8 886,80	7 349,29	7 072,95
Dīzeļdegviela	MWh	8 018,76	2 544,86	4 605,90	5 320,46	5 343,35
Benzīns	MWh	353,56	205,99	198,85	215,37	291,83
Kopā	MWh	30 718,58	21 926,09	29 425,57	28 566,95	28 866,06
Nomniekiem nodotais energoresursu apjoms						
Elektroenerģija	MWh	15 919,17	13 777,87	14 846,15	15 264,38	14 978,17
Siltumenerģija	MWh	2 444,93	1 981,63	2 525,16	2 345,77	2 240,56
Kopā	MWh	18 364,10	15 759,50	17 371,31	17 610,15	17 218,73

2023. gadā Rīgas lidostas siltumenerģijas patēriņš bija 7 072,95 MWh, kas ir samazinājies par 276,34 MWh jeb 3,76 %, salīdzinot ar 2022. gadu. Salīdzinot ar 2019. gada Rīgas lidostas siltumenerģijas patēriņu, 2023. gada siltumenerģijas patēriņš ir samazinājies par 2 063,86 MWh jeb 22,59 %, bet, salīdzinot ar 2021. gada siltumenerģijas patēriņu, 2023. gadā siltumenerģijas patēriņš ir samazinājies par 1 813,85 MWh jeb 20,41 %.

Siltumenerģijas patēriņš 2023. gadā ir samazinājies, jo tika īstenoti energotaupības pasākumi, kas plašāk aprakstīti sadaļā “Energoefektivitāte”.

2023. gadā Rīgas lidostas elektroenerģijas patēriņš ir palielinājies par 476,1 MWh jeb 3,04 %, salīdzinot ar 2022. gadu. Elektroenerģijas patēriņš 2023. gadā ir par 86,78 MWh jeb 0,54 % lielāks nekā 2019. gada elektroenerģijas patēriņš. Rīgas lidostas elektroenerģijas patēriņš ir sasniedzis 2019. gada elektroenerģijas patēriņa līmeni, bet jāņem vērā, ka 2023. gadā Rīgas lidostā apkalpoto pasažieru, lidojumu un gaisa kravu skaits nav sasniedzis 2019. gada līmeni jeb tādu līmeni kāds aviosatiksmē bija vērojams pirms Covid-19 pandēmijas radītās ietekmes.

2023. gadā Rīgas lidostas elektroenerģijas patēriņš dzesēšanas sistēmu darbināšanai bija 518,19 MWh, kas ir iekļauts kopējā elektroenerģijas patēriņā. Rīgas lidosta atsevišķi nomniekiem nenodrošina dzesēšanu kā maksas pakalpojumu, bet nodrošina Rīgas lidostas termināļos optimālu iekštelpu temperatūru.

Rīgas lidosta 2023. gadā patērēja 568 442 l jeb 5 343,35 MWh dīzeļdegvielas, kas ir par 0,43 % vairāk nekā 2022. gadā un par 13,58 % vairāk nekā 2019. gadā. Savukārt patērētā benzīna apjoms bija 31 837 l jeb 291,83 MWh, kas ir par 35,51 % vairāk nekā 2022. gadā, bet par 0,39 % mazāk nekā 2019. gadā. Rīgas lidostas lielākie dīzeļdegvielas patērētāji 2023. gadā bija pasažieru un kravu apkalpošanas tehnika un perona un skrejceļu tīrīšanas tehnika. Rīgas lidostas lielākie benzīna patērētāji 2023. gadā bija lidlauka tehnika un pasažieru un kravu apkalpošanas tehnika. Būtisks dīzeļdegvielas un benzīna patēriņa pieaugums 2023. gadā ir novērojams ziemas mēnešos (janvāris, februāris, novembris, decembris), kas skaidrojams ar to, ka degvielas patēriņu ietekmēja laikapstākļi – sniega tīrīšana no perona un skrejceļa.

Energoefektivitāte

302-3, 302-4

Lai noteiktu energopārvaldības sistēmas darbības efektivitāti un izvirzīto mērķu izpildi, Rīgas lidosta veic regulāru darbības rādītāju kontroli. Vienu reizi ceturksnī Energopārvaldības sistēmas darba grupā skata ceturkšņa patēriņa rādītājus un analizē cēloņus patēriņa novirzēm, kas pārsniedz 15 %. Elektroenerģijas izmantošanas efektivitātes noteikšanai vērtē elektroenerģijas patēriņu (MWh) attiecībā pret apkalpoto satiksmes vienību skaitu, savukārt siltumenerģijas energoefektivitātes noteikšanai vērtē siltumenerģijas patēriņu (MWh) attiecībā pret apkurināmo platību (m²).

Lidosta neapkopo datus, kāds apjoms no siltumenerģijas apjoma tiek saražots no atjaunojamajiem energoresursiem, bet gan datus, kāds emisiju apjoms rodas no katra kurināmā veida un kādu emisiju procentuālo apjomu tas veido. 2023. gadā procentuālais CO_{2e} emisiju apjoms pēc kurināmā veida šķeldai bija 91,89 % savukārt dabasgāzei 8,11 %.

Darbības rādītājs	2019. gads	2020. gads	2021. gads	2022. gads	2023. gads
Elektroenerģija, MWh/SV ³²	0,0021	0,0055	0,0060	0,0028	0,0024
Siltumenerģija, MWh/m²	0,269	0,238	0,308	0,255	0,104

2023. gadā Vides un energopārvaldības programmā tika izvirzīts mērķis nepalielināt Rīgas lidostas kopējo elektroenerģijas patēriņu virs 0,0030 MWh uz vienu apkalpoto satiksmes vienību, kas ir izpildīts. Energoefektivitātes indekss elektroenerģijai 2023. gadā ir 0,0024 MWh/SV, kas ir par 15,55 % mazāks nekā 2022. gadā sasniegtais energoefektivitātes rādītājs.

2023. gadā Rīgas lidostā tika īstenoti vairāki energoefektivitāti uzlabojoši pasākumi, kas saistīti ar elektroenerģijas patēriņa

samazināšanu apgaismojumam – vairākās lidostas ēkās notika esošā apgaismojuma nomaiņa uz LED apgaismojumu.

2023. gada Vides un energopārvaldības programmā tika izvirzīts mērķis nepalielināt Rīgas lidostas siltumenerģijas patēriņu virs 0,120 MWh uz 1 m² apkurināmās platības, kas ir izpildīts. Attiecībā pret apkurināmo telpu platību, 2023. gadā patērētās siltumenerģijas apjoms salīdzinājumā ar 2022. gadu ir samazinājies un 2023. gadā sasniedza 0,104 MWh/m² jeb 59,18 % samazinājumu.

 ³² Satiksmes vienība ir 1 pasažieris vai/un 100 kg apkalpotās kravas.

Lai nodrošinātu enerģijas racionālu izmantošanu un pārvaldību, sekmētu Rīgas lidostas ilgtspējīgu attīstību un sasniegtu izvirzītos mērķus energoefektivitātes uzlabošanai un klimata pārmaiņu ierobežošanai, 2023. gada 17. maijā Rīgas lidosta ieviesa enerģijas taupības pasākumu kopumu. Būtiskākie taupības pasākumi ietvēra:

- apgaismojuma intensitātes optimizāciju gan lidostas iekštelpās, gan ārpus telpām, koplietošanas telpās to samazinot par 20 %, kur tas tehniski iespējams un netiek pārkāpti normatīvi;
- darba telpās apsildes temperatūru nodrošināt līmenī 19-20° C, ārpus darba laika samazinot temperatūru līmenī 16-17° C. Telpās, kurās ikdienā neuzturas darbinieki vai uzturas īsu laiku, temperatūru samazināt līdz tehniski pieļaujamai zemākai temperatūrai;
- darba telpu dzesēšanu ar kondicionieri veikt, aizverot logus un durvis, un uzsākt pirms iestājusies augstākā āra gaisa temperatūra, to veicot no rītiem, un nodrošinot, ka dzesēšanas laikā darba telpās temperatūra nav zemāka par 21° C, obligāti veikt kondicioniera izslēgšanu pēc darba laika beigām;
- serveru telpās gaisa temperatūru, mazinot kondicionieru jaudu, paaugstināt līdz 24° C;
- prasības iegādāties tikai A, B energoefektivitātes klases sadzīves tehniku;

- darbinieku un nomnieku informēšanas un izglītošanas pasākumus.

Attiecībā uz enerģijas racionālu izmantošanu un energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem notiek informatīvi un izglītojoši pasākumi lidostas darbiniekiem –

organizētas apmācības energopārvaldības procesa pilnveidošanai darbiniekiem, kas iesaistīti energopārvaldības procesa nodrošināšanā. Darbinieku virtuvēs un citās telpās pie gaismas slēdžiem izvietots atgādinājums par gaismas izslēgšanu, neatrodoties telpā.

Ūdens patēriņš

3-3

Ūdens ir viens no nozīmīgākajiem dabas resursiem Rīgas lidostā, kura kvalitāte un kvantitāte katru gadu tiek novērtēta ar iekšēji izstrādātu procedūru, akreditētām metodēm un piemērojot LV normatīvo aktu prasībām ūdens resursu apsaimniekošanā un aizsardzībā. Nozīmīgākie ūdens patēriņa virzieni ir pasažieru un darbinieku nodrošināšana ar kvalitatīvu dzeramo ūdeni un ūdens izmantošana tehnisko procesu nodrošināšanai. Ūdens kvalitātes kontroli Rīgas lidostā veic akreditēta uzņēmuma speciālisti, savukārt tā testēšana notiek vairākās akreditētās Latvijas laboratorijās. Par testēšanas rezultātiem tiek informēti iesaistīto lidostas struktūrvienību vadītāji un speciālisti, aviokompānijas un citas iesaistītās puses.

Rīgas lidostā ūdens kvalitātes un kvantitātes novērtēšanai ir izstrādāta un apstiprināta ikgadēja monitoringa programma, kā arī ir izstrādāts iekšējais process – Vides monitoringa veikšana un datu analīze, kas nosaka pienākumu un atbildību sadali starp Rīgas lidostas darbiniekiem, struktūrvienībām un citām iesaistītajām pusēm. Ūdens kvalitātes izvērtēšanas noslēdzošajā posmā tiek sagatavoti individuāli izvērtējumi,

robežvērtību pārsniegumu gadījumos ļaujot identificēt iespējamās pārsniegumu cēloņus, kā arī vajadzības gadījumā nekavējoši uzsākt darbības ūdens kvalitātes atjaunošanai un uzlabošanai.

Ilgtspējas stratēģijā 2022.–2030. gadam ir izvirzīts mērķis uzlabot dzeramā ūdens kvalitāti lidostā un veicināt ūdens resursu racionālu patēriņu, nepieļaujot ūdens patēriņa palielināšanos uz pasažieri virs 0,011 m³.

2023. gadā šo mērķi izdevās sasniegt, gan ņemot vērā ūdens patēriņa rādītāju uz vienu pasažieri (skatīt nodaļā “Ūdens ieguve un patēriņš”), gan ūdens paraugu testēšanas pārskatu rezultātus, kas apliecina ūdens kvalitāti.

Ūdens ieguve un patēriņš

303-1, 303-5

Ūdeni Rīgas lidosta iegūst no trīs pazemes ūdens ieguves urbumiem. Pēc ūdens ieguves notiek ūdens atdzelžošana un mīkstināšana, lai tas atbilstu dzeramā ūdens kvalitātes prasībām, pēc izlietošanas viss iegūtā ūdens apjoms (izņemot nelielu daļu, kas tiek izlietots mazgāšanas angārā) tiek nodots SIA “Rīgas ūdens” attīrīšanai. Ūdens patēriņa limiti, sasniedzamie kvalitātes rādītāji un kontroles biežums ir noteikti valsts normatīvajos aktos un piesārņojošās darbības atļaujā. Par iegūtā dzeramā ūdens apjomu un veiktajiem kvalitātes un kvantitātes monitoringa rezultātiem reizi gadā normatīvajos aktos noteiktā kārtībā uzņēmums informē kontrolējošās iestādes.

Reizi ceturksnī vides aizsardzības speciālists veic ūdens ieguves urbumu statisko un dinamisko līmeņu mērījumus ar speciālu līmeņrādi. Par mērījumiem tiek sagatavoti protokoli un tie ļauj novērtēt pazemes ūdens pieplūdes atjaunošanās ātrumu ieguves urbumos, kā arī urbumu darbību. Vienā no urbumiem regulāri tiek fiksēta pazemināta darbība, taču tas kopumā nerada apdraudējumu kopējai ūdens apgādes sistēmai lidostā. Ūdens ieguve no katra urbuma tiek regulēta

tā, lai tā neradītu iespējamus ģeofizikālos apdraudējumus, piemēram, depresiju piltuvju veidošanos.

Ūdens resursu pieejamība lidostā, kā arī ieviestie tehniskie un organizatoriskie kontroles mehānismi nodrošina ūdens ieguvī īstermiņā un ilgtermiņā. Iegūto ūdeni patērē ne tikai lidostas vajadzībām, bet saskaņā ar savstarpēji noslēgtiem komunālo pakalpojumu līgumiem, to piegādā arī lidostas nomniekiem un lidlauka pakalpojumu sniedzējiem.

Lielākais ūdens patēriņš veidojas terminālī (tai skaitā sanitārām vajadzībām), administrācijas ēkās un tehnikas mazgāšanas angārā. 2023. gadā salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu nedaudz pieauga Rīgas lidostas tiešais patēriņš, patērējot nedaudz mazāk par pusi no iegūtā ūdens apjoma.

Ļoti nelielos daudzumos dzeramo ūdeni 18,9 l polikarbonāta pudelēs un 0,5 l pudelēs uzņēmumam piegādā ārpakalpojuma sniedzējs.

Ūdens uzkrāšanai nav būtiskas ietekmes uz ūdens patēriņu – to uzkrāj nelielos apjomos ūdenstornī, lai nodrošinātu ūdens piegāžu nepārtrauktību.

Datus par Rīgas lidostas ūdens patēriņu iegūst no verificētiem ūdens skaitītājiem. Lidostas nomnieku patēriņu galvenokārt iegūst no verificētiem ūdens skaitītājiem, neliela daļa nomnieku ūdens patēriņa ir aprēķināta piemērojot apstiprināto metodiku. Metodiku ūdens patēriņa aprēķināšanai piemēro tiem nomniekiem, kam tehniski nav iespējams uzstādīt ūdens skaitītājus (nav izveidota pieslēguma vieta ūdensvadam), piemēram, atsevišķiem veikaliem terminālī. Procesa uzraudzības nodrošināšanai pie atbildīgās struktūrvienības regulāri tiek veiktas vides inspekcijas, kā arī iekšējie un ārējie auditi.

Rīgas lidosta neiegūst ūdeni no teritorijām, kurās ir ūdens deficīts³³.

2023. gadā notika telpu apsekošana un identificētas vietas, kur tehniski ir iespējams pieslēgt ūdens sagatavošanas iekārtas ūdensvadam, bet projektu neizdevās pabeigt, jo nepieciešams izveidot papildus elektrības pieslēguma vietas – to plānots turpināt 2024. gadā. Tāpat 2023. gadā pasažieru termināļa labierīcībās tika izvietots materiāls par racionālu ūdens patēriņu.

	2019. gads	2020. gads	2021. gads	2022. gads	2023. gads	% 2023. pret 2022. gadu
Ūdens ieguve, m³						
Pazemes urbumi	137 238	80967	75 824	106 414	113 652	+6,8
Citi avoti (polikarbonāta pudeles)	146	115	104	139	143	+2,88
Kopā	137 384	81082	75 928	106 553	113 795	+6,79
Ūdens patēriņš, m³						
Lidosta	67 389	28 040	30 463	54 064	56 698	+4,87
Nomnieki un lidlauka pakalpojumu sniedzēji	69 995	52 927	45 361	52 350	56 954	+8,79
Kopā	137 384	80 967	75 824	10 6414	113 652	+6,8
Ūdens patēriņš (m³ / 1 pasažieris)	0,0086	0,0139	0,0129	0,0100	0,0086	-14 %

³³ Pazemes ūdeņu krājumu bilance, 2023. VSIA "Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs". Pieejams: https://videscentrs.lv/gmc.lv/files/Zemes_dziles/Pazemes_udenu_krajumu_balances/2022/Pazemes_udenu_krajumu_bilance_2022.pdf Nikodemus, O., Kļaviņš, M., Krišjāne, Z., Zelčs, V. (zin. red.). 2018. LATVIJA. ZEME, DABA, TAUTA, VALSTS. Rīga, Latvijas Universitātes Akadēmiskais apgāds.

Notekūdeņu un augsnes piesārņojuma pārvaldība

3-3

Ņemot vērā Rīgas lidostas darbības specifiku, lidostai ir būtiska notekūdeņu pārvaldība. 2022. gadā tika veikti grozījumi B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujā, kā rezultātā VVD precizēja atļaujā nosacījumus notekūdeņu paraugu ņemšanas biežumam un kvalitātes kontrolei. Prasības notekūdeņu pārvaldībā ir noteiktas B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas C sadaļas 9. punktā, Rīgas lidostas kalendārajā ūdens monitoringa plānā un iekšējā procesā – Vides monitoringa veikšana un datu analīze.

Lidosta, veicot notekūdeņu kvalitātes kontroli, pastāvīgi seko, lai netiktu pārsniegtas MK noteikumos Nr. 118 “Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” un Ministru kabineta noteikumos Nr. 34 “Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī” norādīto piesārņojošo rādītāju robežvērtības. Izvērtējot obligātā monitoringa un pašmonitoringa rezultātus, notekūdeņu kvalitāte ir vērtējama kā laba, jo nodrošina normatīvajos aktos noteiktās robežkoncentrācijas. Notekūdeņu kvalitātes uzlabošanai tika veiktas esošo iekārtu apkopes un tīrīšanas, veicot uzkrājošo smilšu un naftas produktu saturošu ūdeņu atsūkņēšanu.

2023. gadā turpinājās darbs pie tehnisko risinājumu izpētes pretapledošanas notekūdeņu attīrīšanai. Kā labākais šobrīd ir apzināts destilācijas iekārtas uzstādīšanas risinājums. Lai veiktu iekārtu uzstādīšanu, saņemts atzinums no Mārupes pilsētas pašvaldības par iekārtu darbības atbilstību teritorijas attīstības plānam. Esošās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, kas uzstādītas automašīnu mazgātavā, saskaņā ar kvalitātes kontroles rezultātiem, apliecina labu iekārtu darbības efektivitāti.

Lidosta par notekūdeņu kvalitāti informē VVD atbilstoši B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujā noteiktajiem nosacījumiem, kā arī norāda informāciju VSIA “Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” vienotajā vides informācijas sistēmā valsts statistikas pārskatā “Nr. 2-Ūdens”. Citas iesaistītās puses, piemēram nomnieki un pakalpojumu sniedzēji par notekūdeņu kvalitāti atsevišķi netiek informēti, taču šo informāciju vispārīgā veidā tie var iegūt publiski pieejamajā ikgadējā uzņēmuma vides pārskatā Rīgas lidostas mājaslapā. Vienlaikus nomniekiem un lidlauka pakalpojumu sniedzējiem ir saistošas vides aizsardzības prasības ko Rīgas

lidosta ir noteikusi dokumentā “Noteikumi par vides prasībām VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” nomniekiem un lidlauka pakalpojumu sniedzējiem”. Lai kontrolētu vai nomnieki un pakalpojumu sniedzēji ievēro attiecīgās vides aizsardzības prasības – tiek veiktas ikgadējas vides inspekcijas.

2022. gada vidū notika vēsturiskā piesārņojuma sākotnējā izpēte pie Rīgas lidostas katlu mājas, lai noskaidrotu gruntī esošā piesārņojuma izvietojumu un izplatības areālu. Mūsdienās katlu māja kā kurināmo materiālu mazutu vairs neizmanto, līdz ar to uzskatāms, ka piesārņojums ir vēsturisks un radies saimnieciskās darbības rezultātā. Izpētes ietvaros teritorijā notika statiskā zondēšana, kā arī testēšanai akreditētā laboratorijā ņemti grunts un gruntsūdens paraugi no sešiem grunts izpētes urbumiem un četrām gruntsūdens izpētes akām. Atbilstoši izpētes rezultātiem vienā urbumā piesārņojuma līmenis pārsniedza MK noteikumos Nr. 804 “Noteikumi par augsnes un grunts kvalitātes normatīviem” norādīto piesardzības (B vērtība) robežlielumu, savukārt pārējos urbumos piesārņojuma līmenis nepārsniedza noteikumos noteikto mērķlielumu

(A vērtība). Nevienā no urbumiem netika konstatēts naftas produktu peldošais slānis. Lai nodrošinātu VVD lēmuma izpildi, 2023. gadā notika piesārņotās vietas padziļinātā izpēte, kuras rezultātā tapa teritorijas ģeoloģiskais griezumums. Izmantojot interpolācijas metodi, tika noteikts piesārņojuma aptuvenais izplatīšanas areāls un piesārņotās grunts apjoms. Lai nodrošinātu piesārņotās vietas sakopšanu, tika izstrādāta sanācijas programma.

2023. gadā notika arī perfluoroktānsulfonskābes (PFOS) un perfluoroktanoskābes (PFOA) piesārņojuma izpēte augsnē, pazemes un virszemes ūdeņos Rīgas lidostas teritorijā, tajā iekļaujot vēsturiskos ugunsdzēsības mācību organizēšanas laukumus. Pētījuma laikā tika izveidoti trīs izpētes urbumi gruntsūdens paraugu ņemšanai un urbšanas laikā no katra izpētes urbuma tika ņemti arī augsnes paraugi testēšanai akreditētā laboratorijā. Ņemot vērā pētījuma rezultātus par PFOS un PFOSA koncentrāciju augsnē, gruntsūdeņos un virszemes ūdeņos, var secināt, ka PFOS un PFOSA koncentrācija paraugos, kas testēti apsekojamā teritorijā, ir zema un nerada būtisku kaitējumu videi. Pētījuma pārskatā nav norādīts, ka Rīgas lidostai būtu jāveic darbības piesārņojuma samazināšanai.

Notekūdeņu pārvaldība

303-2

Rīgas lidostā lietus notekūdeņi no izplūdes vietām nonāk meliorācijas notekgrāvī, no kurienes tālāk ietek Neriņas upē. Lietus notekūdeņu kvalitātes kontrolei tiek veiktas notekūdeņu analīzes sešās lietus notekūdeņu izplūdes vietās. Sadzīves notekūdeņi 2023. gadā tika nodoti SIA “Rīgas ūdens” un kopš 2021. gada 5. maija SIA “Rīgas ūdens” attīrīšanai tiek nodoti arī ražošanas notekūdeņi. SIA “Rīgas ūdens” 2023. gadā tika nodoti 2485 m³ ražošanas notekūdeņu, kas ir par 9,4 % vairāk nekā 2022. gadā. Palielinājuma cēlonis galvenokārt ir saistāms ar nelabvēlīgākiem meteoroloģiskajiem apstākļiem 2023. gada ziemas mēnešos.

Notekūdeņu kvalitāte un attīrīšanas metodes

Lietus notekūdeņu un sadzīves notekūdeņu kvalitātes kontrole notiek, pamatojoties uz apstiprināto ikgadējo ūdens monitoringa plānu akreditētās laboratorijās Latvijā un Čehijā. Lietus notekūdeņu un sadzīves notekūdeņu kvalitātes rādītāji un to robežvērtības ir noteiktas valsts normatīvajā regulējumā, piemēram, sasniedzamie sadzīves notekūdeņu kvalitātes rādītāji ir noteikti Rīgas domes saistošajos noteikumos Nr. 17 “Rīgas pilsētas centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas ekspluatācijas, lietošanas un aizsardzības saistošie noteikumi”, savukārt kvalitātes rādītāji un robežvērtības lietus notekūdeņos ir noteiktas MK noteikumos Nr. 34 “Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī”. Reizi gadā VVD Lielrīgas reģionālajā vides pārvaldē tiek iesniegts pārskats par lietus notekūdeņu kvalitātes rezultātiem.

Automašīnu mazgātavas notekūdeņu attīrīšanai lidostas teritorijā izbūvēta notekūdeņu bioloģiskā attīrīšanas iekārta ar jaudu 25 m³/dnn. Pārējos sadzīves notekūdeņus saskaņā ar savstarpēji noslēgto līgumu, nodod attīrīšanai SIA “Rīgas ūdens”. Lai nodrošinātu atbilstošus sadzīves notekūdeņu

kvalitātes rādītājus, to sākotnējo attīrīšanu nodrošina tauku ķērāji. Saskaņā ar Rīgas lidostas noteikto kārtību un procedūram, regulāri tiek organizētās vides inspekcijās lidostas struktūrvienībās, pie nomniekiem un pakalpojumu sniedzējiem tiek pārbaudīti veiktie tīrīšanas un apkopes grafiki, faktiskais tauku ķērāju stāvoklis un kvalitatīvie rādītāji (dati no testēšanas pārskatiem), kā arī sagatavoti apsekošanas akti. Prasības piemērotu attīrīšanas iekārtu uzstādīšanai izvirza Rīgas lidosta un valsts kontrolējošās iestādes, ņemot vērā plānotās darbības specifiku un prasības normatīvajos aktos. Lietus notekūdeņu un sadzīves notekūdeņu kvalitātes nodrošināšanai regulāri notiek iekārtu apsekojumi un vismaz reizi pusgadā (pēc nepieciešamības arī reizi ceturksnī) tiek veiktas iekārtu tīrīšanas un apkopes. Novadīto sadzīves notekūdeņu uzskaitē ar skaitītājiem veikta netiek.

Lietus notekūdeņus vidē novada bez attīrīšanas, izņemot teritorijas, kurās iespējamas naftas produktu noplūdes. Šajās teritorijās lietus notekūdeņus savāc un novada uz naftas produktu atdalītājiem, kas attīra lietus notekūdeņus no naftas produktiem pirms to novadīšanas vidē. Lidostas teritorijā izvietoti 17 naftas produktu atdalītāji.

Kopš 2021. gada februāra pretapledošanas laukumu notekūdeņi tiek uzkrāti lidostas stacionārajās uzglabāšanas tvertnēs un nodoti attīrīšanai SIA “Rīgas ūdens”.

Gaisa kuģu un lidlauka seguma atledošanas/pretapledojuma materiāla izmantošana

AO6

Lai nodrošinātu drošus lidojumus, gaisa kuģu un lidlauka virsmu apstrādē izmanto pretapledošanas apstrādes līdzekļus. Tā kā gaisa kuģu pretapledošanas apstrāde notiek lidlauka teritorijā, Rīgas lidostai ir jānodrošina pretapledošanas apstrādes laikā izlietoto ķīmisko vielu un maisījumu savākšana un pārstrāde. No pretapledošanas apstrādes laukumiem 2023. gadā savāktas un nodotas SIA “Rīgas ūdens” 2 271,50 tonnas ražošanas notekūdeņu, kas satur pretapledošanas apstrādes līdzekļus.

Gaisa kuģu un lidlauka seguma atledošanas/pretapledojuma materiāla daudzums

2023. gadā tika izmantoti 1w702 m³ I tipa un 174 m³ II tipa gaisa kuģu atledošanas/pretapledojuma materiāla. 2023. gadā lidlauka segumu virsmu apstrādei izmantoti 301,12 tonnas šķidrā pretledus reaģenta (KFOR) un 237 tonnas granulētā pretledus reaģenta (NAFO).

Gaisa kuģu un lidlauka seguma atledošanas/pretapledojuma materiāla daudzums procentos, kas nodots pārstrādei vai izlietots bez pārstrādes

2023. gadā visi pretapledošanas procesi notika pretapledošanas attālinātajos laukumos, kur pretapledošanas šķidrums tiek savākts un nodots attīrīšanai. Notekūdeņus, kas satur lidlauka virsmu pretapledošanas reaģentus, neattīra, tie netiek arī atsevišķi uzskaitīti.

Atkritumu apsaimniekošana un aprites ekonomika

3-3

Ar atkritumu pārvaldību saistītās aktivitātes un realizējamie pasākumi tiek noteikti Rīgas lidostas Ilgtspējas stratēģijā un Vides un energopārvaldības programmā. Atkritumu apsaimniekošanas kārtību nosaka Atkritumu apsaimniekošanas plāns 2022.-2027. gadam, B kategorijas piesārņojošās darbības atļauja Nr. RI15IB0030, kā arī iekšējais process – Atkritumu savākšanas un izvešanas nodrošināšana.

Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas mērķis 2023. gadā bija samazināt nešķirotu sadzīves atkritumu apjomu zem 69 %. Mērķi 2023. gadā neizdevās sasniegt (2023. gada izpilde – 88,46 %). Iemesls rādītāja pieaugumam ir skaidrojams gan ar to, ka 2023. gadā tika uzsāktas, bet netika pabeigtas plānotās izmaiņas termināļa atkritumu apsaimniekošanas procesā, gan arī to, ka kopējā atkrituma plūsmā ir samazinājies depozīta iepakojuma apjoms, jo nomnieki slēdz HORECA līgumus un nodod iepakojumu SIA “Depozīta iepakojuma operators”.

Bīstamo atkritumu apsaimniekošanā ikgadējie mērķi netiek izvirzīti. Rīgas lidosta regulāri pārskata izvirzītos mērķus atkritumu apsaimniekošanā, veicot aktivitātes pieejamā finansējuma ietvaros. Lidostas atkritumu apsaimniekošanas sistēmā iesaistīti arī lidostas nomnieki un pakalpojumu sniedzēji, kuriem ar Rīgas lidostu ir noslēgti komunālo pakalpojumu līgumi, kas paredz sadzīves vai bīstamo atkritumu nodošanu lidostai. Par atkritumu pieņemšanu un nodošanu tiek sagatavoti pieņemšanas – nodošanas akti, kas tiek izmantoti savstarpējiem norēķiniem ar Rīgas lidostu un atkritumu uzskaites nodrošināšanai. Prasības nomniekiem un pakalpojumu sniedzējiem atkritumu apsaimniekošanā ir noteiktas arī lidostas noteikumos “Noteikumi par vides prasībām VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” nomniekiem un lidlauka pakalpojumu sniedzējiem”. Lai kontrolētu, vai nomnieki un pakalpojumu sniedzēji ievēro attiecīgās vides aizsardzības prasības, Rīgas lidosta veic ikgadējas vides inspekcijas.

Atkritumu pārvaldība

306-1, 306-2, 306-3

Sadzīves atkritumu galvenās rašanās vietas ir lidostas terminālis, administrācijas un tehniskās telpas, ārējā teritorija, gaisa kuģi un iznomāšanā nodotās teritorijas. Lai nodrošinātu atkritumu apsaimniekošanu saskaņā ar vides aizsardzības prasībām, Rīgas lidostā ir ieviesta atkritumu apsaimniekošanas sistēma, kurā iesaistīti visi lidostas darbinieki, pasažieri un termināļa telpu nomnieki. Teritoriju nomniekiem iesaistīšanās kopējā lidostas atkritumu apsaimniekošanas sistēmā nav obligāta, tomēr ir jāievēro tie paši vides aizsardzības un atkritumu apsaimniekošanas pamatprincipi, kā Rīgas lidostas ieviestajā atkritumu apsaimniekošanas sistēmā.

Kopējais radītais sadzīves atkritumu apjoms no 1 941 t 2022. gadā ir samazinājies uz 1 711 t 2023. gadā, attiecīgi pēdējā gada laikā kopējais atkritumu apjoms samazinājies par 12 %.

Nešķiroto atkritumu daudzums kg uz vienu pasažieri 2023. gadā bija 0,228 t. Salīdzinot 2022. un 2023. gada datus, konstatēts, ka 2023. gadā nodoto atkritumu apjoms

uz pasažieri ir mazāks (2022. gadā 0,292 t/pasažieri) un samazinājums 2023. gadā ir radies pasažieru skaita pieauguma dēļ.

Dati par atkritumu apjomiem tiek iegūti no pieejamās informācijas Atkritumu pārvadājumu uzskaites sistēmā un aktiem. Dati par bīstamajiem atkritumiem tiek iegūti no bīstamo atkritumu reģistrācijas pavadzīmēm. Reizi gadā Rīgas lidosta par iepriekšējo kalendāro gadu Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra vienotajā vides informācijas sistēmā iesniedz valsts statistikas pārskatu “Nr. 3-Atkritumi”, kurā norāda lidostā radīto atkritumu veidus, bīstamību, apjomu un komersantus, kam nodod atkritumus.

Sadzīves, bīstamo un videi kaitīgo preču atkritumu īstermiņa uzglabāšana notiek Rīgas lidostas atkritumu angārā un speciāli ierīkotā telpā terminālī, izņemot atsevišķus atkritumu veidus, kurus atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumam nodod no atkritumu rašanās vietas. Pastāvīgas ilgtermiņa atkritumu uzglabāšanas vietas Rīgas lidostā nav izveidotas. Visus atkritumu veidus lidosta uzskaita saskaņā ar normatīvo aktu prasībām.

Rīgas lidosta radītos sadzīves, bīstamos un videi kaitīgo preču atkritumus nodod licencētiem atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumiem, ar ko ir noslēgti līgumi uz noteiktu termiņu.

Lielāko īpatsvaru veido nešķirotie sadzīves atkritumi, ko uz līguma pamata Rīgas lidosta nodod SIA “Eco Baltia vide”. Tāpat SIA “Eco Baltia vide” tiek nodoti papīra un kartona iepakojuma, plastmasas iepakojuma, stikla iepakojuma, lielgabarīta atkritumi un tekstils. Konfidenciālo makulatūru saskaņā ar noslēgto līgumu Rīgas lidosta nodod SIA “Šrēdereja”.

Informāciju par atkritumu apsaimniekošanas metodēm Rīgas lidosta iegūst no pavadzīmēm, kā arī sazinoties ar atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumu pārstāvjiem. Sadzīves atkritumiem izmantotā metode ir atkarīga no tā, vai tie ir šķiroti. Pārstrādei Rīgas lidosta nodod papīru, stiklu, kartonu u. c. sadzīves atkritumu veidus.

Bīstamo atkritumu izmantošanas nolūks tiek norādīts bīstamo atkritumu reģistrācijas pavadzīmēs. Bīstamo atkritumu uzglabāšana un pārstrāde notiek bīstamo atkritumu saņēmēju objektu adresēs. Rīgas lidosta neapkopo informāciju par bīstamo atkritumu tālāku izmantošanu pēc to uzglabāšanas.

2023. gadā bīstamo atkritumu apjoms ir samazinājies, kas saistīts ar to, ka 2023. gadā nenotika lielo perona naftas ķērāju tīrīšana.

	2019		2020		2021		2022		2023	
	Sadzīves atkritumi (SA), t	Bīstamie atkritumi (BA), t	SA, t	BA, t	SA, t	BA, t	SA, t	BA, t	SA, t	BA, t
Pārstrāde	1 231	1 639	657	1 509	511	225	368	139	113	28
Kompostēšana	118	-	20	-		-		-	-	-
Deponēšana poligonā	3 522	-	1 546	-	1 548	-	1 573	-	1 599	-
Uzglabāšana	-	33	-	157		22	-	-	-	-
Citas apsaimniekošanas metodes (reģenerācija, sadedzināšana, apglabāšana pazemē u. c.)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopā	4 871	1 673	2 223	1 666	2 059	475	1 941	139	1 711	28

Lidostas Ilgtspējas stratēģijā ir noteikts pēc iespējas efektīvāk nodrošināt atkritumu šķirošanu un sašķirotu atkritumu nodošanu otrreizējai pārstrādei, tādēļ līdz 2030. gada beigām Rīgas lidosta ir apņēmusies palielināt šķirotu atkritumu īpatsvaru līdz 40 % no kopējā ikgadējā sadzīves atkritumu apjoma.

2023. gadā sašķirotu atkritumu apjoms pret nešķirotajiem bija 11,54 % (2022. gadā – 18,96 %). Veicot detalizētu atkritumu statistikas izpēti, konstatēts, ka ir sarucis otrreizējai pārstrādei nodoto atkritumu apjoms – salīdzinot datus ar 2022. gada

datiem, konstatēts, ka samazinājies nodotā metāla, lielgabarīta atkritumu un jauktā iepakojuma apjoms.

Lai uzlabotu šķirojamo atkritumu rādītāju, Rīgas lidosta 2022. gadā izstrādāja Atkritumu apsaimniekošanas plānu 2022.-2027. gadam, kas sevī ietver aktivitātes gan virzībai uz 2030. gada mērķa sasniegšanu, gan primāri sasniegt Rīgas lidostas Stratēģijā noteikto mērķi – sasniegt nešķirotu atkritumu īpatsvara palielinājumu līdz 66 % – īstenošanu.

Būtiskākās paveiktās darbības 2023. gadā aprites ekonomikas principu īstenošanai:

- ieviesti depoziņa iepakojuma nodošanas (ziedošanas) punkti administratīvajās un tehnisko dienestu ēkās;

- ieviesti papildus konfidencialās makulatūras konteineri terminālī reģistrācijas zālē un iekāpšanas sektoros;
- iegādāti maiši atkritumu sistēmas ieviešanai, maiši ražoti no pārstrādāta materiāla.

Tāpat sekmīgi tiek uzturētas arī esošās aktivitātes – atkritumu šķirošana notiek gan lidostas terminālī, gan administratīvajās ēkās, apstrādājot ne vien šķirojamos un vispārējos atkritumus, bet arī citas atkritumu plūsmas, tostarp, elektriskos un bīstamos atkritumus. Bez uzraudzības Rīgas lidostā atstātās mantas tiek nodotas nodibinājumam “OTRĀ ELPA charity”. Nodibinājums bez peļņas gūšanas nolūka tās izmanto, lai sniegtu atbalstu sabiedrībai. Vairāk lasīt “Atrasto mantu nodošana labdarībai”.

Rīgas lidosta otrreizēji izmanto savā teritorijā nofrēzēto asfalta segumu citu segumu izveidei. 2023. gadā joprojām lidlauka perimetra ceļa atjaunošana notiek no skrejceļa un manevrēšanās ceļa nofrēzētā asfalta.

2023. gadā notika arī informatīvā aktivitāte darbiniekiem par atkritumu šķirošanu – ikgadējais vides konkurss sociālās vietnes “Facebook” slēgtajā grupā “RIXMīlSavējos”. Konkurss bija veltīts aprites ekonomikas principiem, jeb darbinieki tika aicināti dalīties ar padomiem un fotogrāfijām par otrās elpas piešķiršanu lietām. Trīs labāko ideju autori dāvanā saņēma sociālā uzņēmuma labdarības veikala dāvanu kartes.

2024. gadā Rīgas lidosta turpinās realizēt Atkritumu apsaimniekošanas plānā 2022.–2027. gadam noteiktās aktivitātes, ieviešot papildus pasākumus atkritumu šķirošanas veicināšanai.

Atkritumu apglabāšana

Rīgas lidosta neapkopo informāciju par nodoto sadzīves un bīstamo atkritumu tālāku izmantošanu pēc to nonākšanas atkritumu apsaimniekotāju objektos. Informācija par bīstamo atkritumu apjomiem, kas nodoti pārstrādei un reģenerācijai, tiek iegūta no bīstamo atkritumu reģistrācijas pavadzīmēm, kurās šo sadaļu norāda atkritumu pieņēmējs pēc vienošanās ar pārvadātāju. Pārstrādāto un reģenerējamo atkritumu tālāks cikls un izmantošana notiek saskaņā ar attiecīgā objekta darbības specifiku un atkritumu apsaimniekotāju piesārņojošās darbības atļaujas prasībām. Pārstrādei un uzglabāšanai nodotais sadzīves un bīstamo atkritumu apjoms (svars) un apsaimniekošanas mērķis ir norādīts nodaļā “Atkritumu apsaimniekošana un aprites ekonomika”. Ņemot vērā, ka lielākais Rīgas lidostas nešķiroto sadzīves atkritumu apjoms tiek apglabāts poligonā “Getliņi”, kurā sadaloties atkritumiem tiek iegūta un sadedzināta metāna gāze, tad var secināt, ka nodotie atkritumi vismaz daļēji tika izmantoti enerģijas iegūšanai.

Ietekme uz bioloģisko daudzveidību

3-3, 304-2, 304-3

Dažādu apstākļu ietekmē bioloģiskā daudzveidība visā pasaulē samazinās. Apzinoties gan globālo, gan aviācijas industrijas kontekstu tajā, Rīgas lidosta strādā, lai uzņēmuma operacionālās darbības rezultātā būtiski neciestu bioloģiskā daudzveidība lidostas apkārtnē, primāri nodrošinot augstu lidojumu drošību. Attiecībā uz bioloģisko daudzveidību, Rīgas lidosta Ilgtspējas stratēģijā ir izvirzījusi mērķi “Veicināt, lai lidostas teritorijas pārvaldība ir ekoloģiski atbildīga un operacionāli droša, un iespēju robežās neietekmētu bioloģisko daudzveidību”.

No saistošajiem dokumentiem, kas reglamentē bioloģiskās daudzveidības jomu Rīgas lidostai ir saistoši ārējie normatīvi – Medību likums, Dzīvnieku aizsardzības likums, Sugu un biotopu aizsardzības likums, no iekšējiem dokumentiem – Lidlauka ekspluatācijas instrukcija, kas nosaka savvaļas dzīvnieku apdraudējuma pārvaldību.

Putnu un dzīvnieku kontrole

Drošības prasības lidostām paredz līdz minimumam ierobežot savvaļas dzīvnieku klātbūtni lidlaukā, īpaši attiecībā uz putniem. Lidostā 24/7 strādā īpaši apmācīti darbinieki – putnu un dzīvnieku kontroles speciālisti – kas ar iespējami saudzīgām metodēm atbaida putnus no skrejceļa teritorijas.

Lai saglabātu tās putnu sugas, kas Latvijā ir aizsargājamas, bet kuru atrašanās lidostas teritorijā var apdraudēt lidojumu drošību, Rīgas lidosta ir saņēmusi Dabas aizsardzības pārvaldes izsniegtu atļauju līdz 2025. gada 31. decembrim šos sugu īpatņus noķert un pārvietot uz citu, putniem piemērotāku un drošāku vietu.

Lai novērtētu lidostas operacionālās darbības ietekmi uz putniem lidlauka teritorijā, Rīgas lidosta reizi gadā gatavo pārskatu par novērotajām putnu sugām, noķertajiem un pārvietotajiem aizsargājamajiem putniem, un putniem, kas gājuši bojā sadursmēs ar gaisa kuģiem. Šis pārskats tiek iesniegts Dabas aizsardzības pārvaldē un vērtēts kontekstā ar bioloģisko daudzveidību lidostā. Ja tiek noķerts savainots dzīvnieks, tas tiek nodots Latvijas savvaļas putnu palīdzības biedrībai “Drauga Spārns” veterinārās palīdzības sniegšanai.

Lai mazinātu putnu uzturēšanos lidlauka tuvumā, Rīgas lidosta savu teritoriju nomniekiem zemes nomas līguma nosacījumos iekļauj noteikumus, kas ir vērsti uz ēku un vides uzturēšanu, un putniem un dzīvniekiem nepievilcīgas vides veidošanu.

Meža monitorings un mežu atjaunošana

2023. gada februārī noslēdzās Rīgas lidostas 2018. gadā aizsāktais meža monitorings, kura mērķis bija veikt monitoringu un noteikt gaisa kuģu izmešu ietekmi uz lidostai pieguļošajām meža teritorijām, tai skaitā Natura 2000 teritoriju – Beberbeķu dabas parku.

Datu analīzes rezultāti norādīja, ka parauglaukumi ir savstarpēji atšķirīgi, bet nevienā nav konstatētas anomālas vai netipiskas sugas, kuru klātbūtne netiek izskaidrota kā citu procesu vai vides faktoru mijiedarbības rezultāts. Līdz ar to monitoringa ietvaros netika gūti apliecinājumi aviācijas ietekmei uz veģetāciju.

2019. gadā Rīgas lidosta noslēdza līgumu par kompleksu meža apsaimniekošanas pakalpojumu, kura ietvaros paredzēta lidostas teritorijā esošo mežaudžu atjaunošana, tai skaitā mežu stādīšana un jaunaudžu kopšana. Līguma ietvaros 2023. gadā tika veikta meža nogabalu ciršana (2,39 ha), kuros koku augstums pārsniedza lidlauka šķēršļu ierobežojošo virsmu horizontālās projekcijas, kā arī apauguma novākšana 0,4 ha platībā. Lai veicinātu meža atjaunošanos, tika veikta agrotehniskā kopšana 6,84 ha platībā.

Lidlauka teritorijas uzturēšana

Kopā ar Dabas aizsardzības pārvaldi, Rīgas lidosta pieteicās ES Vides tiesību īstenošanas un izpildes tīkla pētniecības projektam “Putnu un biotopu direktīvas ieviešana Eiropas lidlaukos”. Projekta vēlamais rezultāts ir gūt ieskatu par ietekmi uz biotopiem, putniem, apputeksnētājiem, savvaļas dzīvniekiem un to apsaimniekošanas praksi Eiropas lidlaukos. Sākotnēji projekta norise bija plānota no 2022.-2024. gadam un, lai gan projekts ir apstiprināts, tomēr tā ieviešanai pietrūka iesaistīto ekspertu, tā rezultātā projekta izpilde kavējas. Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes sniegto informāciju, ekspertu vizīte Rīgas lidostā paredzēta 2024. gada pavasarī.

Atjaunotās un aizsargātās dzīvotnes

Rīgas lidostai tuvākā īpaši aizsargājamā teritorija ir Beberbeķu dabas parks, kas ir iekļauts “Natura 2000” teritoriju sarakstā, tomēr lidostai nav tiešas ietekmes uz šo īpaši aizsargājamo dabas teritoriju.

2022. gadā Rīgas lidosta noslēdza līgumu ar nodibinājumu “Ziedot.lv” par to, ka maksa no pasažieru depozīta iepakojuma tiek ziedota Latvijas Dabas fondam Latvijas bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un izzūdošo dabisko pļavu atjaunošanai. 2023. gadā no depozīta kastēs ievietotā iepakojuma saziedoti 806,50 EUR.

CITES

Lidostas Drošības departaments sadarbojas ar VID Muitas pārvaldi, lai novērstu nelegālo savvaļas dzīvnieku pārvadāšanu. Tāpat Rīgas lidosta ir piešķīrusi vietu terminālī, lai VID varētu veikt informatīvi izglītojošās aktivitātes dažādu uzskates materiālu veidā.

2023. gada vasaras lidojumu sezonā Rīgas lidosta atkārtoti sociālajos tīklos īstenoja izglītojošu kampaņu, aicinot pasažierus būt uzmanīgiem un zinošiem, ārvalstīs izvēloties un iegādājoties eksotiskus suvenīrus. Informatīvajā kampaņā “Vedu suvenīru, atvedu kontrabandu” aviopasažieriem tika atgādināts par nepieciešamību ievērot Konvencijas par starptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām (CITES) prasības, lai suvenīru ievēšanai nesekotu sods par likumpārkāpumu un suvenīra konfiskācija.

Darbinieku apmācība

2023. gadā 100 darbinieki – rentgena operatori un personāls, kas veic drošības pārbaudes – tika apmācīti savvaļas dzīvnieku nelegālās pārvadāšanas pazīmju noteikšanā, savukārt septiņi Mācību centra un pieaicinātie no struktūrvienībām instruktori apguva zināšanas ACI Europe izveidotajā tiešsaistes kursā “Combat Wildlife Trafficking”.

2023. gadā Rīgas lidostas Mācību centrs, sadarbībā ar Dabas aizsardzības pārvaldi organizēja semināru par nelegālo tirdzniecību ar apdraudētajiem dzīvniekiem un augiem. Semināra laikā Dabas aizsardzības pārvaldes darbinieki skaidroja, pēc kādiem principiem ir veidota CITES un kā atpazīt konvencijā iekļauto aizsargājamo augu un dzīvnieku produktus.

Aktivitātes ilgtspējīgai ceļošanai

Lai informētu plašāku sabiedrību par to, kādas izvēles videi draudzīgākai ceļošanai var veikt ikviens pasažieris mājās, lidostā un ceļojuma galamērķī, Rīgas lidosta 2023. gadā īstenoja informatīvās aktivitātes sociālajos tīklos, atgādinot par iespēju lidostā uzpildīt ūdeni, kā arī citiem videi draudzīgiem ceļošanas paradumiem. Rīgas lidostas interneta vietnē sadaļā “Ilgtspējīga ceļošana” sniegti padomi un ieteikumi, kā ceļot videi draudzīgāk.

Ideju konkurss darbiniekiem

2022. gada janvārī Rīgas lidosta īstenoja jaunu iniciatīvu, ideju konkursu darbiniekiem “Ideju banka”, kas turpinājās arī 2023. gadā. Konkursā darbinieki var iesniegt idejas vairākās kategorijās, un saistībā ar vidi un energoefektivitāti tika iesniegta viena ideja par elektrouzlādes vietu ierīkošanu darbinieku un īstermiņa stāvvietās. Līdzīga ideja tika iesniegta jau 2022. gadā.

Dažas no darbinieku iesniegtajām idejām, kas saistītas ar vidi un energoefektivitāti, 2023. gadā tika īstenotas, piemēram, lidostā tika izvietoti konteineri izlietotajām elektroniskajām cigaretēm, optimizēta eskalatora darbība terminālī, lai samazinātu nelietderīgu eskalatora darbību, izveidota darbinieku kopā braukšanas aplikācija, paplašināta depozīta sistēma. Vairāk par ideju konkursu darbiniekiem var lasīt sadaļā “Ideju banka”.

07

Darbinieki

Darbinieki

3-3

Saskaņā ar dažādiem pētījumiem³⁴, Rīgas lidosta ir viens no Latvijas lielākajiem un atpazīstamākajiem darba devējiem, tajā vienoti strādā visu darbaspēka paaudžu un dažādu izglītības līmeņu darbinieki. Daudzas uzņēmuma profesijas un darbam nepieciešamās zināšanas un prasmes ir Latvijā unikālas. Uzņēmuma stratēģisko mērķu sasniegšanai un augsto drošības un servisa standartu īstenošanai ir svarīgi piesaistīt, apmācīt, vadīt un noturēt profesionālus, motivētus, uz rezultātu orientētus un lojālus darbiniekus.

Lidosta īsteno Personāla politiku atbilstoši savām vērtībām – drošība un drošums, izaugsme, atbildība, efektivitāte un atvērtība un veicina mūsdienīgas un labākajā praksē balstītas personāla pārvaldības sistēmas īstenošanu. Nepārtraukti tiek pilnveidotas darbinieku atlases, apmācību, atalgojuma, novērtēšanas un darba aizsardzības sistēmas, kā arī veicinātas profesionālās izaugsmes iespējas un darbinieku labbūtība.

PD atbilstoši Rīgas lidostas stratēģiskajiem mērķiem, īpaši mērķim “Veicināt aviācijas nozares attīstību, noturot

un piesaistot augstas raudzes speciālistus, nodrošinot izaugsmes iespējas un panākumus veicinošu darba vidi” nodrošina vienotas Personāla politikas uzturēšanu, pilnveidošanu un īstenošanu lidostā, organizē darbinieku novērtēšanas un attīstības pārrunas, koordinē darbinieku motivēšanas procesus, piedalās darba koplīguma izstrādāšanā, sadarbojoties ar LV Lidostu darbinieku arodbiedrību un organizē citus ar personāla vadību saistītus projektus saskaņā par PD nolikumu.

PD ietver šādas nodaļas:

- Personāla pārvaldības nodaļu, kas veic personāla resursu analīzi un plānošanu, nodrošina personāla piesaisti, atlasī un pieņemšanu darbā, personāla dokumentu vadību, darba laika plānošanas un uzskaites kontroli, darbinieku novērtēšanas un attīstības pārrunu procesa vadību, darba samaksas un motivēšanas procesu vadību, iesaistās attīstības procesu pārvaldībā (talantu, karjeras vadība, pēctecība, kompetenču vadība un attīstība u.c.) un nodrošina personāla vadības funkcijas sasaisti ar biznesa vadības procesiem.
- Mācību centrs (MC), kas nodrošina Rīgas lidostas darbinieku apmācību un kvalifikācijas uzturēšanu, procesu un apmācību un profesionalitātes pārbaudes, nosaka nepieciešamo apmācību kopumu katram amatam Rīgas lidostā. MC sadarbojas ar izglītības un mācību centriem

Latvijā un ārvalstīs, nepieciešamības gadījumā, piesaistot ārējos apmācību sniedzējus. MC apmāca arī citu organizāciju darbiniekus.

- Darba aizsardzības nodaļu, kas nodrošina darba aizsardzības sistēmas vadību saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem. Vairāk lasīt sadaļā “Darbinieku veselība un drošība”.

Lai sasniegtu augstāk minēto stratēģisko mērķi, PD ir noteikti ikgadējie darbības rādītāji un gada sasniedzamie rādītāji, kuru ietvaros 2023. gadā īstenoti vairāki nozīmīgi projekti, kas noteikti Ilgtspējas stratēģijā un šādos dokumentos:

- PD darbības plāna 2023. gada izpildes atskaitē, kas sniedz visaptverošu pārskatu par mērķa izpildi 2023. gadā, atspoguļojot plānotās un veiktās darbības, sasniežamos un faktiskos rezultātus, termiņus, iesaistītās struktūrvienības un izpildes statusu;
- Darba vides iekšējās uzraudzības plānā;
- Personāla attīstības plānā un šī plāna izpildē par 2023. gadu;
- MC stratēģijas īstenošanas plānā 2022.–2027. gadam;
- Profesionalitātes pārbaužu plānā 2023. gadam.

³⁴ Avots: Pievilcīgāko darba devēju pētījums 2023, KANTAR
Top darba devējs 2022, CV-Online

Turpinot Rīgas lidostas attīstību un pieaugot darba apjomam, darbinieku skaits 2023. gada beigās sasniedza 1 420 darbiniekus. Vairāk lasīt sadaļā “Darbinieku mainība”. Darbinieku atlasei tika īstenotas piesaistes kampaņas, karjeras pasākumi, nodrošināta mācību prakse un turpināta sadarbība ar izglītības iestādēm un nodarbinātības organizācijām.

2023. gadā nemainīgi lieli resursi tika veltīti jauno un esošo darbinieku apmācībai, kas notiek saskaņā ar Personāla apmācības un kompetences procedūru. Tika īstenoti pasākumi MC stratēģijas īstenošanas plāna 2022.-2027. gadam ietvaros, turpinājās darbs pie apmācību procesa modernizācijas un digitalizācijas, struktūrvienību apmācību vajadzību noteikšanas, izstrādātas jaunas mācību programmas un veiktas profesionalitātes pārbaudes, saskaņā ar Profesionalitātes pārbaužu plānu 2023. gadam. Papildus amatam nepieciešamajām apmācībām, darbiniekiem tika piedāvāti arī citi mācību kursi, par ko vairāk var lasīt sadaļā “Attīstība”.

No 2023. gada janvāra tika ieviesti vairāki 2022. gadā izstrādātie vai aktualizētie dokumenti:

- Personāla politika;
- Motivācijas programma 2023. gadam;
- Apbalvojumu nolikums.

Savukārt 2023. gadā īstenoti šādi būtiskākie pasākumi:

- izstrādāta Prēmēšanas procedūra;
- veikta atsevišķu lidostas procesu un funkciju izvērtēšana un pilnveidošana, veicot izmaiņas Rīgas lidostas struktūrā;
- no 2023. gada janvāra līdz martam visiem darbiniekiem piešķirts ikmēneša energoresursu sadārdzinājuma pabalsts;
- izstrādātas izmaiņas darba samaksas sistēmā, kas paredz amatalgu pieaugumu no 2024. gada janvāra;
- darbinieku individuālo amatalgu noteikšanai izstrādātas “Darbinieka amatalgas noteikšanas prasības”;
- operatīvajiem amatiem amatalgas diapazona (no/ līdz) ietvaros izstrādātas kvalifikācijas prasības/ kritēriji ar detalizētiem aprakstiem un amatalgas sadalījumu atbilstoši kritērijiem amatalgas paaugstināšanai;
- turpināts darbs pie KPI sistēmas izstrādes, lai KPI plāna izpildi turpmāk sasaistītu ar prēmijas saņemšanu;
- paaugstināti vairāku piemaksu apmēri (vairāk lasīt sadaļā “Atalgojums”);
- īstenotas vairākas aktivitātes darbinieku fiziskajai veselībai un drošībai (vairāk lasīt sadaļā “Labbūtība” un “Darbinieku veselība un drošība”);
- izstrādāta lidostas mobilā aplikācija darbiniekiem “e-RIX mobile”, kur iespējams pieteikt dažādas vajadzības, incidentus un problēmas;

- no 2023. gada decembra pakāpeniski ieviests personāla pašapkalpošanās portāls “Panorama 365”, uzsākot pilotprojektu PD un Informācijas tehnoloģiju departamentā un no 2024. gada februāra to pakāpeniski ieviešot pārējās struktūrvienībās;
- iedzīvināta tradīcija darbiniekiem izteikt atzinību un pateicību par nozīmīgiem darbiem vai ieguldījumu lidostas darbības nodrošināšanā un attīstības veicināšanā, atzīmēt darbiniekam vai Rīgas lidostai svarīgus notikumus, noteikt apbalvojumu veidus un to piešķiršanas kārtību;
- būtiska uzmanība veltīta struktūrvienību vadītāju prasmju un iemaņu pilnveidei, vairāk lasīt sadaļā “Vadītāju apmācības”;
- darbiniekiem nodrošinātas daudzpusīgas kvalifikācijas celšanas un labbūtības pilnveides apmācības, vairāk lasīt sadaļā “Uzņēmuma nodrošinātās apmācības”;
- organizētas pieredzes apmaiņas gan ES lidostu ietvaros, gan vietējās aviācijas jomas uzņēmumu kopienas ietvaros, vairāk lasīt sadaļā “Darbinieku veselība un drošība”.

Darbinieku sastāvs

2-7, 405-1

Rīgas lidostā 2023. gada 31. decembrī strādāja 1 420 darbinieki.

Tabula. Darbinieku sastāva raksturojums 2023. gadā

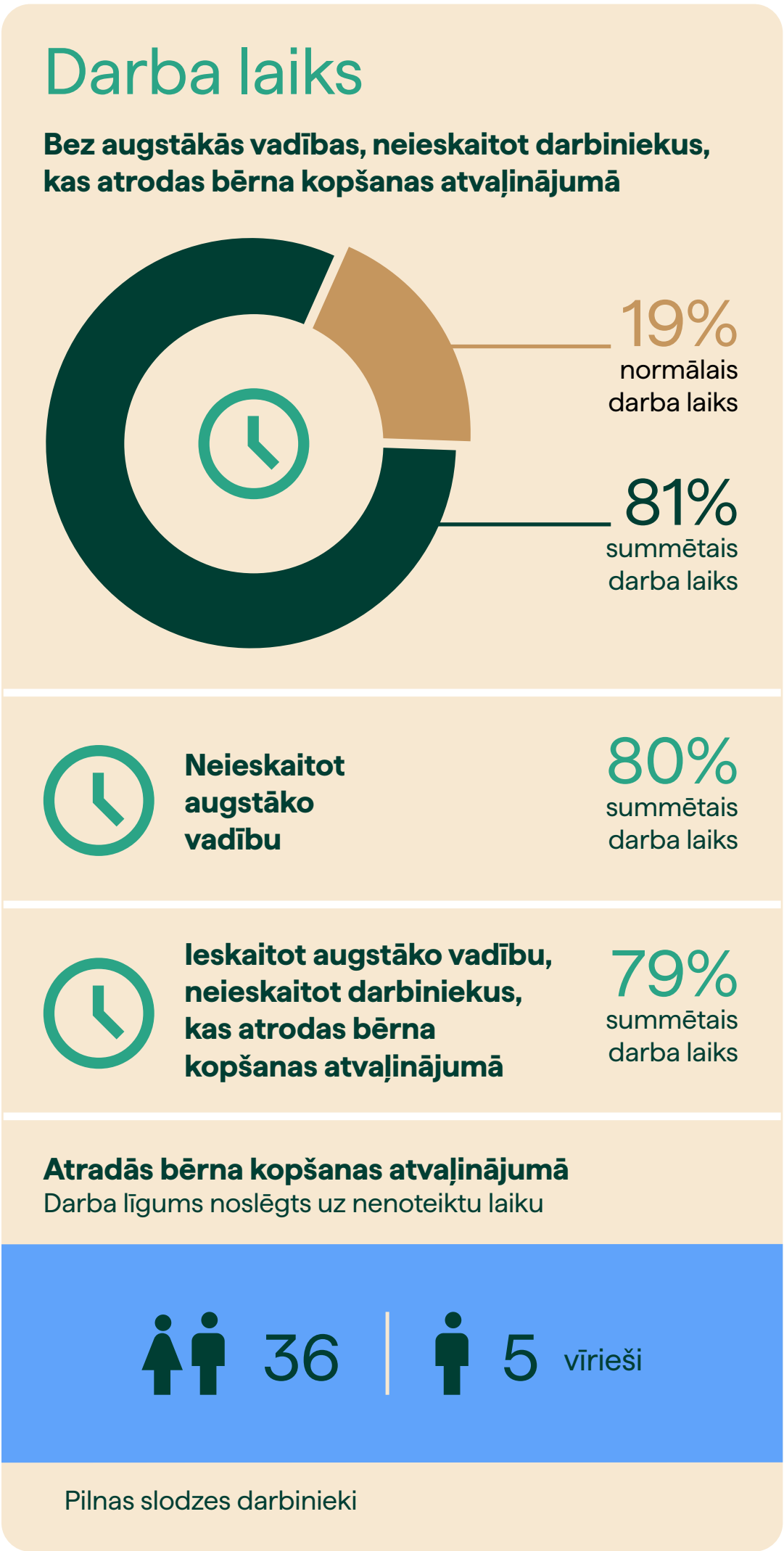
Vīrieši	Sievietes	Kopā
Augstākās vadības (valde, direktori, vietnieki) sastāvs		
57 %	43 %	
Darbinieku sastāvs (bez augstākās vadības, ieskaitot darbiniekus, kas atrodas bērna kopšanas atvaļinājumā)		
67 %	33 %	
Uz nenoteiktu laiku strādājošie*		
927	427	1354
Uz noteiktu laiku strādājošie		
19	11	30
Uz pilnu slodzi strādājošie*		
923	435	1358
Uz nepilnu slodzi strādājošie*		
23	3	26

* Netiek ieskaitīti bērna kopšanas atvaļinājumā esošie 36 darbinieki

Vīriešu īpatsvars Rīgas lidostā ir veidojies vēsturiski un skaidrojams ar augstu tehnisko profesiju skaitu. Vairākām lidostas profesijām ir nepieciešama arī augsta fiziskā izturība un spēks. Daudzām Rīgas lidostai nepieciešamajām profesijām atbilstošo izglītības jomu joprojām izvēlas maz sieviešu, tā ierobežojot kandidātu loku, tomēr atsevišķās jomās vērojamas izmaiņas. 2023. gadā Rīgas lidostā sievietes darbu sāka, piemēram, autobusa vadītāja un gaisa kuģu apkalpošanas aģenta amatos, kā arī esošās darbinieces iekšējo konkursu rezultātā ir kļuvušas par IT atbalsta speciālisti, transportēšanas sistēmu tehniķi-elektromehāniķi u.c.

Lai veicinātu lielāku sieviešu pārstāvību aviācijas nozarē, parakstot memorandu, 2022. gadā Rīgas lidosta pievienojās IATA iniciatīvai “25by25”. 2023. gadā darbinieku sastāvā sieviešu skaits palielinājies par 2 %, augstākā līmeņa vadībā – par 6 %, ievērojami pieaugusi sieviešu proporcija jaunpieņemto darbinieku vidū, vairāk lasīt sadaļā “Jaunpieņemto darbinieku statistika”.

Citi lidostas teritorijā strādājošie

2-8

Rīgas lidostas teritorijā 2023. gadā strādāja vairāk nekā 6 580 citu organizāciju darbinieku – lidlauka pakalpojumu sniedzēju darbinieki, terminālī strādājošo nomnieku darbinieki, ārpakalpojumu sniedzēju darbinieki, kā arī valsts iestāžu darbinieki. 2022. gadā darbinieku skaits bija aplēsts 6 866 darbinieki, kas ir par 286 darbiniekiem vairāk nekā 2023. gadā, tomēr jāņem vērā, ka iepriekš aprēķinos ir pieņemts, ka VAS “Latvijas Pasts” darbinieku skaits 3 016 darbinieki, kaut gan liela daļa no pasta darbiniekiem ir reģionālajās nodaļās un visā Rīgas reģionā 2022. gadā kopumā bija 1 451 darbinieks³⁵, tāpēc iepriekšējais aprēķins atšķiras no 2023. gada aprēķina. Turklāt arī lidlauka pakalpojumu sniedzēju darbinieku un valsts iestāžu darbinieku skaits Rīgas lidostas teritorijā ir mainījies.

Lidlauka pakalpojumu sniedzēju darbinieku skaits 2023. gadā bija 5 396 (2022. gadā 5 946, t.sk. VAS “Latvijas Pasts” darbinieki, kas veido lielāko samazinājumu salīdzinot ar 2022. gadu). Lidlauka pakalpojumu sniedzēji ar lielāko darbinieku skaitu gan 2023. gadā, gan 2022. gadā bija:

- AS “Air Baltic Corporation” (ar 2 531 darbiniekiem 2023. gadā³⁶, un 2 143 darbiniekiem 2022. gadā),
- VAS “Latvijas Pasts”,
- SIA “Airo Catering Services Latvija” (ar 160 darbiniekiem 2023. gadā un 170 darbiniekiem 2022. gadā).

Kopumā 2023. gadā Rīgas lidostas nomniekiem bija 494 darbinieki, par 113 darbiniekiem vairāk nekā 2022. gadā. Nomnieki ar lielāko darbinieku skaitu 2023. gadā bija:

- AS “Riga Airport Commercial Development” (170 darbinieki 2023. gadā un 154 darbinieki 2022. gadā),
- SIA “Cakes and Bakes Latvia” (90 darbinieki 2023. gadā un 75 darbinieki 2022. gadā),
- SIA “Reitan Convenience Latvia” (62 darbinieki 2023. gadā un 46 darbinieki 2022. gadā).

Secināms, ka citu darbinieku skaits Rīgas lidostas teritorijā, salīdzinot ar 2022. gadu kopumā ir pieaudzis, ja neskaita VAS “Latvijas Pasts” darbinieku skaitu, kura samazinājums precizētās uzskaites metodes dēļ veido kopējo samazinājumu, bet neatbaido reālo situāciju.

Dati par darbinieku skaitu iegūti no 2022. gada pārskatiem, kā arī 2023. gada beigās un 2024. gada sākumā tieši aptaujājot nomniekus, lidlauka pakalpojumu sniedzējus un apkopojot informāciju par izsniegtajām lidostas caurlaidēm.

Atalgojuma sistēma

2-20

Rīgas lidostas atalgojuma politikas mērķis ir stabila, vienmēr laikus izmaksāta un konkurētspējīga darbinieku darba samaksa ar sociālajām garantijām un pabalstiem, nodrošinot iekšējo un ārējo taisnīgumu.

Darba samaksas sistēma noteikta Darba samaksas nolikumā (apstiprina Rīgas lidostas valde, saskaņo padome un akcionāru sapulce), ko veido amatalga, piemaksas un prēmijas (naudas balvas), kā arī jebkura cita veida atlīdzība saistībā ar darbu.

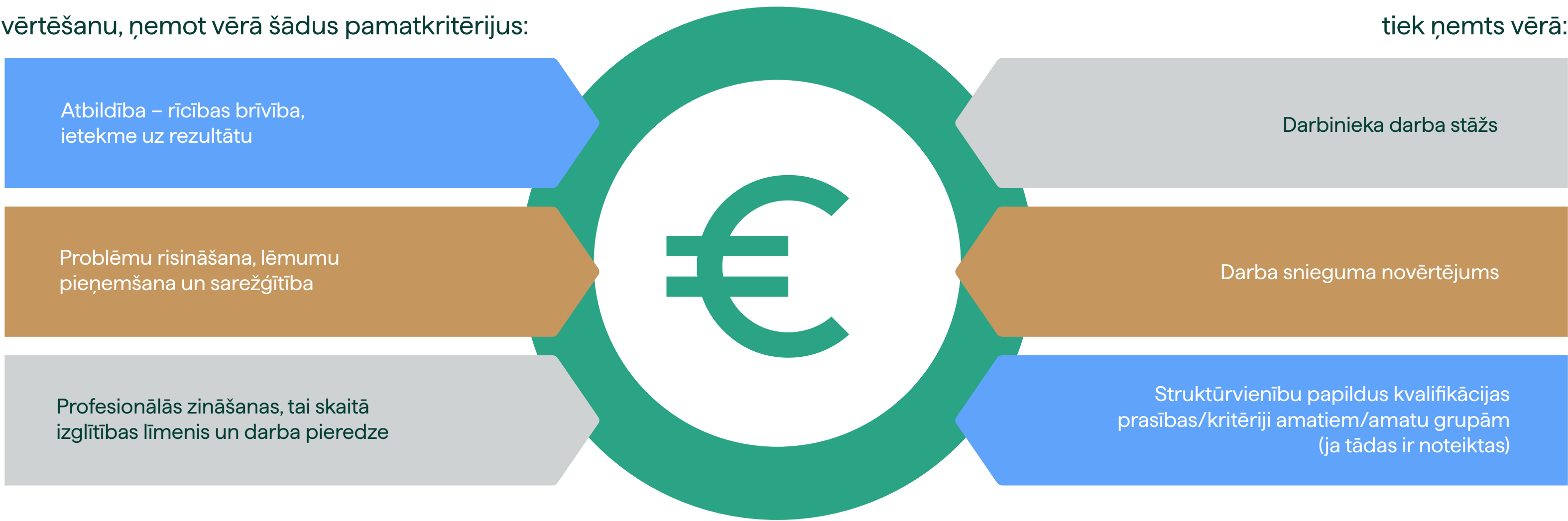
Darba samaksas sistēmas izstrādei tika izveidota darba grupa, tika organizēti tematiskie vebināri un “prāta vētras” Rīgas lidostas darbiniekiem, struktūrvienību vadītāji tika aicināti sniegt savu vērtējumu un priekšlikumus, piedaloties aptaujā. Tika piesaistīts arī ārējais konsultants esošās darba samaksas

 ³⁵ Avots: https://www.pasts.lv/lv/par_mums/parskati_un_statistika/#finansu-raditaji
³⁶ Informācija ietver SIA “Air Baltic Training” darbiniekus

sistēmas izvērtēšanai un priekšlikumu sniegšanai sistēmas pilnveidošanai, sniedzot informāciju par aktuālajām darba samaksas tendencēm un labo praksi, kā arī tika organizētas tikšanās un darba samaksas sistēmas pilnveidošanā iesaistīta arī LV Lidostu darbinieku arodbiedrība un Rīgas lidostas darbinieki.

Darba samaksas sistēmu veido 16 amatalgas līmeņi. Amatalgas līmenis ir amatalgas diapazons (no/ līdz) noteiktām amatu grupām, kura ietvaros amatalga, pamatojoties uz tās veidošanas principiem, var mainīties.

Lidostas darbinieku amatalga veidota, nosakot amatu relatīvo vērtību, veicot amatu vērtēšanu, ņemot vērā šādus pamatkritērijus:

Darbinieku individuālo amatalgu noteikšanai ir izstrādātas “Darbinieka amatalgas noteikšanas prasības”.

Pēdējās, vispārīgās izmaiņas darba samaksā stājās spēkā 2022. gada 1. janvārī, apstiprinot jaunu darba samaksas sistēmu un pārskatot noteiktos darba samaksas līmeņus visām amatu kategorijām.

2022. gadā SIA “Figure Baltic Advisory” (agrāk – “Fontes vadības konsultācijas”) salīdzināja Rīgas lidostas atalgojuma praksi ar vispārējo atalgojuma tirgu Latvijā. Atalgojuma

pētījuma rezultāti apliecināja, ka uz pētījuma saņemšanas brīdi Rīgas lidostas darbinieku amatalga kopumā bija konkurētspējīga, tādēļ tika nolemts nepārskatīt amatalgu apmērus 2023. gadā kopumā, bet skatīt individuālos gadījumus, kas arī aktīvi 2023. gadā notika.

Vairākas struktūrvienības, pārskatot kvalifikācijas kritērijus, pārskatīja arī esošās amatalgas noteiktā amatalgas diapazona ietvarus, piemēram, LDVD ar 2023. gada 1. martu 187 darbiniekiem jeb 73 % pārskatītas amatalgas. Drošības departamentā ar 2023. gada 1. aprīli 265 darbiniekiem jeb 68 % pārskatītas amatalgas. Tāpat, darbiniekiem tiek paaugstināta amatalga gan izpildoties noteiktajiem kvalifikācijas kritērijiem, gan nākot klāt papildus pienākumiem, gan arī pēc veiksmīgi izturētā pārbaudes laika. Kopumā, līdz 2023. gada 31. decembrim, amatalga tika grozīta 842 darbiniekiem.

Arī 2023. gadā SIA “Figure Baltic Advisory” veica Rīgas lidostas atalgojuma prakses salīdzinājumu ar vispārēju atalgojuma tirgu Latvijā. Vispārējā atalgojuma pētījuma rezultāti apliecina, ka mēneša pamatalgas mediāna valstī kopumā pret 2022. gada mediānu ir pieaugusi par 9,5 %. 2024. gadam prognozētais amatalgas pieaugums ir 6,9 % apmērā, “Transports un Loģistika” nozarei – 7,2 %. Saskaņā ar pētījuma rezultātiem, Rīgas lidostas atalgojums ir konkurētspējīgs un atbilst tirgus mediānai.

Līdzsvarotai organizācijas atalgojuma sistēmai ir tieša ietekme uz organizācijas darbības ilgtspēju. Realizētā atalgojuma politika organizācijas līmenī ir instruments, ar kura palīdzību tiek nodrošināta attiecīgo darbinieku piesaiste, noturēšana un attīstība.

Šobrīd Latvija un visa pasaule ir nonākusi augstās inflācijas, energoresursu un ar to saistīto preču un pakalpojumu cenu pieauguma ietekmē. Saskaņā ar Latvijas Bankas publiskotajām prognozēm, gaidāms, ka kopējā inflācija eiro zonā saruks, tomēr pamatinflācija (neietverot pārtikas un enerģijas cenas) būs noturīgāka līdz ar darbaspēka izmaksu kāpumu un spēcīgu pieprasījumu pakalpojumu sektorā. Iepriekš pieredzētā augstā inflācija un saspringts darba tirgus, kas palielina darbinieku iespējas vienoties ar darba devējiem par algu palielināšanu, atspoguļojas straujākā algu kāpumā.

Lai atbalstītu darbiniekus saistībā ar energoresursu cenu kāpumu apkures sezonā, 2022. gada nogalē tika lemts par ikmēneša pabalsta 200 EUR apmērā (pirms nodokļu nomaksas) izmaksāšanu visiem darbiniekiem, kuriem uz pabalsta izmaksas dienu ir beidzies pārbaudes laiks, izņemot sezonas darbiniekus. Pabalsta izmaksas notika no 2023. gada janvāra līdz martam.

Saskaņā ar publiski pieejamo informāciju³⁷, Covid-19 pandēmija un Krievijas pilna mēroga iebrukums Ukrainā radīja pārmaiņas

ekonomikā un darba tirgū gan citviet Eiropā, gan pie mums Latvijā. Pēc pandēmijas Latvijas darba tirgus zaudēja daļu strādāt gribētāju. Pieprasījums pēc darbiniekiem saglabājas augsts. Atalgojuma pieaugumu Latvijā veicina darbinieku trūkums, atalgojuma kāpumu pastiprina arī augstā inflācija. Mainoties bezdarba līmenim valstī, mainās arī algu dinamika. Ja bezdarba līmenis ir salīdzinoši zems un darba tirgū trūkst darbinieku, darba devēji ir spiesti konkurēt savā starpā, ne tikai piedāvājot lielāku darba algu vakanču sludinājumos, bet arī paaugstinot atalgojumu arī jau esošajiem darbiniekiem, lai tie nepāriet strādāt citur.

Ņemot vērā augstākminēto, Rīgas lidosta no 2024. gada 1. janvāra tika pārskatīts amatalgu apmērs visām amatu kategorijām, kopumā paaugstinot atalgojumu vidēji par 9 %.

Plānotās izmaiņas štatū sarakstā ir balstītas uz vairākiem aspektiem, gan augstākminētajiem apsvērumiem, gan aktuālo situāciju ar vakancēm (grūtāk un visgrūtāk aizpildāmās vakances), darbinieku rotāciju, atalgojuma pētījuma rezultātus un situāciju darba tirgū.

Ir sakārtoti DSL, samazinot/ optimizējot apakšlīmeņu/ šķēru skaitu, t.sk. pārskatīta amatu hierarhija/ struktūra. Ņemta vērā minimālās algas palielināšana uz 700 EUR, pārskatītas vadītāju amatalgas, papildus skatīti amati, kuriem šogad ir veiktas izmaiņas amatalgās.

Tāpat arī 2024. gadā tiks saglabāta kārtība, ka tie darbinieki, kuri strādā summēto darba laiku, samaksu par virsstundām saņems reizi divos mēnešos, nevis reizi četros.

Lidostā ir noteiktas vairāku veidu piemaksas:

- par virsstundām;
- par nakts stundām (no pirmās nakts stundas);
- par darbu svētku dienās;
- par papildu darbu, darba apjomu, intensitāti u.c.;
- par darbu īsajās maiņās līdz piecām stundām.

Lidostas darbinieku prēmēšanas kārtību nosaka Darba samaksas nolikums. Rīgas lidostā prēmija ir papildu atalgojums par īpaši sekmīgiem darbības rezultātiem, kas ir atzinība darbiniekam par izcilu un priekšzīmīgu darbu. Prēmēšanai ir materiālstimulējošs raksturs, tā nav regulāri un obligāti piešķirama. Prēmijas apmērs ir atkarīgs gan no individuālā darba rezultātiem, gan no departamenta/ nodaļas uzdevumu izpildes, darba rezultātiem un to novērtējuma, kā arī no Rīgas lidostas kopējiem darbības rezultātiem. Par prēmijas piešķiršanu, apmēriem, nosacījumiem lemj valde. Maksimālais izmaksājamo prēmiju apmērs viena kalendārā gada laikā nedrīkst pārsniegt darbinieka četru amatalgu apmēru.

³⁷ <https://www.em.gov.lv/lv/latvijas-makroekonomiskais-apskats>

Turpinot darbu pie darbinieku motivēšanas procesiem un KPI izpildes sasaistes ar prēmijas/ bonusa saņemšanu, ir izstrādāta Prēmēšanas procedūra. Tās mērķis ir noteikt taisnīgu un konsekventu prēmijas piešķiršanas kārtību Rīgas lidostas darbiniekiem saskaņā ar Darba samaksas nolikuma nosacījumiem, t.sk. sasaistot prēmēšanas procesu ar Rīgas lidostas, struktūrvienības un individuāla darba izpildi. Procedūru plānots piemērot 2024. gadā.

Darba koplīgums

2-30

Darba koplīgums, kas noslēgts starp Rīgas lidostu un LV Lidostu darbinieku arodbiedrību, veicina darbinieku tiesisko, ekonomisko un sociālo interešu aizsardzību papildus tiesību aktos noteiktajām prasībām. 2023. gadā spēkā esošais darba koplīgums attiecās uz 99 % Rīgas lidostas darbinieku (izņemot sezonas darbiniekus), kuriem ir beidzies pārbaudes laiks. Darba koplīgums attiecas ne tikai uz arodbiedrības biedriem, bet uz visiem uzņēmumā nodarbinātajiem.

Aktuālā darba koplīguma redakcija tika apstiprināta 2020. gada 6. martā darbinieku pārstāvju kopsapulcē, ar to noslēdzot 2019. gadā iesākto darbu pie koplīguma izmaiņām.

Kopš 2020. gada darbinieku kopsapulcē ievēlētas septiņas darbinieku uzticības personas, kuras aktīvi iesaistās darbinieku interešu pārstāvībā, piemēram, darba aizsardzības procesos, darba grupās u.c. Uz 2023. gada 31. decembri Rīgas lidostā darbojās piecas uzticības personas.

Covid-19 pandēmijas laikā, ievērojami samazinoties lidostas ieņēmumiem, atsevišķu finansiālu labumu izmaksa tika uz laiku aizturēta. Situācijai uzlabojoties, ar 2023. gadu pilnā apmērā atjaunota Koplīgumā noteiktā kārtība.

Saskaņā ar Darba likumu, visi darba tiesību (t.sk. darba samaksas) un darba aizsardzības jautājumi vienlīdz attiecas uz visiem darbiniekiem.

Diskriminācijas novēršana un vienlīdzīgas iespējas

3-3, 406-1, 405-2

Rīgas lidostā nav definētas dzimumu kvotas. Uzņēmums ievēro dzimumu līdztiesību – darbiniekus pieņem darbā un nodarbina, balstoties uz amata prasībām – potenciālu apgūt un spēju veikt noteiktos pienākumus un uzdevumus, – un amatam nepieciešamo kvalifikāciju. Darbinieku atlase notiek, ievērojot darba tiesību normas, vienlīdzīguma un atšķirīgas attieksmes aizlieguma tiesību principus, konfidencialitāti attiecībā uz pretendentu sniegto informāciju un atlases gaitu. Darba intervijas beigās intervētie kandidāti ar savu parakstu vai rakstiski e-pastā apliecina, ka atlasē nav uzdoti diskriminējoši jautājumi.

2022. gadā, aktualizējot Ētikas kodeksu, tajā tika iekļauts atšķirīgas attieksmes un diskriminācijas aizliegums atkarībā no dzimuma, rases, ādas krāsas, vecuma, invaliditātes, reliģiskās, politiskās vai citas pārliecības, nacionālās vai sociālās izcelsmes, mantiskā vai ģimenes stāvokļa, seksuālās orientācijas vai citiem apstākļiem.

Šis aizliegums ir ietverts arī Personāla politikā, kas nosaka, ka, dibinot darba tiesiskās attiecības, kā arī darba tiesisko attiecību pastāvēšanas laikā, it īpaši paaugstinot darbinieku amatā, nosakot darba apstākļus, darba samaksu vai profesionālo apmācību, vai kvalifikācijas paaugstināšanu, lidosta ievēro iepriekšminēto Ētikas kodeksā noteikto atšķirīgas attieksmes un diskriminācijas aizliegumu.

Rīgas lidosta 2022. gada 8. novembrī pievienojās IATA dzimumu līdztiesības iniciatīvai “25by2025”, kas paredz līdz 2025. gadam veicināt lielāku sieviešu pārstāvniecību aviācijas nozarē. Apņemšanos lidostas vārdā IATA konferencē “Wings of Change” Stambulā parakstīja uzņēmuma valdes priekšsēdētāja Laila Odiņa. IATA brīvprātīgā dzimumu līdztiesības iniciatīva “25by2025” tika ieviesta, lai vairotu izpratni par nepieciešamību uzlabot sieviešu pārstāvniecību aviācijas nozarē un radītu iespējas ikviena talanta attīstībai neatkarīgi no dzimuma.

Par diskriminācijas gadījumiem darbiniekiem ir iespēja ziņot, izmantojot ziņošanas iekštīkla rīku “Ētikas kodeksa pārkāpumi”. Plašāka informācija par ziņošanas rīku ir pieejama sadaļā “Ētika, pretkorupcijas politika un interešu konflikta novēršana”.

Rīgas lidostā 2023. gadā nav ziņots neviens diskriminācijas gadījums. Vairāk lasīt sadaļā “Komunikācija par kritiskiem jautājumiem”.

Lidostā nav atšķirības starp amatalgu atkarībā no dzimuma³⁸. Visiem darbiniekiem ir vienādas un skaidri zināmas iespējas. Plašāk par amatalgas noteikšanu lasīt sadaļā “Atalgojuma sistēma”.

- Rūpējoties par uzņēmuma darba iespēju atvērtību sabiedrības dažādībai, Rīgas lidosta:
- piedalījās Sabiedrības integrācijas fonda (SIF) organizētā izvērtējumā un saņēma atzinumu par ģimenei draudzīgas darbavietas statusu uz diviem gadiem, piedaloties arī SIF programmas “Ģimenei draudzīga darbavieta” grantu konkursā un īstenojot projektu par saņemto finansējumu;
 - iesniedza ikgadējo ziņojumu un veica personālvadības prakšu pašnovērtējumu IATA dzimumu līdztiesības aktivitātes aviācijas organizācijās “25by2025” ietvaros;
 - piedalījās SIF organizētā dažādības izvērtējumā un ieguva Sudraba kategoriju kā “Dažādībai atvērts darba devējs”;
 - piedalījās SIF organizētajā Dažādības mentoru programmā, izglītojoties un daloties pieredzē par dažādības iniciatīvu īstenošanu.

³⁸ Atalgojuma pētījums 2023. gadā, Figure Baltic Advisory; Lidostas Atalgojuma politika

Darbinieku veselība un drošība

3-3

Tā kā Rīgas lidosta ir paaugstinātas bīstamības objekts, tās viena no galvenajām pamatvērtībām ir drošība un drošums. Lidostas darbinieku, pasažieru, viesu un biznesa partneru drošība un drošums ir Rīgas lidostas lēmumu, procesu un rīcības stūrakmens.

Rīgas lidostā ir apstiprināta un katru gadu tiek aktualizēta Drošības politika, kuras mērķis ir novērst vai samazināt līdz minimumam ar lidostas darbību saistītos riskus un apdraudējumus lidojumu drošībā, kas sevī ietver augstākās vadības apņemšanos izpildīt lidostas darbībai noteiktās prasības un nepārtraukti pilnveidot ar lidostas drošību un drošumu saistošās nianšes un katra darbinieka apzināšanos, ka jebkurš process vai darbība ir cieši saistīta ar drošību, un tikai nepārtraukti ievērojot un pilnveidojot drošības prasības, var novērst incidentus un nelaimes gadījumus. Vairākās Drošības politikas īstenošanas tēzēs ir akcentēti darba aizsardzības pamatbūtības principi, piemēram, nodrošināt drošu darba vidi, garantēt iespēju visiem nodarbinātajiem

... piedalīties drošības veidošanā un uzturēšanā, izvērtējot katra darbinieka ieteikumus, nodrošināt iespēju ziņot par drošības gadījumiem vai pārkāpumiem, nodrošināt, ka lidlauka ekspluatāciju veic tikai atbilstoši apmācīti darbinieki.

Lidostas darbinieku un arī citu uzņēmuma teritorijā strādājošo darbinieku drošību un darba aizsardzību nodrošina augsti attīstītas drošības pārvaldības un darba aizsardzības sistēmas. To ietvaros ikdienā tiek veidota un uzturēta drošāka un veselībai mazāk kaitīga darba vide, kurā ar dažādiem preventīviem pasākumiem tiek novērsti vai līdz minimumam samazināti kaitīgie darba vides riska faktori. Rīgas lidosta iegulda līdzekļus darbinieku veselības un labbūtības veicināšanā un darba vides, tai skaitā darba apstākļu uzlabošanā.

Ņemot vērā lidostas darbības specifiku un lielo darbinieku skaitu, Rīgas lidostā par atbildīgajiem darba aizsardzībā ir noteikti un atbilstoši apmācīti 87 darbinieki, kuri savā struktūrvienībā savas kompetences ietvaros ikdienā atbild par savā pakļautībā esošo darbinieku darba aizsardzību. Visi atbildīgie par darba aizsardzību ir noteikti ar rīkojumu, kā arī lidostā iekšēji vienu reizi trīs gados tiek apmācīti darba aizsardzības jautājumos ar īpaši izstrādātu Rīgas lidostas iekšējo darba aizsardzības apmācības programmu “Apmācība darba aizsardzības jautājumos struktūrvienību vadītājiem un instruētājiem PD 0531 P”.

Saistībā ar plašo Rīgas lidostas darbības spektru un specifiku, darba aizsardzības speciālistu pārvaldībā ir vairāk nekā 40 darba aizsardzības instrukcijas, 33 bīstamās iekārtas, vairāk nekā 1 200 mērīšanas iekārtas, septiņas darba aizsardzības apmācību programmas, aptuveni 55 275 novērtēti darba vides riski gadā (amatu skaits reizināts ar izvērtētajiem kaitīgajiem darba vides riska faktoriem gadā), vairāk nekā 40 kaitīgie darba vides riska faktori, uz kuriem darbinieki tiek nosūtīti uz obligātajām veselības pārbaudēm, vairāk nekā 40 individuālo aizsardzības līdzekļu veidi un vairāk nekā 80 darba apģērbu un darba apavu veidi.

2023. gada ietvaros darba aizsardzības speciālistu resursus lielā mērā aizņēma darbinieku apmācību darba aizsardzībā organizēšana un nelaimes gadījumu darbā korektīvo darbību/ preventīvo pasākumu īstenošana. Gada otrajā pusē Darba aizsardzības nodaļa uzsāka padziļinātu darba un formas apģērbu, apavu izpēti, apkopošanu un pārņemšanu no Finanšu departamenta (darbs turpinās 2024. gadā). Kā arī 2023. gada otrajā pusē Darba aizsardzības nodaļa piedalījās dažādos pieredzes apmaiņas pasākumos, daloties labajā praksē darba aizsardzības jomā ar citiem uzņēmumiem:

- lidosta ieguva 2. vietu darba aizsardzības labās prakses konkursā “Zelta ķivere”, kurā dalījās ar labās prakses piemēriem, kā uzņēmums rūpējas par to, lai mazinātu klimata pārmaiņu ietekmi uz darba apstākļiem un darbinieku drošību un veselību;

- 14. septembrī lidostā visas dienas garumā notika sociālās iniciatīvas pieredzes apmaiņas vizīte, kuras laikā 20 dažādu uzņēmumu pārstāvji varēja ielūkoties lidostas darba ikdienā un procesos, tostarp uzzināt un pieredzēt, kā lidosta nodrošina visaugstākos standartus gan darba vides, gan aviācijas drošības jomā;
- 20. oktobrī ar labās prakses pieredzes stāsta prezentāciju piedalījās sociālās iniciatīvas “Misija Nulle” rudens forumā, kas tika veltīts darba devējiem un darbiniekiem nozīmīgam jautājumam – cilvēka fiziskai veselībai, veselības pārbaudēm un preventīvajiem pasākumiem darbspēju saglabāšanai;
- 21. novembrī, uzsākoties Valsts darba inspekcijas Sabiedrības informēšanas kampaņai “Esi drošs, ka darbs ir drošs!”, lidosta piedalījās kampaņas atklāšanas konferencē ar izglītojošu prezentāciju par darba aizsardzības organizāciju uzņēmumā par tēmu “Komandā ir spēks!”;
- 8. decembrī Latvijas Darba devēju konfederācijas Eiropas Sociālā fonda projekta “Darba drošības normatīvo aktu praktiskās ieviešanas un uzraudzības pilnveidošana” ietvaros notika mācību ekskursija par darba aizsardzības praksi, kurā kopumā piedalījās 21 darba aizsardzības speciālists no dažādiem uzņēmumiem.

Tāpat darba aizsardzības speciālistu komanda turpināja veikt ikdienas darbus – uzraudzīt lidostas bīstamās iekārtas un mērīšanas līdzekļus, veikt apsekojumus darba aizsardzības prasību ievērošanas kontrolei gan lidostas darbiniekiem, gan lidostas teritorijā notiekošajos būvniecības darbos, organizēt darbinieku obligātās veselības pārbaudes, veikt darba vides risku novērtēšanu un izstrādāt saistošo dokumentāciju u.c.

Rīgas lidosta katru gadu izstrādā darba vides iekšējās uzraudzības plānu, kurā ir noteikti veicamie uzdevumi darba aizsardzības jomā. Reizi ceturksnī tiek sniegtas atskaites valdes priekšsēdētājam par uzdevumu izpildi, un dokumenta atskaite ir visiem darbiniekiem pieejama lidostas iekšējā dokumentu vadības sistēmā.

Arodveselības un darba aizsardzības vadības sistēma

403-1, 403-8

Darba aizsardzības sistēmu un organizācijas kārtību Rīgas lidostā veido, pamatojoties uz LV normatīvo aktu un uzņēmumā noteiktajām darba aizsardzības prasībām. Darba aizsardzības prasības reglamentē Darba aizsardzības rokasgrāmata, ko apstiprina valdes priekšsēdētājs. Rokasgrāmata stājās spēkā 2022. gada 31. oktobrī. Ar tās spēkā stāšanos tika anulēta Darba aizsardzības organizācijas procedūra. Rokasgrāmatā ir iekļauta informācija par pienākumiem un atbildību darba aizsardzībā, darba aizsardzības pasākumiem, darba vides iekšējo uzraudzību, darba vides risku novērtēšanas metodoloģiju, darbinieku apmācībām darba aizsardzības jomā, obligātajām veselības pārbaudēm, individuālajiem aizsardzības līdzekļiem, bīstamajām iekārtām, mērīšanas līdzekļiem, nelaimes gadījumiem darbā un gandrīz notikušiem nelaimes gadījumiem darbā, kā arī darba aizsardzības uzraudzību un kontroli, kas attiecas uz visām lidostas struktūrvienībām un ir saistoša visiem Rīgas lidostas darbiniekiem.

Darba aizsardzības jomā Rīgas lidostā ir noteikti darba devēja, struktūrvienību vadītāju un darbinieku pienākumi, tiesības un atbildība. Par darba aizsardzības sistēmas uzturēšanu,

nodrošināšanu un pilnveidošanu atbild PD Darba aizsardzības nodaļa, kurā darba aizsardzības jomā strādā trīs speciālisti – darba aizsardzības vadītājs, vecākais darba aizsardzības speciālists un darba aizsardzības speciālists. Visu lidostas darba aizsardzības speciālistu profesionālā kvalifikācija ir atbilstoša amata pienākumu veikšanai – diviem speciālistiem ir profesionālā maģistra grāds darba aizsardzībā un profesionālā kvalifikācija “Darba aizsardzības vecākais speciālists”, vienam – profesionālais bakalaura grāds darba aizsardzībā un profesionālā kvalifikācija “Darba aizsardzības vecākais speciālists”. 2023. gada pavasarī Personāla departamenta Darba aizsardzības nodaļā tika izveidota jauna štata vieta – darba vides speciālists, kura atbildībā ir nodrošināt vienotu pieeju darba vides procesu organizēšanā, uzturēšanā un pilnveidošanā, kas sevī iekļauj arī labbūtības veicināšanu darba vidē.

PD Darba aizsardzības nodaļa tika izveidota 2021. gadā. To vada darba aizsardzības vadītājs, kura pakļautībā ir vecākais darba aizsardzības speciālists (kurš aizvieto darba aizsardzības vadītāju prombūtnē laikā), darba aizsardzības speciālists un darba vides speciālists. Struktūrvienība ir pakļauta PD direktoram.

Lidostas darba vides iekšējās uzraudzības plāns 2023. gadam tika saskaņots un apstiprināts 2023. gada 15. janvārī, kurā tika noteikta darba aizsardzības jautājumu organizēšana uzņēmumā 2023. gadam.

Uzlabotas darba vietas, to aprīkojums, apsektas darbinieku darbstacijas, atpūtas telpas un virtuves

Organizēti izglītojoši pasākumi darbinieku veselības uzlabošanai, t. sk. fizioterapeita nodarbības lidostā

Sākts darbs pie formas apģērbu un apavu uzlabošanas, kas turpināsies arī 2024. gadā

Iesākta Darba vides politikas izstrāde, kas reglamentēs vienotu pieeju darbinieku darba un atpūtas telpu un aprīkojuma piešķiršanā un uzturēšanā

Organizētas darbinieku aptaujas par darba vides un labbūtības jautājumiem

Apņemšanās drošības mērķu sasniegšanai ir izvirzītas Drošības politikā. Lidostas drošības mērķi 2023. gadam apstiprināti 2023. gada 15. februārī un tajos ir iekļauts arī darba aizsardzību saistošs mērķis – nepieļaut nelaimes gadījumu darbā (ar darbspēju zaudējumu) un darba traumu (bez darbspēju zaudējuma) skaitu, Drošības pārvaldības sistēmas kontrolējamo procesu ietvaros, darbiniekiem lielāku kā 0,95 gadījumi uz 1 000 lidojumiem.

Lidostas kontrolējamā teritorijā strādājošie neiekļaujas Rīgas lidostas darba aizsardzības sistēmā, tomēr, pamatojoties uz EK Regulas Nr. 139/2014 prasībām, Rīgas lidostā darbojas drošības pārvaldības sistēma, tajā iesaistot visus organizāciju darbiniekus, kuri veic darbus Rīgas lidostas kontrolējamā teritorijā. Vairāk par drošības pārvaldības sistēmu lasīt sadaļā “Drošība un drošums”.

Darba aizsardzības sistēmas sertifikācijas audits plānots 2024. gadā. Par DPS un lidlauka ekspluatācijas un apkopes procesu atbilstību saistošo normatīvo aktu prasībām vairāk lasīt nodaļā “Atbilstības uzraudzība”.

Bīstamības identificēšana, risku novērtēšana un negadījumu izmeklēšana

403-2

Saskaņā ar Drošības politiku un DPS rokasgrāmatu Rīgas lidostā ir ieviesta un tiek uzturēta brīvprātīgā ziņošanas sistēma. Tā nosaka, ka lidostas un lidostā strādājošo citu kompāniju vadība apņemas nepiemērot soda sankcijas pret ziņotājiem, ja vien drošības incidents nav iestājies nolaidības, tīšas darbības vai bezdarbības dēļ.

Informācija par nepieciešamajiem darba vides uzlabošanas pasākumiem, tai skaitā bīstamām situācijām un neatbilstošu darba vidi, tiek saņemta no:

- darbinieku uzticības personām, ar kurām periodiski tiek organizētas sanāksmes, lai apspriestu visu aktuālo informāciju gan par personāla, gan darba aizsardzības jautājumiem;
- “Helpdesk” pieteikumiem;
- darba aizsardzības kopējā e-pasta: darba.aizsardziba@riga-airport.com.

Uz visiem pieteikumiem darba aizsardzības speciālisti vienmēr pieteicējam sniedz atbildi, vai arī pieteikumu novirza citai saistošai struktūrvienībai.

2023. gadā notika viena sapulce ar galveno uzticības personu, kurā tika izrunātas aktuālās tēmas un jautājumi gan par darba aizsardzības jautājumiem, gan personāla jautājumiem.

Tāpat kā 2022. gadā, arī 2023. gadā Rīgas lidostas darba aizsardzības speciālisti aktīvi iesaistījās Virszemes apkalpošanas departamenta Gaisa kuģu apkalpošanas nodaļas darbinieku brīfingos, informējot darbiniekus par notikušiem nelaimes gadījumiem struktūrvienībā, kā arī veidojot atgriezenisko saiti un aicinot darbiniekus izteikties par līdzīgām vai citām bīstamām situācijām darba vietā, kur pastāv iespēja gūt darbinieku traumatismu, kā arī uzklusot ieteikumus, kas varētu novērst bīstamību darba vietās.

Plašāka informācija par iekšējiem normatīviem, kas nosaka veicamās darbības, ja noticis nelaimes gadījums darbā, ir pieejama sadaļā “Nelaimes gadījumi darba vietā”.

Plašāka informācijas par iekšējiem normatīviem un kārtību, kādā tiek veikta darba vides risku novērtēšana, aprakstīta sadaļā “Darba vides risku novērtēšana”.

Darba vides risku faktoru novērtējums

403-4, 403-10

Lidostas darba vides risku novērtēšanā kā pamatmetode tiek izmantota Puskvantitatīvā 9×9 ballu metode, kuras pamatā ir uzņēmuma darbības jomai piemēroti kontroljautājumi, kas izriet no likumdošanas un praktiskās pieredzes, un ar kuru palīdzību nosaka darba vietā pastāvošos darba vides riska faktorus un veicamos preventīvos pasākumus to novēršanai vai samazināšanai. Darba vides risku novērtēšanas palīgmetode ergonomisko risku noteikšanai tiek izmantota SGR – A metode (smagumu pārvietošanai ar rokām) un SGR – B metode (smagumu stumšana, vilkšana).

Darba vides risku novērtēšana notiek saskaņā ar apstiprināto darba vides iekšējās uzraudzības plānu 2023. gadam, darba vides risku novērtējuma dokumentācijas izstrādē izmantojot augstāk minēto metodoloģiju, kas ir iekļauta Darba aizsardzības rokasgrāmatā.

Darba vides risku novērtēšanas ietvaros katrā struktūrvienībā ne retāk kā reizi gadā notiek darba vides (tajā esošo darba vietu

un darba veidu) pārbaude, nosakot darba vidē pastāvošos darba vides faktorus un konstatētos faktorus, kas rada vai var radīt risku darbinieku drošībai un veselībai. Pēc darba vides risku novērtēšanas apsekojumu veikšanas tiek sagatavota darba vides risku novērtēšanas dokumentācija – darba vietas un darba veida riska novērtēšanas protokoli, obligāto veselības pārbauchu saraksts, individuālo aizsardzības līdzekļu saraksts, darba vides indikatīvo mērījumu protokols un preventīvo pasākumu plānu darba aizsardzībā.

Saskaņā ar Puskvantitatīvo metodi, katra darba vides riska faktora riska pakāpes noteikšana tiek aprēķināta, reizinot riska varbūtību ar riska seku pakāpi. Ja aprēķinu rezultātā riska pakāpe ir III (ciešams risks) vai augstāka, tiek ieviesti riska mazināšanas pasākumi. Šādos gadījumos tiek sagatavots preventīvo pasākumu plāns darba aizsardzībā, nosakot atbildīgos darbiniekus un izpildes termiņus.

2023. gadā darba vides risku novērtēšana notika visās Rīgas lidostas struktūrvienībās – 11 departamentos, četrās vienībās un 33 nodaļās. Darbiniekiem un uzticības personām vai darbinieku pārstāvjiem pēc darba vides risku novērtēšanas dokumentu apstiprināšanas tiek nodrošināta iespēja iepazīties ar savam departamentam/ struktūrvienībai saistošo darba aizsardzības dokumentāciju, tai skaitā ar darba vides riska novērtējumiem darba vietai un darba veidam, obligāto

veselības pārbažu sarakstu, individuālo aizsardzības līdzekļu sarakstu, darba vides indikatīvo mērījumu protokoliem un preventīvo pasākumu plānu darba aizsardzībā.

Darba koplīgums un Darba aizsardzības rokasgrāmata paredz darbinieku iesaisti darba aizsardzības sistēmas uzlabošanā, kā arī nosaka un apraksta darba aizsardzības organizācijas kārtību, lai uzlabotu darbinieku drošību un veselības aizsardzību darbā. Darba vides riskus novērtē darba aizsardzības speciālisti, papildus iesaistot konkrētās struktūrvienības vadītāju vai viņa deleģētu pārstāvi, augstākstāvošo vadītāju, uzticības personas vai darbinieku pārstāvjus un darbiniekus, kuri strādā attiecīgajā darba vietā un to pārzina. 2023. gadā uzticības personas piedalījās 17 nelaimes gadījumu izmeklēšanas komisijās un trīs departamentu darba vides risku novērtēšanās – Virszemes apkalpošanas departamentā, Komerציālaajā departamentā un LDVD.

Papildus darba vides risku novērtēšanai 2023. gadā ir reģistrēti 19 darba vietu apsekošanas akti, par to, ka ir veiktas darba aizsardzības prasību ievērošanas pārbaudes darba vietās.

Darba aizsardzības instrukcijās un apvienotajās aprīkojuma lietošanas un darba aizsardzības instrukcijās ir noteikti darbinieka veselībai kaitīgie darba vides apstākļi, kā arī aizliegums sākt un turpināt darbu, ja konstatē iekārtu/

aprīkojuma bojājumus, kas var apdraudēt darbinieka veselību. 2023. gada ietvaros sešas darba aizsardzības un septiņas lietošanas instrukcijas tika pārskatītas un aktualizētas, bet viena – izstrādāta jauna. Divas no pārskatītajām un aktualizētajām darba aizsardzības instrukcijām tika iekļautas lidostas mājaslapas sadaļā “Partneru portāls” (piekļuve tikai reģistrētiem lietotājiem), jo abu darba aizsardzības instrukciju darbības sfēra tika paplašināta un pielāgota visiem darbiniekiem, kuri ir nodarbināti Rīgas lidostas teritorijā.

Ziņošanas kārtība

Ziņošanas kārtību par notikušiem vai gandrīz notikušiem nelaimes gadījumiem reglamentē Darba aizsardzības rokasgrāmata. Ziņošanas kārtība ir noteikta arī katras darba aizsardzības instrukcijas sadaļā “Darba aizsardzības prasības ārkārtas situācijās”, kur ir aprakstīta darbinieku rīcība darba aprīkojuma bojājuma gadījumos, pirmās palīdzības sniegšanas un ugunsgrēka gadījumos un tad, ja ir radusies cilvēku veselībai un dzīvībai bīstama situācija.

2023. gada maijā tika ieviesta lidostas iekšējā aplikācija “e-RIX”, kurā var izmantot lidostas “HelpDesk” funkcijas, t.sk. iesniegt pieteikumus incidentu un problēmu risināšanai, tostarp par

darba aizsardzības jautājumiem. Aplikācija ir bez maksas un tā ir pieejama visiem lidostas darbiniekiem, autorizējoties ar piešķirto e-pastu un paroli.

Ja informācija no darbinieka ir iegūta, izmantojot incidentu ziņošanas sistēmu, un darbinieks ziņo par savas darbības izraisītiem draudiem drošai lidlauka darbībai, un ja viņa rīcībai nav bijis ļaunprātīga nodoma, iesniegto informāciju nedrīkst izmantot darbinieka sodīšanai.

Nelaimes gadījumu darbā izmeklēšana

2023. gadā Rīgas lidostā notika kopā 27 nelaimes gadījumi darbā (Rīgas lidosta darbiniekiem), visi nelaimes gadījumi ar klasifikāciju – veselības traucējumi nav smagi. Rīgas lidosta 2023. gadā (un 2022. gadā) no Valsts Darba inspekcijas nav saņēmusi aizrādījumus par pārkāpumiem, neatbilstībām vai soda sankcijas.

Katrs nelaimes gadījums darbā tika izmeklēts 2009. gada 25. novembra MK noteikumos Nr. 950 “Nelaimes gadījumu darbā izmeklēšanas un uzskaites kārtība” noteiktajā kārtībā,

kā arī Rīgas lidostas noteiktajā kārtībā saskaņā ar rīkojumu Nr. 22/37B “Par atbildīgo personu rīcību pēc notikuša nelaimes gadījuma darbā”, nelaimes gadījumu darbā izmeklējot kopā ar nelaimes gadījumu izmeklēšanas komisiju.

Ar darbu saistītu negadījumu izmeklēšanu Rīgas lidostā nosaka dokumenta Darba aizsardzības rokasgrāmata 13. sadaļa “Nelaimes gadījumi darbā un gandrīz notikuši nelaimes gadījumi darbā”, kur ir atrunātas vispārīgās prasības, ziņošanas kārtība, nelaimes gadījumu darbā izmeklēšanas kārtība, nelaimes gadījumu darbā reģistrēšana un uzskaitē.

Gan Darba aizsardzības rokasgrāmatā, gan rīkojumā Nr. 22/37B “Par atbildīgo personu rīcību pēc notikuša nelaimes gadījuma” tiek noteikta atbildīgo personu rīcība pēc notikuša nelaimes gadījuma darbā, kārtība kā tiek izmeklēti negadījumi, un noteikts nelaimes gadījumu izmeklēšanas komisijas sastāvs.

Katru nelaimes gadījumu darbā izmeklē lidostas darbinieki šādā sastāvā:

- cietušā augstākstāvošais vadītājs,
- cietušā tiešais vadītājs,
- darba aizsardzības speciālists,
- uzticības persona,
- DPS vadītājs vai pārstāvis.

Ja cietušajam ir iestājušies smagi vai iespējami smagi veselības traucējumi, vai iestājusies cietušā nāve, tad nelaimes gadījumu darbā izmeklē Valsts Darba inspekcijas izveidota izmeklēšanas komisija, kuras sastāvā no lidostas puses tiek iekļauti divi darba aizsardzības speciālisti, kuriem Rīgas lidostas valde ir piešķīrusi nepieciešamās pilnvaras.

Nelaimes gadījumu izmeklēšanas laikā tiek noteiktas preventīvās un korektīvās darbības, kas arī tika fiksētas nelaimes gadījumu izmeklēšanas aktos, kas tiek iesniegti Valsts Darba inspekcijā, ar mērķi novērst konkrēti notikušo un līdzīgu nelaimes gadījumu atkārtošanos. Piemēram, nosūtīšana atkārtotai obligātajai veselības pārbaudei, neplānota darbinieku darba aizsardzības instruēšana un informēšana par notikušajiem nelaimes gadījumiem, darbam paredzētā aprīkojuma uzlabošana un nomaiņa, instrukciju izstrādāšana, infrastruktūras uzlabošana, atkārtotas instruktažas veikšana u.c. Sākot ar 2023. gadu notikušie nelaimes gadījumi darbā tiek reģistrēti Rīgas lidostas Neatbilstību reģistrā, lai varētu efektīvāk sekot līdz nelaimes gadījumu darbā noteikto preventīvo – korektīvo – darbību izpildei.

Pēc katra nelaimes gadījuma darbā tiek sagatavoti darba aizsardzības ziņojumi par notikušiem nelaimes gadījumiem darbā, kurā ir iekļauts nelaimes gadījuma situācijas izklāsts, cietušā traumas raksturojums, nelaimes gadījuma cēlonis un noteiktas preventīvās darbības, ko ikviens ikdienā var ievērot,

lai novērstu līdzīgi negadījumu atkārtošanos (2023. gadā kopā 33 darba aizsardzības ziņojumi par notikušiem nelaimes gadījumiem darbā). Visi darba aizsardzības ziņojumi tiek ievietoti darba aizsardzības instruktažu saturos, brīvi pieejami darba aizsardzības publiskajā mapē un tiek izvietoti uz struktūrvienību ziņojumu dēļiem.

Pēc nelaimes gadījumu darbā izmeklēšanas, saistošo dokumentu apstiprināšanas un saņemšanas, notiek sanāksmes ar nelaimes gadījumā darbā cietušo darbinieku, pēc viņa atgriešanās darbā, lai kopā ar nelaimes gadījumā darbā cietušā augstākstāvošo vadītāju un darba aizsardzības vadītāju vēlreiz izrunātu notikušo un noteiktu papildus preventīvās darbības. Bieži tikšanās laikā no darbiniekiem tiek iegūta informācija par nepieciešamiem uzlabojumiem darba aizsardzības jomā.

DPS vienība reizi mēnesī organizē darba grupas sanāksmes, kurās darba grupa izrunā aktuālos drošības incidentus, t.sk. darba aizsardzībā notikušos gadījumus – nelaimes gadījumus, gandrīz notikušus nelaimes gadījumus, potenciālas bīstamības darba vidē u.c.

Tāpat DPS regulāri organizē drošības komitejas, kur visu lidlaukā strādājošo uzņēmumu pārstāvju starpā, tostarp piedaloties lidostas Darba aizsardzības nodaļas pārstāvjiem, tiek izrunāti reģistrētie drošības gadījumi, t.sk. darba traumas.

Nelaiimes gadījumi darba vietā

403-9, LA6

Rīgas lidostas viens no stratēģiskajiem mērķiem, kas sevī iekļauj arī rūpes par darba aizsardzību un darbinieku drošību ir veselību ir: veicināt aviācijas nozares attīstību, noturot un piesaistot augstas raudzes speciālistus, nodrošinot izaugsmes iespējas un panākumus veicinošu darba vidi.

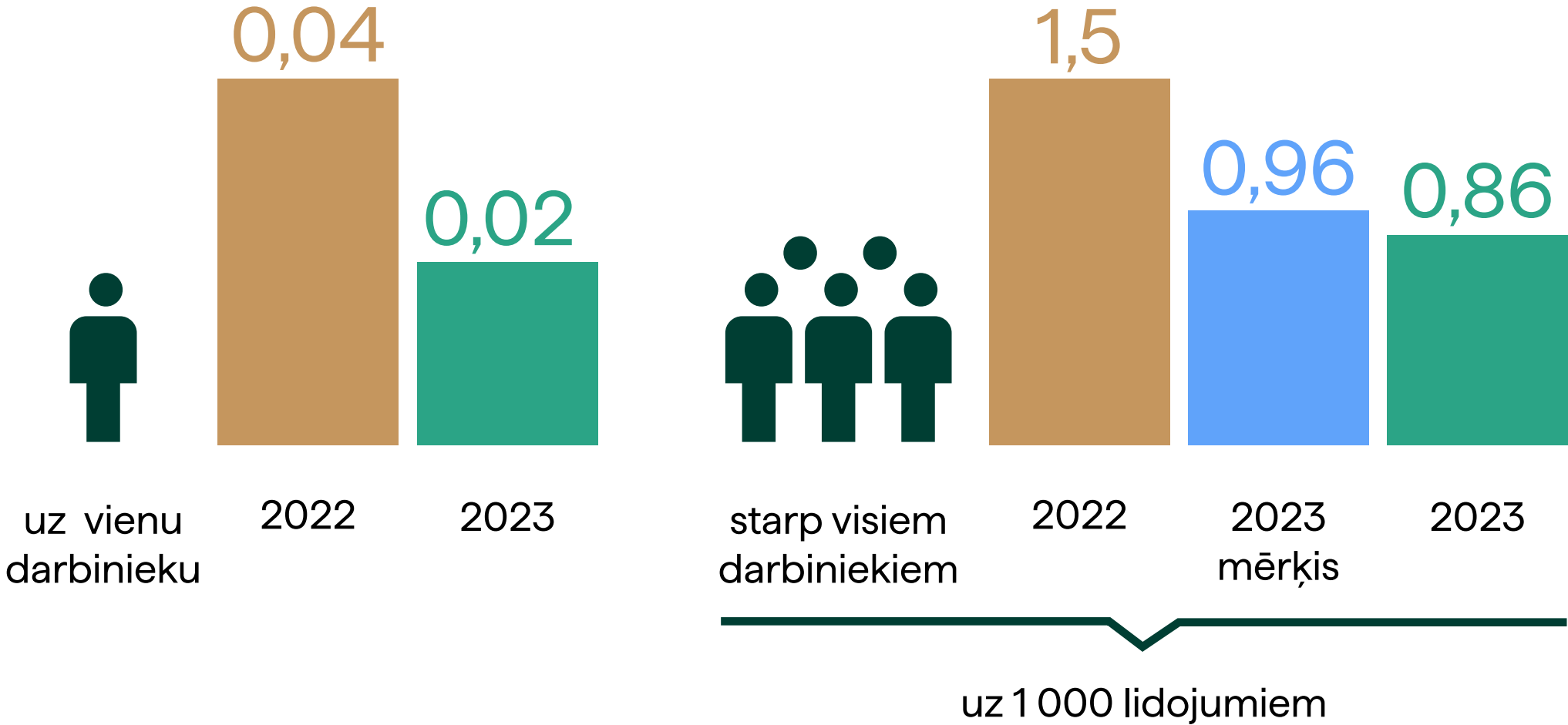
2023. gadam noliktie mērķi

Uzņēmumā reģistrēto nelaimes gadījumu darbā koeficients

2023. gadā reģistrētie gadījumi

Rīgas lidostā reģistrēto nelaimes gadījumu darbā koeficients

Notikušo NGD skaits

Rīgas lidostas darbiniekiem 2023. gadā			
Kopējais NGD skaits	NGD smaguma klasifikācija		
	Veselības traucējumi nav smagi	Smagi veselības traucējumi	Letālas sekas
27	27	-	-

Lidlaukā strādājošo uzņēmumu darbiniekiem		
2	Lidostai nav pieejama informācija par citu uzņēmumu darbinieku NGD smaguma klasifikāciju	-

Gandrīz notikušo NGD skaits³⁹

Rīgas lidostas darbiniekiem 2023. gadā			
Kopējais NGD skaits	Bez darba spēju zuduma		
	Ar darba spēju zudumu	Letālas sekas	
30	30	-	-

Papildus 2023. gadā tika organizētas divas gandrīz notikušu nelaimes gadījumu darbā komisijas sanāksmes, nosakot cēloņus un preventīvās darbības.

³⁹ Dati par gandrīz notikušiem nelaimes gadījumiem netiek uzkrāti lidlaukā strādājošo uzņēmumu darbiniekiem.

2023. gada nelaimes gadījumu darbā statistika rāda, ka katru mēnesi Rīgas lidostā tika gūta vismaz viena darba trauma – visvairāk darba traumas tika gūtas jūnijā (astoņi gadījumi, no kuriem pieci gadījumi ir gandrīz notikuši nelaimes gadījumi darbā, trīs – nelaimes gadījumi darbā ar darbspēju zaudējumu) un oktobrī (septiņi gadījumi, no kuriem pieci gadījumi ir gandrīz notikuši nelaimes gadījumi darbā, divi – nelaimes gadījumi darbā ar darbspēju zaudējumu), bet vismazāk – septembrī (viens gandrīz noticis nelaimes gadījums darbā).

Skaitliski visvairāk nelaimes gadījumi darbā ar darbspēju zaudējumu notika 2023. gada novembrī (četri gadījumi), kas ir saistīti ar nelabvēlīgu laikapstākļu ietekmi – stipra vēja brāzmas un stipras snigšanas rezultātā radies slidens virsmas segums. Sākoties vasaras sezonai (marta beigas – oktobra beigas), pieaug lidojumu skaits, līdz ar ko attiecīgi pieaug arī veicamais darba apjoms, kas rezultējas ar darba steigu, darbinieku nogurumu un citiem apstākļiem, kas sekmē darba traumu skaita palielinājumu. Tendence, ka darbu traumu skaits palielinās vasaras sezonā strauji darba apjoma dēļ un ziemas sezonā – nelabvēlīgu laikapstākļu iespaidā, ir novērojama arī iepriekšējos gados.

2023. gadā visbiežāk traumētās ķermeņa daļas ir ekstremitātes – roku pirksti, rokas, potītes, kājas. Līdzīgi kā citus gadus traumēto ķermeņa daļu sarakstā ierindojas arī muguras traumas, bet,

iepriekšējos gadus neierasti, 2023. gadā divos gadījumos tika traumēta gūža. Gūtie veselības traucējumi galvenokārt bijuši virspusējie ievainojumi un izmežģījumi, sastiepumi, izstiepumi. Salīdzinot ar 2022. gadu, ir krietni samazinājis gūto veselības traucējumu skaits, kurā darbinieks gūst lūzumus. Galvenie traumu veidi ir saistīti ar dažādu ķermeņa daļu iespiešanu, saspiešanu, traumām, kas gūtas saistībā ar fizisko spriedzi muskuļos un skeleta sistēmā, kā arī kustībā esošu priekšmetu iedarbību. Izvērtējot pēdējo gadu statistiku par nelaimes gadījumiem darbā, konstatēts, ka galvenokārt traumas gūst vīrieši. Lielākā daļa nelaimes gadījumu darbā notiek darbinieku neveiklas kustības dēļ, nepietiekamas uzmanības veltīšanas veicamajam darbam dēļ vai nelabvēlīgu laikapstākļu rezultātā radušā slidena virsmas seguma dēļ.

Rīgas lidostā 2023. gada ietvaros tika organizēti šādi nelaimes gadījumu darbā skaitu mazinoši pasākumi:

- papildināti struktūrvienību ziņojumu dēļi par darba aizsardzības jautājumiem – individuālie aizsardzības līdzekļi, nelaimes gadījumi darbā, drošas darba metodes u.c.;
- aktualizētas darba aizsardzības apmācību programmas un apmācību saturs, iekļaujot darba aizsardzības ziņojumus par notikušiem nelaimes gadījumiem darbā;
- cietušo darbinieku struktūrvienībās organizētas neplānotās darba aizsardzības instruktāžas darba vietā;
- Darba aizsardzības nodaļas pārstāvju dalība darbinieku brīfingos, kuros darbiniekiem tiek stāstīts par notikušiem nelaimes gadījumiem darbā un gandrīz notikušiem nelaimes gadījumiem, aicināts darbiniekiem izteikt viedokli un savu redzējumu darba aizsardzības un darba vides uzlabošanas jomā, kā arī atgādināts par drošiem darba paņēmieniem, lai izvairītos no darba traumām ikdienā;
- ja kāda no nelaimes gadījumu darbā gūtajām darba traumām ir saistīta ar individuālo aizsardzības līdzekļu nepieciešamību uzlabojumiem, pirms jauna individuālo aizsardzības līdzekļu veida iegādes, tika veikta individuālo aizsardzības līdzekļu testēšana vismaz mēneša tvērumā uz pašiem darbiniekiem (2023. gada ietvaros testēti darba cimdi ar mehānisku izturību, balstoties uz notikušiem nelaimes gadījumiem darbā, kur gūtas roku/ rokas pirkstu traumas, un aizsargcepures, balstoties gūtajām galvas traumām);

- ja kāda no nelaimes gadījumu darbā gūtajām darba traumām ir saistīta ar darba aprīkojumu – tika veikta darba aprīkojuma uzlabošana (aprīkošana ar pretslīdes grīdām, rokturiem, papildus drošības ierīcēm);
- ja kāda no nelaimes gadījumu darbā gūtajām darba traumām ir saistīta nepietiekamu prasību tvērumu, kas darbiniekam būtu jāievēro darba pienākumu veikšanas laikā, tika veiktas izmaiņas saistošajos dokumentos (rokasgrāmatās, lietošanas instrukcijās u.c.), nosakot papildus prasības darba aizsardzības jomā;
- lai preventīvi samazinātu līdzīgu nelaimes gadījumus darbā un gandrīz notikušu nelaimes gadījumus darbā ilgtermiņā, tika nodrošināts papildaprīkojums drošākas darba vides nodrošināšanai (apavu tīrīšanas birstes un papildus paklāji – lai novērstu paslīdēšanu uz mitra seguma telpās, zviedru siena Gaisa kuģu apkalpošanas nodaļas darbiniekiem – lai veicinātu darbinieku iesildīšanas/ atsildīšanos pirms/ pēc fiziskās slodzes);
- organizētas fizioterapijas nodarbības sporta zālē fizioterapeita vadībā, kuras mērķis bija uzlabot zināšanas par fiziskās slodzes radīto negatīvo seku mazināšanas pasākumiem, lai novērstu darba traumas, kas saistītas ar sastiepumiem.

⁴⁰ Datus par dzimumu sadalījumu attiecībā uz lidostas darbinieku nostrādātajām darba stundām sāka apkopot no 2022. gada.

⁴¹ Darbinieku sastāvs (bez augstākās vadības, ieskaitot darbiniekus, kas atrodas bērna kopšanas atvaļinājumā)

Kopējais lidostas darbinieku nostrādātais stundu skaits⁴⁰:

	2021. gads	2022. gads	2023. gads
Darbinieku kopskaits	1 165	1 388	1 420
Darbinieku sastāvs ⁴¹ (%)	33 % sieviešu, 67 % vīriešu	31 % sieviešu, 69 % vīriešu	33% sieviešu, 67 %vīriešu
Vīriešu nostrādāto stundu skaits (h)	-	1 584 944,9	1 582 537,25
Sieviešu nostrādāto stundu skaits (h)	-	650 596,7	712 202,20
Kopā (h)	1 642 848	2 235 541,6	2 294 739,45

Kopējo lidlaukā strādājošo darbinieku (ieskaitot ārējo organizāciju darbiniekus) darba stundas apkopot nav iespējams.

Arodslimības

403-10, LA6

Darbinieku arodslimības Rīgas lidostā izmeklē un nosaka, piemērojot saistošos Ministru kabineta noteikumus un lidostas noteikto kārtību. 2023. gadā arodslimība pieteikta un apstiprināta diviem darbiniekiem (2022. gadā divas), no kuriem viens darbinieks turpina strādāt, viens – izbeidza darba tiesiskās attiecības. Arodslimības ir saistītas ar locītavu un mugurkaula saslimšanām, ko galvenokārt veicinājuši tādi veselībai kaitīgie un bīstamie darba vides riska faktori kā fiziskā slodze (piespiedu darba pozas, smagumu pārvietošana u.c.), vispārēja ķermeņa vibrācija un psihoemocionālie riska faktori.

Arodslimību risku mazināšanai un to ekspozīcijas laika uz darbiniekiem novērtēšanai aspektos, kuros tas iespējams, notiek darba vides riska faktoru mērījumi – gan indikatīvie, gan laboratoriskie. Vadītāji un to pakļautībā esošie darbinieki par darba vides riska faktoriem regulāri saņem nepieciešamo informāciju, kā arī var brīvi piekļūt darba vides risku novērtējumiem Rīgas lidostas iekšējā tīklā.

Visi uzņēmuma darbinieki saņem darba aizsardzības speciālistu sagatavotos darba aizsardzības ziņojumus, kuros

apskatītas darba aizsardzības aktualitātes. Šie ziņojumi ir pieejami arī darba aizsardzības apmācību programmās. Par darba aizsardzības jautājumiem informācija tiek sniegta iekštīklā e-RIX, e-pastā – vēstkopā “e-RIX ziņo” un vēstkopā “Darba aizsardzības jaunumi”. Rīgas lidosta nodrošina jaunu darba aprīkojumu un apmāca strādājošos aprīkojuma lietošanā, kā arī tehnoloģiski novecojušo aprīkojumu aizstāj ar mūsdienīgiem risinājumiem.

Saistībā ar Rīgas lidostas darbinieku arodslimību pieteikumiem 2023. gadā sadarbībā ar Valsts Darba inspekciju tika sagatavots viens darba vietas higiēniskais raksturojums.

Rīgas lidostas darba aizsardzības organizācija un kārtība attiecas uz pilnīgi visiem darbiniekiem.

Darbinieku apmācība par arodveselību un darba drošību

403-5

Darbinieku apmācības Rīgas lidostā ir pamats drošības kultūras izpratnes veicināšanai. Darbinieku apmācības kārtību darba aizsardzībā nosaka “Darba aizsardzības rokasgrāmata” un rīkojums Nr. 23/80B “Par amatu sarakstu kuriem jānodrošina un jāveic darba aizsardzības instruktāža darba vietā”. Darbinieku apmācība darba aizsardzības jomā ietver ievadapmācību, darba aizsardzības instruktāžas un tematisko apmācību par konkrētu darba aizsardzības jautājumu.

Jaunpieņemto darbinieku ievadapmācība darba aizsardzībā notiek viņu pirmajā darba dienā. 2023. gadā ievadapmācību darba aizsardzībā saņēma visi jaunpieņemtie darbinieki, tai skaitā praktikanti, kā arī darbinieki, kuri atgriežas darbā pēc ilgstošas prombūtnes, un sezonas darbinieki. Darba aizsardzības instruktāža darba vietā tika veikta visiem Rīgas lidostas darbiniekiem ar periodiskumu reizi vai divas reizes gadā, atkarībā no amatam saistošā darba vides risku novērtējuma.

Saskaņā ar rīkojumu Nr. 23-84B “Par darbinieku apmācības kārtību pārtikas higiēnas jomā” notika darbinieku apmācību par kārtību pārtikas higiēnas jomā uzņēmumā, 2023. gadā apmācot 35 darbiniekus.

Darbinieku apmācības paaugstinātas bīstamības darbos

Saskaņā ar rīkojumu Nr. 23-43B

“Par darbinieku apmācību paaugstinātas bīstamības darbos” notika ārējās apmācības paaugstinātas bīstamības darbos, 2023. gadā kopā apmācot:

Darbinieku apmācības bīstamo iekārtu apkalpošanā

Savukārt saskaņā ar rīkojumu Nr. 23-61B

“Par bīstamās iekārtas apkalpojošā personāla norīkošanu un apmācību periodiskumu”, notika šādas apmācības bīstamo iekārtu apkalpošanā:

Izglītojošās kampaņas darbiniekiem darba aizsardzības jomā

2023. gada ietvaros PD Darba aizsardzības nodaļa aktīvi veidoja dažādas izglītojošās kampaņas darbiniekiem darba aizsardzības jomā:

- reizi ceturksnī visi Rīgas lidostas darbinieki tiek informēti par nelaimes gadījumu darbā statistiku, kurā ir izveidots apkopojums par notikušiem un gandrīz notikušiem nelaimes gadījumiem darbā. Reizi gadā darbiniekus informē par nelaimes gadījumu darbā statistiku iepriekšējā gadā;
- maijā norisinājās soļu izaicinājums starp lidostas darbiniekiem, kur ar mobilās aplikācijas palīdzību dalībnieki sacentās par visvairāk mēneša laikā nostaigātajiem soļiem. Izaicinājuma laikā darbinieki regulāri saņēma informāciju par soļošanas pozitīvo ietekmi gan uz veselību, gan uz vidi;
- jūlijā un augustā norisinājās fizioterapeita nodarbības lekšējās drošības nodaļas sporta zālē ar iespēju nodarbībās piedalīties jebkuram Rīgas lidostas darbiniekam;
- rudenī tika uzņemta darba aizsardzības video sērija ar piecām epizodēm par lidostā izplatītākajiem darba vides riska faktoriem – smagumu pārvietošanu, psihoemocionālo stresu, darbu ar datoru, paaugstinātu troksni un darbu ārpus

telpām – to mītiem un patiesību. Video sērijas caur vēstkopu “E-Rix ziņo” tika izplatītas visiem darbiniekiem, kā arī video sēriju epizodes tika ievietotas darbinieku darba aizsardzību apmācību saturos un izvietotas uz struktūrvienību informatīvajiem ekrāniem;

- oktobrī norisinājās darba aizsardzības mēnesis, kā ietvaros darbinieki tika aicināti izkustēties – liftu aizstāt ar kāpšanu pa kāpnēm (video), paņemt pauzi darbā pie datora un izvingroties (vizuālais materiāls), kā arī saņēma citus ikdienišķus ieteikumus darba aizsardzības jomā;
- darba aizsardzības mēneša ietvaros no oktobra vidus līdz valsts svētkiem PD Darba aizsardzības nodaļas darbiniekus izaicināja izkustēties un pārtraukumos doties geokešingā “RIX Geocaching” punktu meklējumos lidostas apkārtnē;
- no oktobra līdz decembrim darbiniekiem notika fizioterapijas nodarbības fizioterapeita vadībā, lai uzlabotu darbinieku zināšanas par fiziskās slodzes radīto negatīvo seku mazināšanas pasākumiem un novērstu darba traumas, kas saistītas ar sastiepumiem.

Citi nelaimes gadījumu darbā mazinošie pasākumi ir plašāk aprakstīti sadaļā “Nelaimes gadījumi darbā”.

Epidemioloģiskās drošības pasākumi

Rīgas lidosta pastāvīgi sniedz skaidru un saprotamu informāciju par uzņēmumā ieviestajiem epidemioloģiskās drošības pasākumiem un to, kā jārikojas gan ielidojošiem, gan izlidojošiem pasažieriem. Par aktuālajiem un valstī spēkā esošajiem darba aizsardzības un veselības pasākumiem darbinieki tika informēti ar speciāliem rīkojumiem – drošības protokoliem, kas tiek aktualizēti pēc valstī noteiktās kārtības epidemioloģiskās drošības nodrošināšanai. Aktuālā informācija tika ziņota darbiniekiem e-pastā.

Arī 2023. gadā Rīgas lidostas turpināja ievērot un pildīt pasākumus Covid-19 ierobežošanai saskaņā ar valstī noteikto, speciālistu rekomendācijām un labo praksi. Lidostā tika:

- nodrošināti roku un virsmu dezinfekcijas līdzekļi, sejas aizsargmaskas u.c. aizsardzības līdzekļi;
- nodrošināta darbinieku brīvprātīga testēšana, piemērojot aktuālos noteikumus;
- darbiniekiem nodrošināti paštesti;
- struktūrvienībās, kurās novērota augstāka inficēšanās, veikta koplietošanas telpu dezinfekcija, piesaistot sertificētu ārpakalpojumu.

Lidosta aicina savus darbiniekus arī vakcinēties – gan pret ērcu encefalītu, gan Covid 19, gan gripu u.c. Papildus 2023. gadā darbiniekiem tika nodrošināta vakcinācija darba vietā pret gripu, savakcinējot vairāk nekā 40 darbiniekus.

Darbinieku veselība

403-6

Darbinieku veselība ir viena no Rīgas lidostas personāla politikas prioritātēm, aizvien vairāk uzmanības pievēršot ne tikai fiziskajai, bet arī mentālajai veselībai, kas tika atsevišķi izdalīta arī aktualizējot Personāla politiku.

Lai saglabātu Rīgas lidostas darbinieku datu un veselības datu konfidencialitāti, uzņēmums veic šādas darbības:

- veselības informācija tiek uzglabāta un nodota, piemērojot konfidencialitātes un datu aizsardzības prasības (slēgti kabineti/ skapji, elektroniskos dokumentus aizsargājot ar paroli, izsniedzot darbiniekam tikai uz darba e-pastu vai klātienē, uzrādot personu apliecinošu dokumentu);
- informācija pieejama tikai tiem darbiniekiem, kuriem darbs ar to ietilpst amata pienākumos;
- dati tiek apstrādāti minimālajā nepieciešamajā apmērā;
- veselības apdrošināšanas pakalpojumu informācijas aprīte norit starp pašu darbinieku un apdrošinātāju.

Veselības apdrošināšana

Visiem darbiniekiem, kam ir beidzies noteiktais pārbaudes laiks, izņemot sezonas darbiniekus, saskaņā ar darba koplīgumu piešķir veselības apdrošināšanas polisi. Polise darba koplīgumā noteiktajos gadījumos tiek saglabāta darbiniekam arī pēc darba tiesisko attiecību izbeigšanas. Polisei ir plašs pakalpojumu segums un limiti, t.sk. veselības pārbaudes, vakcinācijas, ārstu konsultācijas un izmeklējumi, ambulatorā un stacionārā palīdzība, rehabilitācija, zobārstniecība, sports un kritisko slimību apdrošināšana.

Sekojoši līdzdarbinieku vajadzībām un situācijai medicīnas pakalpojumu jomā, pēdējos gados tiek iekļauti arī jauni maksas pakalpojumi kā psihoterapeita vizītes. Veicot iepirkumu 2023. gada polisei, tika paplašināts mentālās veselības profesionāļu klāsts, paplašināta onkoloģisko saslimšanu ārstēšana, kā arī uzņēmums iegādājas atvērto polisi, kas ļauj pēc darbinieka iesnieguma segt medicīniskos pakalpojumus nestandarta situācijās.

Veselības apdrošināšanas polise darbiniekiem sniedz drošības sajūtu, jo medicīniskos pakalpojumus iespējams saņemt operatīvāk, veicinot slimību atklāšanu un ārstēšanu to agrīnajās stadijās, kas, savukārt, sekmē ātrāku

atveseļošanos, kā arī tā iekļauj veselības veicināšanas pasākumus. Veselības apdrošināšanas polise paredz, ka darbinieki var saņemt veselības aprūpes pakalpojumus, nenorēķinoties ar personīgajiem līdzekļiem, tostarp lidostas teritorijā esošajā ambulatorajā medicīnas iestādē, līgumiestādēs 100 % apmērā. Darbiniekiem ir arī iespēja iegādāties polisi saviem pirmās pakāpes radniekiem.

Polises iegādi organizē iepirkuma komisija – PD, Iepirkumu nodaļas, lielāko struktūrvienību un LV Lidostu darbinieku arodbiedrības pārstāvji, piesaistot ekspertu medicīnas pakalpojumu un apdrošināšanas jomā, ņem vērā darbinieku atsauksmes un aptaujas rezultātus, kopējo pakalpojumu izmantošanas statistiku lidostas darbiniekiem, tirgus situāciju – medicīnā un apdrošināšanā un Rīgas lidostas budžeta iespējas.

Reizi gadā PD aptaujā darbiniekus par veselības apdrošināšanas pakalpojumu, kā arī analizē polises izmantošanas statistiku un, balstoties uz iegūto informāciju, polises segumu pēc iespējas piemēro darbinieku vajadzībām.

2023. gada jūlijā veiktajā aptaujā piedalījās 190 darbinieki jeb 14 % no darbinieku skaita, kuriem tika piešķirtas polises apdrošināšanas perioda sākumā. Apmierinātība ar apdrošināšanas polisi ir pieaugusi visās sešās novērtētajās jomās, salīdzinot ar iepriekšējo apdrošināšanas periodu. Ņemot vērā, ka polises saturs mainījies minimāli, salīdzinot ar 2022. gadu, vērtējumu var skaidrot ar to, ka darbinieki novērtē veselības apdrošināšanas polisi un tās ērtos izmantošanas noteikumus.

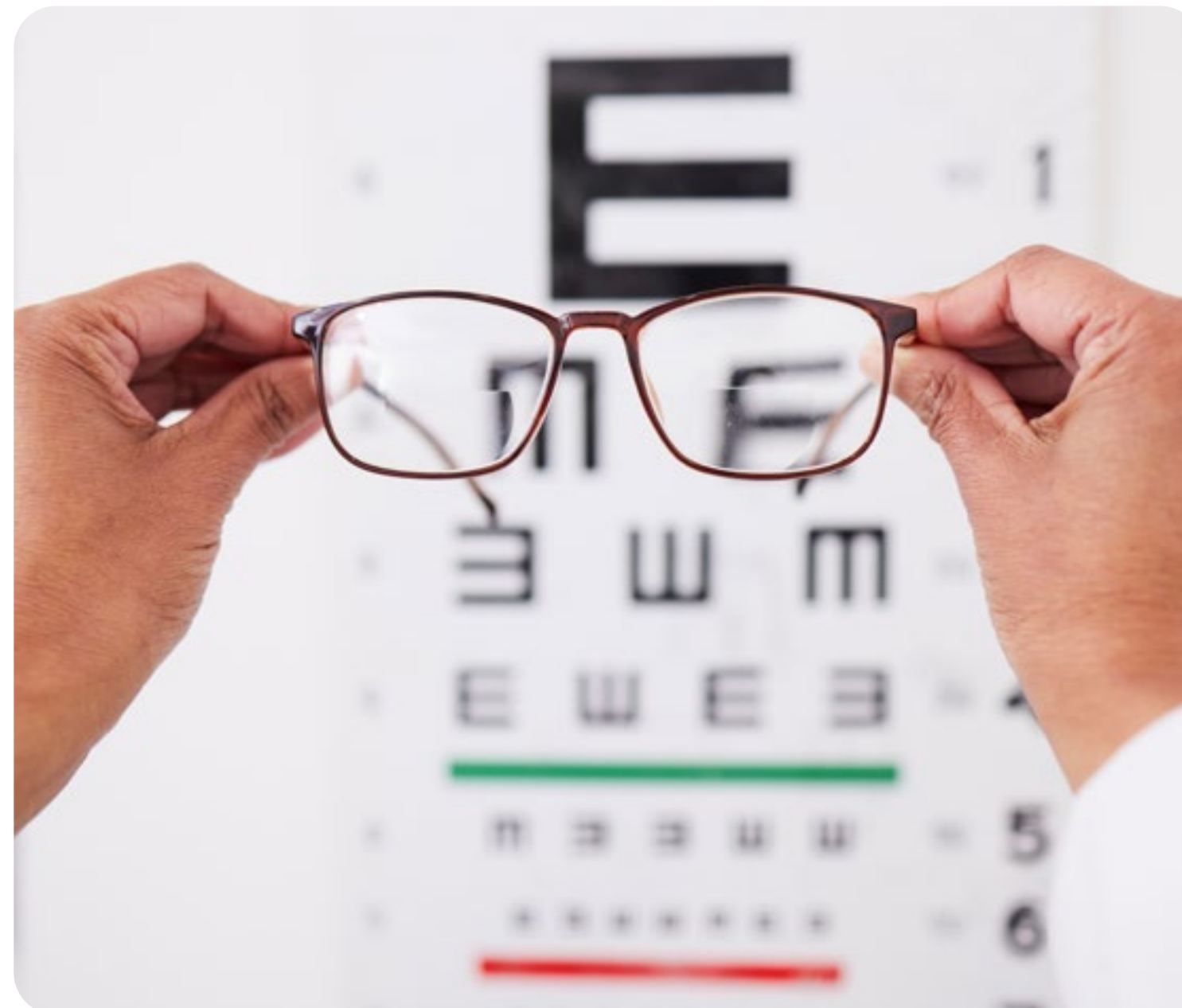
Veselības apdrošināšanas iepirkuma komisija un lidostas vadība darbinieku veselības apdrošināšanas iepirkumos pēdējos divos gados dara visu iespējamo, lai, neraugoties uz cenu pieaugumu medicīnas pakalpojumu un apdrošināšanas nozarē, saglabātu līdzšinējo polises segumu, kas prasa ievērojamus papildus līdzekļu piešķiršanu.

Darbinieki informāciju par veselības apdrošināšanas pakalpojumiem saņem:

- no PD savos e-pastos un individuālās konsultācijās;
- intraneta sadaļā “Veselība”;
- reizi mēnesī tikšanās laikā ar apdrošinātāja pārstāvi.

Citas veselības veicināšanas aktivitātes

Rīgas lidostas pasažieru terminālī atrodas medpunkts. Tajā darbinieki var vērsties traumā, pēkšņas saslimšanas vai veselības stāvokļa pasliktināšanās gadījumā. Medpunkts strādā visu diennakti septiņas dienas nedēļā un sniedz pirmo

palīdzību un ārsta konsultāciju. Medpunkts aktīvi sadarbojas ar darba aizsardzības speciālistiem, piemēram, sūtot informāciju par gūtajām darba traumām, kas notiek lidostas teritorijā, tostarp citu uzņēmumu darbiniekiem. Par katru traumā lidostas teritorijā strādājošo uzņēmumu darbiniekiem medpunkts sūta informāciju Darba aizsardzības nodaļai un DPS vienībai.

Lidostas teritorijā atrodas ambulatorā medicīnas iestāde, kurā pakalpojumus var saņemt operatīvi, kā arī veikt obligātās veselības pārbaudes, un tos iespējams apmaksāt ar veselības apdrošināšanas polisi.

Darbiniekiem noteiktā limita robežās reizi divos gados ir apmaksāti medicīniskie optiskie redzes korekcijas līdzekļi. Ilgstošu un/ vai smagu slimību gadījumos saskaņā ar darba koplīgumu darbiniekiem piešķir pabalstu, ja izdevumus nesedz veselības apdrošināšanas polise vai valsts. 2023. gadā Rīgas lidosta apmaksāja bērna ārstēšanās izdevumus 11 darbiniekiem, kā arī apmaksāja citus ar veselību saistītus izdevumus 11 darbiniekiem.

Veselīga uztura aktivitātes

Rīgas lidosta pastāvīgi rūpējas par to, lai darbiniekiem būtu iespēja ievērot veselīga uztura pamatprincipus. Darbiniekiem visās struktūrvienībās ir pieejamas aprīkotas virtuves, kur ieturēt līdzīgu paņemto maltīti, ēdienu var iegādāties un paēst lidostas teritorijā, darbiniekiem nodrošināts dzeramais ūdens un tiek organizētas atsevišķas kampaņas veselības veicināšanai.

2023. gadā Rīgas lidosta organizēja plašāku pasākumu kopumu, veltītu veselīgam uzturam, iesaistot arī darbinieku ģimenes locekļus, jo izvēlētais uzturs ir cieši saistīts ar māsaimniecības uztura paradumiem.

Projekts “Veselīga uztura aktivitātes darbinieku un viņu ģimeņu labbūtībai” tika organizēts ar Sabiedrības integrācijas fonda atbalstu Latvijas valsts budžeta finansētās programmas “Ģimenei draudzīga darbavieta” ietvaros.

Projekta ietvaros notika vairāki pasākumi:

- uztura speciālistes vebinārs un pēc tam pieejams vebināra ieraksts par veselīgu uzturu;
- publicēti informatīvie materiāli, receptes un ieteikumi par veselīgu uzturu iekštīklā un e-pastā;

- darbinieku recepšu konkurss un uztura meistarklase, kurā piedalījās arī darbinieku ģimenes locekļi;
- individuālas uztura speciālistes konsultācijas darbiniekiem.

Projekta ietvaros Rīgas lidosta piesaistīja praksē uzturzinātnes jomas studentu, kurš piedalījās meistarklases organizēšanā un vadīšanā, veica ēdienu piedāvājuma izpēti lidostas teritorijā no uzturvērtības viedokļa un sagatavoja ieteikumus uzturam darbiniekiem, kas strādā maiņās. Visiem darbiniekiem uz sešiem mēnešiem tika nodrošināts tiešsaistes lekciju cikls “Ēšanas brīvība – veselīgi un bez ierobežojumiem”.

Mentālā veselība un labbūtība

Kopš 2020. gada Rīgas lidosta mērķtiecīgi organizē aktivitātes darbinieku mentālās veselības uzturēšanai un pilnveidošanai, ņemot vērā pēdējo gadu globālos izaicinājumus, ko sabiedrība piedzīvo. Svarīgākais 2023. gadā:

- veselības apdrošināšanas polisē ir iekļautas trīs mentālās veselības speciālistu konsultācijas;
- PD regulāri apkopo un nosūta struktūrvienību vadītājiem brīvpieejas vebinārus, tostarp labbūtības un mentālās veselības jomā;
- Rīgas lidostas iekštīklā ir pieejami informatīvie materiāli un kontakti, pie kā vērsties psihoemocionālu krīžu gadījumos, informācija par piedāvājumiem un iespējām regulāri tiek komunicēta darbiniekiem e-pastā;
- 2022. gadā beigās Rīgas lidosta sāka sadarbību ar platformu “LU Open Minded”. Sadarbības ietvaros 2023. gadā visiem darbiniekiem uz sešiem mēnešiem tika pieslēgti vairāki apmācību kursi, veltīti mentālās veselības jautājumiem. Vairāk par šo iniciatīvu sadaļā “Uzņēmuma nodrošinātās apmācības”.

Sports

Rīgas lidosta uzskata, ka dažādu sportisku aktivitāšu nodrošināšana ir svarīga darbinieku veselībai, kā arī kopīga sportošana saliedē uzņēmuma darbiniekus un veido pozitīvu mikroklimatu, kas arī ir būtiska veselības veicināšanas un labsajūtas sastāvdaļa. Arī 2023. gadā uzņēmums sadarbībā ar LV Lidostu darbinieku arodbiedrību sniedza darbiniekiem iespēju iesaistīties dažādās sporta aktivitātēs, nodrošinot apmaksātas futbola, basketbola un volejbola nodarbības un daļēji apmaksātas hokeja nodarbības.

2023. gadā lidostas komanda piedalījās arī nozīmīgākajos masu sporta notikumos – RIMI Rīgas maratonā un Pasaules skriešanas čempionātā. RIMI Rīgas maratonā Rīgas lidostas komandā bija pārstāvēti 52 darbinieki un viņu bērni, Pasaules čempionātā skriešanā piedalījās 22 lidostas darbinieki. Tāpat turpinājās dalība sporta spēļu turnīros – Mārupes novada basketbola līgā, Rīgas Futbola līgā un 6. Aviācijas kausa izcīņā telpu futbolā.

2023. gadā notika ikgadējās Rīgas lidostas darbinieku sporta spēles, ko lidosta organizē sadarbībā ar LV Lidostu darbinieku arodbiedrību. Tajās piedalījās 473 lidostas darbinieki un viņu ģimenes locekļi. Dienas garumā dažādās sporta disciplīnās

sacentās 10 komandas. Spēļu laikā bija pieejams plašs aktivitāšu klāsts arī bērniem. Spēļu norise tika atspoguļota lidostas darbinieku “Facebook” grupā #RIXmīlsavējos.

Tāpat Rīgas lidostas darbiniekiem bija iespēja piedalīties sporta pasākumos, kuros dalībnieki startē individuāli – skrējienā “Stirnu buks” un Vienības velobraucienā. Taku skrējienā “Stirnu buks” 2023. gadā vidēji katrā posmā piedalījās 30 skrējēji un nūjotāji no lidostas kolektīva (kopā visos posmos lidosta ir apmaksājusi dalības maksu 187 dalībniekiem), bet Vienības velobraucienā startēja 12 braucēji. Aktīvākie “Stirnu buka” dalībnieki ar savu pieredzi dalījās lidostas iekšējā vēstkopā “e-RIX ziņo”, tā veicinot arī pārējo kolēģu interesi par šo sporta aktivitāti.

Lidostas iekštīklā “e-RIX” darbiniekiem ir pieejams ieteikumu klāsts par sportošanas iespējām tiešsaistē, attālināti vai brīvā dabā, izmantojot veselības apdrošināšanas polisi. Rīgas lidostas darbinieku veselības apdrošināšanas polise noteikto limitu ietvaros sedz daudzveidīgu sporta nodarbību, tostarp abonementu, izmaksas – nodarbības sporta klubos, baseinā, sporta dejas, slidošanu u.c.

Kā ik gadu Rīgas lidostas komanda piedalījās loģistikas kompānijas DHL un Latvijas Futbola federācijas organizētajā labdarības futbola turnīrā, kur izcīnīja pirmo vietu. Visus pasākumā iegūtos līdzekļus – 8 200,00 EUR – turnīra rīkotāji nodeva Latvijas SOS Bērnu ciematu asociācijas futbola komandas vajadzībām, nodrošinot jauniešus ar nepieciešamo futbola spēlēšanai ikdienā.

Darbinieku prasmes un attīstība

3-3, 404-1

Darbs aviācijas nozarē prasa atbildību, precizitāti, zināšanas un rūpīgumu, tādēļ, nodrošinot atbilstošu apmācību, Rīgas lidosta rūpējas gan par darbinieku potenciāla attīstīšanu, gan par darbinieku atbildību kvalitatīvu pakalpojumu sniegšanā. To organizē un lielā mērā nodrošina Rīgas lidostas struktūrvienība – MC.

Rīgas lidostas MC profesionālās zināšanas apgūst ne tikai lidostas darbinieki, bet arī lidostā strādājošo uzņēmumu un lidostas nomnieku darbinieki, kā arī dažādu Latvijas un ārvalstu aviācijas un citu nozaru uzņēmumu speciālisti. Apmācības MC vada profesionāli instruktori, kuri kvalificējušies ICAO (Starptautiskās Civilās aviācijas organizācijas), IATA, ACI un citās starptautiski nozīmīgās nozares mācību iestādēs un kuriem par apmācības kursu tēmām ir gan teorētiskas, gan darbā gūtas praktiskas zināšanas. MC sadarbojas arī ar citiem Latvijas un ārzemju mācību centriem, veidojot kopīgus apmācību projektus. Mācību centrs izstrādā un pasniedz specializētas apmācību programmas, ievērojot saistošo normatīvo dokumentu prasības un labo praksi.

Kopš 2020. gada maija MC atrodas īpaši apmācību organizācijai pielāgotās modernās un ērtās telpās. Esošā infrastruktūra ir pietiekoša, lai MC varētu sekmīgi nodrošināt apmācības, arī palielinoties apmācāmo skaitam.

Personāla apmācības, profesionālās pilnveides politika un kārtība ir noteikta vairākos dokumentos: Personāla politika, Personāla apmācības un kompetences procedūra un Personāla vadības rokasgrāmata, Lidlauka ekspluatācijas instrukcija u.c.

Datus par apmācību stundu skaitu pēc darbinieku amata kategorijām un dzimumiem šobrīd nevar iegūt, jo vairākas izmantotās sistēmas nav savstarpēji savietojamas, taču 2024. gadā plānots pabeigt ieviest jaunu apmācību uzskaites sistēmu, kas ļaus datus apkopot dažādās kategorijās, tai skaitā arī amata kategorijās.

MC stratēģija

2021. gadā tika izstrādāta un decembrī apstiprināta PD MC attīstības stratēģija 2022.–2027. gadam. Lai stratēģiju īstenotu, izstrādāts un 2022. gada janvārī apstiprināts MC stratēģijas īstenošanas plāns 2022.–2027. gadam – detalizēts rīcības un laika plāns, kurā ir definētas īstenojamo uzdevumu ietvaros plānotās darbības, paredzamais darbību ieviešanas laika periods, paredzamais rezultāts un termiņš. Saskaņā ar MC stratēģijas īstenošanas plānu 2023. gadā:

- uzsākta jauna, aktuālajām prasībām un lidostas mācību specifikai atbilstoša LMS apmācību platformas risinājuma izstrāde un ieviešana;
- izvērtētas un apzinātas apmācību programmas, kurām uzsākt piemērot jauno apmācību modeli un dažādus digitālos risinājumus;
- apzināti tehnoloģiski risinājumi un izstrādāta specifikācija apmācību procesa virtuālās realitātes ieviešanai, kas tiks izstrādāta 2024. gadā;
- lai atbalstītu dažādas sadarbības iespējas, tiek attīstīta MC mājaslapas funkcionalitāte un klientu piesaistes materiāli.

2023. gadā MC turpināja esošās un attīstīja jaunas sadarbības iespējas gan starptautiskā jomā, piemēram, ar “ACI Global

Training” un ar Gruzijas, Uzbekistānas un Kazahstānas lidostām, gan vietējām organizācijām. MC nodrošina arī daudzas apmācības lidostā strādājošo valsts dienestu un citu organizāciju darbiniekiem.

Prasmju nodrošināšana un kvalifikācijas celšana

404-2

Uzsākot darbu, uzņēmums katram darbiniekam nodrošina darbam nepieciešamo profesionālo apmācību, kā arī turpmākus kvalifikācijas celšanas pasākumus apmaksātajā darba laikā. Visiem jaunajiem darbiniekiem amatam nepieciešamā apmācība atkarībā no amata ilgst no divām dienām līdz vairākām nedēļām.

Apmācību formāti Rīgas lidostas darbiniekiem:

- klātienes apmācības;
- attālinātas apmācības – tiešraides;
- e-apmācības vai patstāvīgi apgūstamās apmācības;
- kombinētās apmācības – izmantojot e-apmācības, tiešraidi un/ vai apmācības klātienē.

Apmācību veidi Rīgas lidostas darbiniekiem:

- pirmreizējas un atkārtotas apmācības, visvairāk – virszemes apkalpošanas, aviācijas drošības un lidlauka apkalpošanas jomās;
- neplānotas apmācības – pēc notikuša gadījuma, negatīvām procesu tendencēm, vadības rīkojuma, būtiskām izmaiņām lidostas darbībā, struktūrā, saistošajos procesos un normatīvajos dokumentos;
- prakse;
- apmācības, kuras nav amatam nepieciešamās apmācības formā un kuru kārtība aprakstīta Personāla vadības rokasgrāmatā, piemēram, daļēji vai pilnīgi apmaksātas studijas augstskolā vai mācību kursi.

Papildus augstāk minētajām apmācībām, darbinieku attīstībai pastāvīgi tiek piedāvātas vairākas mācību iespējas, kuras iespējams izmantot brīvprātīgi, pēc savas iniciatīvas. Ņemot vērā ikgadējo attīstības pārrunu rezultātus un noteiktos attīstības mērķus, kā arī darbinieku viedokli par mācību un attīstības pieredzi pēdējā gada laikā, šis apmācību veids tika uzturēts arī 2024. gadā.

Mācību centra organizētās apmācības pastāvīgi saņem augstu novērtējumu, 2023. gadā vidējais vērtējums bija 4,79 punkti (no 5).

Uzņēmuma nodrošinātās apmācības

Struktūrvienību vadītāji nosaka nepieciešamo apmācību kopumu katram amatam, ko iekļauj Amatam nepieciešamo apmācību formā. Saskaņā ar Amatam nepieciešamo apmācību formu noteikto, apmācības organizē MC vai pati struktūrvienība. Vidēji viens darbinieks MC nodrošinātu apmācību ietvaros 2023. gadā pavadīja 6 stundas, izņemot pašmācībā apgūtos kursus (kurus katrs var apgūt savā tempā), kā arī brīvprātīgās apmācības, piemēram, tiešsaistes minilekcijas vai dalība brīvprātīgajos mācībuursos darbiniekiem par dažādām tēmām.

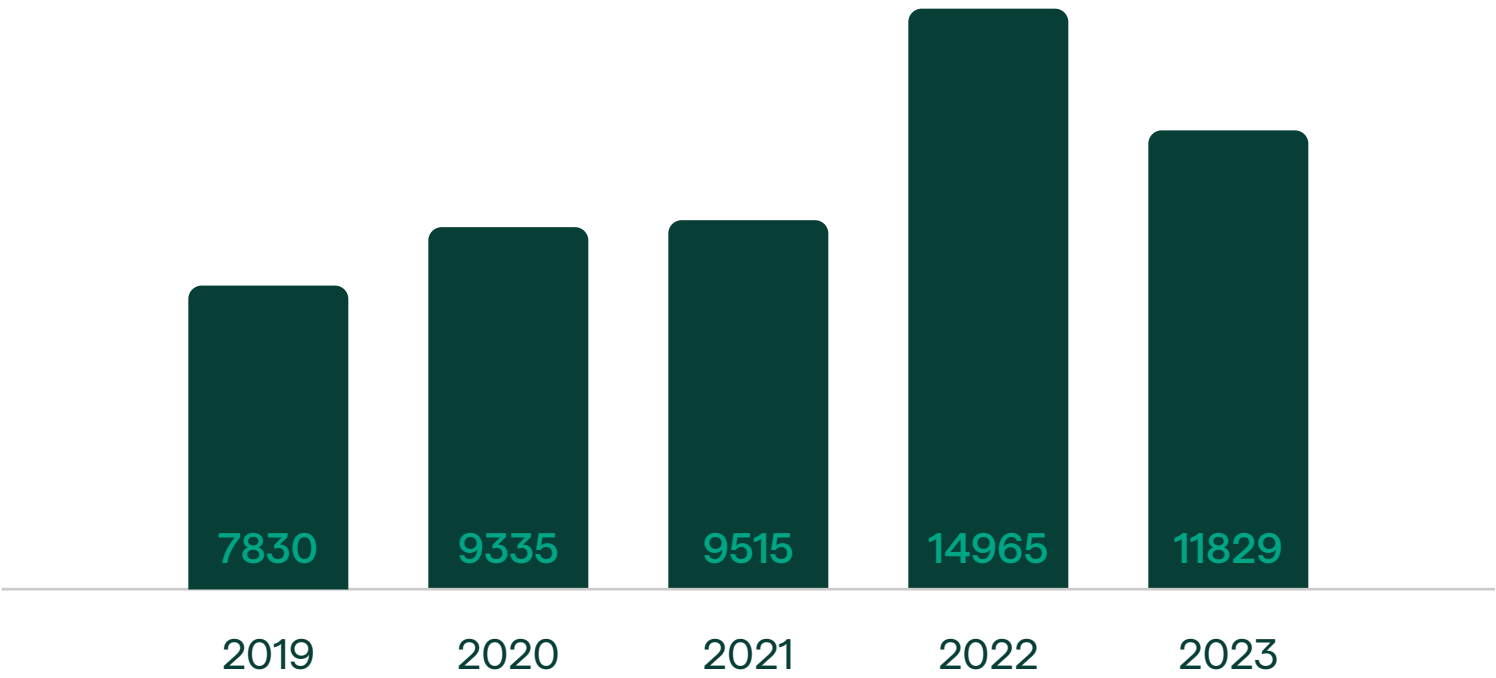
2023. gadā profesionalitātes pārbaudes veiktas 110 darbiniekiem. 2023. gadā turpināja pieaugt apmācību aktivitātes, kas saistīts gan ar nepieciešamību apmācīt jaunus darbiniekus, gan iespējām organizēt apmācības gan klātienē (ko iepriekšējā periodā kavēja Covid-19 saistītie ierobežojumi), gan tiešraidē un e-apmācībā, attīstot tehniskās iespējas.

2023. gadā MC notika 1 401 mācību kursi – kopā 7 464 stundas apmācot 12 871 personu. 1 083 kursi bija Rīgas lidostas darbiniekiem (viens darbinieks apmeklē vairākus

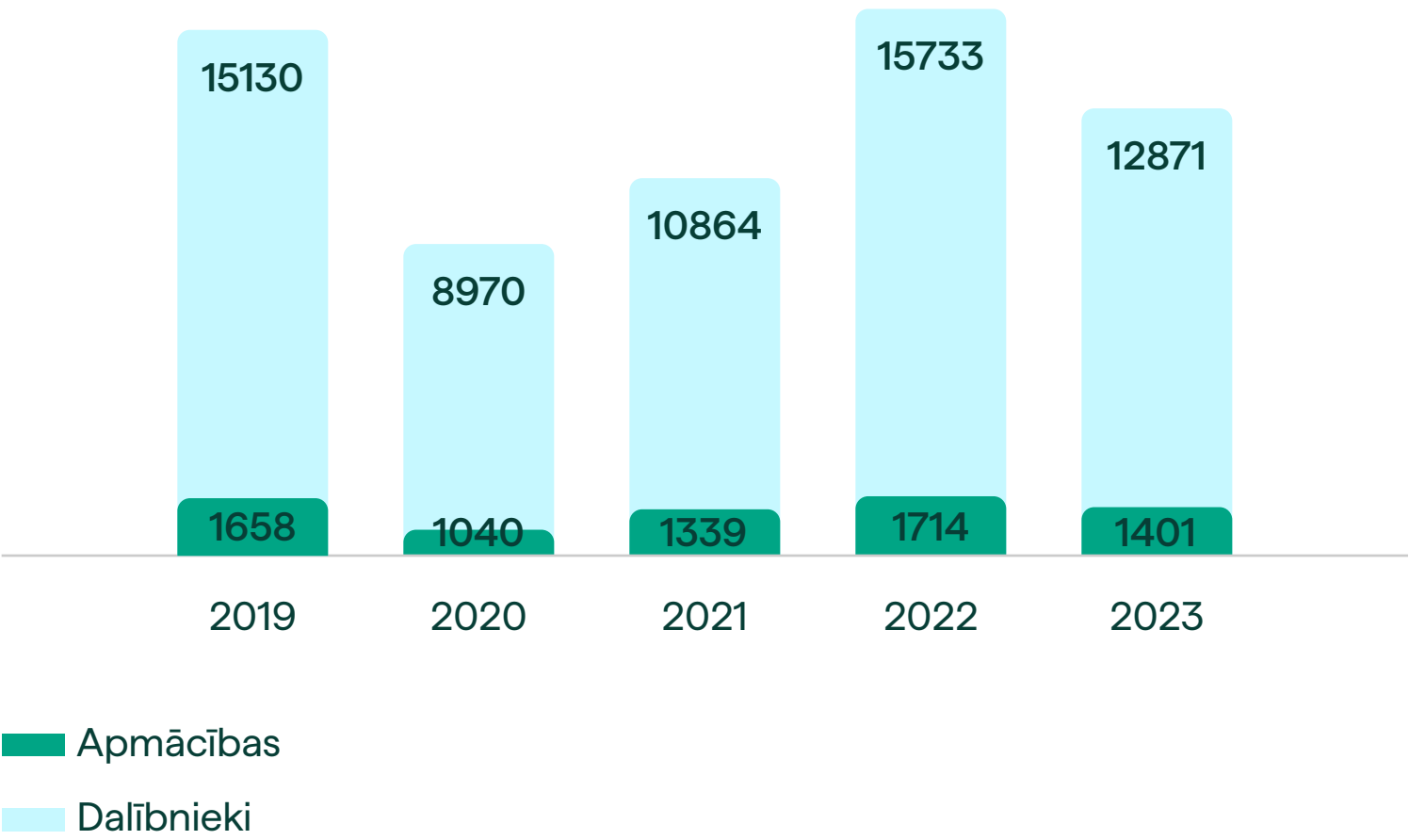
kursos) un 442 – citu organizāciju darbiniekiem. Savukārt vieslektoru pasniedzējuursos 2023. gadā apmācība sniegta 671 personām. 11 757 personas kursus apguva pašmācībā e-vidē. Ārējo organizāciju nodrošināto apmācību stundas uzskaitītas tikai tām apmācībām, kuras tiek nodrošinātas Rīgas lidostas telpās (vidējais apmācību garums ir 7 stundas).

Rīgas lidostas MC izstrādāja un 2023. gadā nodrošināja 131 aktuālo apmācību programmu, no kurām 45 mācību programmas tika izveidotas no jauna vai aktualizētas 2023. gadā. 14 programmas ir izstrādes procesā. Darbs pie jaunu programmu izstrādes un aktualizācijas norit nepārtraukti, ņemot vērā nozaru vai lidostas darbības aktualitātes, izmaiņas normatīvajos dokumentos un prakses gadījumu analīzi. MC izstrādāto apmācību programmu galvenās jomas ir saistītas ar lidostas pamatdarbības jomām – virszemes apkalpošanu, aviācijas drošību un lidlauka ekspluatāciju, kā arī krīzes situāciju vadību, ugunsdrošību un darba aizsardzību. No jauna tika izveidotas apmācību programmas jaunu iekārtu vai procesu apgūšanai.

Pašmācībā (e-vidē) veiktās apmācības
Apmācīto skaits

Visas organizētās apmācības MC
Tiešreide un klātienē pa gadiem

MC izstrādāto apmācību programmu galvenās jomas

Joma	Skaitis	2023. gadā izstrādātās / atjaunotās apmācību programmas
Aviācijas drošības procesi	21	3
Darba aizsardzība	6	3
Ārkārtas situācijas	13	4
EASA reglamentējuma kontrolētas apmācības	36	10
Glābšana un ugunsdzēsība	20	3
Lidostas procesi	36	11
Vispārējā joma	9	1
Bīstamo vielu (izstrādājumu un kravu) joma	4	-
Personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām apkalpošana	5	-

Papildus amatam nepieciešamajām apmācībām Rīgas lidostas darbiniekiem ir iespēja apmeklēt kvalifikācijas celšanas apmācības Latvijā vai ārvalstīs. 120 komandējumos ar mērķi apmeklēt apmācības vai konferences 2023. gadā devās 107 darbinieki, kas pārstāv 46 amatus.

Izmantojot tiešsaistes iekštīkla e-RIX iespējas, attīstības iespējām veltītā sadaļā “Kvalifikācija celšana” tiek publicēta un regulāri papildināta informācija par bezmaksas tiešsaistes apmācībām darbiniekiem, īpašu uzmanību pievēršot kompetencēm, kas darbiniekiem noteiktas kā attīstāmas 2023. gada attīstības plāna ietvaros, kā arī tēmām darbinieku labbūtības veicināšanai:

- PD darbiniekus regulāri informē par bezmaksas apmācībām, īpaši aicinot iesaistīties valsts līmeņa mūžizglītības projektos, kurus īsteno Valsts izglītības attīstības aģentūra un Nodarbinātības valsts aģentūra (NVA).
- 2022. gada noslēgumā PD organizēja vebināru, kurā darbiniekiem bija iespēja saņemt individuālu palīdzību saistībā ar NVA kursu izvēli un pieteikšanos mūžizglītības projektā, kurā 2023. gadā nodarbinātajiem bez maksas bija iespēja apgūt darbam noderīgas prasmes, piemēram, angļu valodu un dažāda veida transportlīdzekļu vadīšanu, datorprasmes, kā arī pilnveidot valsts valodas prasmi.
- lai pilnveidotu darbinieku kompetences un sniegtu atbalstu attīstības mērķu īstenošanā, 2022. gada noslēgumā Rīgas lidosta sāka sadarbību ar lielāko tiešsaistes kursu apmācību platformu Latvijā – LU “Open Minded”. Kursi, ko darbinieki varēja apgūt bija izvēlēti par tēmām saistītām ar lidostas projektiem, Personāla attīstības plānā 2023. gadam noteikto un pašu darbinieku izvēli, organizējot balsojumu. 2023. gadā darbiniekiem bija iespēja apgūt 15 kursus. Līdz 2024. gada

sāukumam lidostas darbinieki apguva (t.sk. iesāka) 899 kursus un ieguva 515 sertifikātus. Ņemot vērā darbinieku pozitīvās atsauksmes un aktivitāti, projektu plānots turpināt arī 2024.gadā.

- 2023. gadā turpināts izglītēt darbiniekus par dažādiem ikdienā svarīgiem finanšu jautājumiem, sadarbībā ar “Swedbank” piedāvājot piecus specializētus vebinārus (Uzkrājumi šodienai un/ vai nākotnei; Pensiju sistēmas mīti un patiesības; Kā aizņemties atbildīgi?; Apdrošināšana – sargs vai lieka naudas tērēšana; Finanšu drošība digitālajā vidē). Ņemot vērā lidostas darba nepārtrauktību, vebināri tika ierakstīti un bija noteiktu laiku pieejami iekštīklā, lai visi interesenti var tos noskatīties sev ērtā laikā.
- 2023.gadā pirmo reizi ilgākā periodā īstenojām plašāku un daudzpusīgu darbinieku izglītošanu veselīga uztura jautājumos, iesaistot arī darbinieku ģimenes locekļus, vairāk “Veselīga uztura aktivitātes”.

Atbalsts izglītības iegūšanai

Saskaņā ar Personāla vadības rokasgrāmatu darbiniekiem ir tiesības pieteikties mācību apmaksai Latvijā akreditētās augstskolās, akreditētās bakalaura, maģistra un doktora studiju programmās, kā arī profesionālās apmācībās vai kvalifikācijas paaugstināšanas apmācībās.

Ja profesionālās apmācības vai kvalifikācijas paaugstināšanas pasākumi uzskatāmi par tādiem, kas atbilstoši apstākļiem ir saistīti ar darbinieka veicamo darbu, taču šādai profesionālajai apmācībai vai kvalifikācijas paaugstināšanai nav noteicoša nozīme nolīgtā darba izpildei, darbinieka profesionālās apmācības vai kvalifikācijas paaugstināšanas izdevumus darba devējs var atlīdzināt. Par apmācību un ar to saistīto izdevumu atlīdzināšanu starp darbinieku un uzņēmumu noslēdz vienošanos.

2023. gadā divi darbinieki izmantoja iespēju pieteikties mācību apmaksai.

Mācību atvaļinājums

Rīgas lidostas darbinieki var saņemt mācību atvaļinājumu līdz desmit darba dienām gadā, lai nokārtotu semestra pārbaudījumus vai izstrādātu promocijas darbu, vai līdz 20 darba dienām studiju gala pārbaudījumu un valsts pārbaudījumu kārtošanai. Lai iegūtu darba pienākumu izpildei nepieciešamās zināšanas atbilstoši amata aprakstam un ja darba apstākļi to pieļauj, Rīgas lidosta piešķir mācību atvaļinājumu, saglabājot amatalgu. Šajā gadījumā darbiniekam, turpinot darbu, ir sekmīgi jāpācās valsts akreditētā izglītības iestādē vai ārvalsts mācību iestādē, kuras izdotie diplomi ir atzīti Latvijā.

2023. gadā tiesības uz apmaksātu mācību atvaļinājumu izmantoja divi darbinieki. Apmaksātajos mācību atvaļinājumos studējošie darbinieki pavadījuši 18 kalendārās dienas.

Vadītāju apmācības

2023. gadā Rīgas lidosta turpināja iepriekš sāktu iniciatīvu – vadītāju izglītošanu, izmantojot tiešsaistes iespējas:

- PD regulāri apkopoja un informēja vadītājus par ieteicamajiem vebināriem;
- vadītāji, tāpat kā visi lidostas darbinieki, var izmantot lidostas intranetā publicētos apmācību piedāvājumus, kas ietver dažādas tai skaitā vadītājiem nepieciešamās kompetences;
- 2023. gada pavasarī notika mācības vadītājiem “Efektīva neatbilstību vadība”;
- 2023. gadā notika plānošana un izpēte, lai sāktu augstākā līmeņa vadītāju ilgtermiņa mācības. Rudenī notika divas klātienes mācības – “Līderība” un “Komandas vadība un attīstība”. 2024. gadā ieplānots mācību turpinājums ar kursiem “Projektu vadība” un “Pārmaiņu vadība”;
- nodaļu un daļu vadītājiem un HR biznesa partneriem gada noslēgumā uz sešiem mēnešiem nodrošināts tiešsaistes kurss LU “Open Minded” platformā “Emocionāli inteligents un iedvesmojošs vadītājs”.

Iekšējā komunikācija un iesaiste

3-3

Lidostas iekšējās komunikācijas pamatprincipus nosaka 2022. gadā pieņemtā Rīgas lidostas Komunikācijas stratēģija 2022.–2027. gadam un Iekšējās komunikācijas procedūra. Procedūra attiecas uz visām Rīgas lidostas struktūrvienībām un ir saistoša visiem lidostas darbiniekiem.

Uzņēmuma darbinieki Komunikācijas stratēģijā ir identificēti kā nozīmīgākā auditorija ar tiešu un netiešu ietekmi uz visām pārējām komunikācijas auditorijām.

Komunikācijas stratēģija arī paredz, ņemot vērā paaudžu maiņu lidostas kolektīvā, kur ienāk aizvien vairāk jaunās paaudzes darbinieku, kuru mentalitāte, sociālie un informācijas patērēšanas paradumi, emocionālās attieksmes un dzīves mērķi ir atšķirīgi no iepriekšējo paaudžu tvēruma, stratēģijas darbības periodā plānots attīstīt jaunus iekšējās komunikācijas kanālus un instrumentus, tostarp netradicionālus un digitālus risinājumus.

Komunikācijas stratēģija paredz šādus iekšējās komunikācijas pamatprincipus un instrumentus:

Darbinieki ir pirmie, kuri uzzina par būtiskiem lidostas darba jautājumiem, jaunumiem, rezultātiem

Iekšējās komunikācijas kampaņas plānosim gada griezumā pa mēnešiem, aptverot iespējami plašu tēmu/interesu loku

Galvenie komunikācijas kanāli:

- iekštīkls,
- regulāras darbinieku sapulces ar uzņēmuma vadību – gan struktūrvienību līmenī, kopīgas visiem darbiniekiem,
- e-RIX ziņu vēstkopa,
- e-pasta vēstules – pēc nepieciešamības,
- slēgtā grupa “Facebook”,
- informatīvie materiāli darba un atpūtas telpās;
- modernie digitālie komunikācijas instrumenti

Plānosim un organizēsim darbinieku motivācijas pasākumus, kas saistīti ar uzņēmumam, valstij vai kalendāri nozīmīgiem notikumiem

Vismaz reizi divos gados darbinieku aptaujas ietvaros veiks iekšējās komunikācijas procesa un izmantoto kanālu efektivitātes novērtēšanu

Iekšējai komunikācijai ir būtiska loma lidostā, jo tā aptver visas komunikācijas un informācijas attiecības lidostā, vadības un darbinieku starpā, kā arī darbinieku pašu starpā. Iekšējā komunikācija ir instruments, ar kura palīdzību tiek nodrošināta funkciju un procesu norise un koordinācija efektīvai uzņēmuma darbībai. Tā palīdz korekti veikt darbu, veicina darbinieku motivāciju, saprašanos un apmierinātību, paaugstinot lojalitāti uzņēmumam, palīdz stiprināt uzticēšanos un ticamību un noregulēt konfliktus.

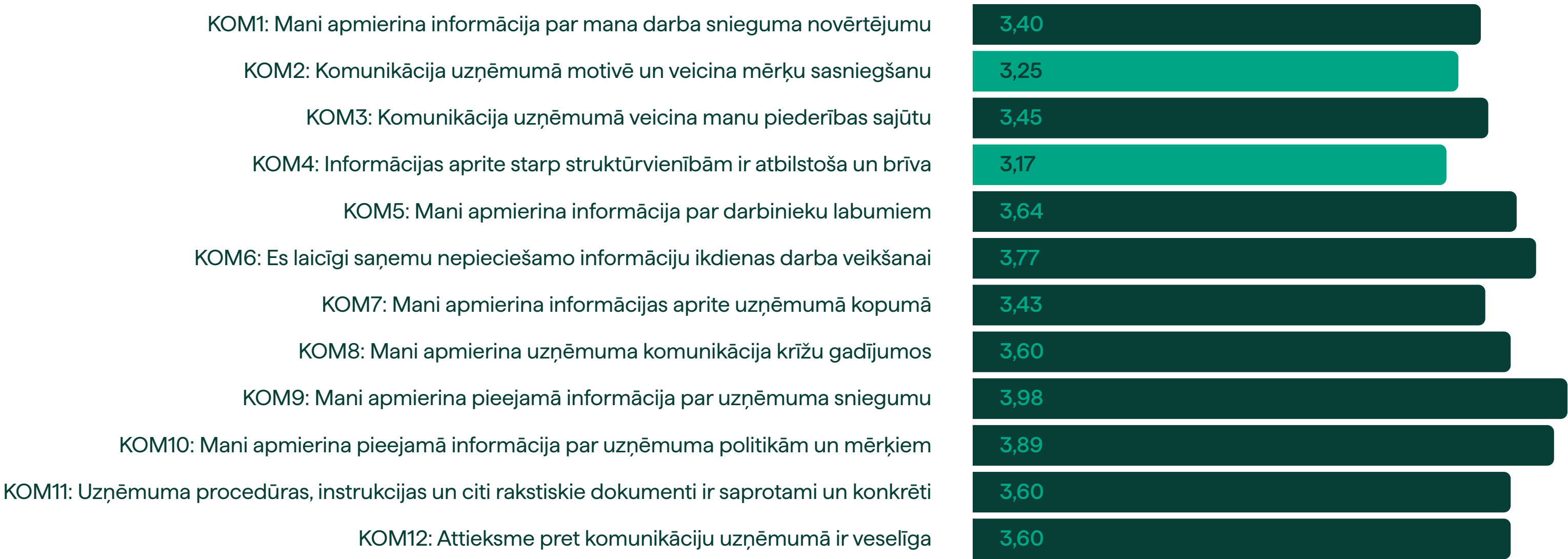
Ar iekšējās komunikācijas palīdzību tiek nodrošināta informācijas aprite uzņēmumā, nodotās informācijas izpratne un atgriezeniskā saite. Tādējādi tiek komunikēti Rīgas lidostas stratēģiskie plāni, mērķi, uzdevumi, projekti, sasniegumi, jaunumi un aktualitātes, kā arī cita informācija, kas var palīdzēt uzlabot lidostas darbību, iesaistīt un motivēt darbiniekus, lai sasniegtu izvirzītos mērķus.

Iekšējās komunikācijas mērķis ir nodrošināt vadības un darbinieku izpratni par mērķiem, notiekošajām aktivitātēm un citām uzņēmumam nozīmīgām tēmām, veicinātu darbinieku iesaisti un lojalitāti lidostai, efektīvu sadarbību starp kolēģiem un struktūrvienībām, veidotu korporatīvo kultūru, kā arī ātri un efektīvi nodotu dažādus vēstījumus darbiniekiem.

Iekšējās komunikācijas mērķi ir sasaistīti ar Stratēģijā noteiktajiem mērķiem:

- darbinieku apmierinātība 2027. gadā > 4 (skalā 1-6);
- darbinieku brīvprātīgā rotācija 2027. gadā < 15% ;
- uzņēmuma rekomendēšanas indekss (Net Promoter Score, e-NPS) darbinieku vidū 2027. gadā > 30.

2023. gada darbinieku aptaujā (skala no 1-5) darbinieki kopumā sniedza augstu novērtējumu komunikācijas aspektiem uzņēmumā (mediāna – 4, vidējais 3,57).

Komunikācijas kanāli

Lai apkopotā veidā un operatīvi darbiniekiem nodotu informāciju par uzņēmumā notiekošo, reizi nedēļā visi darbinieki savos e-pastos saņem vēstkopu “e-RIX ziņo”. Tas ir kopsavilkums par nedēļas svarīgākajiem notikumiem, darbības rādītājiem, rezultātiem un pieejamām vakancēm un cita darbiniekiem noderīga informācija. Papildus iknedēļas vēstkopai 2023. gadā tika turpināta atsevišķa vēstkopa, kas veltīta darba aizsardzības un drošības jautājumiem. Tāpat kopš 2023. gada regulāri reizi mēnesī tiek izsūtīta īpaša vēstkopa klientu servisā iesaistītajiem lidostas un lidostas kopienas darbiniekiem, kurā atspoguļotas klientu servisa aktualitātes, vērtības un stratēģiskie mērķi.

2023. gadā tika turpināta iekštīkla (intraneta) e-RIX attīstība, kurā pieejama ne tikai aktuālā informācija, bet arī darbinieku kontaktu katalogs, darbam nepieciešamie dokumenti, pieteikumu formas, informācija par atalgojumu, veselības apdrošināšanu, bonusiem u.c. darbiniekiem noderīga informācija. 2023. gadā intranetā izveidotas jaunas sadaļas par rīcību kukuļošanas gadījumā, dokumentu nodošanu valsts arhīvā, kā arī risku pārvaldību un darbinieku iesaisti tajā. Tāpat veiktas strukturālas izmaiņas, lai padarītu vietni pārskatāmāku un ērtāk lietojamu. Izstrādāta lidostas darbinieku

mobīlā aplikācija, ar kuras palīdzību darbinieki var iepazīties ar intranetā ievietoto informāciju, pieteikt un atrisināt incidentus un darba uzdevumus.

Lai sekotu līdzi aktuālajai informācijai, Rīgas lidostas e-pastu un e-RIX vidi iespējams izmantot arī attālināti (viedtālrunī, planšetē, mājas datorā), autorizējoties ar darbinieka piekļuves datiem.

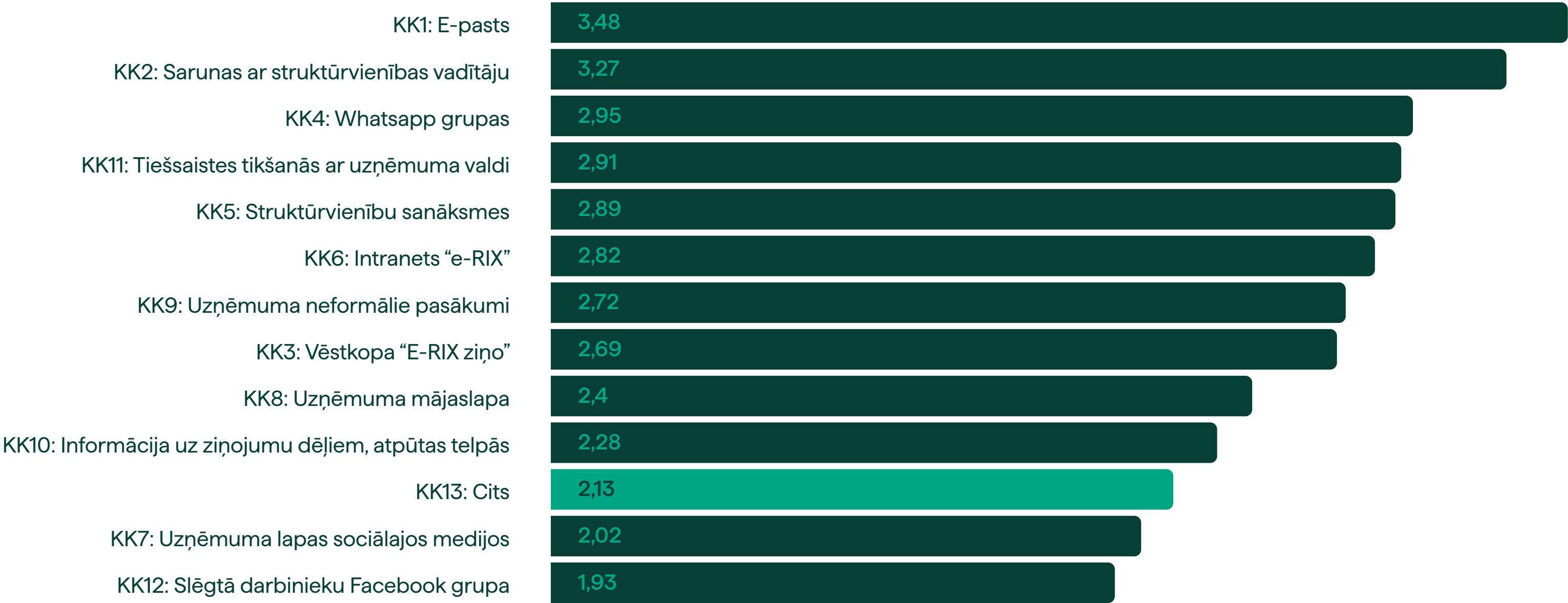
Rīgas lidostā pie iekšējās komunikācijas kanāliem pieder arī e-pasts, tālrunis, “WhatsApp” grupas, sapulces, darbinieku aptaujas un tiešā komunikācija ar vadītāju. Tāpat darbiniekiem ir iespēja pievienoties slēgtajai darbinieku “Facebook” grupai, kuras dalībnieku skaits 2023. gadā pieauga līdz 544 (par 5,1 %, dati uz 2024. gada 15. janvāri). 2023. gada 1. janvārī – grupā bija 421 dalībnieks, 2022. gadā 30. janvārī – 322 dalībnieki, agrāki dati nav iegūstami.

2023. gadā regulāri reizi divos mēnešos tika turpinātas valdes tiešsaistes tikšanās ar darbiniekiem “Zoom” platformā. Tiešsaistes laikā uzņēmuma vadība iepazīstina darbiniekus ar aktuālo informāciju, operatīvajiem datiem un saimnieciskās darbības rezultātiem, plānotajiem darbiem, kā arī tikšanās laikā ikvienam ir iespēja uzdot jautājumu uzņēmuma vadībai. Katrā no tiešsaistes sarunām ar uzņēmuma vadību piedalījās 350–400 darbinieki.

Arī struktūrvienību ietvaros tiek organizētas regulāras (piemēram, iknedēļas) tiešsaistes sanāksmes, iesaistot struktūrvienības darbiniekus, pārrunājot paveikto, plānoto un citas aktualitātes, vienlaikus sniedzot un saņemot savstarpējo atbalstu un veicinot komandas gara uzturēšanu.

2023. gadā veiktā darbinieku aptauja (skalā 1-4) liecina, ka par efektīvāko komunikācijas kanālu darbinieki atzīst e-pastu, kā arī sarunas ar struktūrvienības vadītāju. Augstu vērtēti kanāli ir arī “Whatsapp” grupas un regulārās tiešsaistes tikšanās ar uzņēmuma valdi, savukārt pārējie kanāli novērtēti kā mazāk efektīvi.

Kādus iekšējās komunikācijas kanālus visvairāk novērtē darbinieki (1- 4)?

Darbinieku aptaujas un pētījumi

Rīgas lidosta pastāvīgi organizē šādas darbinieku aptaujas un pētījumus:

- jaunpieņemto darbinieku aptauju, darbu uzsākot. 2023. gadā saņemtas 165 atbildes;
- jaunpieņemto darbinieku aptauju pārbaudes laika beigās un promejošo darbinieku aptauju (plašāk skatīt sadaļā “Jaunpieņemto darbinieku statistika” (“Darbinieku mainība”));
- aptauju par darbinieku iesaisti lidostas pasākumos. 2023. gadā saņemtas 68 atbildes par vēlmi iesaistīties dažādos lidostas pasākumos, tai skaitā – brīvprātīgajā darbā;
- nodarbināto skolēnu aptauju par darba pieredzi lidostā. 2023. gadā saņemta 51 atbilde, kas ir 61 % no nodarbināto skolēnu skaita. Ar rezultātiem iepazīstināti iesaistīto struktūrvienību vadītāji;
- ikgadējo aptauju par veselības apdrošināšanas programmu. 2023. gadā saņemtas 90 atbildes, rezultāti nosūtīti iepirkuma komisijai un apdrošinātāja pārstāvim. Ar apdrošinātāja pārstāvjiem tikšanās laikā izskatīti darbinieku komentāri.

2023. gadā notika vēl citas darbinieku aptaujas par darbiniekiem būtiskiem tematiem:

- aptauja par bērnu uzraudzības pakalpojuma nepieciešamību. Šim projektam plānots meklēt sadarbības partneri un piesaistīt citus lidostas teritorijā strādājošus uzņēmumus;
- divas aptaujas par kopbraukšanas lietotni “Twogo”- tās funkcionalitāti un pieredzi izmantošanā;
- aptauja par ikgadējās darbinieku iesaistes aptaujas metodoloģijas pilnveidošanu;
- aptauja par pieredzi un priekšlikumiem LU “Open Minded” mācību platformā;
- noslēdzot veselīga uztura projektu, darbiniekiem bija iespēja novērtēt projektu un sniegt ierosinājumus turpmākām aktivitātēm;
- darba vides uzlabošanas nolūkā organizētas darbinieku aptaujas par veikala-pārtikas stenda nepieciešamību terminālī, darbinieku pārvadāšanas papildus maršruta izveides nepieciešamību un par ērtāko fizioterapijas nodarbības veidu un provizoriski ērtākajiem nodarbību norises laikiem.

2022. gada noslēgumā pēc trīs gadu perioda Rīgas lidosta organizēja visaptverošu darbinieku apmierinātības jeb darbinieku iesaistes un darba vides pētījumu, piesaistot ārpakalpojumu. Pētījumā piedalījās 943 jeb 68 % Rīgas lidostas darbinieku. Nākamais darbinieku apmierinātības pētījums notiks 2024. gada beigās.

2023. gadā tika detalizēti izvērtēti 2022. gada noslēgumā veiktās visaptverošās darbinieku iesaistes aptaujas rezultāti struktūrvienībās un sadarbībā ar struktūrvienību vadītājiem un atbildīgajiem speciālistiem PD noteica nepieciešamās rīcības pilnveidojamo aspektu uzlabošanai. Struktūrvienību ietvaros darbiniekiem tika prezentēti aptaujas rezultāti un nepieciešamo uzlabojumu rīcības plāns. 2023. gadā notika vairāki visaptveroši uzlabojumi, piemēram, atalgojuma, darba vides un vadītāju attīstības jomās.

Sadarbojoties ar praktikanti, kura veica datu analīzi sava maģistra darba ietvaros, 2023. gada novembrī notika darbinieku aptauja ikgadējās iesaistes aptaujas metodoloģijas pilnveidošanai. Balstoties uz zinātniski aprobētām aptaujām un teorijām, tika pilnveidota aptaujas anketas struktūra un jautājumi, kā arī tika pētīts, kuriem faktoriem ir nozīmīga loma uz darbinieku iesaisti un nodomiem aiziet no darba.

Aptaujā tika secināts, ka darbinieku iesaistīšanos visvairāk ietekmē darba jēga, organizācijas atbalsts, komanda, atalgojums un taisnīgums, bet ir atšķirības darba stāža grupās. No darba devēja piedāvātajiem labumiem darbinieki visvairāk novērtē veselības apdrošināšanu, prēmijas, piemaksas, pabalstus un autostāvvietu, bet ir vērojamas atšķirības demogrāfiskajās grupās.

2023. gada aptaujas ievaros jaunums bija darbinieku digitālo prasmju pašnovērtējums, izmantojot astoņus vispārīgos darbam un komunikācijai būtiskākos jautājumus no “DigSatCom” testa.

Ideju banka

2023. gadā Rīgas lidosta turpināja iepriekšējā gadā sākto iekšējās komunikācijas aktivitāti – “Ideju banka”. Tās mērķis ir iesaistīt darbiniekus uzņēmuma darbības un procesu pilnveidošanā, jaunu, inovatīvu risinājumu rašanā un ieviešanā, darba vides un klientu servisa uzlabošanā. Ideju bankas norises kārtību nosaka “Konkursa “Ideju banka” nolikums”. Konkursā iesniegtās idejas vērtē Sākotnējās izvērtēšanas komisija, kuru vada lidostas valdes priekšsēdētāja. Komisija nosaka idejas tālāko virzību, par ko pēc tam ir atbildīgs attiecīgās atbildīgās

struktūrvienības vadītājs. Idejas, kas piedalās konkursā, pretendē uz naudas balvām. Ideju bankas uzvarētājus nosaka darbinieku un lidostas valdes balsojumā katra gada novembrī, bet decembrī notiek uzvarētāju apbalvošana.

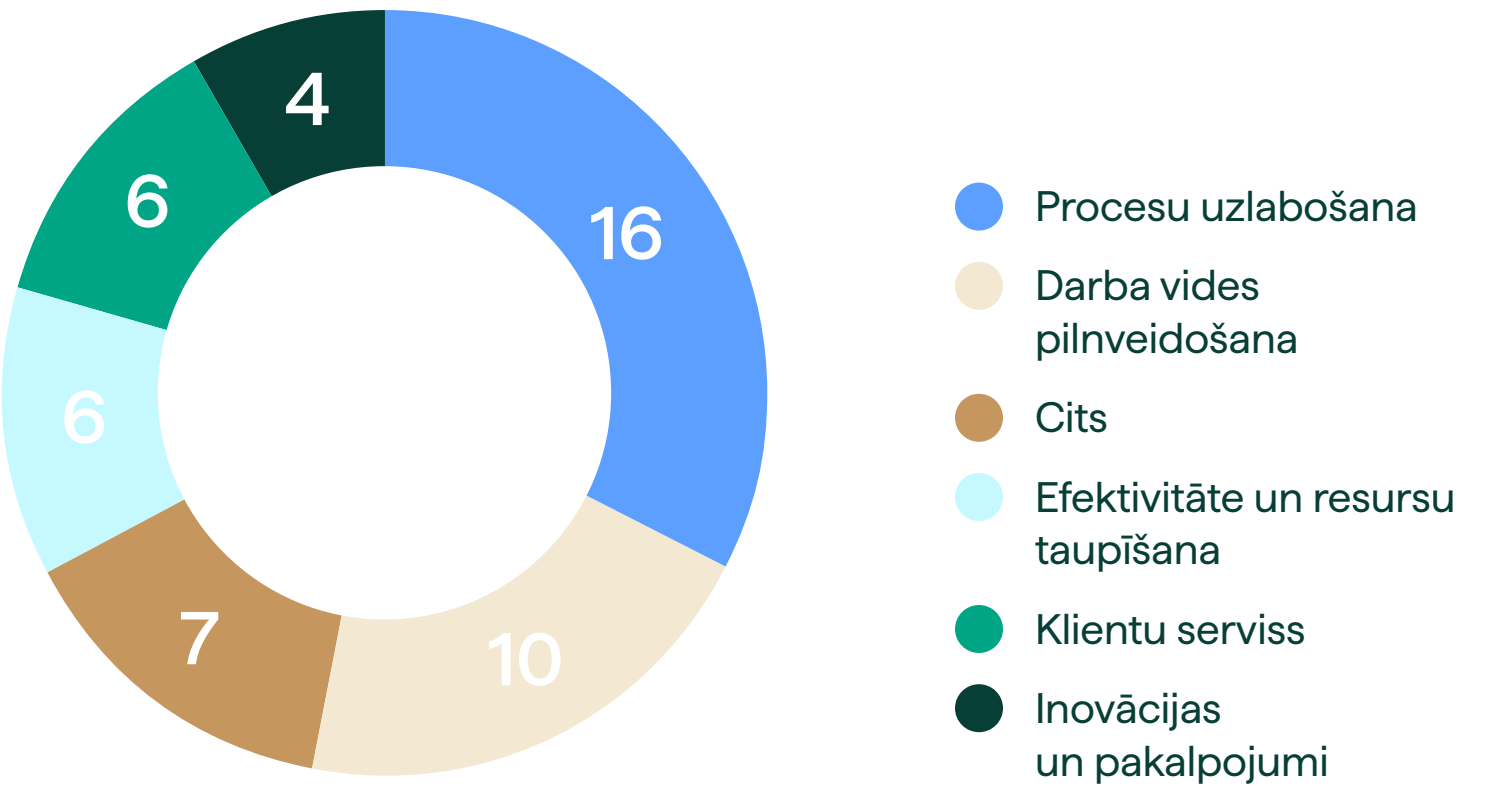
Savas idejas darbinieki var ērti iesniegt īpaši izveidotā vietnē lidostas intranetā “eRIX”, kur tiek arī sniegta atgriezeniskā saite – darbinieki var uzzināt informāciju par savas idejas virzību un saņemt izskaidrojumu par pieņemtajiem lēmumiem.

Konkurss ir ieguvis lielu darbinieku atsaucību – 1. sezonā (no 2022. gada 11. janvāra līdz 31. oktobrim) darbinieki iesniedza kopumā 90 idejas. Konkursa 2. sezonā darbinieku aktivitāte samazinājās, un tika iesniegtas 49 idejas.

No abās sezonās iesniegtajām idejām līdz 2023. gada beigām tika īstenotas 13 idejas. Vēl deviņas idejas tiks realizētas īstermiņā (periodā līdz vienam gadam), bet četras atzītas par realizējamām ilgtermiņā – periodā, kas ilgāks par vienu gadu. 21 ideja jau ir bijusi iekļauta kādas struktūrvienības darba kārtībā, bet trīspadsmit idejas jau bija iesniegtas iepriekš. 2023. gada beigās trīs idejas vēl atradās izvērtēšanā. 70 idejas tika atzītas par tādām, kas nav realizējamas, savukārt, četras idejas neatbilda konkursa mērķim.

2023. gadā īstenotas vairākas darbinieku iesniegtās idejas, piemēram, optimizēta pasažieru plūsmas organizācija konkrētās lidlauka stāvvietās, ieviesti jauni vai pilnveidoti esošie klientiem pieejamie pakalpojumi (piekļuve wifi tīklam P3 stāvvietā, ērta bahilu pieejamība pasažieru drošības pārbaudes kontrolpunktos), pilnveidoti darba vides jautājumi (informācijas pieejamības un aprites uzlabojumi operatīvajiem darbiniekiem, gaisa kvalitātes uzlabošana darba vietās, dzeramā ūdens pieejamība attālās darba vietās).

Konkursa 2. sezonas ideju sadalījums pa kategorijām

Minimālie paziņošanas termiņi par izmaiņām uzņēmuma darbībā

402-1

2020. gadā, pamatojoties uz MK 2002. gada 17. septembra noteikumu Nr. 427 “Uzticības personu ievēlēšanas un darbības kārtība” prasībām, darbinieku kopsapulcē tika ievēlētas septiņas uzticības personas, no kurām tika izvēlēta galvenā uzticības persona.

Rīgas lidosta regulāri informē darbiniekus un arodbiedrību par darbības aktualitātēm, attīstību un plānotajām izmaiņām struktūrā. Saskaņā ar 2023. gada 1. jūnija rīkojumu Nr. 23/55B ir aktualizēta pastāvīgā darba grupa konsultācijām ar arodbiedrību.

Papildus Darba likumā noteiktajam, darba koplīgums paredz vismaz vienu mēnesi iepriekš konsultēties ar arodbiedrību, ja tiek plānota grozījumu veikšana pastāvošajā darba samaksas sistēmā vai tiek izstrādāta jauna darba samaksas

sistēma, kā arī ne vēlāk kā vienu mēnesi iepriekš, sniegt informāciju un veikt konsultācijas ar arodbiedrību, pirms tiek pieņemti tādi lēmumi, kuri var skart darbinieku intereses, it īpaši lēmumi, kuri var būtiski ietekmēt darba samaksu, darba apstākļus un nodarbinātību uzņēmumā.

Attīstības pārrunas

404-3

Attīstības novērtēšana/ pārrunas ir saistītas ar darbinieka, attiecīgās struktūrvienības un Rīgas lidostas darba rezultātiem gada laikā/ pārskata periodā un notiek, lai uzlabotu darbinieka, struktūrvienības un Rīgas lidostas darba kvalitāti, veicinātu darbinieku iesaisti un motivāciju, noteiktu mācību un attīstību vajadzības u.c.

Attīstības novērtēšanas/ pārrunu mērķis ir ne tikai noskaidrot darbinieku pašreizējās kompetences un motivācijas līmeni, bet arī veicināt darbinieka potenciāla izpausmi un attīstību, kā arī veikt nepieciešamās korekcijas izvirzītajās prasībās pret darbiniekiem.

Visu Rīgas lidostas darbinieku attīstības novērtēšanu/ pārrunas organizē PD ne retāk kā vienu reizi divos gados. Tā kā attīstības pārrunas visiem darbiniekiem notika 2022. gadā, tad nākamās notiks 2024. gadā. Struktūrvienības ietvaros var lemt par attīstības novērtēšanu/ pārrunu (pilnīgu vai daļēju) veikšanu biežāk.

2023. gadā ikdienas novērtēšana veikta operatīvajās struktūrvienības saskaņā ar apstiprinātajām struktūrvienību/ atsevišķu amatu/ amatu grupu novērtēšanas procedūrām. Piemēram, 2023. gada decembrī visiem operatīvajiem Drošības departamenta un Virszemes apkalpošanas departamenta darbiniekiem. Ikdienas novērtēšana ir saistīta ar darbinieka darba izpildes rezultātiem, darba līguma, darba kārtības noteikumu un citu normatīvo dokumentu ievērošanu katras darba maiņas laikā, un tiek veikta, lai uzlabotu darbinieka un Rīgas lidostas ikdienas darba kvalitāti un veicinātu darbinieku motivāciju un ieinteresētību darbā.

Vairāk par attīstības projektiem lasīt sadaļā “Darbinieku prasmes un attīstība”.

Darbinieku mainība

401-1

2023. gadā Rīgas lidostā strādāja 1 420 darbinieki (skaits 2023. gada 31. decembrī). Darbinieku skaits ir pieaudzis, salīdzinot ar 2022. gadu, un plānots, ka turpinās pieaugt 2024. gadā.

2023. gadā visvairāk tika pieņemti darbinieki drošības, virszemes apkalpošanas un lidlauka uzturēšanas jomās un šādos amatos:

- aviācijas drošības inspektori;
- gaisa kuģu apkalpošanas aģenti;
- PRM apkalpošanas aģenti;
- iekšējās drošības inspektori;
- lidlauka apkopes tehnikas vadītāji (sezonas darbinieki).

Tāpat, palielinoties lidojumu skaitam, pieauga darbinieku skaits arī citās jomās, 2023. gada 1. februārī sasniedzot vēsturiski lielāko štata vietu skaitu – 1 434 (iepriekš lielākais štata vietu skaits bija 2008. gada augustā – 1 430).

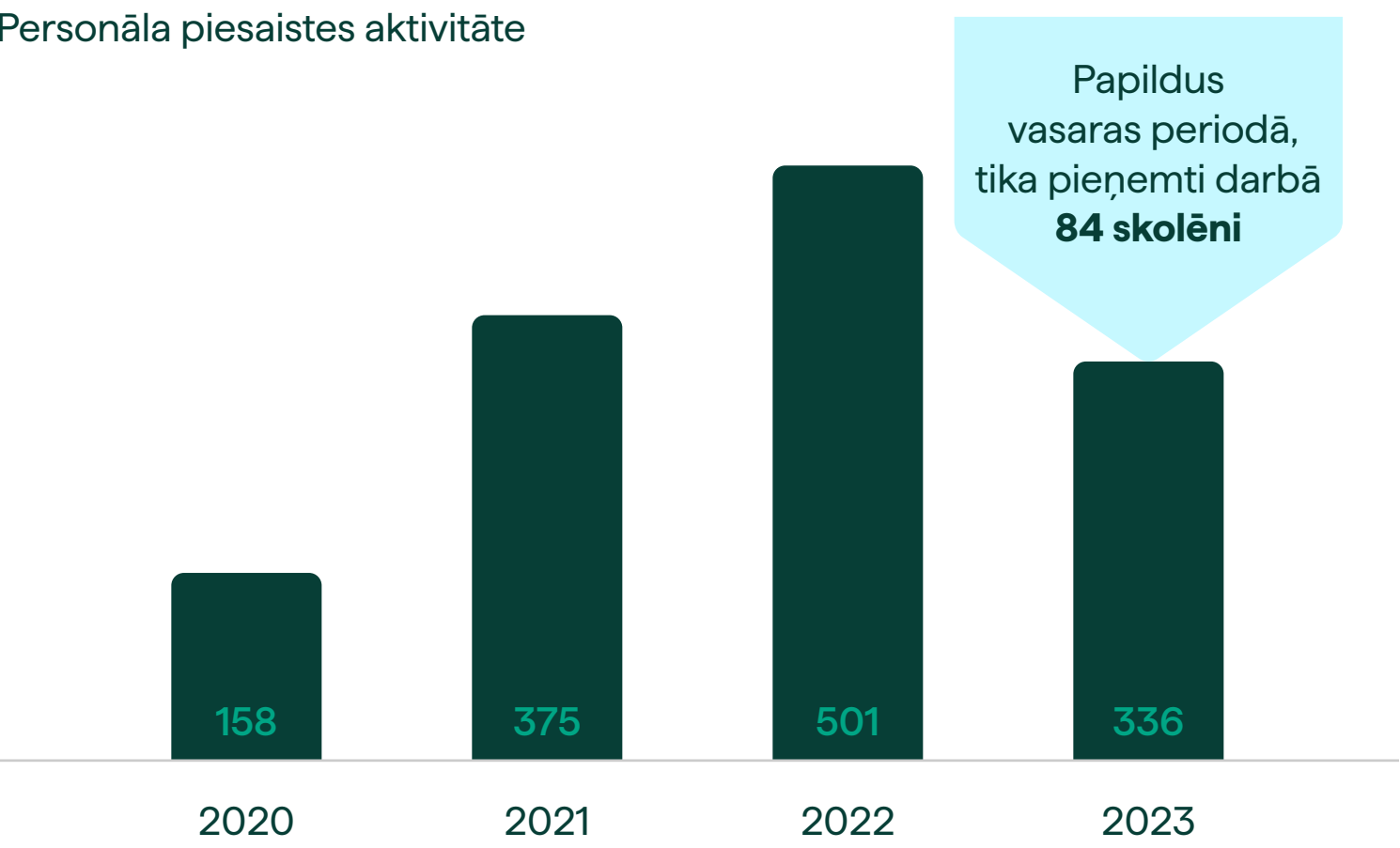
Darbiniekiem ir iespējas pieteikties iekšējām vakancēm un izmantot izaugsmes iespējas arī citās struktūrvienībās. 2023. gadā šo iespēju izmantoja un amatu mainīja 153 darbinieki.

Iekšējās vakances darbiniekiem ir pieejamas iekštīklā un e-pastā. Lai darbiniekiem uzskatāmāk un motivējošāk komunicētu iekšējās izaugsmes iespējas un atbalstītu karjeras attīstību, vairākās struktūrvienībās tika pārskatītas vai no jauna izstrādātas izaugsmes kāpnes – atspoguļoti amati, amata kritēriji un atalgojums. 2023. gadā tika pārskatītas Drošības departamenta visu nodaļu izaugsmes kāpnes, precizējot kritērijus, un izstrādātas amatu izaugsmes kāpnes Lidlauka drošības un vadības departamenta divās nodaļās.

Lai nodrošinātu liela apjoma, daudzveidīgu specialitāšu un kvalificētu darbinieku piesaisti, 2023. gadā Rīgas lidosta organizēja atvērto durvju dienas un citas personāla piesaistes kampaņas, kā arī piedalījās citu organizāciju karjeras pasākumos.

Vairāk par pasākumiem lasīt sadaļā “Karjeras pasākumi un prakses iespējas”.

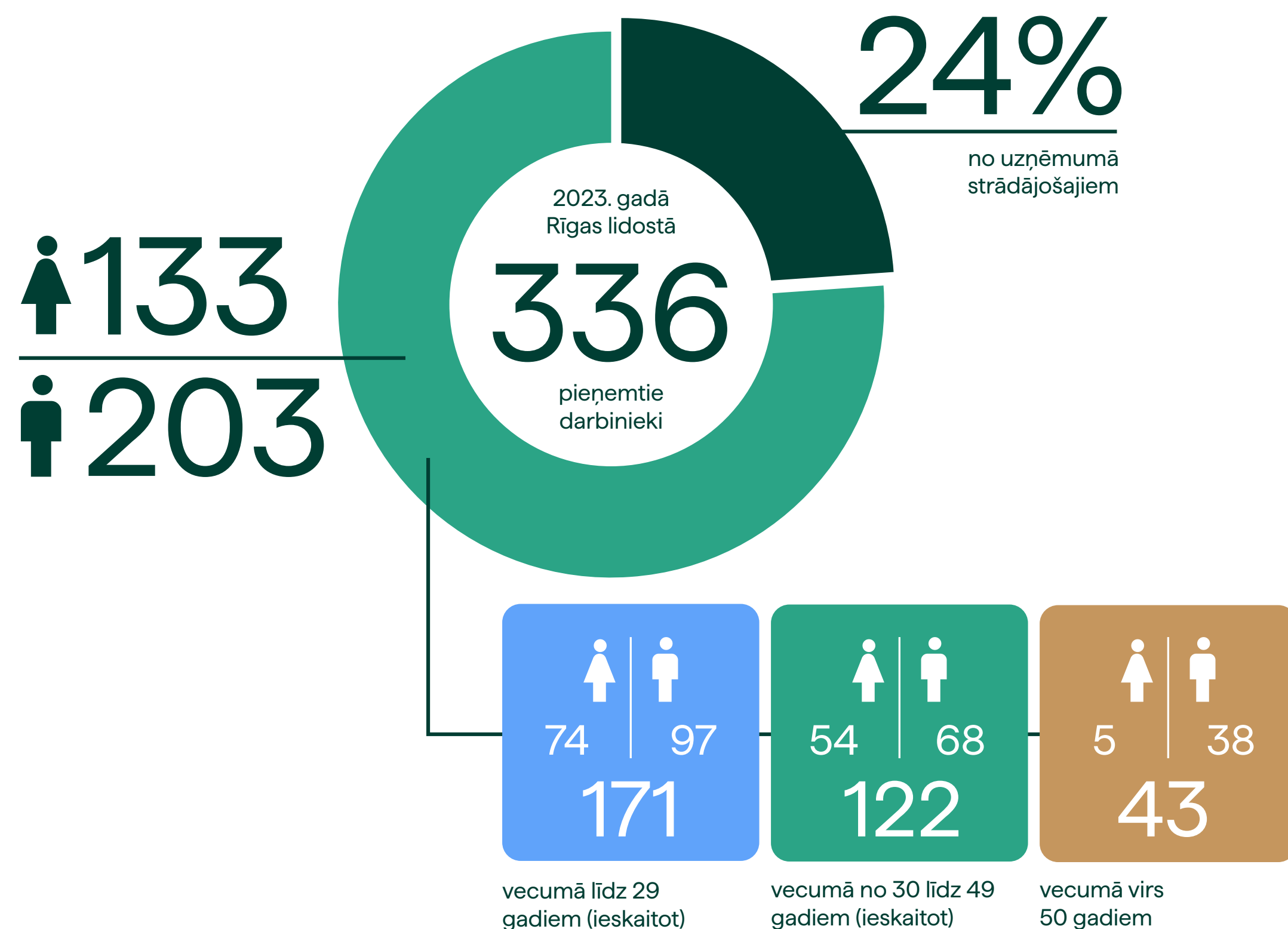
Personāla piesaistes aktivitāšu rezultātā 2023. gadā darbu sāka 336 jauni darbinieki (salīdzinot 2022. gadā – 501, 2021. gadā – 375, 2020. gadā – 158) un papildus, vasaras periodā, tika pieņemti darbā 84 skolēni Nodarbinātības valsts aģentūras organizētā skolēnu nodarbinātības projekta ietvaros.

No darbiniekiem, kuri 2023. gadā beidza darba tiesiskās attiecības, 95 bija sievietes, 209 – vīrieši. Līdz 30 gadu vecumam darba tiesiskās attiecības izbeidza 146 personas, vecumā no 30 līdz 50 gadiem – 123 personas un vecumā virs 50 gadiem – 35 personas.

Jaunpieņemto darbinieku statistika

2023. gadā darbā Rīgas lidostā tika pieņemti 336 darbinieki, kas ir 24 % no uzņēmumā strādājošajiem:

2023. gadā brīvprātīgā rotācija sasniedza 16,1 % (t.i., darbinieki, kuri paši vēlas izbeigt darba tiesiskās attiecības), salīdzinot iepriekšējos gados rotācija bija 14,39 % 2022. gadā, 14,28 % 2021. gadā. Ņemot vērā Rīgas lidostas darbības straujo atjaunošanos un personāla piesaisti, 2022. gadā tika pieņemts darbā par ~50% vairāk darbinieku nekā 2021. gadā. Savukārt 2023. gadā pieņemti par 165 darbiniekiem mazāk nekā 2022. gadā, kas ir saskaņā ar plānotajiem rādītājiem.

2023. gadā pensionējās divi Rīgas lidostas darbinieki. Iepriekšējos piecos gados – 2022., 2021., 2020., 2019. un 2018. gadā – pensionējušies attiecīgi divi, divi, seši, trīs, un četri darbinieki.

Sākot ar 2022. gada augustu, PD ieviesa elektroniski aizpildāmu anketu par darba attiecību pārtraukšanas iemesliem. 2023. gadā interviju aizpildīja 68 darbinieki, sniedzot viedokli par tādiem aspektiem, kā apmācību process, darba process un kolektīvs, kā arī par iemesliem pārtraukt

darba tiesiskās attiecības ar Rīgas lidostu. 38 no darbiniekiem, kas aizpildīja anketu, norādīja, ka noteikti ieteiktu Rīgas lidostu kā darba vietu.

Biežākie darba attiecību izbeigšanas iemesli 2023. gadā: cits darba piedāvājums, studijas, ģimenes vai privāti apstākļi, neizturēts pārbaudes laiks u.c.

Tāpat, no 2022. gada augusta PD ieviesa elektroniski aizpildāmu aptauju tiem darbiniekiem, kuriem tuvojas beigām pārbaudes laiks. Darbiniekiem ir dota iespēja dalīties ar pirmajiem iespaidiem par tādiem aspektiem kā darbā pieņemšanas un apmācību process, darba process un kolektīvs, tai skaitā, tiešais vadītājs, kā arī par izaugsmes un attīstības jautājumiem. 2023. gadā interviju aizpildīja 81 darbinieks. 74 darbinieki atzīst, ka lēmumu sākt darbu lidostā vērtē pozitīvi, septiņi – neitrāli, savukārt, negatīvi šo lēmumu nevērtē neviens no respondentiem.

Labumu klāsts

401-2

Rīgas lidosta darbiniekiem piedāvā daudzveidīgu un pievilcīgu labumu klāstu, tostarp papildus Darba likumā noteiktajam. Darbinieku materiālās motivācijas instrumenti ir noteikti Darba samaksas nolikumā, Darba koplīgumā, Personāla vadības rokasgrāmatā, un ar atsevišķiem valdes lēmumiem un valdes priekšsēdētāja rīkojumiem. Tie ir apkopoti Motivācijas programmā 2023. gadam.

Saskaņā ar darba koplīgumu, kas noslēgts starp Rīgas lidostu un Latvijas Republikas Lidostu darbinieku arodbiedrību, darbiniekiem, kuriem ir beidzies pārbaudes laiks (izņemot sezonas darbiniekus), līdztekus Darba likumā noteiktajam ir pieejams daudzveidīgs labumu klāsts.

Labumu klāsts ietver:

Pabalstus svarīgos dzīves gadījumos, piemēram, saistībā ar stāšanos laulībā, bērna piedzimšanu, bērna adopciju		Pabalstu pensionēšanās gadījumā	
Materiālu atbalstu darbiniekiem vai viņu tuviniekiem, piemēram, bērna ārstēšanās izdevumu segšanai, izdevumiem, saistītiem ar ģimenes locekļa vai bijušā darbinieka nāvi		Optisko redzes korekcijas līdzekļu iegādi	
Atvaļinājuma pabalstu (no otrā darba gada) – reizi kalendārā gada laikā, aizejot ikgadējā apmaksātā atvaļinājumā, kas nav mazāks par 14 kalendārajām dienām, no 70 % līdz 100 % apmērā no amatalgas (apjoms atkarībā no darba stāža)		Zinību dienas pabalstu darbiniekiem, kam ir 5–18 gadus veci bērni	
Veselības apdrošināšanas polisi darbiniekiem, nodrošinot iespējas saņemt kvalitatīvus un daudzpusīgus veselības pakalpojumus – ar iespēju to iegādāties saviem pirmās pakāpes radniekiem, kā arī nelaimes gadījumu apdrošināšanu		Citu iemeslu vienreizēju materiālu pabalstu	
		Atbilstoši budžeta iespējām uzņēmuma apaļajās jubilejās (ik pēc pieciem gadiem) darbiniekiem, kuru stāžs ir desmit un vairāk gadu, izmaksā vienreizēju prēmiju	

2023. gadā Rīgas lidosta turpina darbu pie labumu sistēmas izvērtēšanas un pilnveidošanas, apzinot virzienus motivācijas un atbildības jautājumu labajai praksei.

Divi no visvēlamākajiem labumu veidiem, saskaņā ar 2022. gadā gada nogalē veikto aptauju ir atbalsts transportam un ēdināšanai – ne tikai finansiāls, bet arī organizatorisks.

Informācija par aktuālajiem darbiniekiem pieejamiem labumiem tiek komunicēta darba sludinājumos, karjeras portālā un karjeras pasākumos. Ar to tiek iepazīstināti jaunie darbinieki ievadapmācību laikā, detalizēta informācija un aktualitātes publicētas intranetā un e-pastā.

Citi labumi darbiniekiem, strādājot Rīgas lidostā:

Elastīgs darba laiks un attālinātais darbs

Rīgas lidostā, tāpat kā citos uzņēmumos, darbiniekiem būtisks ir privātās un darba dzīves līdzsvars.

Lielākā daļa lidostas darbinieku (79 %) strādā summēto darba laiku (maiņās), un viņiem ir iespēja ietekmēt darba, atvaļinājuma un brīvdienu grafiku, noteiktā kārtībā piesakot neplānot maiņas konkrētās dienās vai tās mainīt.

26 darbiniekiem ir noteikts nepilns darba laiks.

Rīgas lidosta turpina pilnveidot tehnoloģiskus risinājumus efektīvām elastīga darba formām un aizvien vairāk funkciju ērti un droši iespējams veikt attālināti. Attālinātais un elastīgais darbs lidostā tiek organizēts saskaņā ar “Attālinātā un elastīgā darba organizācijas procedūru”. Darbinieki var izmantot attālinātā un elastīgā darba iespējas saskaņā ar skaidri noteiktu kārtību – saskaņojot ar vadītāju attālināto darbu, ja ir iespējams attālināti veikt noteiktos darba pienākumus. Ja amatā iespējams strādāt attālināti un/ vai elastīgi, tas tiek norādīts arī darba sludinājumā.

Saistībā ar energotaupības pasākumiem 2022./2023. gada ziemas sezonas laikā tika papildus veicināts attālinātais darbs normālā darba laikā strādājošajiem, piektdienas nosakot kā attālinātā darba dienas.

Karjeras pasākumi un prakses iespējas

Rīgas lidostas stratēģisko mērķu īstenošanai ir svarīgi piesaistīt jaunus darbiniekus gan gada ietvaros (vairāk lasīt sadaļā “Darbinieku mainība”), gan paredzot darbinieku piesaisti nākotnē. Rīgas lidosta organizē un piedalās dažādos pasākumos, lai par darbu Rīgas lidostā būtu iespēja uzzināt gan skolēniem un studentiem, gan plašākai darba meklētāju auditorijai vai noteiktu profesionālo jomu pārstāvjiem.

2023. gadā tika mērķtiecīgi plānoti klātienēs un tiešsaistes pasākumi, izmantojot katra formāta priekšrocības. Tiešsaistes pasākumi sniedza iespēju lidostu iepazīt interesentiem no Latvijas reģioniem un ārvalstīm, kā arī lielākām izglītības iestāžu grupām, savukārt klātienēs – gūt pilnīgāku priekšstatu par darba vidi un procesiem.

2023. gadā notikuši daudzi pasākumi un projekti, kuros piedalījās Rīgas lidosta, piemēram:

- dalība Rīgas atbalsta centra Ukrainas iedzīvotājiem rīkotajā Darba biržas pasākumā;
- dalība augstāko mācību iestāžu, kā arī pamata un vidējo mācību iestāžu karjeras dienās dažādos formātos;

- sadarbībā ar NVA notikušas tiešsaistes tikšanās ar darba meklētājiem, piedalīšanās pasākumā “Vakanču gadatirgus” un dalība skolēnu vasaras nodarbinātības projektā;
- dalība darba iespēju festivālā “Visiem”, “Mārupes uzņēmēju festivālā” un tiešsaistes karjeras projektā “Darba Tinderis”.

Informācija par vakancēm un karjeras pasākumiem vienmēr ir pieejama Rīgas lidostas karjeras vietnē darbslidosta.lv, un par tiem ar iknedēļas vēstkopas starpniecību informējam esošos Rīgas lidostas darbiniekus, jo jauno darbinieku aptauja liecina, ka esošajiem darbiniekiem ir būtiska loma jauno darbinieku piesaistē.

Par lidostas karjeras pasākumiem, prakses un darba iespējām dažādās specialitātēs Rīgas lidosta informē skolēnus, studentus un profesionālās izglītības iestāžu audzēkņus, izmantojot portālu prakse.lv, sociālo mediju kontus un uzrunājot izglītības iestāžu atbildīgos speciālistus – karjeras konsultantus, programmu vadītājus un citus.

2023. gadā Rīgas lidosta nodrošināja 34 prakses vietas dažādu izglītības līmeņu mācību un studiju programmām (vidējās profesionālās izglītības iestāžu izglītojamiem, koledžas, bakalaura un maģistra studentiem un tālākizglītības programmās) šādās jomās:

- biznesa vadība/ uzņēmējdarbība (astoņas prakses vietas);
- cilvēkresursu/ personāla vadība (četras prakses vietas);
- administratīvie un sekretāra pakalpojumi; aviācijas vadība; enerģētika un elektrotehnika; informācijas tehnoloģijas; komerczinības/ e-komercija; tiesību zinātnes; tūrisma pakalpojumi; visaptverošā kvalitātes vadība (katrai jomai divas prakses vietas);
- aviācijas transports; muitas un nodokļu administrēšana; nekustamā īpašuma pārvaldība; personu un īpašumu aizsardzība; uzturzinātne; vides zinātnes (katrai jomai viena prakses vieta).

Rīgas lidosta atbalsta arī darbinieku izglītības vai kvalifikācijas iegūšanu, organizējot nepieciešamo izglītības praksi uzņēmumā, ja darbinieks to vēlas un ir iespēja nodrošināt praksi savā vai citā struktūrvienībā. 2023. gadā šo iespēju izmantoja 14 darbinieki.

2023. gada pavasarī Rīgas lidostā notika mācību vizīte četriem praktikantiem no Slovākijas, “Erasmus+” mobilitātes programmas ietvaros.

2023. gadā tika noslēgta vienošanās ar Transporta un sakaru institūtu par akadēmiskās sadarbības turpināšanu.

2023. gadā Rīgas lidosta dalījās pieredzē par nodarbinātības izaicinājumiem un darbaspēka piesaistīšanu:

- plašsaziņas līdzekļos par dažādu paaudžu darbinieku nodarbināšanu;
- sarunu festivālā “Lampa”, diskusijā “Darba iespējas visiem!” par praksi, nodarbinot cilvēkus no dažādām sociālā riska grupām;
- “Misija Nulle” rudens forumā par darbinieku fiziskās veselības veicināšanu;
- Uzņēmēju pieredzes dienu ietvaros – organizējot pieredzes apmaiņu par darbinieku veselības veicināšanas pasākumiem;
- daloties pieredzē ar citiem uzņēmumiem par dažādiem ar darba tiesībām un labāko personāla vadības praksi saistītiem jautājumiem.

8

Ekonomiskā un sociālā ietekme

Pozitīvā ietekme un ieguldījums ekonomikā un sabiedrībā

3-3, 203-2

Lidostas ir reģiona un valsts attīstības dzinējspēks. Pētījums “Eiropas lidostu ekonomiskā ietekme” liecina, ka lidostas Eiropā sekmē 12,3 miljonus darba vietu, savukārt lidostu savienojamība, kas tiek mērīta ar ACI izstrādāto rīku – savienojamības indeksu, parāda, ka 10 % savienojamības palielinājums par 0,5 % ietekmē IKP per capita⁴².

Lidostas ekonomiskās ietekmes būtiskumu raksturo arī stratēģiskais mērķis – saglabājot vadošo pozīciju Baltijā, attīstīt savienojamību un palielināt apkalpoto pasažieru skaitu un kravu apgrozījumu ar mērķi kļūt par Ziemeļeiropas satiksmes centru.

Rīgas lidosta ir ne tikai Latvijas, bet visas Baltijas pasažieru un gaisa kravu pārvadājumu līderis ar ambīciju kļūt par vienu no Ziemeļeiropas gaisa satiksmes centriem. Rīgas lidosta nodrošina reģiona savienojamību ar stratēģiskiem galamērķiem, kas tieši ietekmē tūrisma un viesmīlības nozari un ārvalstu investīcijas Latvijā – plašais galamērķu klāsts veicina ekonomisko izaugsmi un rada jaunas darbavietas viesnīcu, atpūtas, sabiedriskā transporta, ēdināšanas un citu

pakalpojumu sektoros valstī. Tas parāda arī izšķirošu nozīmi atjaunot savienojamību pēc Covid-19 pandēmijas, atbalstot valsts ekonomikas atlabšanu.

Lai uzlabotu reģiona savienojamību, Rīgas lidostas viena no prioritātēm ir plaša maršrutu tīkla attīstīšana, tāpēc lidosta pastāvīgi veic pārrunas ar gaisa pārvadātājiem par jaunu lidojumu maršrutu atklāšanu, par ko plašāk aprakstīts nodaļā “Savienojamība un Latvijas kā pievilcīga galamērķa popularizēšana”.

Rīgas lidosta ir viens no lielākajiem nodokļu maksātājiem Latvijā un viens no lielākajiem darba devējiem. Plašāk par Rīgas lidostas ietekmi uz tautsaimniecību lasīt nodaļā “Ietekme uz tautsaimniecību”.

Tāpat, sadarbojoties ar LAA un Latvijas aviācijas nozares uzņēmumiem – lidsabiedrībām un aviācijas pakalpojumu sniedzējiem, reizi divos-trījos gados tiek veikts pētījums par aviācijas nozares ekonomisko ietekmi uz Latvijas tautsaimniecību.

“Oxford research” pētījuma “Latvijas aviācijas nozares ekonomiskā ietekme uz tautsaimniecību 2018. – 2021. gadā” rezultāti⁴³

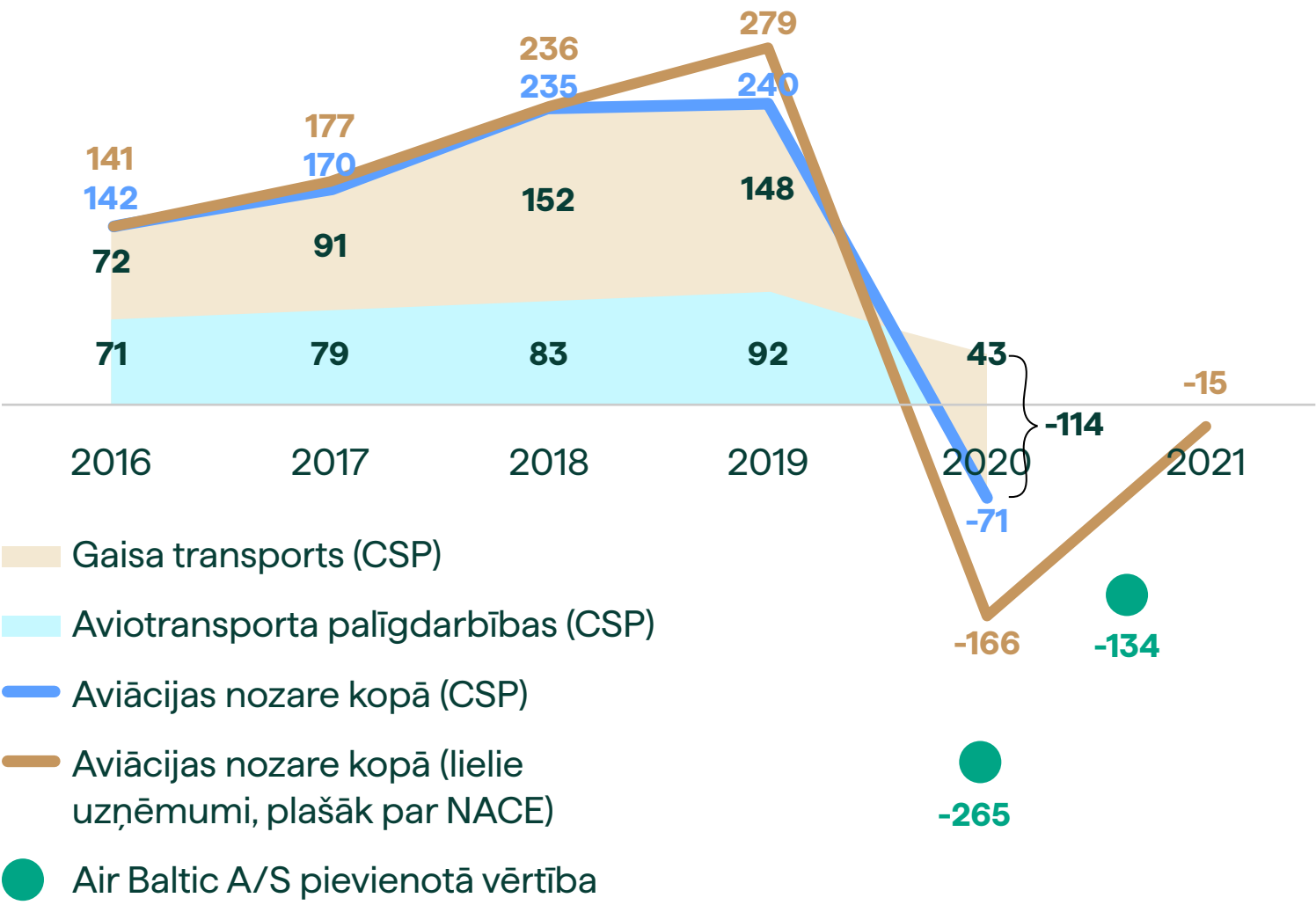
“Oxford research” 2022. gadā veiktais pētījums “Latvijas aviācijas nozares ekonomiskā ietekme uz tautsaimniecību 2018. – 2021. gadā” liecina, ka aviācijas nozares tiešā pievienotā vērtība 2019. gadā sasniedza vismaz 240 milj. EUR. Ja aviācijas nozarē ietver arī būtiskus jomas uzņēmumus, kas pēc NACE klasifikācijas nav ietverti gaisa satiksmes un aviotransporta palīgdarbību nozarēs, tad tiešā pievienotā vērtība 2019. gadā bija vismaz 279 miljoni EUR, kas veidoja 0,9 % no Latvijas IKP.

Covid-19 pandēmijas ietekmē 2020. gadā aviācijas nozares pievienotā vērtība kritās līdz mīnuss 71 milj. EUR. Gaisa transporta uzņēmumu pievienotā vērtība kritās līdz mīnuss 114 milj. eiro, taču to līdzsvaroja aviotransporta palīgdarbību uzņēmumi, kur pievienotā vērtība kopš 2019. gada kritās uz pusi, taču bija pozitīva – 43 milj. EUR.

⁴² Avots: ACI EUROPE Sustainability Strategy for Airports
⁴³ Avots: Oxford research “Latvijas aviācijas nozares ekonomiskā ietekme uz tautsaimniecību”

Tiešā pievienotā vērtība, milj. eiro
 Pēc divām metodēm – CSP un lielo uzņēmumu dati

OXFORD
 RESEARCH

Metodoloģija: 1. metode (zilā) – apkopoti CSP dati «IKP060 Kopējā pievienotā vērtība faktiskajās cenās» nozarēm H51 un H5223. Abu nozaru summa norāda kopējo pievienoto vērtību aviācijas nozarē. **2. metode (sarkanā)** – izmantots Latvijas Aviācijas asociācijas izveidotais lielāko aviācijas nozares uzņēmumu saraksts, kas tver plašāk, nekā CSP. Tiešā pievienotā vērtība aprēķināta izmantojot uzņēmumu gada pārskatu datus pēc formulas: Peļņa vai zaudējumi pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa plus personāla izmaksas plus nolietojums. 2016. un 2017.g. lielo uzņēmumu tiešas pievienotās vērtības attēlojumam izmantoti dati no iepriekšējo gadu pētījumiem (pieejami Latvijas Aviācijas Asociācijā). 2020., 2021.g. papildus attēlots, kādu negatīvo ietekmi COVID-19 radīja A/S Air Baltic.

Ja vērtē paplašināto aviācijas nozares uzņēmumu loku, tad kopējais pievienotās vērtības kritums sasniedz mīnuss 166 milj. EUR 2020. gadā. Pandēmijas ietekmi raksturo arī

procentuālas izmaiņas pret 2020. gadu, kas bija trīsdesmit reizes lielāks, nekā valstī kopumā (-30 % pret -1 %). Taču jau 2021.gadā bija vērojama strauja augšupeja par 151 milj. EUR līdz mīnus 15 milj. EUR (vērtējot pēc lielo uzņēmumu darbības rādītājiem, kas aviācijas nozari tver plašāk par CSP piemēroto NACE klasifikāciju).

Aviācijas nozarē tiešā pievienotā vērtība ir vidēji viena ceturtdaļa no kopējās pievienotās vērtības, ja neņem vērā Covid-19 ietekmi. Tas nozīmē, ka viena EUR tiešā pievienotā vērtība aviācijas nozarē pastarpināti rada trīs EUR pievienoto vērtību citās nozarēs.

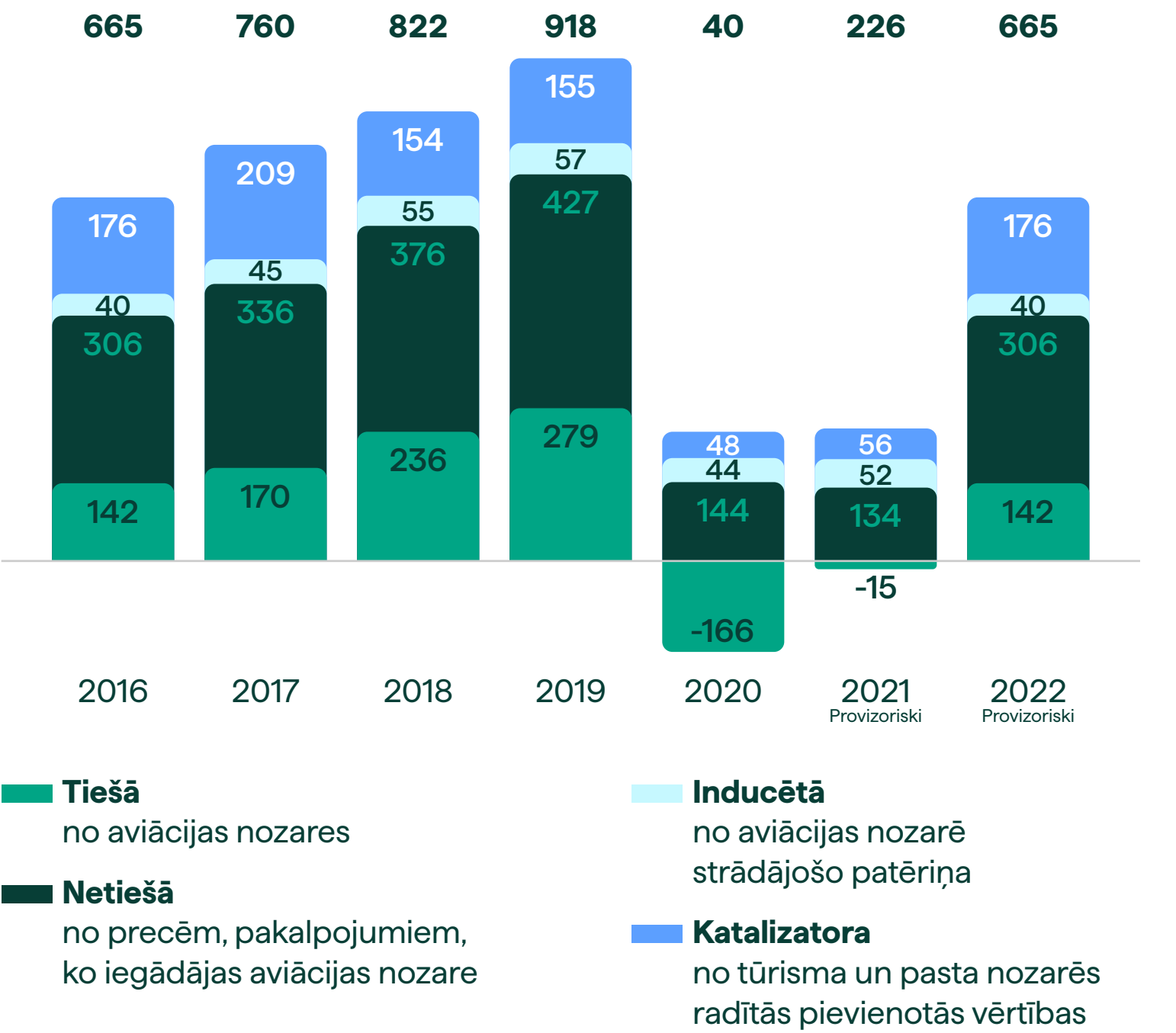
Pētījumā konstatēts, ka aviācijas nozares kopējā ietekme uz tautsaimniecību, kas ietver ne tikai tiešo, bet arī netiešo, inducēto un katalizatora ietekmi, pirms pandēmijas periodā 2019. gadā vērtējama vismaz 918 milj. EUR apmērā, jeb 3,4% no IKP:

- netiešā ietekme – aviācijas nozares iegādāto produktu un pakalpojumu pievienotā vērtība veidoja 427 milj. EUR, jeb 47 % no kopējās aviācijas nozares pievienotās vērtības;
- inducētā ietekme – aviācijas nozarē strādājošo patēriņa nodrošināšanai radītā pievienotā vērtība veidoja 57 milj. EUR, jeb 6 % no kopējās aviācijas nozares pievienotās vērtības;
- katalizatora ietekme – aviācijas nozares ieguldījums tūrisma, pasta un kurjeru darbības nodrošināšanā veidoja 155 milj.

EUR, jeb 17 % no kopējās aviācijas nozares pievienotās vērtības. 92 % no katalizatora ietekmes veido tūrisma joma – ārvalstu ieceļotāju radītais patēriņš.

Kopējā pievienotā vērtība, milj. eiro

OXFORD
 RESEARCH

Aviācijas nozares kopējā pievienotā vērtība Covid-19 ietekmē nokritās līdz 40 milj. EUR 2020. gadā.

Ietekme uz tautsaimniecību

Rīgas lidosta ir viens no lielajiem nodokļu maksātājiem Latvijā, nodokļos valsts kopbudžetā 2023. gadā samaksājot 19 002 552 EUR.

VID nodokļu maksātāju reitingā Rīgas lidostai noteikts augstākais A līmenis, kas liecina par labu saistību izpildi. Saskaņā ar VID informāciju, A līmeņa uzņēmums laikus un pilnībā samaksā nodokļus un tam nav būtisku pārkāpumu risku. Vairāk par principiem, kā veidojas nodokļu maksātāja reitings var iepazīties VID mājaslapā⁴⁴.

Savienojamība un Latvijas kā pievilcīga galamērķa popularizēšana

Rīgas lidostas viena no prioritātēm ir plaša maršrutu tīkla attīstīšana, tāpēc lidosta pastāvīgi veic pārrunas ar gaisa pārvadātājiem par jaunu lidojumu maršrutu atklāšanu.

2023. gada laikā notikušas individuālas sarunas ar aviopārvadātājiem par maršrutu tīkla atjaunošanu un paplašināšanu, kas rezultējās ar lielu tiešo galamērķu skaitu vasaras sezonā – 106; ziemas lidojumu sezonā – 87. Vasaras sezonas galamērķu skaits 2023. gada vasaras sezonā ir sasniedzis un pat nedaudz pārsniedzis 2019. gada galamērķu skaitu, bet ziemas sezonas galamērķu skaits ir pat par desmit galamērķiem lielāks nekā 2019. gadā.

Kopumā 2023. gadā regulāros lidojumus no Rīgas lidostas veica 12 aviokompānijas, tostarp darbību Rīgas lidostā uzsāka divi jauni pārvadātāji – “Aegean Airlines” ar lidojumiem uz Atēnām un “British Airways” ar lidojumiem uz Londonu-Hītrovu. Čartera pārvadājumu attīstību veicināja

divu jaunu tūroperatoru – “Anex Tour” un “Itaka” – ienākšana Latvijas tirgū. Čartera programmu pārvadājumus, kas notiek sadarbībā ar tūroperatoriem, 2023. gadā nodrošināja kopumā 12 pārvadātāji, no tiem četri bija jauni pārvadātāji – “Air Montenegro”, “Mavi Gok”, “Rynair Buzz” un “Skyline Express”.

⁴⁴ Nodokļu maksātāju reitinga sistēma | Valsts ieņēmumu dienests (vid.gov.lv)

Tika atklāti regulārie pasažieru lidojumi uz 10 jauniem galamērķiem – Gdaņsku, Hannoveri, Bukaresti, Porto, Bilbao, Belgradu, Baku, Erevānu, Āgādiru un Londonu-Hītrovu, bet vēl uz pieciem citiem galamērķiem – Kavalu, Tirānu, Rimini, Bodrumu un Matalas lidostu (Šrilanka) tika veikti čartera programmu lidojumi.

Lai veicinātu pasažieru skaita un kravu apjoma palielināšanu, kā arī veicinātu galamērķu tīkla paplašināšanu, sniegts mārketinga atbalsts aviosabiedrībām.

Pasažieru pārvadājumu veicināšanai 2023. gadā Rīgas lidosta piedalījās maršrutu plānošanas forumos “Connect”, “Routes Europe” un “World Routes”. Pasažieru satiksmes veicināšanai notika arī individuālas tikšanās ar pārvadātājiem.

Aviācijas nozares uzņēmumi – Rīgas lidosta “airBaltic”, LGS, CAA, kā arī LAA – turpināja sadarbīties, lai veicinātu aviācijas izaugsmi un attīstību.

Viens no Rīgas lidostas izaugsmes pīlāriem ir aviācijas kravu attīstība. Kravu segmenta attīstības veicināšanai Rīgas lidosta ir pievienojusies nacionālā tranzīta un loģistikas preču zīmei “VIA Latvia”, kas ir izstrādāta Satiksmes ministrijas pārraudzībā. Lidostas dalība šajā projektā sniedz iespēju iesaistīties multimodālu transporta un loģistikas risinājumu izstrādē un prezentēšanā starptautiskās izstādēs un valsts ārvalstu darba grupu sanāksmēs.

Pateicoties kopīgām gaisa, jūras un dzelzceļa transporta nozares uzņēmumu mārketinga aktivitātēm, līdz 2022. gada februārim, sadarbībā ar VAS “Latvijas Pasts” bija izdevies īstenot e-komercijas aviācijas kravu programmu no Ķīnas (Handžou un Honkongas) ar turpmāku distribūciju uz citām valstīm caur pasta tīklu. Tāpat izdevās nodrošināt e-komercijas tranzīta kurjerpasta plūsmu sūtījumiem no Ķīnas uz Ukrainu, Lietuvu un Igauniju caur Rīgu. Jaunās kravu programmas veicināju kravu

pārvadājumu pieaugumu 2020. un 2021. gadā, kas turpinājās līdz pat Krievijas iebrukumam Ukrainā 2022. gada 24. februārī. Krievijas uzsāktā karadarbība Ukrainā būtiski samazināja kravu pārvadājumus slēgto Krievijas, Ukrainas un Baltkrievijas tirgu un gaisa telpu dēļ. Pirms karadarbības sākšanas liels gaisa kravu apjoms no Āzijas uz Latviju tika nodrošināts šķērsojot Krievijas gaisa telpu. Tomēr arī 2023. gadā, lai turpinātu kravu pārvadājumu attīstību un jaunu sadarbības partneru piesaisti, Rīgas lidosta piedalījās izstādēs “Air Cargo Europe 2023”, “TransKazakhstan/ Translogistica 2023” un “TransUzbekistan/ Translogistica 2023”, kā arī individuāli tikās ar kravu pārvadātājiem un loģistikas uzņēmumiem.

Kopumā 2023. gadā Rīgas lidostā apkalpotas 19 160 t gaisa kravas (-9 % pret 2022. gadu), 53 % no kravu apjoma jeb 10,1 tūkst. t tika pārvadātas pasažieru lidojumu kravu nodalījumos (par 4 % vairāk kā 2022. gadā), savukārt 47 % kravu jeb 9 tūkst. t tika pārvadāti ar kravu lidojumiem (par 20 % mazāk nekā 2022. gadā). Gaisa kravu pārvadājumus nelabvēlīgi ietekmē ģeopolitiskie procesi, kuru rezultātā ir radušās būtiskas kravu piegāžu un loģistikas ķēžu izmaiņas. Ģeopolitiskās situācijas ietekmē liela daļa kravu, piemēram, e-komercijas kravas no Ķīnas, Baltijā nokļūst ar sauszemes transportu no Centrāleiropas. Tāpat globālās ekonomikas un ar piegāžu ķēdēm saistīto nelabvēlīgo apstākļu dēļ gaisa kravu pārvadājumi 2022.-2023. gadā ir vājinājušies visā pasaulē.

Daļu zaudētā kravu apjoma kompensēja pieaugošā militārā aktivitāte reģionā un ar to saistīto aviācijas kravu pārkraušana, kā arī veiksmīga regulāro kravas pārvadātāju darbība. Lielākie kravu pārvadātāji 2023. gadā bija “airBaltic” (42 %), “DHL” (24 %) un “FedEx” (14 %).

Svarīgākie kravu segmenta attīstības projekti 2023. gadā:

- sadarbībā ar VAS “Latvijas Pasts” turpinājās pārrunas ar Ķīnas loģistikas kompānijām par iespējam atjaunot zaudētās aviācijas kravu plūsmas, kas mainīto maršrutu dēļ pārsvarā šobrīd pa gaisu tiek nogādātas Centrāleiropas lidostās, no kurienes ar sauszemes pārvadātājiem tiek nogādātas mūsu reģionā;
- jaunu kravu tirgu meklēšana – aktīvas darbība sadarbības veicināšanai ar Centrālāzijas pārvadātājiem un loģistikas

uzņēmumiem, notikušas tikšanās par kravu pārvadājumu iespējamu attīstību ar Uzbekistānas, Kazahstānas, Ķīnas Tauras Republiku, Ukrainas un Turcijas uzņēmumu un organizāciju pārstāvjiem;

- pārrunas ar Billundas lidostu par eksprespasta maršruta izveidošanu maršrutā Rīga-Billunda-Rīga;
- Ukrainas eksprespasta “Nova Poshta” e-komercijas kravu lidojumu programma maršrutā Rīga – Žešova – Rīga sadarbībā ar AS “RAF-Avia”;
- turpinot ES normatīvo aktu prasību un saistošo Pasaules Muitas organizācijas standartu ieviešanu, VID Muitas pārvalde ieviesa divas jaunas muitas informācijas sistēmas, jauna eksporta deklarāciju noformēšanas sistēma un jauna tranzīta kontroles sistēma.

Radītā un sadalītā tiešā ekonomiskā vērtība

201-1

2023. gads Rīgas lidostā ir iezīmējis aviācijas pakalpojumu nostabilizēšanās tendenci, par ko liecina lidojumu un pasažieru sniegto pakalpojumu apjoms, un tas atbilst budžetā plānotajam. Tomēr joprojām būtiska ietekme, tāpat kā 2022. gadā, uz Rīgas lidostas sniegto pakalpojumu apjomu, energoresursu cenu straujo kāpumu un saimnieciskās darbības rezultātiem 2023. gadā ir Krievijas uzsāktajam karam Ukrainā un ar to saistīto gaisa telpu slēgšanu un vairākiem ES pieņemtajiem ierobežojošiem pasākumiem. Minētie riski tika arī ievērtēti 2023. gada plānotajā budžetā.

2023. gadā apkalpoti:

- 6,63 milj. pasažieru, kas ir par 6 % vairāk kā plānotajā budžetā, par 23 % vairāk nekā 2022. gadā, bet par 15 % mazāk nekā 2019. gadā;
- 61 345 reisi, kas ir par 2 % mazāk kā plānots budžetā, par 12 % vairāk nekā 2022. gadā, bet par 29 % mazāk nekā 2019. gadā.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Rīgas lidostas neto apgrozījums 2023. gadā bija 72 501 tūkst. EUR, kas ir par 1 342 tūkst. EUR jeb 2 % vairāk nekā tika plānots budžetā. Neto apgrozījumu veidoja ieņēmumi no:

- aviācijas pakalpojumiem 43 329 tūkst. EUR apmērā, kas ir par 328 tūkst. EUR jeb 1 % mazāk nekā tika plānots 2023. gada apstiprinātajā budžetā;
- ne aviācijas pakalpojumiem 29 172 tūkst. EUR apmērā, kas ir par 1 670 tūkst. EUR jeb 6 % vairāk nekā tika plānots 2023. gada apstiprinātajā budžetā, neskatoties uz to, ka ieņēmumi no elektroenerģijas tirdzniecības un sadales nesasniedza budžetā plānoto par 1 077 tūkst. EUR (neievērtējot valsts atbalsta kompensācijas energoresursu cenu pieauguma mazināšanai).

Pozitīva ietekme uz apgrozījumu bija šādām pakalpojumu pozīcijām:

- telpu iznomāšanas ieņēmumi pārsniedza budžetā plānotos atbilstoši pasažieru skaita pieaugumam;
- autostāvvietu ieņēmumi pārsniedza budžetā plānotos ieņēmumus, ko ietekmēja cenu paaugstināšana 2023. gada janvārī un jūlijā, kas nebija plānota budžetā, kā arī klientu skaita pieaugums autostāvvietās.

Lielākā izmaksu ekonomija 2023. gadā bija komunālo pakalpojumu izdevumu pozīcijā – 3 656 tūkst. EUR jeb 32 %

apmērā, un tā ir skaidrojama ar lētāku elektroenerģijas iepirkuma cenu, kā arī, realizējot virkni taupības pasākumu, samazinot resursu patēriņu un ietekmi uz vidi un mazākām siltumapgādes izmaksām nekā plānots budžetā.

2023. gadu Rīgas lidosta noslēdza ar peļņu 1 612 tūkst. EUR apmērā, kas, pateicoties ieņēmumu pieaugumam un izmaksu ekonomijai, ir par 5 830 tūkst. EUR labāks rezultāts nekā plānots budžetā (plānoti zaudējumi 4 218 tūkst. EUR).

Tāpat līdz 2023. gada 31. decembrim ir tikuši iegādāti pamatlīdzekļi, veikti darbi un/ vai samaksāti avansi 22 071 tūkst. EUR apmērā.

Vairāk par investīciju projektiem lasīt sadaļā “Stratēģija un investīcijas”.

Izmaksu veids	Izmaksas, tūkst. EUR
Ražošanas izmaksas	76 052
Personāla izmaksas (ieskaitot veselības apdrošināšanu un riska nodevu)	42 893
Procentu maksājumi	653
Dividendes	-
Finansējums apkaimeju aktivitātēm	2

Iemaksas pensiju fondos

201-3

Rīgas lidosta kā darba devējs apzinās finansiālo uzkrājumu veidošanas nozīmību pensijas kapitāla vairošanai, un vērtē iespējas novirzīt daļu no darbinieku darba algas iemaksām konkursā izvēlētam pensiju fonda pārvaldniekam tā piedāvātajos privātajos pensiju fondos. Līdz ar Covid-19 pandēmijas un kopš 2022. gada arī ģeopolitiskās situācijas dramatisko ietekmi uz lidostas saimnieciskās darbības un finanšu rādītājiem uzņēmums šīs pieejas turpmāko virzību ir atlicis līdz brīdim, kad lidostas saimnieciskās darbības un finanšu rādītāji atgriezīsies nepieciešamajā līmenī.

Līdz tam, lai veicinātu darbinieku izpratni par Latvijas pensiju sistēmu, savām iespējām un motivētu darbiniekus aktīvi iesaistīties savas pensijas uzkrājumu pārvaldīšanā un veidošanā, 2023. gadā sadarbībā ar “Swedbank”, Rīgas lidosta darbiniekiem organizēja specializētu vebināru par pensijām, finanšu pratības semināru cikla ietvaros.

Valsts sniegtais finansiālais atbalsts

201-4

2023. gadā Rīgas lidosta saņēma un izlietoja norādītajiem mērķiem valsts dotācijas valsts budžeta programmas 44.00.00 “Līdzekļi aviācijas drošības, glābšanas un civilmilitārās sadarbības nodrošināšanai” līdzekļus.

Aviācijas drošības joma

Saskaņā ar MK 2023. gada 8. jūnija rīkojumu Nr. 337 un Satiksmes Ministrijas 2023. gada 12. jūnija rīkojumu Nr. 01-03/103 “Par civilās aviācijas drošības uzturēšanas pasākumu finansēšanu 2023. gadā no valsts budžeta programmas 44.00.00 „Līdzekļi aviācijas drošības, glābšanas un civilmilitārās sadarbības nodrošināšanai” (turpmāk – Rīkojums), Rīgas lidostai ir piešķirts finansējums 412 218 EUR apmērā, lai daļēji segtu izdevumus saistībā ar divu sprāgstvielu detektoru iegādi, kā arī lidostas ugunsdzēsēju automašīnas iegādi valsts nozīmes civilās aviācijas lidlaukam “Rīga”.

Iepirkums “Sešu sprāgstvielu palieku detektoru (SPD) piegāde 2023., 2024. un 2025. gadā” tika izsludināts 2023. gada 2. jūnijā un ar iepirkuma uzvarētāju 2023. gada 3. augustā tika parakstīts līgums ar kopējo darījuma summu 238 226 EUR (bez PVN). 2023. gadā plānotie SPD ir piegādāti, un no piešķirtā finansējuma 2023. gada 12. oktobrī veikta samaksa 66 550 tūkst. EUR apmērā.

Attiecībā uz ugunsdzēsēju auto iegādi – 2023. gadā tika realizēti divi iepirkumi. Pirmais iepirkums par ugunsdzēsēju auto iegādi ir noslēdzies un 2023. gada 13. jūlijā, ir noslēgts līgums par summu 1 089 900 EUR (bez PVN), avanss 216 980 EUR apmērā samaksāts no Rīgas lidostas līdzekļiem.

Iepirkums par otra ugunsdzēsēju auto iegādi ir noslēdzies un 2023. gada 28. novembrī, tika noslēgts līgums par summu 559 410,50 EUR (bez PVN). Veikts avansa maksājums un no piešķirtā finansējuma izlietoti 345 618 EUR.

Attiecīgi no Rīkojumā piešķirtā finansējuma (412 218 EUR), 2023. gadā izlietoti 412 168 EUR.

Par dotācijas izlietojumu Rīgas lidosta regulāri informē Satiksmes ministriju.

Troksnis

3-3, AO7, RIX3

Rīgas lidosta apzinās trokšņa ietekmi uz apkārtējiem iedzīvotājiem un uzņēmuma lomu gaisa kuģu trokšņa pārvaldībā, veicot gaisa kuģa novērtēšanu, piedaloties un veicinot lidojumu procedūru optimizēšanu, kā arī rosinot ietekmes puses kopīgi rīkoties, lai mazinātu trokšņa ietekmi uz lidostas apkārtnē dzīvojošajiem iedzīvotājiem.

Likumā “Par piesārņojumu” valsts līmenī ir reglamentēta vides trokšņa pārvaldība, nosakot prasību transporta infrastruktūras pārvaldītājam nodrošināt trokšņa stratēģisko karšu un rīcības plānu izstrādi trokšņa samazināšanai. MK 2014. gada 7. janvāra noteikumu Nr. 16 “Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība”, saskaņā ar likumu “Par piesārņojumu”, nosaka gan trokšņa robežlielumus, gan prasības trokšņa stratēģiskajai kartēšanai un rīcības plānu trokšņa samazināšanas izstrādei.

Lidosta uzkrāj un analizē gan gaisa kuģu trokšņa mērījumus četrās stacionārās stacijās, gan gaisa kuģu radiolokācijas datus, gan informāciju par gaisa kuģu lidojumiem. Gaisa kuģu trokšņa monitorings tika sākts 2008. gadā. Rīgas lidosta reizi piecos

gados izstrādā Trokšņa stratēģisko karti (TSK) un Rīcības plānu trokšņa samazināšanai.

2023. gada jūlijā tika apstiprināta jauna TSK, kas ir balstīta uz 2022. gada datiem, kurā tika konstatēts, ka L_{dvn} platība, kas pārsniedz 55 dBA, ir 21,2 km², kas ir par 20 % mazāk nekā tika konstatēts 2016. gadā, kad L_{dvn} 55 dBA tika pārsniegti 26,5 km² lielā platībā. Līdz ar ko Ilgtspējas stratēģijā 2022.-2030. gadam izvirzītais mērķis “Nodrošināt kvalitatīvu dzīves telpu lidostas apkārtnē esošo vietu iedzīvotājiem, nodrošinot, ka, salīdzinot ar 2016. gadu, nepalielinās teritorija, kurā gaisa kuģu diennakts trokšņa rādītājs L_{dvn} pārsniedz 55 dBA” 2023. gadā ir izpildīts.

Teritorijā, kur gaisa kuģu trokšņa L_{dvn} pārsniedz 55 dBA, iedzīvotāju skaits samazinājās mazāk nekā teritorija, no 1 703 iedzīvotājiem 2016. gadā līdz 1 642 iedzīvotājiem 2022. gadā jeb par 4 %. Teritorijā, kur 2016. gadā L_{dvn} pārsniedza 55 dBA, iedzīvotāju skaits pieauga no 1 703 iedzīvotājiem 2016. gadā līdz 2 372 iedzīvotājiem 2022. gadā jeb par 39 %.

2023. gadā apstiprinātajā TSK tika konstatēts, ka gaisa kuģu troksnis 2022. gadā pārsniedza dienas trokšņa robežlielumus teritorijā, kurā dzīvo 300 iedzīvotāji, vakara trokšņa robežlielumus teritorijā, kurā dzīvo 2033 iedzīvotāji,

bet nakts trokšņa robežlielumus teritorijā, kurā dzīvo 2896 iedzīvotāji. Pašvaldību veiktās teritorijas atļautās izmantošanas grozījumi ir mainījuši piemērojamos trokšņa robežlielumus vairākās teritorijās. Turklāt, teritorijas atļautās izmantošanas izmaiņu ietekmi pastiprina iedzīvotāju skaita pieaugums. Lai gan ir būtiski pieaudzis to iedzīvotāju skaits, kas pakļauti vakara trokšņa robežlieluma pārsniegumam, tomēr tas nav saistīts ar gaisa kuģu trokšņa kontūru izmaiņām, bet ar iedzīvotāju skaita pieaugumu un teritorijas atļautās izmantošanas izmaiņām. Neskatoties uz to, ka gaisa kuģu trokšņa pārsniegumiem pakļauto iedzīvotāju skaits kopumā ir pieaudzis gan vakarā, gan naktī par 62 % un 41 %, tomēr gaisa kuģu trokšņa līmeņa izmaiņas šo skaitu ir mazinājušas par 10 % un 24 %.

2023. gada 11. novembrī spēkā stājās Ministru kabineta noteikumu Nr. 16 “Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” grozījumi, kas nosaka atšķirīgus trokšņa robežlielumus satiksmes troksnim, L_{diena} – 65 dBA, L_{vakars} – 60 dBA un L_{nakts} – 55 dBA. 2023. gadā apstiprinātajā TSK arī tika konstatēts, ka 2022. gadā neviens iedzīvotājs nedzīvoja teritorijā, kur gaisa kuģu trokšņa līmenis pārsniedz šādu trokšņa līmeni.

Rīgas lidosta pēc TSK apstiprināšanas organizēja sanāksmes ar iedzīvotājiem Mārupes novada Jaunmārupē un Piņķos. Sanāksmju laikā tika prezentēta TSK, atbildēts uz iedzīvotāju

jautājumiem, kā arī notika diskusijas par iespējamajiem jaunā Rīcības plāna trokšņa mazināšanai pasākumiem.

Pašlaik spēkā ir Rīgas lidostas Rīcības plāns trokšņa samazināšanai un tā kopsavilkums, ko 2018. gada decembrī apstiprināja lidostas valde. Tas tika izstrādāts Vides trokšņa pārvaldības darba grupā, sadarbojoties ar pašvaldībām, valsts institūcijām, aviokompānijām un LGS. 2023. gadā sākās un 2024. gadā turpinās darbs pie jauna Rīcības plāna trokšņa mazināšanai izstrādes.

Lidostā gaisa kuģu trokšņa pārvaldības prasības ir noteiktas procesa aprakstā Vides trokšņa pārvaldības nodrošināšana, nosakot mijiedarbību ar citiem procesiem un ieinteresētajām personām. Sadarbību ar ieinteresētajām personām regulē Rīgas lidostas Vides trokšņa pārvaldības darba grupas un Aviācijas nozares apakšgrupas nolikums, kurā ir noteiktas pušu, tai skaitā lidostas atbildība.

Lidosta, analizējot trokšņa monitoringa, radiolokācijas un lidojuma plāna datus, nodrošina visaptverošu informāciju par gaisa kuģu trokšņa situāciju un to ietekmējošajiem faktoriem. Rīcības plāns trokšņa samazināšanai ir instruments, kā ieviest trokšņa līmeņa samazinājumu vai situācijas nepasliktināšanos, kur tas ir iespējams.

Rīcības plānā ir ietverti informējošie pasākumi, piemēram, lidostas mājaslapā ir publicēti dati par 2023. gada gaisa kuģu trokšņa indeksu un informācija par noteiktu teritoriju pārlidošanas biežumu. Rīgas lidosta analizē manevrēšanas ceļu izmantošanu un “E” tipa lidojumu procedūru izpildi nakts laikā, kā arī gaisa kuģu ielidošanas profilu. Tā rezultātā ir ieviestas izmaiņas lidostas aeronavigācijas informācijas publikācijā, un lidostas mājaslapā ir publicēta informācija par aviokompāniju sniegumu ielidošanā.

Gaisa kuģu trokšņa situāciju, sevišķi teritorijās, kas atrodas tuvu Rīgas lidostai, galvenokārt nosaka tas, ar kādiem gaisa kuģiem un kādā diennakts laikā aviokompānijas izpilda lidojumus. Lidostai ir ierobežotas iespējas ietekmēt šos faktorus. Tomēr, gaisa kuģu flotes nomaiņa, kas ir notikusi pēdējos desmit gados, nodrošināja gaisa kuģu trokšņa ietekmes samazināšanos. Piemēram, 2023. gadā, salīdzinot ar 2016. gadu, tika apkalpots par 23 % lielāks pasažieru skaits, vien par 3 % mazāks kravu apjoms, bet trokšņa monitoringa stacijās fiksētais gaisa kuģu trokšņa līmenis L_{dvn} ir samazinājies visās stacijās par 1,5 līdz 4,0 dBA.

Trokšņa indekss trokšņa monitoringa stacijās

Trokšņa indeksu trokšņa monitoringa stacijās aprēķina piemērojot Rīgas lidostas apstiprināto instrukciju. Indeksa aprēķināšanā ņem vērā izmērīto gaisa kuģu trokšņa līmeni. To normalizē pēc bāzes gada pārvadāto pasažieru skaita, apkalpotās kravas apjoma un citu lidojumu skaita. Bāzes gads TMS2B ir 2016. gads, TMS1 un TMS4 tas ir 2012. gads. Indeksa metodoloģija būtiski palielina vakara un nakts lidojumu ietekmi. Viens vakara lidojums atbilst aptuveni trīs dienas lidojumiem, bet viens nakts lidojums atbilst desmit dienas lidojumiem.

Trokšņa indeksa vidējā vērtība trokšņa monitoringa stacijās salīdzinājumā ar 2022. gadu ir samazinājusies par 0,3 dBA. Indekss ir samazinājies katru gadu kopš 2016. gada kopumā par 3,0 dBA, kas ir līdzvērtīgi darbības mēroga pieaugumam par 101 %, saglabājot nemainīgu trokšņa ietekmi. Trokšņa indekss pret 2022. gadu ir samazinājies par 0,3 dBA TMS2B, par 0,9 dBA TMS4, bet tas ir pieaudzis par 0,3 dBA TMS1. Savukārt, salīdzinot pret 2019. gadu, samazinājums ir novērojams visās trokšņa monitoringa stacijās – TMS1 - 0,8 dBA, TMS2B – 1,3 dBA, TMS4 – 1,6 dBA.

Stacija/ gads	Trokšņa indekss, dBA				
	2019	2020	2021	2022	2023
TMS1	50,0	50,4	49,7	48,9	49,2
TMS2B	55,4	54,8	54,0	54,4	54,1
TMS4 ⁴⁵	53,9	53,5	53,0	53,2	52,3
Vidējā vērtība	53,1	52,9	52,6	52,2	51,9

⁴⁵ 2022. gada 23. augustā TMS4 tika pārvietots, uz citu vietu tajā pašā ēkā, lai mazinātu paliekošā trokšņa ietekmi, lai nodrošinātu iespēju salīdzināt rezultātus, mērījumu rezultāti iepriekšējos gados ir samazināti par 1,1 dBA.

Visās stacijās laiks, kad gaisa kuģi veica lidojumus, 2023. gadā palielināja trokšņa indeksu attiecībā pret 2022. gadu. Savukārt attiecībā pret 2019. gadu TMS1 to samazināja, TMS4 palielināja, bet TMS2B ietekme bija neitrāla. Gaisa kuģu tipu struktūra attiecībā pret 2022. gadu TMS1 un TMS2B nav

radījusi ietekmi, bet TMS4 ir palielinājusi trokšņa indeksu. Attiecībā pret 2019. gadu gaisa kuģu tipu struktūras izmaiņas ir samazinājušas trokšņa indeksu. Visās stacijās lidojumu skaita izmaiņu un pārvadātā apjoma kopējā ietekme ir mazāka gan pret 2022. gadu, gan arī pret 2019. gadu.

Parametrs	2023. gads pret 2022. gadu			2023. gads pret 2019. gadu		
	TMS1	TMS2B	TMS4	TMS1	TMS2B	TMS4
Diennakts daļas ietekme	0,2	0,4	0,2	-0,2	0,0	0,4
Gaisa kuģu struktūras ietekme	0,2	0,4	0,2	-0,2	0,0	0,4
Lidojumu skaita ietekme	0,0	0,0	-0,5	-0,6	-0,8	-0,7
Pārvadātā apjoma ietekme	0,5	0,5	0,5	-1,7	-1,5	-1,6
Lidojumu skaita un pārvadātā apjoma summa	-0,9	-1	-0,7	1,1	0,5	1,2
Gaisa kuģu skaļumu izmaiņas	-0,4	-0,5	-0,2	-0,6	-1	-0,4
Zināmo faktoru ietekme	0,7	0,2	-1,9	-1,0	-2,3	-0,5
Novērotās izmaiņas	0,3	-0,3	-0,9	-0,8	-1,3	-1,6

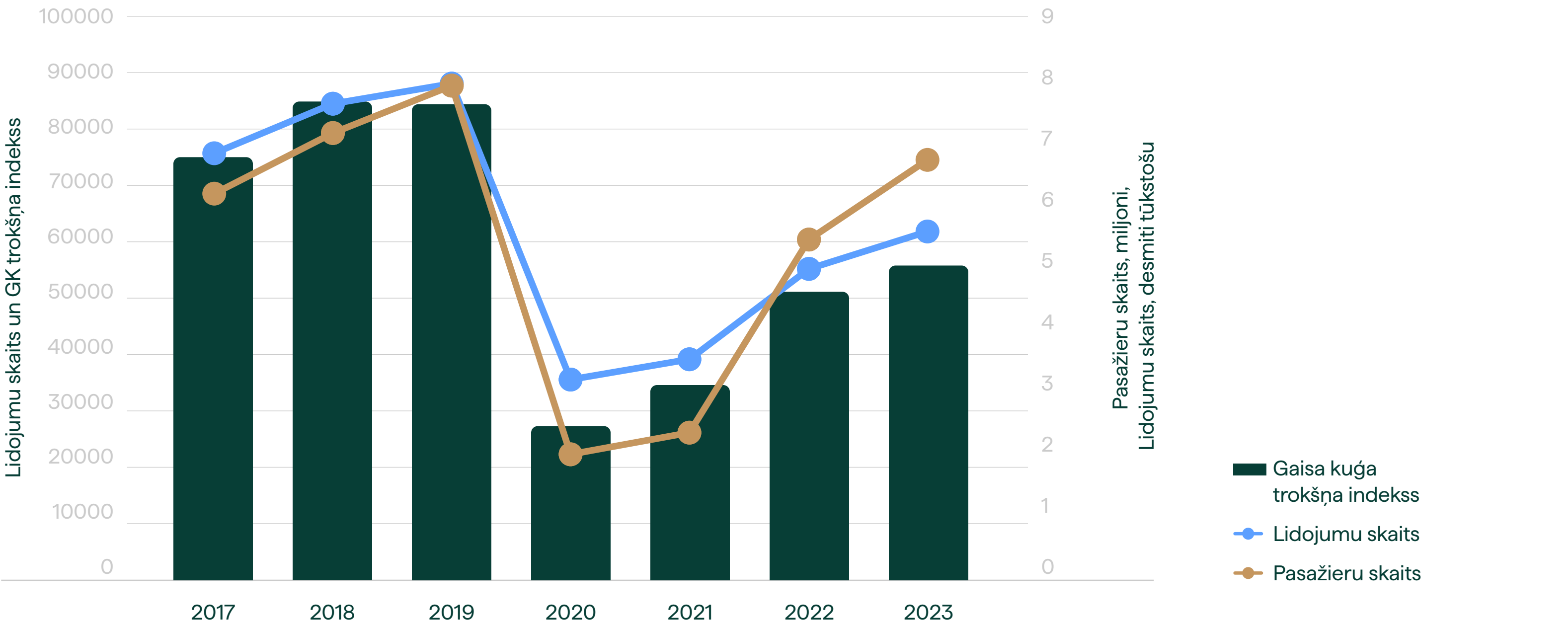
Vieni un tie paši gaisa kuģi ir palikuši skaļāki TMS1 un TMS2B, kas ir saistīts ar izmaiņām “J” tipa lidojumu procedūrās, kas stājās spēkā 2022. gada 16. jūnijā. Līdz ar to izmaiņas ietekmēja visu 2023. gadu, bet tikai nedaudz mazāk kā pusi 2022. gada. Izmaiņas pārvirzīja “J” tipa procedūras izpildošo gaisa kuģu lidojumu trajektorijas uz ziemeļiem no TMS2B, kur gaisa kuģu lidojumu troksnis ietekmē mazāku iedzīvotāju skaitu. Šo izmaiņu rezultātā 2023. gadā “J” tipa lidojumu procedūras izpildošie gaisa kuģi vidēji bija 846 m attālumā no TMS2B, kamēr 2022. gadā šis attālums bija 1098 m, bet 2021. gadā – 1188 m. Šādām attāluma izmaiņām būtu jāpalielina “J” tipa lidojumu trokšņa līmenis par 2,3 dBA pret 2022. gadu. Tomēr, apskatot lidojumus, kam ir fiksēti trokšņa notikumi, vidējais trokšņa notikuma skaņas ekspozīcijas līmenis ir pieaudzis par 0,3 dBA. Tik mazs pieaugums saistīts ar to, ka attālums līdz TMS2B samazinājies skaļākiem tipiem mazāk nekā klusākiem, kā arī pieaudzis klusāku tipu īpatsvars kopējajā lidojumu skaitā.

Gaisa kuģu trokšņa indekss

Gaisa kuģu trokšņa indeksu aprēķina atbilstoši trokšņa samazināšanas Rīcības plānā apstiprinātai metodikai. Retāk izmantotiem gaisa kuģiem izmanto gaisa kuģa tipa vidējo sertificēto trokšņa līmeni, bet lielākajai daļai (86 % no indeksa) tiek izmantota EASA vides portālā publicētā gaisa kuģu trokšņa sertifikātu datu bāze. 2017. gads ir indeksa bāzes gads, kad indeksa vērtība atbilst lidojumu skaitam. Saskaņā ar Rīgas lidostas Rīcības plāna trokšņa samazināšanai 8. punktu “Papildu gaisa kuģu skaļuma indikatora ieviešana” lidostai reizi gadā (līdz marta beigām) ir jāaprēķina un jāpublicē mājaslapā informācija par iepriekšējā gada trokšņa indeksa vērtību.

Gads	Gaisa kuģu trokšņa indekss
2019	83 821
2020	26 725
2021	34 063
2022	50 687
2023	55 413

Gaisa kuģu trokšņa indekss 2023. gadā bija 55 413, kas ir augstāks nekā 2022. gadā, tomēr ievērojami zemāks nekā 2019. gadā. Indeksa vērtība 2023. gadā ir par 34 % mazāka kā 2017. gadā, lai gan apkalpoto pasažieru skaits ir pieaudzis par 8 %.

Gaisa kuģu trokšņa indeksa pieaugums galvenokārt ir saistīts ar lidojumu skaita pieaugumu (11,9 %). Vienlaikus samazinoša ietekme ir bijusi mazākam vakara un nakts lidojumu īpatsvaram (-1,6 %) un klusākiem gaisa kuģiem (-0,7 %).

Lidosta Stratēģijā ir izvirzījusi mērķi nodrošināt, ka gaisa kuģu trokšņa indeksa vērtība nepārsniedz 75 439 punktus. Rīgas lidostas 2023. gada rezultāts ir zemāks par 2027. gada mērķi. Turpmākajos gados Stratēģija paredz lielu lidojumu skaita pieaugumu, kas palielinās gaisa kuģu trokšņa indeksu, tomēr Rīgas lidosta ir ceļā uz 2027. gada mērķa sasniegšanu.

Sūdzības par troksni

2023. gadā par gaisa kuģu troksni tika saņemtas divas sūdzības, kuru būtība bija par “J” tipa lidojumiem, kas ietekmēja gan Mārupes novada Mežāru ciemu, gan Jūrmalas valstspilsētas Buļļuciema apkaimi. Lai gan jau 2022. gada vasarā Rīgas lidosta iesniedza iesniegumu “J” tipa lidojumu procedūru izmaiņām, tomēr, drīzumā sagaidāmās šķēršļu datu aktualizācijas dēļ, lidojumu procedūras nestājās spēkā. Izmaiņas būtu aizvirzījušas tālāk gaisa kuģus no Mežāru ciema un Buļļuciema apkaimes. Ir sagaidāms, ka izmaiņas stāsies spēkā 2024. gada pirmajā pusē.

CDA īpatsvars

Rīgas lidosta CDA (gaisa kuģi, kas veic ielidošanu, nepārtraukti samazinot augstumu, Continious descent approach) īpatsvaru aprēķina atbilstoši Rīcības plānā trokšņa samazināšanai apstiprinātai metodikai. 2023. gadā 88 % (2022. gadā 89 %) ielidojošo reisu notika saskaņā ar Rīgas lidostas CDA kritērijiem. Lidostas izmantotais kritērijs ir gaisa kuģis, kas lido mazākā augstumā nekā 10 km ar gradientu, kas mazāks par 1 % zem 10 000 pēdām (aptuveni 3 000 m).

2023. gadā, tāpat kā 2022. gadā pasažieru pārvadātāji – “Ryanair”, “Finnair”, “Norwegian Air Shuttle” un “Norwegian Air Sweden” – ir uzrādījuši labu rādītāju, vairāk nekā 90 % gaisa kuģu ir ielidojuši, nepārtraukti samazinot augstumu. “airBaltic” rādītāju būtiski samazina nomāto gaisa kuģu vālais CDA sniegums, tikai 68 % gaisa kuģu lidojumu atbilda CDA kritērijiem. Tajā pašā laikā 93 % “AirBaltic Airbus A220-300” lidojumi atbilda CDA kritērijiem. Kravu pārvadātāji ir uzrādījuši vājāku sniegumu, “European Air Transportar” 80 % rādītāju bija ar augstāko īpatsvaru, pārspējot iepriekšējā gada labākā rezultāta uzrādītāju “Swiftair” par vienu procentpunktu. Biznesa aviācijas gaisa kuģi un pārvadātāji, kas ir veikuši mazāk par 120 lidojumiem, ir ar būtiski zemāku rādītāju, zem 70 %.

Atbalsts sabiedrībai

3-3, RIX5

KSA ir uzņēmumu brīvprātīgas aktivitātes sabiedrības labklājības un apkārtējās vides uzlabošanai sadarbībā ar ieinteresētajām pusēm. Lai atbalstītu korporatīvās sociālās atbildības labo praksi, lidosta savas KSA aktivitātes īsteno vairākos virzienos un veidos atbilstoši KSA vadlīnijās noteiktiem principiem un kritērijiem.

Lai noteiktu Rīgas lidostas KSA prioritātes un taktiskā līmeņa aktivitātes, kā arī, lai nodrošinātu līdzsvarotu organizācijas attīstību ilgtermiņā, 2016. gadā tika izstrādātas uzņēmuma KSA vadlīnijas. Apzinoties Rīgas lidostas vietu un lomu Latvijas kopējā attīstībā un atbildības dimensijas, uzņēmums ir definējis šādas KSA un sabiedrības investīciju politikas jeb atbalsta jomas:

- vietējās kopienas labklājība;
- vides aizsardzība;
- cilvēkresursu attīstība;
- uzņēmējdarbības un tūrisma attīstība Latvijā.

Minētās atbalsta jomas izvēlētas, ņemot vērā lidostas darbības ietekmi uz vietējās kopienas labklājību un apkārtējo vidi, kā arī balstoties uz lidostas stratēģiskajiem mērķiem, kas cita starpā paredz uzņēmējdarbības veicināšanu Latvijā un aviācijas nozares attīstību, noturot un piesaistot augstas raudzes speciālistus, nodrošinot izaugsmes iespējas un panākumus veicinošu darba vidi.

Saskaņā ar lidostas KSA vadlīnijām atbalsta subjekti var būt organizācijas un iestādes, kuru darbība vai īstenotie projekti atbilst uzņēmuma sabiedrības investīciju politikā definētajām prioritārajām atbalsta jomām, savukārt netiek atbalstītas reliģiskās organizācijas un ar politiskajiem procesiem saistītas personas un organizācijas.

Sabiedrības atbalsta projektus Rīgas lidosta īsteno kā brīvprātīgo darbu un finansiālu atbalstu, nodrošinot šī procesa pārredzamību.

Lai pieteiktos atbalstam, pretendents ir jāaizpilda veidlapa lidostas mājaslapā un jānosūta tā uz e-pasta adresi pr@riga-airport.com. Visus saņemtos pieteikumus, kas atbilst lidostas sabiedrības investīciju politikā definētajām prioritārajām atbalsta jomām un kritērijiem, reizi pusgadā izvērtē Ilgtspējas komiteja. 2023. gadā KSA vadlīnijās noteiktajā kārtībā netika saņemts neviens projekta pieteikums.

Informāciju par uzņēmuma sniegto finansiālo atbalstu publicē Rīgas lidostas mājas lapas sadaļā [“Pārskats par lidostas piešķirtajiem ziedojumiem un dāvinājumiem”](#).

KSA īstenošanu koordinē Rīgas lidostas Komunikācijas vienība, e-pasts: pr@riga-airport.com.

Lidosta veido arī citas sadarbības, sniedzot atbalstu labdarības organizācijām un organizējot kopīgas aktivitātes. Tā, piemēram, atbalstot biedrību “Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi”, Rīgas lidostas terminālī no 2022. gada decembra līdz 2023. gada martam tika izvietota izstāde “Miljons sveču grupu mājai”, kas aicina sniegt atbalstu grupu mājas celtniecībai jauniešiem ar ļoti smagiem attīstības traucējumiem. Tāpat lidosta turpina

sadarbību ar novada labdarības organizāciju “Labdarības lapa”, kas vāc ziedojumus un sniedz atbalstu Ukrainas bēgļiem Latvijā. 2023. gada sākumā lidosta nodeva šai organizācijai darbinieku labdarības akcijā saziņotās preces.

Īstenojot KSA prioritāti “Cilvēkresursu attīstība”, Rīgas lidosta aktīvi iesaistās dažādos izglītības projektos. Viens no tiem ir biedrības “Mārupes uzņēmēji” un Mārupes pamatskolas kopprojekts “Skola dodas dzīvē – dzīve ienāk skolā”, kura ietvaros tiek sagatavotas specializētas mācību stundas, kuras vada Mārupes novada uzņēmēji, dodot skolēniem iespēju apgūt mācību vielu praktiskos reālās uzņēmējdarbības vides apstākļos. Šī projekta ietvaros Rīgas lidostas darbinieki 2023. gadā pasniedza astoņas mācību stundas Mārupes pamatskolas skolēniem. Rīgas lidostas izstrādātās mācību programmas tika īstenotas 2023. gada pavasarī. Divas bioloģijas nodarbības 7. klasēm vadīja vecākais putnu un dzīvnieku kontroles speciālists Mareks Arbidāns un tās notika Rīgas lidostā. Trīs nodarbības, kurās skolēni varēja iegūt zināšanas klientu apkalpošanas jautājumos, 7. – 9. klasēm vadīja lidostas klientu servisa vadītājs Mārtiņš Lācis, bet vēl trīs nodarbībās, ko vadīja lidostas personāla projektu vadītāja Sanita Šaitere, skolēni varēja gūt prasmes par pieteikšanos darbā un gatavošanos darba intervijai.

Programmu sagatavošanā un mācību stundu pasniegšanā Rīgas lidostas darbinieki iegulda savu brīvprātīgo darbu. Kopumā 2023. gadā lidostas darbinieki ziedojuši 104 brīvprātīgā darba stundas – gan mācību stundu sagatavošanā un vadīšanā, gan lidostas Bērnu dienas norisē.

Attēlā: Mārupes pamatskolas skolēni bioloģijas stundā Rīgas lidostā 2023. gada aprīlī.

Lidosta ir ilggadējs aktīvs organizācijas “Junior Achievement Latvia” rīkotās “Ēnu dienas” dalībnieks. 2023. gada “Ēnu dienā” lidosta bērniem un jauniešiem piedāvāja 39 vakances 20 dažādiem lidostas amatiem. Lidostas profesijas šajā dienā iepazīna 45 “ēnotāji”.

Īstenojot dažādus infrastruktūras projektus, nodrošinot, kā arī paplašinot pakalpojumu klāstu, ieguvums ir ne vien Rīgas lidostas pasažieriem, bet arī plašākai sabiedrībai. Piemēram, ikvienam ir iespēja izmantot lidostas stāvvietās publiski pieejamās elektroauto uzlādes vietas, izmantot kopā braukšanas pakalpojumu, kā arī termināļa publiskajā daļā pieejamos pakalpojumus. 2023. gadā Rīgas lidosta turpināja sadarbību ar SIA “Rīgas Satiksme”, lai izvērtētu sabiedriskā transporta maršruta izmaiņas, aptverot lielāku teritoriju un padarītu sabiedriskā transporta izmantošanas iespējas pasažieriem un lidostas viesiem pieejamākas. Sarunu rezultātā 2023. gada nogalē, vienlaikus ar “Rail Baltica” projekta ietvaros jaunizbūvēto L1 un L2 ceļu atvēršanu, sabiedriskā transporta pieturvietā tika pārvietota tuvāk lidostas terminālim – uz P1 autostāvvietu.

Tāpat 2023. gadā lidostas pasažieru un viesu ar īpašām vajadzībām ērtībām līdz 30 minūtēm pagarināts laiks specializēto PRM stāvvietu bezmaksas izmantošanai lidostas īstermiņa autostāvvietā P1. Lai saņemtu pakalpojumu, lidostas

Apmeklētāju centrā E atlidošanas zālē jāuzrāda iebraukšanas talons un Latvijas vai starptautiskā invalīdu transporta stāvvietas karte.

Saistībā ar “Rail Baltica” stacijas būvniecību lidostas teritorijā būtiskas izmaiņas 2023. gadā skāra ceļu tīklu ap lidostu – tika izbūvēti jauni piebraucamie ceļi L1 un L2, kā arī veiktas satiksmes organizācijas izmaiņas uz citām ielām un ceļiem lidostas apkārtnē un uzsākta vairāku jaunu autostāvvietu izbūve. Lai gan šie būvdarbi nav tiešā lidostas pārziņā, tomēr, lai mazinātu neērtības autobraucējiem un darbiniekiem, ko varētu radīt regulārās ceļu satiksmes organizācijas izmaiņas lidostas apkārtnē, uzņēmums sadarbībā ar “Rail Baltica” projekta ieviesējiem īstenoja komunikāciju sociālajos tīklos, mājas lapā un iekšējos informācijas kanālos.

Vērtējot lidostas sniegumu KSA vadlīniju īstenošanā, secināms, ka, lai gan minētās vadlīnijas pietiekami precīzi atspoguļo uzņēmuma sabiedrības atbalsta principus un prioritātes, tomēr tās būtu nepieciešams aktualizēt, tostarp pilnveidojot un padarot ērtāku projektu iesniegšanas mehānismu, kā arī nosakot sasniedzamos mērķus. Vadlīnijas plānots aktualizēt 2024. gadā.

Atbalsts vietējai kopienai

413-1

Apzinoties savas atbildības dimensijas, uzņēmuma ietekmi uz apkāmes iedzīvotāju dzīves kvalitāti, Rīgas lidosta kā vienu no KSA prioritātēm ir definējusi vietējās kopienas labklājību. Apzinot savas ietekmes areālu un ņemot vērā plānotos attīstības projektus, par vietējo kopienu lidosta pašlaik atzīst Mārupes novadu, kurā atrodas lidostas infrastruktūra un kura iedzīvotājus lidostas un aviokompāniju darbība ietekmē visvairāk. Tomēr nākotnē, lidostas darbībai paplašinoties un īstenojot jaunus attīstības projektus, piemēram, lidostas pilsētas “RIX Airport City” izveidi, lidostas ietekme var paplašināties un būtiskāk skart arī Jūrmalas un Rīgas iedzīvotājus.

Lidostas un vietējās kopienas sadarbības ietvars ir noteikts 2022. gada 5. septembrī noslēgtajā sadarbības memorandā ar Mārupes novadu, ar kuru tiek turpināti sadarbības principi un prioritātes, kādas lidosta kopš 2018. gada īstenoja Mārupes un Babītes novados pirms administratīvi teritoriālās reformas. Memorands paredz lidostas un pašvaldības sadarbību

projektus, lai atbalstītu novada bērnus un jauniešus, personas ar invaliditāti un seniorus, tai skaitā ar lidostas darbinieku brīvprātīgo darbu. Tāpat memorands paredz atbalstīt Mārupes pašvaldības organizētos pasākumus kultūras, sporta, izglītības, tūrisma un sociālajā jomā. Atbalsta jomas un prioritātes izvēlētas, sadarbībā ar novada speciālistiem, izvērtējot iedzīvotāju vēlmes un vajadzības.

Saskaņā ar memoranda īstenošanas pasākumu plānu 2023. gadam Rīgas lidosta sniedza atbalstu Starptautisko senioru dienas pasākuma organizēšanā Babītes Kultūrizglītības centrā, kā arī nodrošināja bezmaksas ekskursijas Mārupes novada izglītības iestāžu skolēniem. Tāpat lidosta nodrošināja suvenīrus un citas balvas Mārupes novada bērnu un jauniešu sporta un brīvā laika pasākumiem.

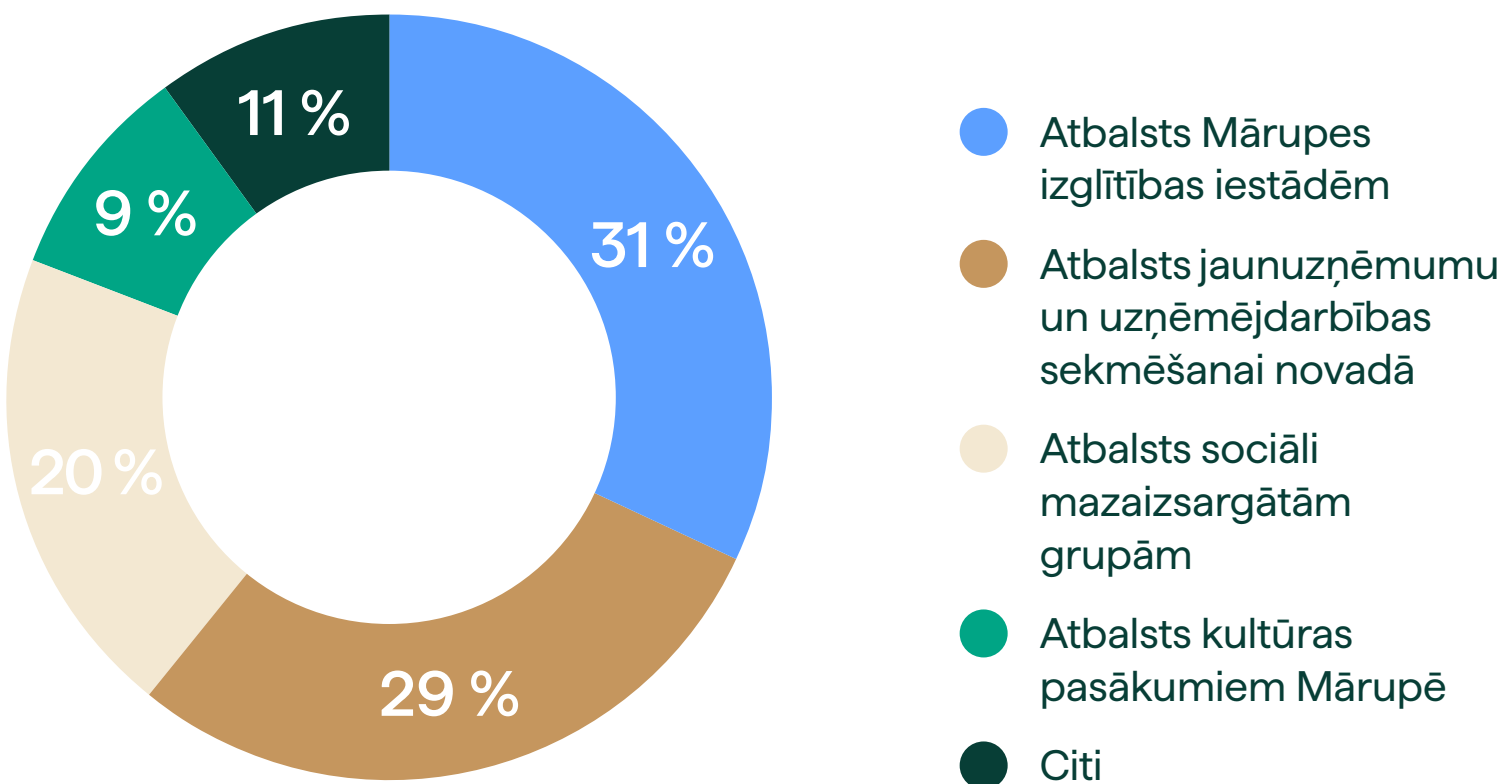

Lai novērtētu lidostas vietējās kopienas atbalstam īstenoto pasākumu devumu, 2022. gada jūlijā lidosta sadarbībā ar sabiedriskās domas pētījumu centru SKDS veica Mārupes iedzīvotāju aptauju. Raksturojot pozitīvos aspektus un to, kādus labumus Rīgas lidosta dod Mārupes novadam, gandrīz ½ respondentu (48 %) min to, ka lidosta atrodas tuvu un tajā var ātri un ērti nokļūt. Gandrīz ⅓ respondentu (31 %) min to, ka lidosta maksā nodokļus valstij un pašvaldībai, sniedz pašvaldībai finansiālu labumu un attīsta uzņēmējdarbību.

Lielākā daļa aptaujāto Mārupes iedzīvotāju (77 %) uzskata, ka Rīgas lidostai būtu jāatbalsta un jāsadarbojas ar vietējo kopienu, t.i., ar Mārupes novada iedzīvotājiem.

Vietējās kopienas pārstāvji informāciju par sociālajiem un vides jautājumiem saņem caur Rīgas lidostas mājaslapu, piemēram, vides un trokšņa jautājumos, kā arī tieši komunicējot, piedaloties kopīgās izglītības aktivitātēs skolēniem, vai tiekoties par iedzīvotājiem svarīgiem jautājumiem, plašāk nodaļā “Atbalsts sabiedrībai”, “Troksnis” un “Vides trokšņa pārvaldības

Atbalsta pasākumi Mārupes novadam un tā iedzīvotājiem
Mārupes iedzīvotāju aptauja (SKDS; 2022)

darba grupa”. 2024. gadā konsultāciju formā vietējās kopienas pārstāvji tiks iesaistīti jaunā Rīcības plāna trokšņa samazināšanai izstrādē.

2024. gada Ilgtspējas stratēģijā ir paredzēta aktivitāte izskatīt iespēju ieviest sociālās uzņēmējdarbības fondu ar mērķi piešķirt finansējumu vietējām organizācijām tādu projektu īstenošanai, kas uzlabos vietējās kopienas dzīves kvalitāti, veicinās izglītību un ieviesīs inovācijas.

Rīgas lidosta darbojas arī Mārupes domes Uzņēmējdarbības konsultatīvajā padomē un biedrībā “Mārupes uzņēmēji”, vairāk lasīt sadaļā “Dalība organizācijās”.

Vietējās kopienas iedzīvotāji tieši tādā pašā kārtībā kā ikviens var iesniegt atsaukmi par Rīgas lidostu (tai skaitā sūdzību). Atsauksmes iesniegšanas mehānisms ir aprakstīts sadaļā “Klientu atsauksmes”.

Sadarbība ar studentiem

Lai meklētu inovatīvus risinājumus, vienlaikus atbalstot studentus mācību procesā, un veicinātu zinātnes un uzņēmējdarbības sinerģiju, 2023. gadā Rīgas lidosta iesaistījās un atbalstīja divus projektus:

- Latvijas Universitātes Cietvielu fizikas institūtā notikušo starptautisko “Hydrogen X Future Hackathon” hakatonu, kura galvenais mērķis bija kopā ar Latvijas uzņēmumiem un organizācijām aktualizēt ūdeņradi un citus atjaunīgos energoresursus kā alternatīvus, ar augstu nākotnes potenciālu, enerģijas avotus jau esošajiem, tādējādi ļaujot veicināt oglekļa neitrālu kursu Latvijā, Eiropā un pasaulē. Hakatonā uzvarēja komanda “H2ONICS” ar ideju par spēcīgu ultravioletā starojuma avotu izstrādi, kas ļautu ražot ūdeņradi efektīvāk un ekonomiski izdevīgāk. Rīgas lidosta hakatonam izvirzīja savu izaicinājumu – “Maza izmēra H2 ieleja” un viena no komandām, kas strādā pie šī izaicinājuma ieguva lidostas simpātiju balvu. Kopumā par galveno balvu sacentās 10 komandas.
- “Erasmus Mundus” maģistra studiju programma “Pakalpojumu dizaina stratēģijas un inovācijas” un Rīgas lidosta sāka inovatīvu sadarbības projektu, kura mērķis ir paplašināt uzņēmējdarbības un akadēmiskā sektora sadarbības robežas. Kurša ietvaros Rīgas lidostas

pakalpojumu izaicinājumu un inovāciju motivēšanai tika pielietoti dizaina domāšanas principi un pakalpojumu dizaina metodes. Papildus projekta tiešajam uzdevumam sadarbības mērķis bija veicināt arī vispārēju izpratni par pakalpojumu dizainu Latvijā, izgaismojot šīs disciplīnas spēku labākas pakalpojumu pieredzes un inovatīvu risinājumu radīšanā, kā arī mazināt nošķirumu starp teoriju un praksi, dodot studentiem iespēju pielietot savas zināšanas un prasmes reālā pakalpojumu vidē.

Rīgas lidosta pastāvīgi sadarbojas ar izglītības iestādēm un izglītojamajiem, sniedzot atbalstu karjeras izvēlē, piedāvājot un nodrošinot mācību prakses un iespējas izstrādāt mācību noslēguma darbus, vairāk lasīt sadaļā “Karjeras pasākumi un prakses iespējas”.

Atrasto mantu nodošana labdarībai

Kopš 2018. gada lidostas pasažieru terminālī atrastās mantas, kam mēneša laikā nav pieteicies īpašnieks, Rīgas lidosta nodod labdarībai. 2023. gadā par mantu, kas atstātas bez uzraudzības, nodošanu ir noslēgts līgums ar nodibinājumu “OTRĀ ELPA charity”, kas uztur labdarības veikalus “Otrā elpa”.

Nodibinājums mantas var izmantot tikai tādiem mērķiem, kas sniedz nozīmīgu labumu sabiedrībai vai kādai tās daļai, it sevišķi, ja tā vērsta uz labdarību, cilvēktiesību un indivīda tiesību aizsardzību, pilsoniskas sabiedrības attīstību, izglītības, zinātnes, kultūras un veselības veicināšanu un slimību profilaksi, sporta, tajā skaitā augstu sasniegumu sporta, atbalstīšanu, vides aizsardzību, palīdzības sniegšanu katastrofu gadījumos un ārkārtas situācijās, sabiedrības, it īpaši trūcīgo un sociāli mazaizsargāto personu grupu sociālās labklājības celšanu – bez peļņas gūšanas nolūka.

Daļu no mantām izvieto organizācijas veikalos pārdošanai, un iegūtos līdzekļus ziedo sociāliem labdarības projektiem, bet daļu mantu nodibinājums ziedo sadarbības organizācijām, kuras tās pēc nepieciešamības izdala sociāli mazaizsargātām cilvēku grupām.

Arī citas labdarības organizācijas var pieteikties lidostā atrasto mantu saņemšanai. Saskaņā ar Rīgas lidostas noteikumiem organizācijai ir jābūt sabiedriskā labuma statusam.

Ziedošana un dāvināšana

Ziedošanas (dāvināšanas) un labdarības principi ir Rīgas lidostas KSA un sabiedrības investīciju politikas sastāvdaļa. Labdarība var izpausties kā bezatlīdzības palīdzība dažādās sabiedriskajās aktivitātēs saskaņā ar spēkā esošajiem Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem, par ko noslēdz ziedojuma (dāvinājuma) līgumu.

Saskaņā ar spēkā esošajiem Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un pieejamajiem finanšu resursiem visus saņemtos pieteikumus, kas atbilst uzņēmuma definētajām atbalsta jomām, reizi pusgadā izvērtē Ilgtspējas komiteja. Par atbalstītajiem projektiem Rīgas lidosta personīgi informē

atbalsta saņēmējus. Ziedojumu (dāvinājumu) piešķiršana vai projekti ir:

- korporatīvās sociālās atbildības un sabiedrības investīciju politikas sastāvdaļa;
- labdarība, kas var izpausties kā bezatlīdzības palīdzība dažādās sabiedriskajās aktivitātēs saskaņā ar spēkā esošajiem Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem, par ko noslēdz ziedojuma (dāvinājuma) līgumu.

Pārskats par Rīgas lidostas veiktajiem ziedojumiem un dāvinājumiem ir pieejams uzņēmuma [mājaslapā](#). 2023. gadā Rīgas lidosta ziedoja Ukrainas vēstniecībai Latvijas Republikā lietotu arkveida metāla detektoru.

Ziedojumu stendi

Rīgas lidostas pasažieru termināļa reģistrācijas sektorā, kā arī B un C sektorā, kas atrodas pasažieru zonā aiz drošības kontroles, atrodas Rīgas lidostas izveidotie un uzturētie ziedojumu stendi. Uz tiesībām tajā izvietot savu ziedojumu kastīti var pretendēt jebkura labdarības organizācija, kuras darbības virzieni atbilst Rīgas lidostas korporatīvās sociālās atbildības atbalsta jomām. Organizāciju rotācija stendos notiek divas reizes gadā.

2023. gadā tiesības izvietot ziedojumu kastīti Rīgas lidostas ziedojumu stendos bija 15 organizācijām. Informācija par 2023. gadā saziņotajiem līdzekļiem uz nefinanšu paziņojuma sagatavošanas brīdi nav apkopots, bet pārskats par ziedojumu stendos iegūto līdzekļu izlietojumu ir pieejams Rīgas lidostas [mājaslapā](#).

Lai pilnveidotu ziedošanas iespējas un mazinātu birokrātisko slogu, 2023. gadā Rīgas lidosta sāka sarunas ar labdarības organizāciju “Ziedot.lv”, lai pašreizējos ziedojumu stendus lidostas terminālī aizstātu ar digitālajiem ziedojumu stendiem. Projekts tiks turpināts 2024. gadā.

KPMG Baltics SIA
Roberta Hirša iela 1,
Rīga, LV-1045
Latvija

T +371 67038000
kpmg.com/lv
kpmg@kpmg.lv

Neatkarīgu revidentu ierobežota apliecinājuma uzdevuma ziņojums

VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” valdei

Šis ierobežota apliecinājuma uzdevuma ziņojums ir sagatavots, pamatojoties uz mūsu 2024. gada 5. martā noslēgto līgumu ar VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” (turpmāk - Starptautiskā lidosta “Rīga”), un paredzēts iesniegšanai VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” valdei, saistībā ar pievienoto Starptautiskā lidosta “Rīga” nefinanšu paziņojumu par 2023. gadu (turpmāk – Nefinanšu paziņojums), kas ir sagatavots saskaņā ar bezpeļņas organizācijas *Global Reporting Initiative* (GRI) izdoto GRI ilgtspējības ziņošanas standartu prasībām (turpmāk – GRI standarti).

Ziņojuma mērķis

Šis ziņojums, iekļaujot secinājumu, ir sagatavots tikai un vienīgi Starptautiskā lidosta “Rīga” valdei, lai palīdzētu tai izpildīt ziņošanas pienākumu par Starptautiskā lidosta “Rīga” ilgtspējas darbībām un aktivitātēm.

Starptautiskā lidosta “Rīga” vadības atbildība

Starptautiskā lidosta “Rīga” vadība ir atbildīga par Nefinanšu paziņojuma, tai skaitā Nefinanšu paziņojumā ietvertās informācijas un pieņēmumu, sagatavošanu saskaņā ar GRI standartiem, kā arī Starptautiskā lidosta “Rīga” mērķu izvirzīšanu attiecībā uz ilgtspējīgas attīstības sniegumu un ziņošanu, tai skaitā ieinteresēto pušu un būtisko aspektu identificēšanu un tādu iekšējo politiku un procedūru izveidošanu, ieviešanu un uzturēšanu, kas nodrošina, ka Nefinanšu paziņojumā iekļautā informācija nesatur būtiskas neatbilstības krāpšanās vai kļūdu rezultātā.

Vadība ir atbildīga par krāpniecības novēršanu un identificēšanu, kā arī par to, ka Starptautiskā lidosta “Rīga” ievēro likumdošanas no normatīvo aktu prasības, kas attiecināmas uz Starptautiskā lidosta “Rīga” darbību.

Revidenta atbildība

Mēs esam atbildīgi par ierobežotas pārbaudes secinājumu, kuru, pamatojoties uz mūsu veiktajām pārbaudes procedūrām, mēs izsakām par to, vai mūsu uzmanības lokā nav nonākuši tādi apstākļi vai fakti, kas mums liktu uzskatīt, ka Starptautiskā lidosta “Rīga” Nefinanšu paziņojums par 2023. gadu nebūtu sagatavots visos būtiskajos aspektos saskaņā ar GRI Standartiem. Pārbaude tika veikta saskaņā ar Starptautisko apliecinājuma uzdevumu standartu Nr. 3000 “Apliecinājuma uzdevumi, kas nav vēsturiskās finanšu informācijas revīzija vai pārbaude” (pārskatīts). Šis standarts nosaka, ka mums jāplāno un jāveic pārbaudi tā, lai iegūtu ierobežotu pārliecību par to, vai Starptautiskā lidosta “Rīga” sagatavotais Nefinanšu paziņojums kopumā nesatur būtiskas neatbilstības.

Mūsu firmā tiek piemērots Starptautisko revīzijas un apliecinājuma standartu padomes izdots 1. Starptautiskais kvalitātes kontroles standarts (SKKS) “Kvalitātes kontrole firmās, kas veic finanšu pārskatu revīzijas un pārbaudes un sniedz citus apliecinājuma un radniecīgos pakalpojumus”. Šis standarts uzliek mums par pienākumu izstrādāt, ieviest un piemērot kvalitātes kontroles sistēmu, kas ietver politikas vai procedūras saistībā ar ētikas principu, profesionālo standartu un spēkā esošo tiesisko un normatīvo prasību ievērošanu.

Mēs esam ievērojuši neatkarības un citus ētikas principus, kas noteikti Starptautiskās grāmatvežu ētikas standartu padomes izdotajā Starptautiskajā profesionālu grāmatvežu ētikas kodeksā (ieskaitot Starptautiskos neatkarības standartus).

Veikto procedūru apkopojums

Ierobežota apliecinājuma uzdevums attiecībā uz Nefinanšu paziņojumu ietver interviju veikšanu, galvenokārt ar sabiedrības pārstāvjiem, kuri ir atbildīgi par informācijas, kas ietverta Nefinanšu paziņojumā, sagatavošanu, un atbilstošu analītisko un citu procedūru veikšanu. Mūsu darba uzdevums bija ierobežots un ietvēra šādas procedūras:

KPMG Baltics SIA, Latvijā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību un KPMG neatkarīgu dalībfirmu, kuras saistības ar Apvienotajā Karalistē reģistrētu privātu garantiju sabiedrību “KPMG International Limited”, globālās organizācijas dalībfirmu.
Dokumenta klasifikācija: Konfidencialis

Reģ. Nr. 40003235171

- a) Intervijas ar Starptautiskā lidosta “Rīga” pārstāvjiem, lai iegūtu izpratni par Starptautiskā lidosta “Rīga” galveno ieinteresēto pušu viedokļa par tām būtiskiem aspektiem noteikšanas procesu.
- b) Intervijas ar Starptautiskā lidosta “Rīga” pārstāvjiem par Starptautiskā lidosta “Rīga” ilgtspējīgas darbības stratēģijas un politiku īstenošanu būtisko aspektu jomās.
- c) Intervijas ar Starptautiskā lidosta “Rīga” pārstāvjiem, lai izvērtētu, vai Nefinanšu paziņojumā iekļautā kvalitatīvā un kvantitatīvā informācija ir pilnīga, pamatota, precīza un pietiekama, kā arī izlases kārtā izvēlētu dokumentu pārbaude, lai gūtu apstiprinājumu vadības pārstāvju sniegtajiem apliecinājumiem.
- d) Nefinanšu paziņojumā ietverto kvantitatīvo un kvalitatīvo datu par 2023. gadu salīdzināšana pret Starptautiskā lidosta “Rīga” revidēto finanšu pārskatu par 2023. gadu, vadības un grāmatvedības sistēmu datiem un publiski pieejamo informāciju, lai izvērtētu, vai Nefinanšu paziņojumā iekļautā kvalitatīvā un kvantitatīvā informācija ir pilnīga, pamatota, precīza un pietiekama.
- e) Nefinanšu paziņojumā ietverto GRI standartu indikatoru pilnīguma pārbaude pret GRI standartiem.
- f) Iepazīšanās ar Nefinanšu paziņojumā ietverto informāciju, lai izvērtētu, vai tā atbilst mūsu izpratnei, pieredzei un zināšanām par Starptautiskā lidosta “Rīga” darbību ilgtspējas jomā.

Mēs neesam veikuši nekādas procedūras un nesniedzam mūsu secinājumu attiecībā uz datiem par iepriekšējiem periodiem vai nākotnes plāniem un mērķiem, kuri ietverti Nefinanšu paziņojumā, kā arī datiem par Eiropas Savienības Taksonomijas prasību izpildi, kas ietverti Nefinanšu paziņojumā.

Ierobežotas pārliecības uzdevuma ietvaros veikto procedūru veids, izpildes laiks un apjoms ir būtiski mazāks par procedūrām, kas tiktu veiktas pietiekamas pārliecības uzdevuma ietvaros. Attiecīgi pārliecības līmenis, kas iegūts ierobežota apliecinājuma uzdevuma rezultātā ir būtiski zemāks par pārliecības līmeni, kas tiktu iegūts pietiekamas pārliecības uzdevuma ietvaros.

Uzskatām, ka mūsu iegūtie pierādījumi ir pietiekami un atbilstoši mūsu pārbaudes secinājuma sniegšanai.

Pārbaudes secinājums

Pamatojoties uz mūsu veiktajām pārbaudēm, mūsu uzmanības lokā nav nonākuši tādi apstākļi vai fakti, kas mums liktu uzskatīt, ka VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” Nefinanšu paziņojums visos būtiskākajos aspektos neatbilstu GRI Standartiem.

KPMG Baltics SIA
Licence Nr. 55

Armīne Movsisjana
Valdes priekšsēdētāja
Zvērīnāta revidente
Sertifikāta Nr. 178
Rīga, Latvija

ŠIS DOKUMENTS IR PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Dokumenta klasifikācija: Konfidencialis

2

GRI indikatoru tabula

Lietošanas paziņojums	VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”, 01.01.2023.–31.12.2023.
Izmantotais GRI 1	GRI 1: Foundation 2021
Piemērojamie GRI sektora standarti	n/a

Gri standarts/ cits avots	Indikators	Atrašanās vieta	Izņēmuma indikators	Iemesls	Izņēmumi	Skaidrojums	GRI sektora standarta atsaucē numurs
Vispārīgo standartu informācija							
GRI 2: Vispārīgā informācija 2021	2-1 Organizatoriskā informācija	3. lpp.					
	2-2 Organizācijas ilgtspējas ziņojumā iekļautās vienības	3. lpp.					
	2-3 Pārskata periods, biežums un kontaktinformācija	3. lpp.					
	2-4 Iepriekšējos pārskatos sniegtās informācijas korekcijas	3. lpp.					
	2-5 Neatkarīga revidenta atlase	3. lpp.					
	2-6 Darbības, vērtību ķēde un citas biznesa attiecības	13. un 17. lpp.					
	2-7 Darbinieki	134. lpp.	(b) (iii)	Informācija nav pieejama/ir nepilnīga		Rīgas lidosta šādus datus neapkopo	
	2-8 Darbinieki, kas nav nodarbināti	136. lpp.	(a) (i)	Informācija nav pieejama/ir nepilnīga		Informāciju nav iespējams apkopot	
	2-9 Pārvaldības struktūra un sastāvs	42., 44. un 50. lpp.					
	2-10 Augstākās pārvaldes institūcijas izvirzīšana un atlase	48. lpp.					
	2-11 Augstākās pārvaldes institūcijas priekšsēdētājs	42. un 64. lpp.					
	2-12 Augstākās pārvaldības struktūras loma pārvaldības ietekmes pārraudzībā	53. lpp.					

	2-13 Atbildības deleģēšana par ietekmes pārvaldību	54. lpp.			
	2-14 Augstākās pārvaldības struktūras loma ilgtspējas ziņošanā	54. lpp.			
	2-15 Interesu konflikts	64. lpp.			
	2-16 Komunikācija kritiskos jautājumos	66. lpp.			
	2-17 Augstākās pārvaldes institūcijas kolektīvās zināšanas	59. lpp.			
	2-18 Augstākās pārvaldes institūcijas darbības izvērtējums	55. lpp.			
	2-19 Atalgojuma politika	48. lpp.			
	2-20 Atalgojuma noteikšanas process	48., 136. lpp.			
	2-21 Gada kopējās atlīdzības koeficients	48. lpp.	(a), (b)	Konfidencialitātes ierobežojumi	Saskaņā ar komercnoslēpuma sarakstu, informācija par amatalgu apmēriem nav publiskojama
	2-22 Augstākā līmeņa lēmējpersonas ziņojums par ilgtspējīgas attīstības stratēģiju	6. lpp.			
	2-23 Politikas	56., 67. lpp.			
	2-24 Politiku īstenošana organizācijā	56., 67. lpp.			
	2-25 Negatīvās ietekmes novēršanas process	79. lpp.			
	2-26 Mehānismi, lai meklētu padomu un izteiktu bažas	64., 66. lpp.			
	2-27 Atbilstība likumiem un noteikumiem	67. lpp.			
	2-28 Dalība organizācijās	80. lpp.			
	2-29 Pieeja ietekmes pušu iesaistei	25. lpp.			
	2-30 Darba koplīgums	139. lpp.			

Material topics					
GRI 3: Būtiskuma tēma 2021	3-1 Būtiskāko ilgtspējas un atbildības aspektu noteikšanas process	27. lpp.			
	3-2 Būtiskākie ilgtspējas un atbildības aspekti	27. lpp.			
Ekonomiskais sniegums					
GRI 3: Būtiskuma tēma 2021	3-3 Būtiskuma aspekta vadība	176. lpp.			
GRI 201: Ekonomiskais sniegums 2016	201-1 Radītā un sadalītā tiešā ekonomiskā vērtība	180. lpp.	(a) (ii)	Informācija nav pieejama/ir nepilnīga	Nav pieejama pilnīga informācija šī indikatora atspoguļošanai
	201-2 Ar klimata pārmaiņām saistītie finanšu riski un iespējas	106. lpp.			
	201-3 Iemaksas pensiju fondos	181. lpp.			
	201-4 Valsts finansiālais atbalsts	182. lpp.			
Netiešā ekonomiskā ietekme					
GRI 3: Būtiskuma tēma 2021	3-3 Būtiskuma aspekta vadība	34., 176. lpp.			
GRI 203: Ekonomiskais sniegums 2016	203-1 Investīcijas infrastruktūrā un pakalpojumos	34. lpp.			
	203-2 Būtiska netiešā ekonomiskā ietekme	176. lpp.			
Iepirkumu prakse					
GRI 3: Būtiskuma tēma 2021	3-3 Būtiskuma aspekta vadība	67. lpp.			
GRI 204: Iepirkumu prakse Practices 2016	204-1 Vietējo piegādātāju proporcija	67. lpp.			

Pretkorupcija		
GRI 3: Būtiskuma tēma 2021	3-3 Būtiskuma aspekta vadība	64. lpp.
GRI 205: Pretkorupcija 2016	205-2 Komunikācija un apmācības par pretkorupcijas politikām un procedūrām	64. lpp.
	205-3 Apstiprinātie korupcijas gadījumi un tiem sekojošā rīcība	64. lpp.
Enerģija		
GRI 3: Būtiskuma tēma 2021	3-3 Būtiskuma aspekta vadība	105. lpp.
GRI 302: Enerģija 2016	302-1 Enerģijas patēriņš organizācijā	114. lpp.
	302-3 Enerģijas intensitāte	116. lpp.
	302-4 Enerģijas patēriņa samazināšana	116. lpp.
Ūdens un notekūdeņi		
GRI 3: Būtiskuma tēma 2021	3-3 Būtiskuma aspekta vadība	118. lpp.
GRI 303: Ūdens un notekūdeņi 2018	303-1 Ūdens iegūšana	118. lpp.
	303-2 Notekūdeņu pārvaldība	121. lpp.
	303-5 Ūdens patēriņš	119. lpp.
Bioloģiskā daudzveidība		
GRI 3: Būtiskuma tēma 2021	3-3 Būtiskuma aspekta vadība	127. lpp.
GRI 304: Bioloģiskā daudzveidība 2016	304-2 Būtiska aktivitāšu, produktu un pakalpojumu ietekme uz bioloģisko daudzveidību	127. lpp.
	304-3 Atjaunotās vai aizsargātās dzīvotnes	127. lpp.

Emisijas						
GRI 3: Būtiskuma tēma 2021	3-3 Būtiskuma aspekta vadība	106. lpp.				
GRI 305: Emisijas 2016	305-1 Tiešās siltumnīcefekta gāzu emisijas	108. lpp.				
	305-2 Emisijas no nomniekiem nodotā enerģijas apjoma	108. lpp.	(c)	Informācija nav pieejama/ir nepilnīga	Aprēķina rīks vairs neparedz iespēju šo emisiju aprēķinam	
	305-3 Citas netiešās (3. tvēruma) siltumnīcefekta gāzu emisijas	108. lpp.	(b)	Informācija nav pieejama/ir nepilnīga	Aprēķina rīks vairs neparedz iespēju šo emisiju aprēķinam	
	305-4 Siltumnīcefekta gāzu emisijas intensitāte	108. lpp.				
	305-5 Tiešo siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana	108. lpp.	(b)	Informācija nav pieejama/ir nepilnīga	Aprēķina rīks vairs neparedz iespēju šo emisiju aprēķinam	
Atkritumi						
GRI 3: Būtiskuma tēma 2021	3-3 Būtiskuma aspekta vadība	123. lpp.				
GRI 306: Atkritumi 2020	306-1 Notekūdeņu nodošana attīrīšanai	124. lpp.				
	306-2 Atkritumi pēc to tipa un utilizācijas metodes	124. lpp.				
	306-3 Radītie atkritumi	124. lpp.				
Piegādātāju vides novērtējums						
GRI 3: Būtiskuma tēma 2021	3-3 Būtiskuma aspekta vadība	67. lpp.				
GRI 308: Piegādātāju vides novērtējums 2016	308-2 Negatīva ietekme uz vidi piegādes ķēdē un veiktie pasākumi	67. lpp.				

Nodarbinātība						
GRI 3: Būtiskuma tēma 2021	3-3 Būtiskuma aspekta vadība	132. lpp.				
GRI 401: Nodarbinātība 2016	401-1 Jaunu darbinieku pieņemšana un darbinieku mainība	169. lpp.				
	401-2 Labumi, kas tiek nodrošināti pilna laika darbiniekiem, kas netiek nodrošināti terminēta laika vai nepilna laika darbiniekiem	171. lpp.				
Darbinieku un vadības attiecības						
GRI 3: Būtiskuma tēma 2021	3-3 Būtiskuma aspekta vadība	162. lpp.				
GRI 402: Darbinieku un vadības attiecības 2016	402-1 Minimālie paziņošanas termiņi par izmaiņām uzņēmuma darbībā	168. lpp.				
Arodveselība un darba drošība						
GRI 3: Būtiskuma tēma 2021	3-3 Būtiskuma aspekta vadība	140. lpp.				
GRI 403: Arodveselība un darba drošība 2018	403-1 Darba drošības un veselības vadības sistēma	142. lpp.				
	403-2 Bīstamo faktoru identificēšana, risku novērtējums un nelaimes gadījumu izmeklēšana	143. lpp.				
	403-4 Darbinieku dalība, konsultācijas un komunikācija par darba drošības un veselības jautājumiem	144. lpp.				
	403-5 Darbinieku apmācības darba drošības un veselības jomā	150. lpp.				
	403-6 Darbinieku veselības veicināšana	153. lpp.				
	403-8 Darba ņēmēji, uz kuriem attiecas arodveselības un darba drošības pārvaldības sistēma	142. lpp.				
	403-9 Nelaimes gadījumi darba vietā	147. lpp.	(b) (v)	Informācija nav pieejama/ir nepilnīga	Nav iespējams iegūt šādus datus	
	403-10 Arodslimības	144. lpp.				

Apmācība un izglītība						
GRI 3: Būtiskuma tēma 2021	3-3 Būtiskuma aspekta vadība	157. lpp.				
GRI 404: Apmācība un izglītība 2016	404-1 Vidējais apmācības stundu skaits gadā uz vienu darbinieku	157. lpp.	(a) (i), (ii)	Informācija nav pieejama/ir nepilnīga	Tiek meklēti tehniskie risinājumi šādu datu nodrošināšanai	
	404-2 Darbinieku prasmju paaugstināšanas un izaugsmes atbalsta programmas	158. lpp.				
	404-3 Darbinieku proporcija, kuri regulāri saņem izaugsmes un karjeras attīstības novērtējumu	168. lpp.				
GRI 3: Būtiskuma tēma 2021	3-3 Būtiskuma aspekta vadība	132. lpp.				
GRI 405: Dažādība un vienlīdzīgas iespējas 2016	405-1 Pārvaldes institūciju un darbinieku dažādība	134. lpp.				
	405-2 Sieviešu un vīriešu pamatalgas un atalgojuma attiecība	139. lpp.				
Ne-diskriminācija						
GRI 3: Būtiskuma tēma 2021	3-3 Būtiskuma aspekta vadība	139. lpp.				
GRI 406: Ne-diskriminācija 2016	406-1 Diskriminācijas gadījumu skaits un korektīvās darbības	139. lpp.				
Vietējās kopienas						
GRI 3: Būtiskuma tēma 2021	3-3 Būtiskuma aspekta vadība	187. lpp.				
GRI 413: Vietējās kopienas 2016	413-1 Darbības, kurās tiek iesaistīta vietējā kopiena, ietekmes novērtējumi un attīstības programmas	190. lpp.				

Klientu veselība un drošība		
GRI 3: Būtiskuma tēma 2021	3-3 Būtiskuma aspekta vadība	93. lpp.
GRI 416: Klientu veselība un drošība 2016	416-2 Neatbilstību gadījumi attiecībā uz produktu un pakalpojumu ietekmi uz veselību un drošību	97. lpp.
Klientu privātums		
GRI 3: Būtiskuma tēma 2021	3-3 Būtiskuma aspekta vadība	99. lpp.
GRI 418: Klientu privātums 2016	418-1 Būtiskas sūdzības saistībā ar klientu privātuma pārkāpumiem un klientu datu zaudēšanu	100. lpp.

Lidostu operatoru sektora papildinājumi G4 un Rīgas lidostas indikatori

Indikators	Nosaukums	Atrašanās vieta
AO1 (izņemot 2.4., 2.5.)	Apkalpoto pasažieru skaits	17. lpp.
AO2 (izņemot 2.1., 2.2..)	Apkalpoto lidojumu skaits	17. lpp.
AO3	Apkalpotās kravas	17. lpp.
AO6	Gaisa kuģu un lidlauka seguma pretapledošanas šķidruma izmantošana	123. lpp.
AO7	Izmaiņas cilvēku vidū, kas dzīvo trokšņa skartajos apgabalos	182. lpp.
AO9	Sadursmes ar putniem	97. lpp.
LA6	Nelaimes gadījumi darba vietā pēc to veida un arodslimības pēc to veida	147., 150. lpp.
RIX1	Punktualitāte	84. lpp.
RIX2	Piekļuve cilvēkiem ar kustību traucējumiem	101. lpp.
RIX3	Vides troksnis	182. lpp.
RIX4	Pasažieru un klientu pieredze un apmierinātība un apmierinātība	85. lpp.
RIX5	Atbalsts sabiedrībai	187. lpp.

ES Taksonomijas tabulas. Kapitālizdevumu proporcija no produktiem vai pakalpojumiem, kas saistīti ar taksonomijai atbilstīgām saimnieciskajām darbībām, 2023. gadā

Saimnieciskās darbības (1)	Taksonomijas kods(-i) (2)	Absolūtais apgrozījums (3)	Apgrozījuma proporcija (4)	Būtiska ieguldījuma kritēriji						DNSH kritēriji (nenodarīt būtisku kaitējumu)						Minimālie aizsargpasākumi (17)	Taksonomijai atbilstīgā apgrozījuma proporcija 2023 (18)	Kategorija (veicinoša darbība) (20)	Kategorija (pārejas darbība) (21)
				Klimata pārmaiņu mazināšana (5)	Pielāgošanās klimata pārmaiņām (6)	Ūdens un jūras resursi (7)	Aprites ekonomika (8)	Piesārņojums (9)	Bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmas (10)	Klimata pārmaiņu mazināšana (11)	Pielāgošanās klimata pārmaiņām (12)	Ūdens un jūras resursi (13)	Aprites ekonomika (14)	Piesārņojums (15)	Bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmas (16)				
		milj. EUR	%	%	%	%	%	%	%	Jā/ Nē	Jā/ Nē	Jā/ Nē	Jā/ Nē	Jā/ Nē	Jā/ Nē	Jā/ Nē	%	V	P
A. TAKSONOMIJAI PIEDERĪGAS DARBĪBAS		EUR	%																
A.1. Taksonomijai atbilstīgas darbības		6 128 181	27,8%																
Elektrotransportlīdzekļu uzlādes staciju uzstādīšana, uzturēšana un remonts ēkās un ēkām piesaistītās stāvvietās	7.4.	263 188	1,2%	100							Jā	N/A	N/A	N/A	N/A	Jā	1,2%		
Elektroenerģijas ražošana, izmantojot saules fotoelementu tehnoloģiju	4.1.	744 686	3,4%	100							Jā	N/A	Jā	N/A	Jā	Jā	3,4%		
Energoefektivitātes aprīkojuma uzstādīšana, apkope un remonts	7.3.	59 932	0,3%		100					Jā		N/A	N/A	Jā	N/A	Jā	0,3%		
Ēku energoefektivitātes mērīšanas, regulēšanas un kontroles instrumentu un ierīču uzstādīšana, uzturēšana un remonts	7.5.			100							Jā	N/A	N/A	N/A	N/A	Jā			
Datu apstrāde, mitināšana un ar to saistītās darbības	8.1.	50 358	0,2%		100					Jā		Jā	Jā	N/A	N/A	Jā	0,2%		
Datorprogrammēšana, konsultēšana un saistītas darbības	8.2.	2 095	0,0%	100							Jā	N/A	Jā	N/A	N/A	Jā	0,0%		
Elektroenerģijas pārvade un sadale	4.9.	735 993	3,3%	100							Jā	N/A	Jā	Jā	Jā	Jā	3,3%		
Taksonomijai atbilstīgo darbību apgrozījums (A.1)		1 856 252	8,4%														8,4%		
A.2. Taksonomijai piederīgas, bet neatbilstīgas darbības																			
Pilsētas un piepilsētas pasažieru pārvadājumi un pasažieru autopārvadājumi	6.3	871 311	3,9%																
Pārvadājumi ar motocikliem, vieglajiem automobiļiem un komerciālajiem transportlīdzekļiem	6.5.	190 793	0,9%																
Esošu ēku renovācija	7.2.	3 209 824	14,5%																
Taksonomijai piederīgo, bet neatbilstīgo darbību apgrozījums (A.2)		4 271 928	19,4%																
KOPĀ (A.1 + A.2)		6 128 181	27,8%																
B. TAKSONOMIJAI NEPIEDERĪGAS DARBĪBAS		15 942 876	72,2%																
Taksonomijai nepiederīgas darbības		15 942 876																	
KOPĀ (A+B)		22 071 056	100%																

Approzījuma proporcija no produktiem vai pakalpojumiem, kas saistīti ar taksonomijai atbilstīgām saimnieciskajām darbībām, 2023. gadā

Saimnieciskās darbības (1)	Taksonomijas kods(-i) (2)	Absolūtais apgrozījums (3)	Apgrozījuma proporcija (4)	Būtiska ieguldījuma kritēriji						DNSH kritēriji (nenodarīt būtisku kaitējumu)						Minimālie aizsargpasākumi (17)	Taksonomijai atbilstīgā apgrozījuma proporcija 2023 (18)	Kategorija (veicinoša darbība) (20)	Kategorija (pārejas darbība) (21)
				Klimata pārmaiņu mazināšana (5)	Pielāgošanās klimata pārmaiņām (6)	Ūdens un jūras resursi (7)	Aprites ekonomika (8)	Piesārņojums (9)	Bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmas (10)	Klimata pārmaiņu mazināšana (11)	Pielāgošanās klimata pārmaiņām (12)	Ūdens un jūras resursi (13)	Aprites ekonomika (14)	Piesārņojums (15)	Bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmas (16)				
		milj. EUR	%	%	%	%	%	%	%	Jā/ Nē	Jā/ Nē	Jā/ Nē	Jā/ Nē	Jā/ Nē	Jā/ Nē	Jā/ Nē	%	V	P
A. TAKSONOMIJAI PIEDERĪGAS DARBĪBAS		EUR	%																
A.1. Taksonomijai atbilstīgas darbības																			
Elektrotransportlīdzekļu uzlādes staciju uzstādīšana, uzturēšana un remonts ēkās un ēkām piesaistītās stāvvietās	7.4.			100							Jā	N/A	N/A	N/A	N/A	Jā			
Elektroenerģijas ražošana, izmantojot saules fotoelementu tehnoloģiju	4.1.			100							Jā	N/A	Jā	N/A	Jā	Jā			
Energoefektivitātes aprīkojuma uzstādīšana, apkope un remonts	7.3.				100					Jā		N/A	N/A	Jā	N/A	Jā			
Ēku energoefektivitātes mērīšanas, regulēšanas un kontroles instrumentu un ierīču uzstādīšana, uzturēšana un remonts	7.5.			100							Jā	N/A	N/A	N/A	N/A	Jā			
Datu apstrāde, mitināšana un ar to saistītās darbības	8.1.				100					Jā		Jā	Jā	N/A	N/A	Jā			
Datorprogrammēšana, konsultēšana un saistītas darbības	8.2.			100							Jā	N/A	Jā	N/A	N/A	Jā			
Taksonomijai atbilstīgo darbību apgrozījums (A.1)		0,00	0,00														0,00		
A.2. Taksonomijai piederīgas, bet neatbilstīgas darbības																			
Elektroenerģijas pārvade un sadale	4.9.																		
Pilsētas un piepilsētas pasažieru pārvadājumi un pasažieru autopārvadājumi	6.3																		
Pārvadājumi ar motocikliem, vieglajiem automobiļiem un komerciālajiem transportlīdzekļiem	6.5.																		
Esošu ēku renovācija	7.2.																		
Taksonomijai piederīgo, bet neatbilstīgo darbību apgrozījums (A.2)		0,00	0%																
KOPĀ (A.1 + A.2)		0,00	0%																
B. TAKSONOMIJAI NEPIEDERĪGAS DARBĪBAS		72 501 383	100%																
Taksonomijai nepiederīgas darbības		72 501 383																	
KOPĀ (A+B)		72 501 383	100%																

Darbības izmaksu proporcija no produktiem vai pakalpojumiem, kas saistīti ar taksonomijai atbilstīgām saimnieciskajām darbībām, 2023. gadā

Saimnieciskās darbības (1)	Taksonomijas kods(-i) (2)	Absolūtais apgrozījums (3)	Apgrozījuma proporcija (4)	Būtiska ieguldījuma kritēriji						DNSH kritēriji (nenodarīt būtisku kaitējumu)						Minimālie aizsargpasākumi (17)	Taksonomijai atbilstīgā apgrozījuma proporcija 2023 (18)	Kategorija (veicinoša darbība) (20)	Kategorija (pārejas darbība) (21)
				Klimata pārmaiņu mazināšana (5)	Pielāgošanās klimata pārmaiņām (6)	Ūdens un jūras resursi (7)	Aprites ekonomika (8)	Piesārņojums (9)	Bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmas (10)	Klimata pārmaiņu mazināšana (11)	Pielāgošanās klimata pārmaiņām (12)	Ūdens un jūras resursi (13)	Aprites ekonomika (14)	Piesārņojums (15)	Bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmas (16)				
		milj. EUR	%	%	%	%	%	%	%	Jā/ Nē	Jā/ Nē	Jā/ Nē	Jā/ Nē	Jā/ Nē	Jā/ Nē	Jā/ Nē	%	V	P
A. TAKSONOMIJAI PIEDERĪGAS DARBĪBAS		EUR	%																
A.1. Taksonomijai atbilstīgas darbības		764 559	1,0%																
Elektrotransportlīdzekļu uzlādes staciju uzstādīšana, uzturēšana un remonts ēkās un ēkām piesaistītās stāvvietās	7.4.			100							Jā	N/A	N/A	N/A	N/A	Jā			
Elektroenerģijas ražošana, izmantojot saules fotoelementu tehnoloģiju	4.1.			100							Jā	N/A	Jā	N/A	Jā	Jā			
Energoefektivitātes aprīkojuma uzstādīšana, apkope un remonts	7.3.	99 998	0,1%	100							Jā	N/A	N/A	Jā	N/A	Jā	0,1%		
Ēku energoefektivitātes mērīšanas, regulēšanas un kontroles instrumentu un ierīču uzstādīšana, uzturēšana un remonts	7.5.	585 757	0,8%	100							Jā	N/A	N/A	N/A	N/A	Jā	0,8%		
Datu apstrāde, mitināšana un ar to saistītās darbības	8.1.	7 000	0,01%		100					Jā		Jā	Jā	N/A	N/A	Jā	0,01%		
Datorprogrammēšana, konsultēšana un saistītas darbības	8.2.	6 264	0,01%	100							Jā	N/A	Jā	N/A	N/A	Jā	0,01%		
Taksonomijai atbilstīgo darbību apgrozījums (A.1)		699 018	0,9%														0,9%		
A.2. Taksonomijai piederīgas, bet neatbilstīgas darbības																			
Elektroenerģijas pārvade un sadale	4.9.																		
Pilsētas un piepilsētas pasažieru pārvadājumi un pasažieru autopārvadājumi	6.3.	13 914	0,02%																
Pārvadājumi ar motocikliem, vieglajiem automobiļiem un komerciālajiem transportlīdzekļiem	6.5.	11 508	0,02%																
Esošu ēku renovācija	7.2.	40 119	0,1%																
Taksonomijai piederīgo, bet neatbilstīgo darbību apgrozījums (A.2)		65 541	0,1%																
KOPĀ (A.1 + A.2)		764 559	1,0%																
B. TAKSONOMIJAI NEPIEDERĪGAS DARBĪBAS		75 287 370	99%																
Taksonomijai nepiederīgas darbības		75 287 370																	
KOPĀ (A+B)		76 051 929	100%																

Valsts akciju sabiedrība
"Starptautiskā lidosta "Rīga"

Lidosta "Rīga" 10/1
Lidosta "Rīga", Mārupes pag.
Mārupes nov., LV - 1053

+371 67207132
office@riga-airport.com
riga-airport.com

RIX